

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE

**ZDRAVSTVENO-STATISTIČKI
LJETOPIŠ
DUBROVAČKO-NERETVANSKE
ŽUPANIJE ZA 2012. GODINU**

Dubrovnik, 2014.

**ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE**

**ZDRAVSTVENO-STATISTIČKI LJETOPIS
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE
ZA 2012. GODINU**

Dubrovnik, 2014.

Izdavač

**ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE**

**20 001 Dubrovnik
Dr. Ante Šercera 4A
p.p. 58**

*Ravnatelj
Mato Lakić, dr. med., spec. epidemiologije*

tel. 020 341 000
fax 020 341 099
e-mail: ravnateljstvo@zzjzdnz.hr

www.zzjzdnz.hr

Urednici

*Mato Lakić, dr. med., spec. epidemiologije
mr. Ankica Džono-Boban, dr. med., spec. javnog zdravstva
mr. Marija Mašanović, dr. med., spec. javnog zdravstva*

Priprema za tisak
Marija Luetić, san. ing.

Prikupljanje, unos i obrada podataka
*Marija Luetić, san. ing.
Mirela Musladin, administrator*

*Naslovna stranica
Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije*

Dubrovnik, 2014. godina

Pri korištenju podataka molimo obavezno navesti izvor.

SADRŽAJ

UVOD	7
1. STANOVNIŠTVO I VITALNI DOGAĐAJI	9
1.1. Struktura i broj stanovnika	10
1.2. Prirodno kretanje stanovništva	12
2. SMRTNOST STANOVNIŠTVA	24
2.1. Smrtnost dojenčadi i broj mrtvorođene djece	25
2.2. Uzroci smrti opće populacije	26
3. BOLESTI CIRKULACIJSKOG SUSTAVA (kardiovaskularne bolesti)	34
3.1 Bolesti cirkulacijskog sustava u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti	35
3.2. Bolesti cirkulacijskog sustava kao uzroci smrti	36
3.3. Standardizirane stope smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava	36
3.3.1. Standardizirane stope smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava za dob 0-64 godine	36
3.3.2. Standardizirane stope smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava za dob 65 i više godina	40
4. ZLOČUDNE NOVOTVORINE (rak)	41
4.1. Incidencija raka.....	42
4.2. Zločudne novotvorine u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti	45
4.3. Standardizirane stope incidencije i smrtnosti od vodećih zločudnih novotvorina ...	46
4.3.1. Standardizirane stope incidencije i smrtnosti od zločudnih novotvorina u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	46
4.3.2. Standardizirane stope smrtnosti od zločudnih novotvorina u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Republici Hrvatskoj i EU	47
4.3.3. Standardizirane stope smrtnosti za određena sijela raka za muški spol	48
4.3.4. Standardizirane stope smrtnosti za određena sijela raka za ženski spol	50
5. OZLJEDE, OTROVANJA I OSTALE POSLJEDICE VANJSKIH UZROKA	53
5.1. Ozljede i otrovanja u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti	54
5.2. Nasilne smrti i standardizirane stope smrtnosti od ozljeda i otrovanja	55
6. DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA	57
6.1. Duševni poremećaji u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti	58
6.2. Samoubojstva	59
7. BOLESTI OVISNOSTI	61
8. STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA	65
9. PORODI	83
10. PREKIDI TRUDNOĆE.....	88
11. RAD U PREVENTIVNOJ I SPECIFIČNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DJECE, MLADEŽI I STUDENATA	92
12. ZARAZNE BOLESTI I CIJEPLJENJA	98
12.1. Kretanje zaraznih bolesti	99
12.2. Cijepljenje (imunizacija)	102
12.3. Antirabična zaštita	104
13. ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA	105

13.1.	Zdravstvena ispravnost vode za piće	105
13.2.	Analiza bazenske vode	108
13.3.	Kakvoća mora na plažama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji	108
13.4.	Kakvoća otpadnih voda.....	111
13.5.	Mikrobiološka čistoća ugostiteljskih objekata	111
13.6.	Mikrobiološka kakvoća namirnica.....	112
13.7.	Provedba uvođenja HACCP sustava u objekte	115
13.8.	Monitoring peludi	116
14.	DJELATNOST SLUŽBE ZA MIKROBIOLOGIJU.....	117
14.1.	Uzorci	117
14.2.	Bakteriološka dijagnostika.....	120
14.3.	Testovi otkrivanja antiga patogenih mikroorganizama	121
14.4.	Serološka dijagnostika	121
14.5.	Pregled najvažnijih izolata prema radilištima	122
14.5.1.	<i>Radilište za dijagnostiku infekcija dišnog sustava, kože, rana, sterilnih tekućina i tkiva</i>	122
14.5.2.	<i>Radilište za dijagnostiku infekcija spolno-mokraćnog sustava</i>	123
14.5.3.	<i>Radilište za dijagnostiku infekcija probavnog sustava i parazitološku dijagnostiku</i>	124
14.6.	Otpornost najčešćih patogenih bakterija na antimikrobne lijekove	124
15.	ZDRAVSTVENE USTANOVE, ORDINACIJE I KADROVI	130

UVOD

Prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti (NN, br. 150/08) poslove prikupljanja, kontrole i analize statističkih izvješća iz područja zdravstva na razini jedinica područne (regionalne) samouprave za potrebe Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo obavljaju županijski zavodi za javno zdravstvo. Ovi poslovi regulirani su i Pravilnikom o provedbi Zakona o evidencijama u području zdravstva za primarnu i specijalističko-konzilijsku zdravstvenu zaštitu (NN, br. 4/95), Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 103/03) i Godišnjim provedbenim planom statističkih aktivnosti RH za 2012. godinu (NN 125/2012.).

U izradi ovog Ijetopisa korišteni su podaci Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije, godišnja izvješća zdravstvenih ustanova i ordinacija na području Dubrovačko-neretvanske županije bez obzira na vrstu vlasništva i ugovorni status s HZZO-om, podaci Državnog zavoda za statistiku RH, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo te baza podataka Svjetske zdravstvene organizacije. Svi podaci obrađuju se u svrhu praćenja određenih javnozdravstvenih pokazatelja na županijskoj razini te služe za planiranje javnozdravstvene politike i zdravstvene zaštite na lokalnoj i regionalnoj razini.

Publikacija je dostupna i na web stranici Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije <http://www.zzjzdnz.hr/publikacije/Ijetopis>

1. STANOVNIŠTVO I VITALNI DOGAĐAJI

mr. Marija Mašanović, dr. med., spec. javnog zdravstva

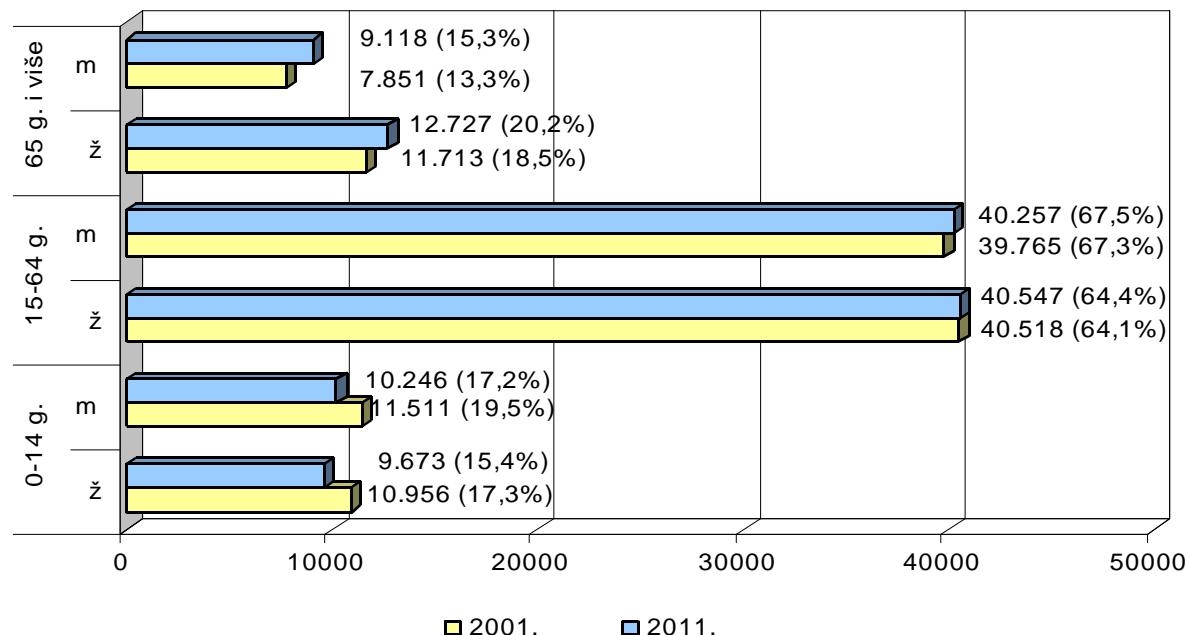
Prema popisu stanovništva iz 2011. godine Dubrovačko-neretvanska županija (DNŽ) ima 122.568 stanovnika ili 68,8 stan./km² (68,8 stan./km² u 2001.), od čega 64,0% živi u 5 gradova i 36,0% u 17 općina. Broj stanovnika manji je za 0,2% nego 2001. Najveći pad broja stanovnika zabilježen je u općinama Pojezerje (-19,6%), Trpanj (-17,2%) i Zažablje (-17,0%), a najveći porast u općini Župa dubrovačka (25,0%) i gradu Metkoviću (9,1%).

Prema spolu 48,6% stanovnika je muškog spola, a 51,4% ženskog. U dobroj strukturi stanovništva 16,3% su osobe u dobi 0-14 godina (15,2% u Republici Hrvatskoj (RH)), 65,9% u dobi 15.-64. godine (67,1% u RH) i 17,8% od 65 godina i više (17,7% u RH). U 2011. u usporedbi s popisom iz 2001. g. prisutan je pad broja djece u dobi do 14. g. za 11,3%, porast broja osoba u dobi 15.-64. g. za 0,7% i porast broja osoba u dobi 65 godina i više za 11,7%. Najstariju populaciju imaju općine Janjina (36,1%), Mljet (28,2%), Trpanj (27,6%) i Dubrovačko primorje (26,3%), dok najmanje starijih osoba imaju Župa dubrovačka (11,7%) i Metković (13,2%).

Od 2003. g. stopa nataliteta u DNŽ pokazuje lagani porast, s 9,1 živorođenih na 1.000 stan. u 2003. na 10,8 u 2012. U istom razdoblju stopa smrtnosti uglavnom stagnira, da bi se u 2012. zabilježio blagi porast (10,4 umrlih na 1.000 stan. u 2003.; 11,2 u 2012.). Ovi podaci pokazuju pozitivan, iako vrlo nizak prirodni prirast (-1,3/1.000 stan. u 2003.; -0,4 u 2012.). U 2012. godini u Republici Hrvatskoj stopa nataliteta bila je 9,8/1.000 stanovnika, stopa smrtnosti 12,1 i stopa prirodnog prirasta -2,3.

U 2012. godini prirodni prirast (više rođenih nego umrlih) bio je pozitivan u Župi dubrovačkoj (6,2/1.000 stan.), Kuli Norinskoj (5,7), Metkoviću (4,5), Konavlima (1,7) i Opuzenu (0,3). Najveći prirodni pad (više umrlih nego rođenih) zabilježen je u Smokvici (-14,2/1.000 stan.), Trpnju (-13,9), Janjini (-12,7), Mljetu (-11,0), Dubrovačkom primorju (-7,8) i Lastovu (-7,6).

1.1. Struktura i broj stanovnika

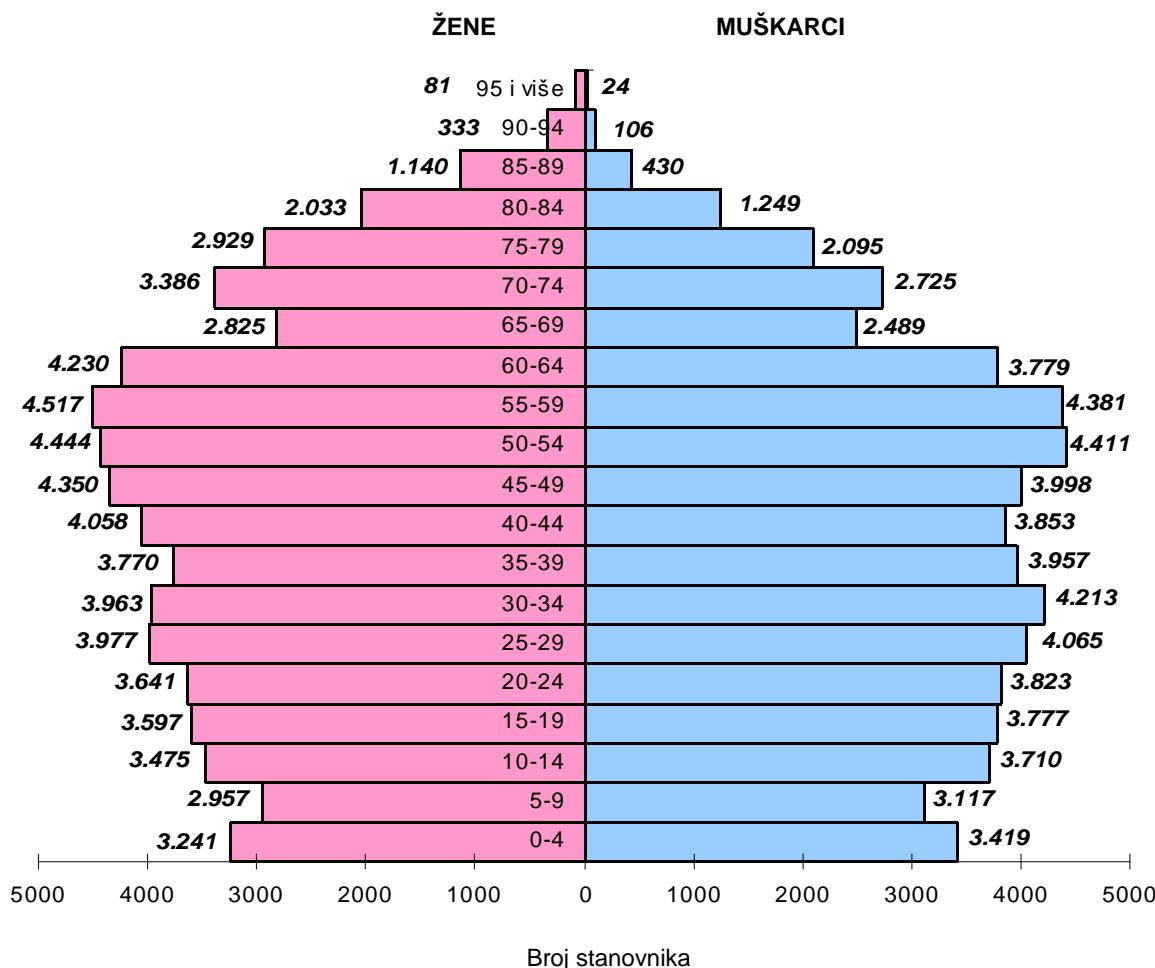

Slika 1. Struktura stanovništva po dobi i spolu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, popis 2001. i 2011. godine

Tablica 1. Broj stanovnika u gradovima i općinama Dubrovačko-neretvanske županije prema popisu stanovništva 2001. i 2011. godine

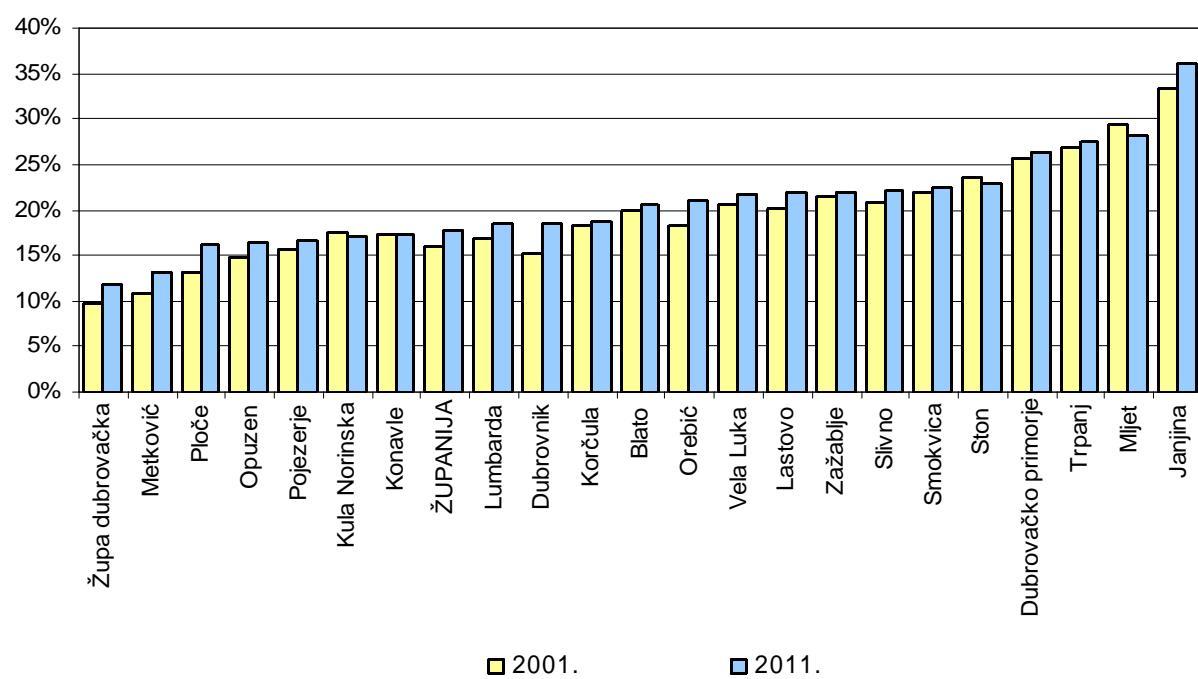
Grad/općina	Broj stanovnika		Razlika 2011./2001.		Stanovništvo 2011. prema dobi		
	2001.	2011.	Broj	%	0-14 g.	15-64 g.	65 g. i više
Blato	3.680	3.593	-87	-2,4	540	2.314	739
Dubrovačko primorje	2.216	2.170	-46	-2,1	329	1.271	570
Dubrovnik	43.770	42.615	-1.155	-2,6	6.360	28.327	7.928
Janjina	593	551	-42	-7,1	45	307	199
Konavle	8.250	8.577	327	4,0	1.415	5.679	1.483
Korčula	5.889	5.663	-226	-3,8	827	3.774	1.062
Kula Norinska	1.926	1.748	-178	-9,2	309	1.140	299
Lastovo	835	792	-43	-5,1	104	514	174
Lumbarda	1.221	1.213	-8	-0,7	191	797	225
Metković	15.384	16.788	1.404	9,1	3.495	11.075	2.218
Mljet	1.111	1.088	-23	-2,1	121	660	307
Opuzen	3.242	3.254	12	0,4	558	2.160	536
Orebić	4.165	4.122	-43	-1,0	617	2.641	864
Ploče	10.834	10.135	-699	-6,5	1.599	6.898	1.638
Pojezerje	1.233	991	-242	-19,6	178	649	164
Slivno	2.078	1.999	-79	-3,8	302	1.251	446
Smokvica	1.012	916	-96	-9,5	123	588	205
Ston	2.605	2.407	-198	-7,6	372	1.485	550
Trpanj	871	721	-150	-17,2	94	428	199
Vela Luka	4.380	4.137	-243	-5,5	598	2.642	897
Zažabljke	912	757	-155	-17,0	127	463	167
Župa dubrovačka	6.663	8.331	1.668	25,0	1.615	5.741	975
ŽUPANIJA	122.870	122.568	-302	-0,2	19.919	80.804	21.845

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

Slika 2. Stablo života stanovništva Dubrovačko-neretvanske županije prema popisu 2011. godine

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine

Slika 3. Udio stanovnika u dobi od 65 godina i više u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u gradovima i općinama prema popisu stanovništva 2001. i 2011. godine

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001. i 2011. godine

1.2. Prirodno kretanje stanovništva

Tablica 2. Prirodno kretanje stanovništva u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 2000. do 2012. godine

APSOLUTNI PODACI	GODINE												
	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.*	2012.*
Rođeni	1.367	1.288	1.191	1.128	1.274	1.259	1.352	1.313	1.468	1.388	1.438	1.273	1.329
Živorođeni	1.359	1.282	1.187	1.123	1.264	1.251	1.340	1.308	1.462	1.381	1.433	1.272	1324
Mrtvorodjeni	8	6	4	5	10	8	12	5	6	7	5	1	5
Ukupno umrli	1.233	1.183	1.225	1.283	1.211	1.256	1.216	1.238	1.323	1.239	1.294	1.284	1371
Umrla dojenčad	11	6	6	8	2	7	8	8	6	6	8	5	4
Prirodni prirast	126	99	-38	-160	53	-5	124	70	139	142	139	-12	-47
Sklopljeni brakovi	523	565	644	656	568	636	676	710	648	697	632	656	664
Rastavljeni brakovi	60	98	72	81	86	96	97	94	101	140	88	98	79
STOPE													
Mortinatalitet (mrtvorodjeni / 1.000 živorođenih)	5,9	4,7	3,4	4,5	7,9	6,4	9,0	3,8	4,1	5,1	3,5	0,8	3,8
Natalitet (živorođeni / 1.000 stanovnika)	11,1	10,4	9,7	9,1	10,3	10,2	10,9	10,6	11,9	11,2	11,7	10,4	10,8
Mortalitet (umrli / 1.000 stanovnika)	10,0	9,6	10,0	10,4	9,9	10,2	9,9	10,1	10,8	10,1	10,5	10,5	11,2
Prirodni prirast (na 1.000 stanovnika)	1,0	0,8	-0,3	-1,3	0,4	0	1,0	0,6	1,1	1,2	1,1	-0,1	-0,4
Umrla dojenčad (na 1.000 živorođenih)	8,1	4,7	5,1	7,1	1,6	5,6	6,0	6,1	4,1	4,3	5,6	3,9	3,0
Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)	110,2	108,4	96,9	87,5	104,4	99,6	110,2	105,7	110,5	111,5	110,7	99,1	96,6
Rastavljeni brakovi na 1.000 sklopljenih brakova	114,7	173,5	111,8	123,5	151,4	150,9	143,5	132,4	155,9	200,9	139,2	149,4	119,0

Stopne izračunate prema popisu stanovništva 2001. godine

*Stopne izračunate prema popisu stanovništva 2011. godine

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

Tablica 3. Stope prirodnog prirasta stanovništva u gradovima i općinama Dubrovačko-neretvanske županije u razdoblju od 2000. do 2012. godine

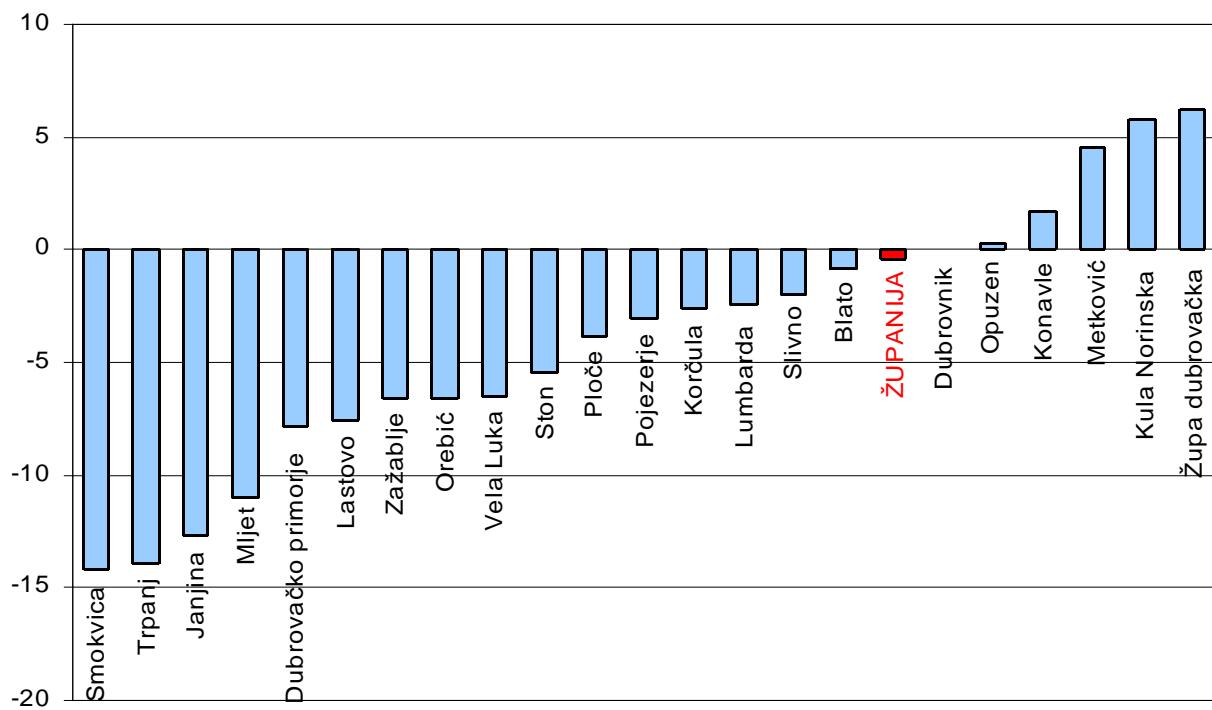
	GODINE												
	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.*	2012.*
Dubrovnik	0,3	-0,2	-1,1	-2,1	0,3	-0,4	1,5	-0,6	-0,4	0,9	-0,2	0,5	0,1
Korčula	-3,2	-1,4	-4,4	-2,4	-3,1	-3,9	-1,5	-3,2	-3,4	-1,2	-2,9	-1,9	-2,6
Metković	10,5	8,1	8,3	4,6	5,5	6,1	5,9	5,9	7,2	6,7	5,9	2,9	4,5
Opuzen	4,9	2,2	6,2	2,5	0,9	-0,3	-4,3	-2,8	-2,8	-0,3	0	-0,9	0,3
Ploče	3,6	4,9	1,5	0,3	1,7	1,3	2,4	2,7	0,6	0,5	0,6	-0,2	-3,8
GRADOVI	2,7	2,1	1,1	-0,3	1,3	0,8	2,0	0,8	0,9	1,8	0,9	0,7	0,3
Blato	-4,6	-2,7	-5,4	-2,7	0,8	-6,5	-6,5	-4,1	-1,9	-5,2	-0,8	-0,3	-0,8
Dubrovačko primorje	-10,4	-9,9	-5,0	-9,9	-9,5	-1,8	-5,0	-4,5	-3,2	2,3	0	-8,3	-7,8
Janjina	-10,1	-15,2	-15,2	-5,1	-16,9	-6,7	-6,7	-21,9	-21,9	-15,2	-5,1	-23,6	-12,7
Konavle	-1,2	-0,6	-2,8	-4,0	1,6	1,1	0,4	2,9	4,0	0,8	5,5	2,2	1,7
Kula Norinska	3,6	-0,5	-1,6	-2,1	-2,6	0	-1,0	-3,6	2,1	-5,7	1,0	0,6	5,7
Lastovo	-10,8	-6	-8,4	-7,2	-12,0	-1,2	-8,4	-4,8	-8,4	-3,6	-1,2	-6,3	-7,6
Lumbarda	-1,6	4,9	-2,5	-4,9	1,6	-9,8	-10,6	-4,9	-1,6	4,1	-2,5	-2,5	-2,5
Mljet	-16,2	-13,5	-10,8	-11,7	-13,5	-12,6	-8,1	-11,7	-9,9	-7,2	-16,2	-8,3	-11,0
Orebić	-4,1	0	-4,1	-3,6	-2,2	-0,7	-1,4	1,2	-1,2	-1,7	-1,0	-4,4	-6,6
Pojezerje	-4,1	-4,9	-0,8	-0,8	6,5	-1,6	-3,2	0,8	-0,8	1,6	-3,2	-10,1	-3,0
Slivno	2,4	-4,3	-1,4	-6,3	-10,1	-1,4	1,4	3,4	5,3	-2,4	0	-11,0	-2,0
Smokvica	-14,8	-1	-4,0	-11,9	-9,9	-7,9	1,0	-3,0	-4,9	-2,0	-5,9	-5,5	-14,2
Ston	-3,5	-7,7	-9,2	-6,9	-8,8	-5,4	-2,7	-3,8	-1,5	-5,4	-3,1	-2,1	-5,4
Trpanj	5,7	-4,6	-6,9	-2,3	-1,1	-25,3	-4,6	-11,5	-10,3	-9,2	-11,5	-13,9	-13,9
Vela Luka	-4,6	-2,7	-3,4	-2,1	0,5	-4,1	-2,1	-2,5	-1,6	-4,6	-4,8	-6,5	-6,5
Zažabljek	4,4	-3,3	-2,2	-12,1	-3,3	0	-1,1	0	-2,2	0	1,1	-5,3	-6,6
Župa dubrovačka	6,9	7,1	5,1	6,2	7,5	7,5	7,8	10,5	14,9	13,2	14,7	7,7	6,2
OPĆINE	-1,9	-1,6	-2,9	-3,1	-1,1	-1,6	-0,8	0,1	1,5	0	1,5	-1,5	-1,7
ŽUPANIJA	1	0,8	-0,3	-1,3	0,4	0	1,0	0,6	1,1	1,2	1,1	-0,1	-0,4

Stope izračunate prema popisu stanovništva 2001. godine

*Stope izračunate prema popisu stanovništva 2011. godine

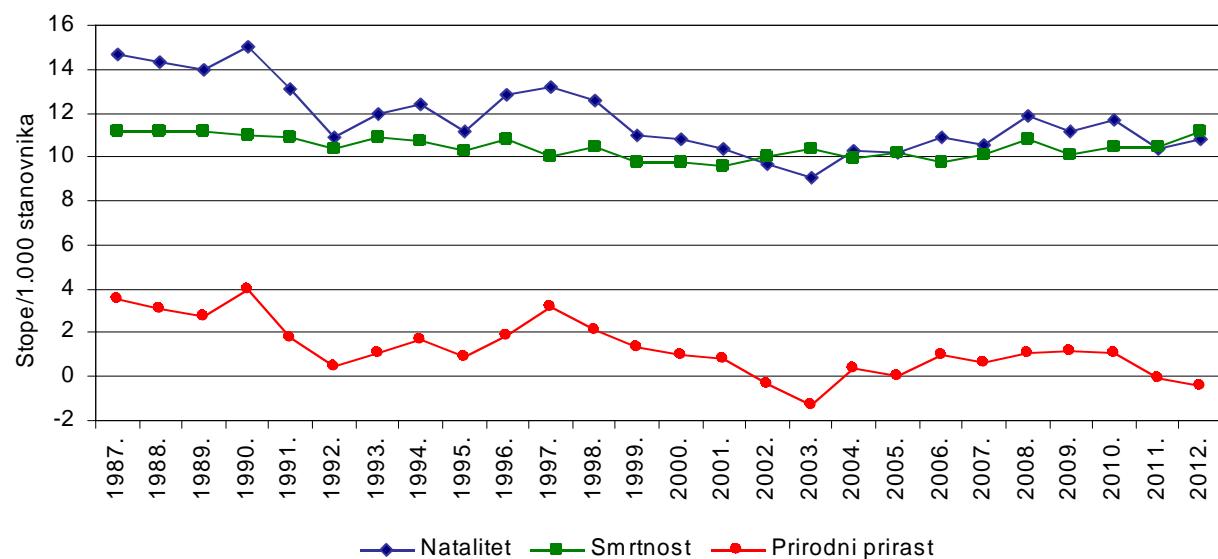
Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

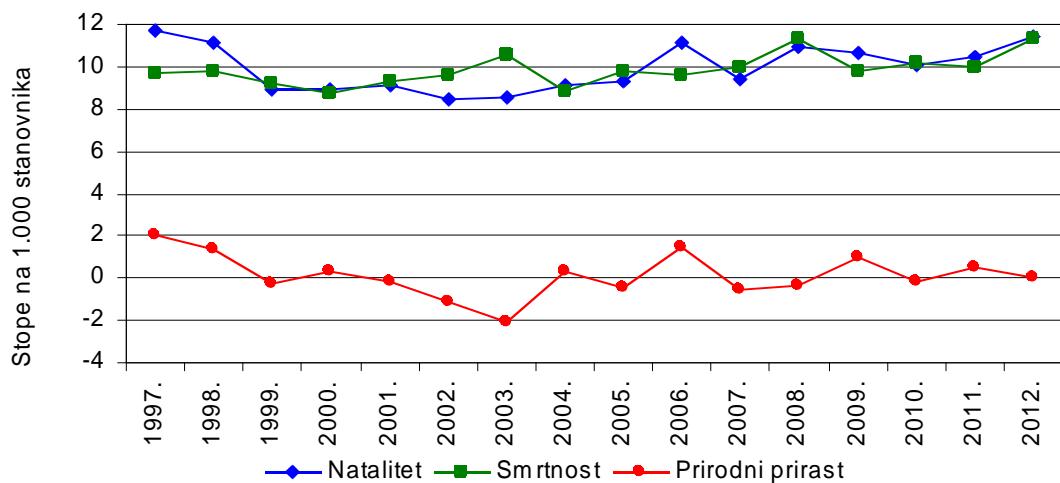
Slika 4. Stope prirodnog prirasta u gradovima i općinama Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

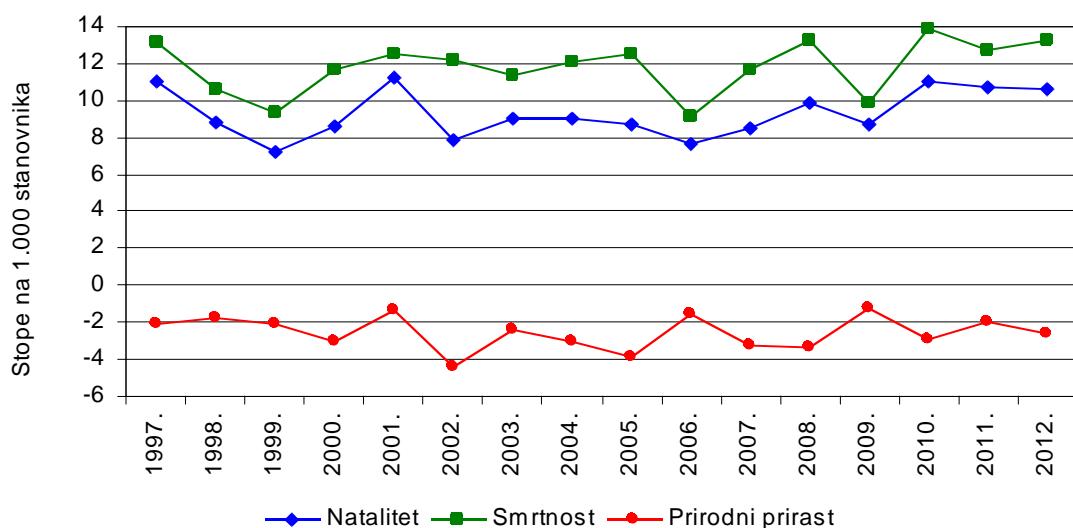

Slika 5. Stope prirodnog kretanja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 1987. do 2012. godine

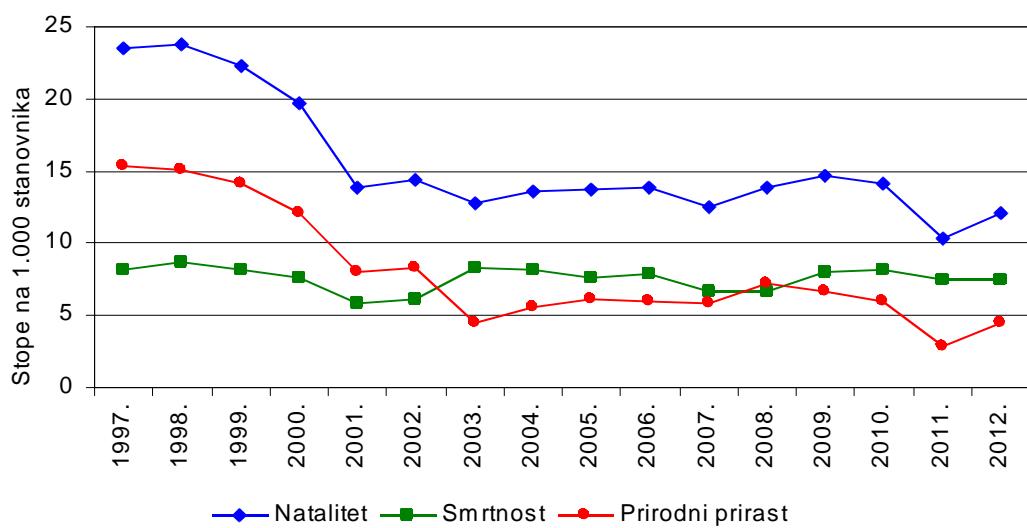
Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

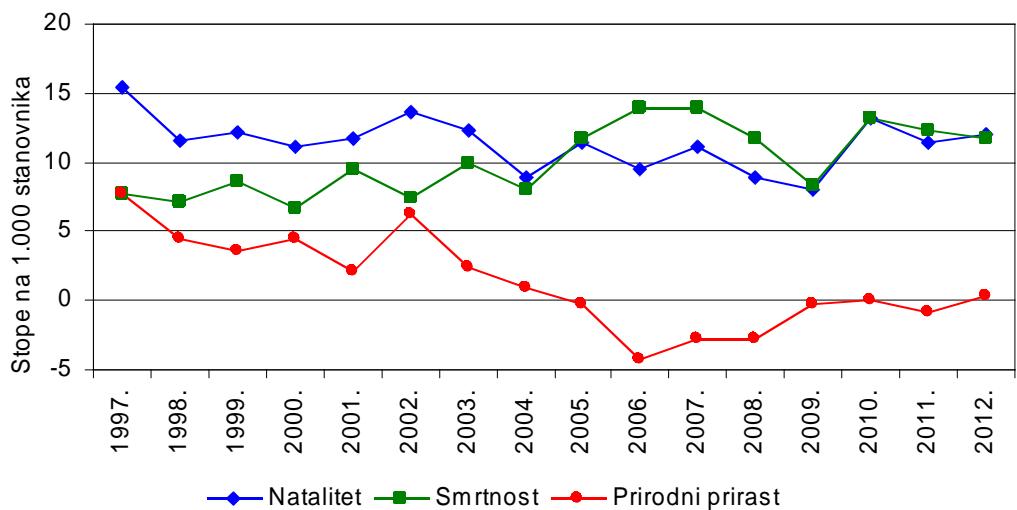
Slika 6. Stope prirodnog kretanja u gradu Dubrovniku od 1997. do 2012. godine

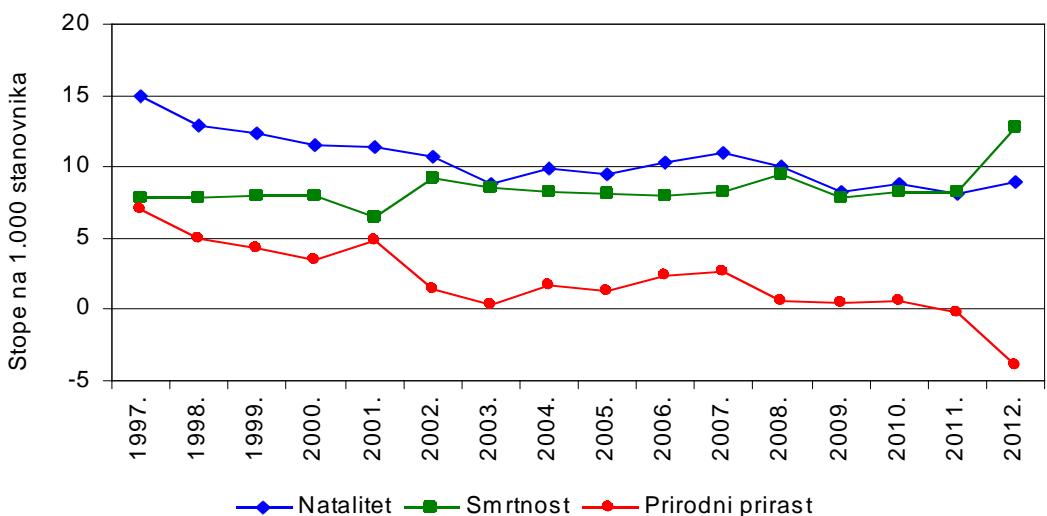
Slika 7. Stope prirodnog kretanja u gradu Korčuli od 1997. do 2012. godine

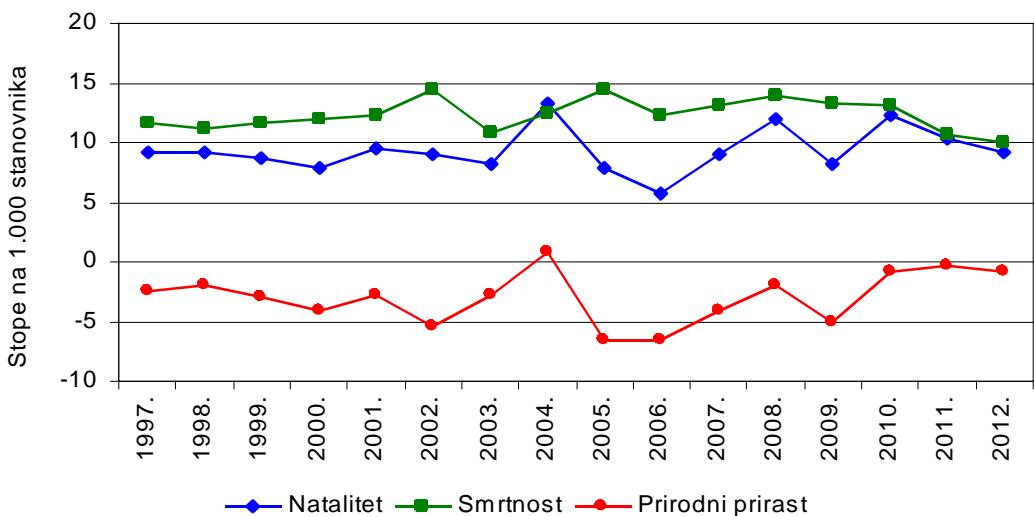
Slika 8. Stope prirodnog kretanja u gradu Metkoviću od 1997. do 2012. godine

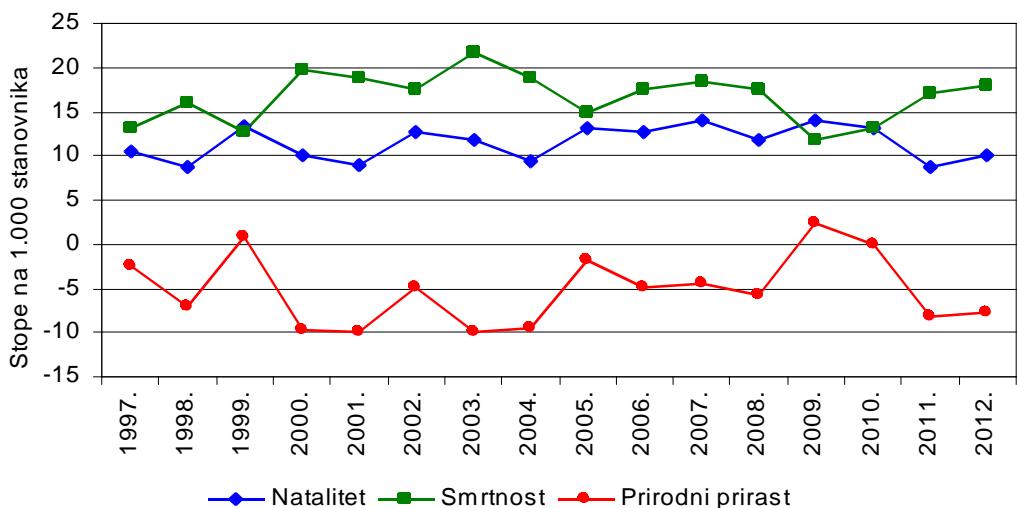
Slika 9. Stopne prirodnog kretanja u gradu Opuzenu od 1997. do 2012. godine

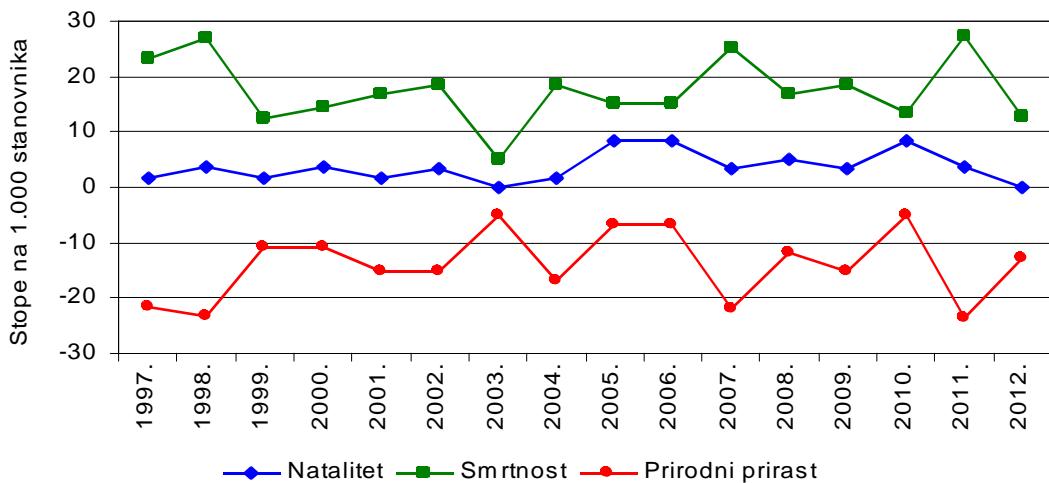
Slika 10. Stopne prirodnog kretanja u gradu Ploče od 1997. do 2012. godine

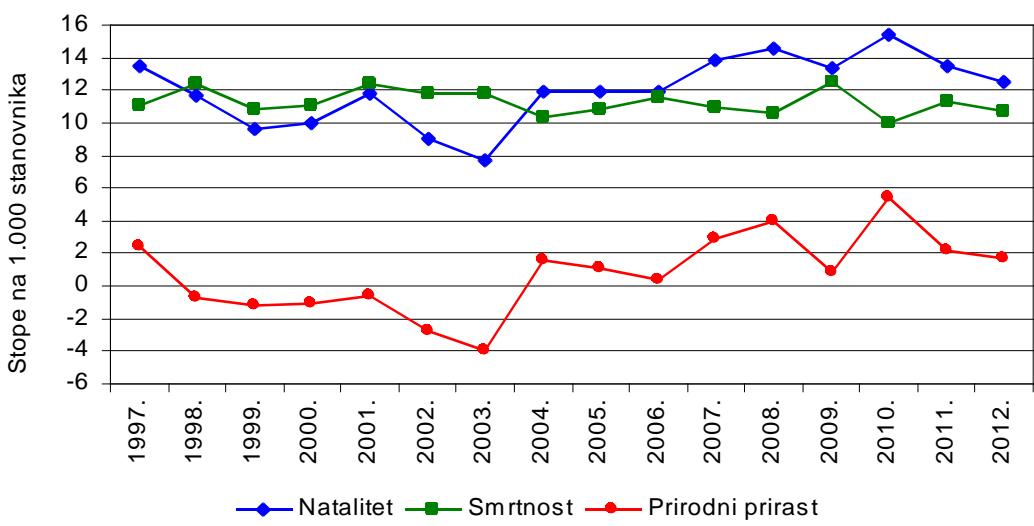
Slika 11. Stopne prirodnog kretanja u općini Blato od 1997. do 2012. godine

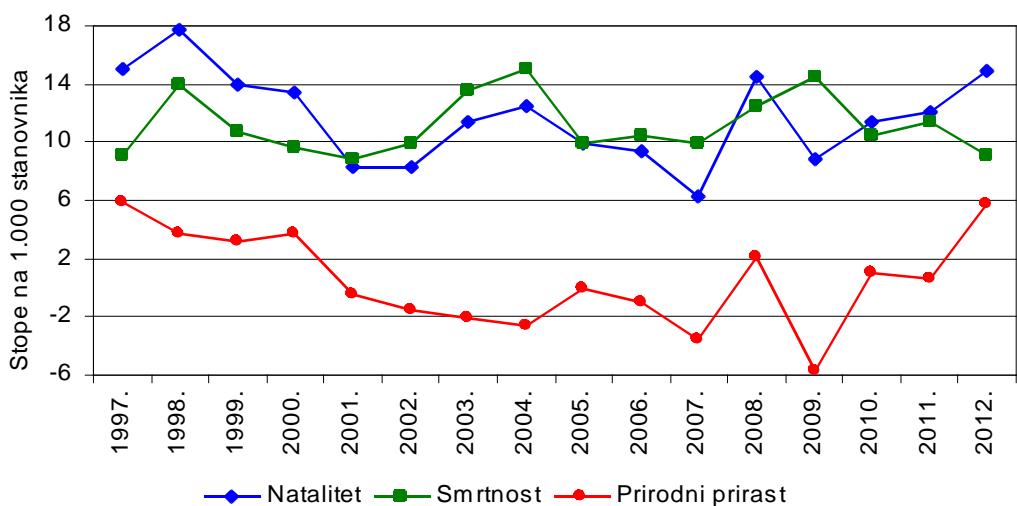
Slika 12. Stope prirodnog kretanja u općini Dubrovačko primorje od 1997. do 2012. godine

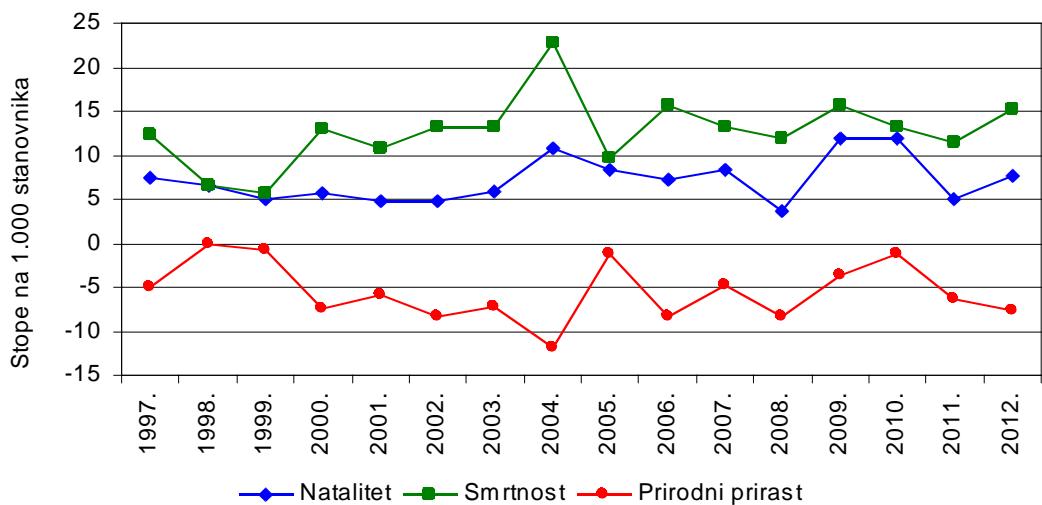
Slika 13. Stope prirodnog kretanja u općini Janjina od 1997. do 2012. godine

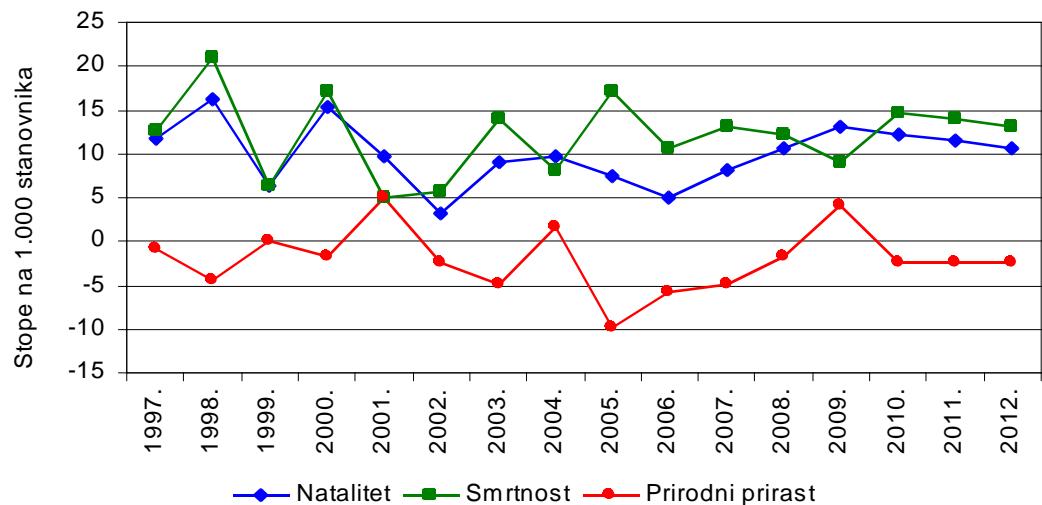
Slika 14. Stope prirodnog kretanja u općini Konavle od 1997. do 2012. godine

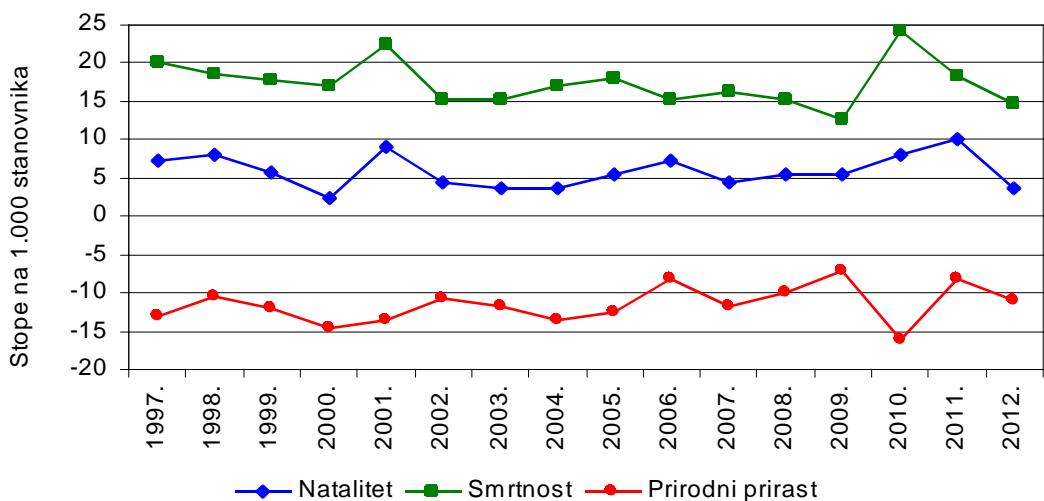
Slika 15. Stopne prirodnog kretanja u općini Kula Norinska od 1997. do 2012. godine

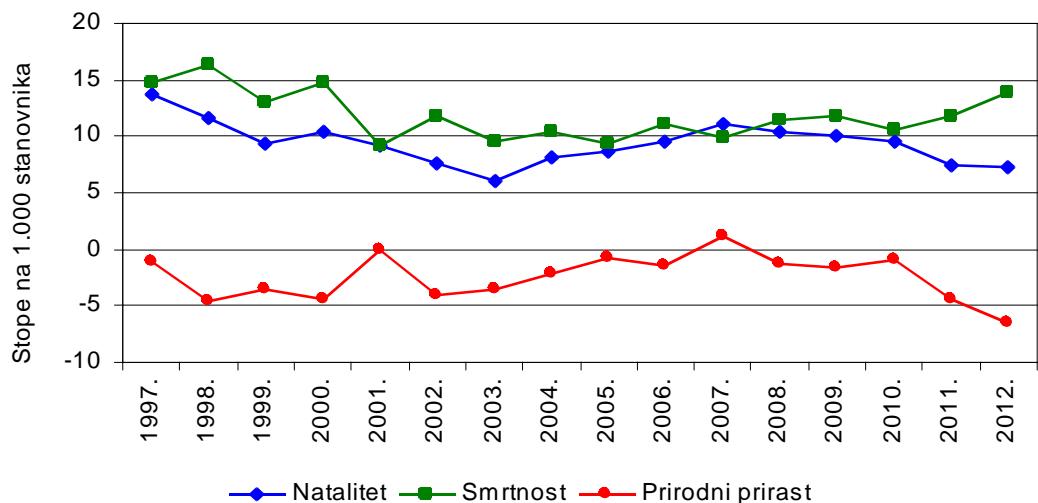
Slika 16. Stopne prirodnog kretanja u općini Lastovo od 1997. do 2012. godine

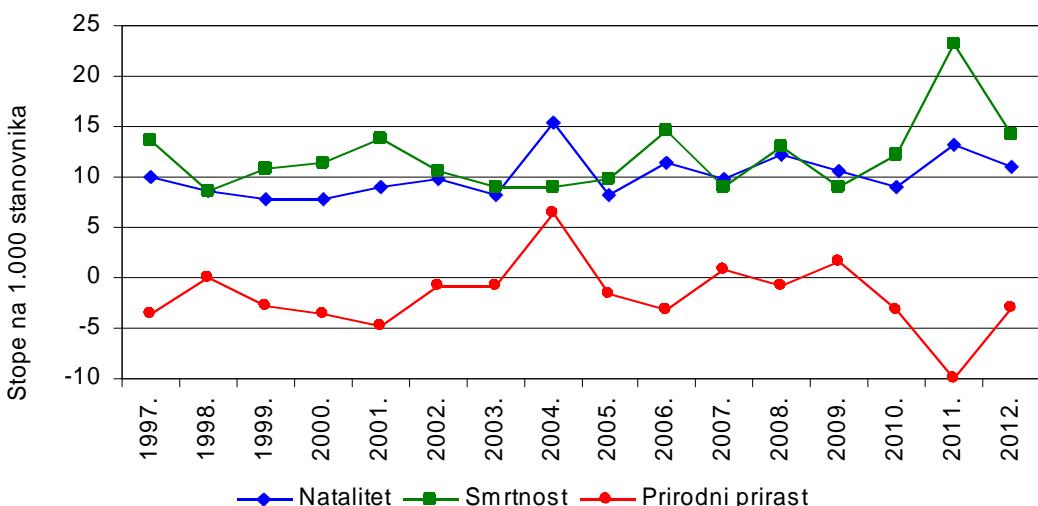
Slika 17. Stopne prirodnog kretanja u općini Lumbarda od 1997. do 2012. godine

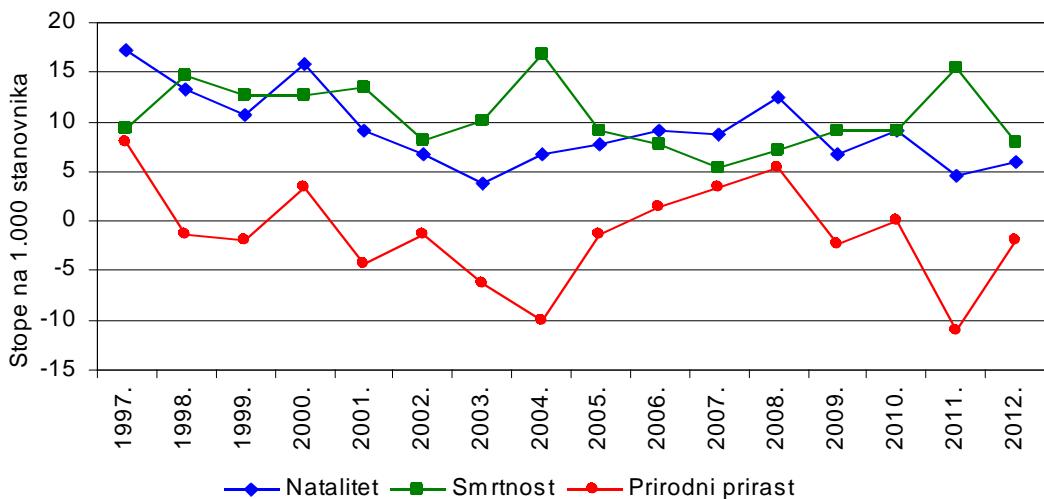
Slika 18. Stope prirodnog kretanja u općini Mljet od 1997. do 2012. godine

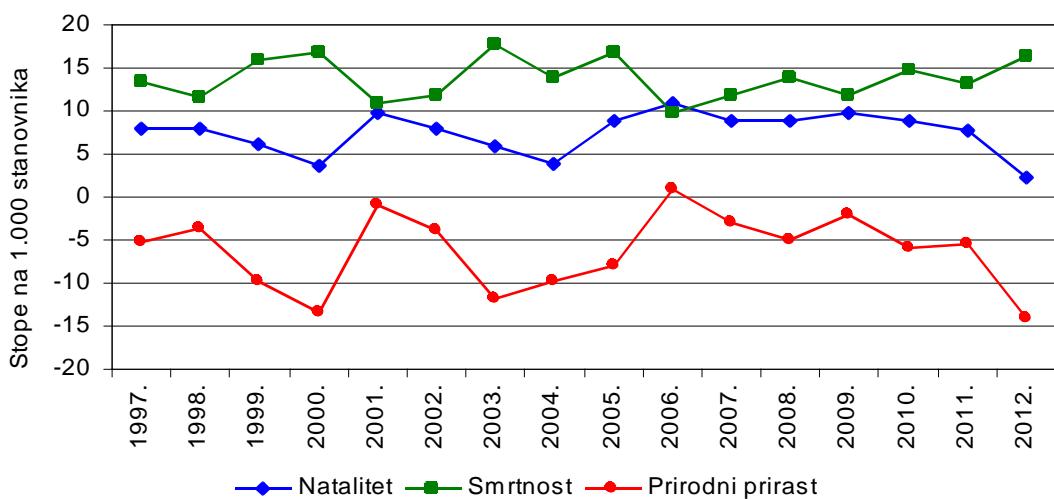
Slika 19. Stope prirodnog kretanja u općini Orebić od 1997. do 2012. godine

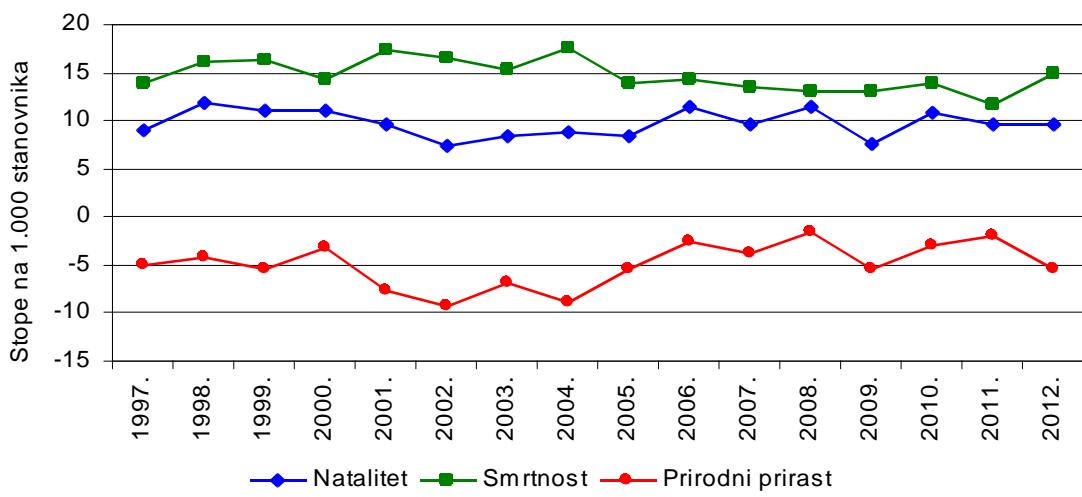
Slika 20. Stope prirodnog kretanja u općini Pojezerje od 1997. do 2012. godine

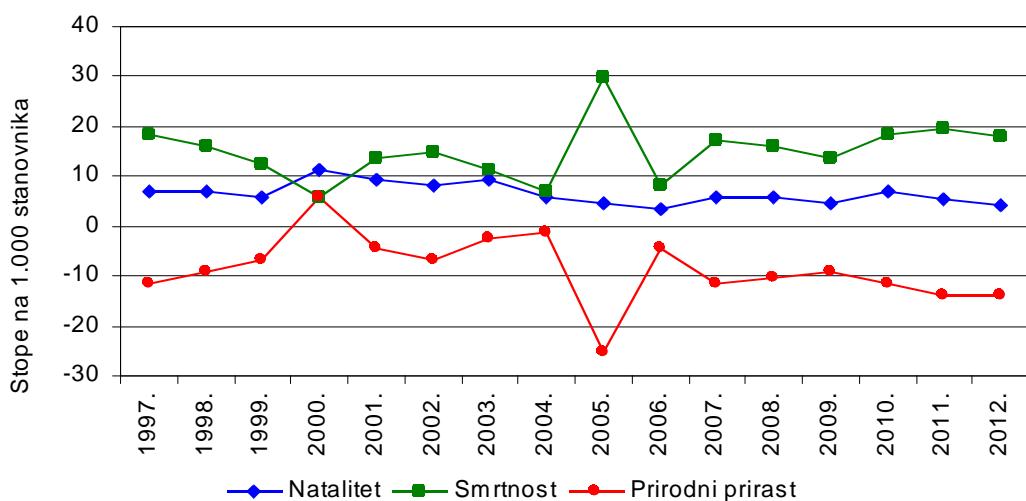
Slika 21. Stope prirodnog kretanja u općini Slivno od 1997. do 2012. godine

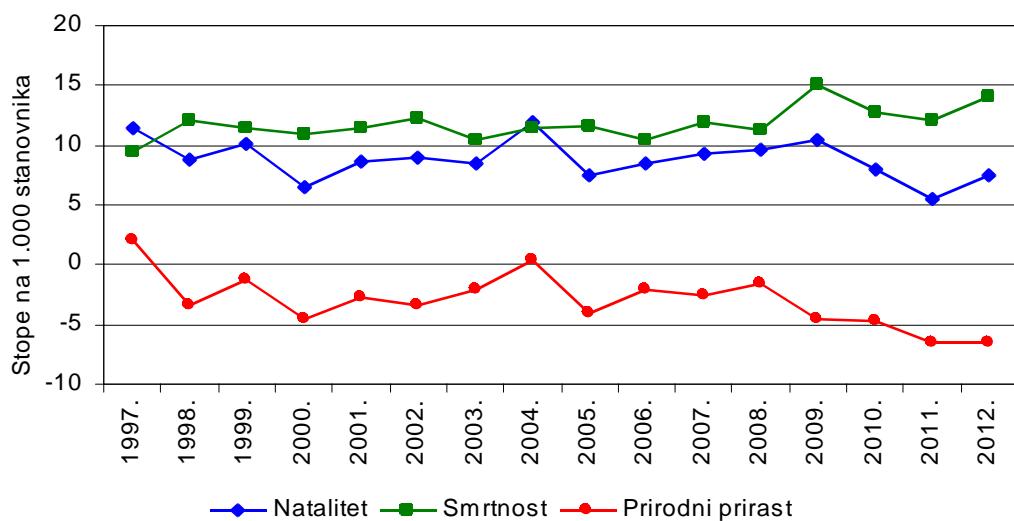
Slika 22. Stope prirodnog kretanja u općini Smokvica od 1997. do 2012. godine

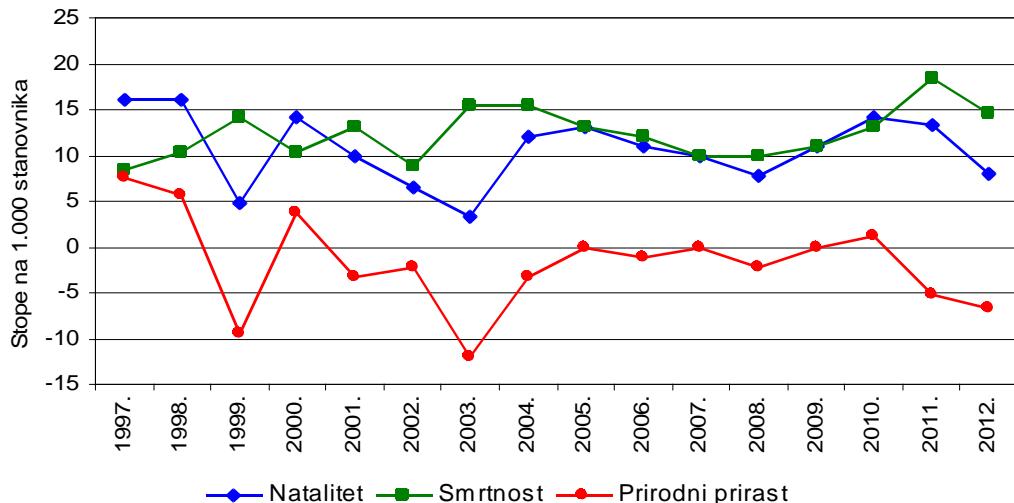
Slika 23. Stope prirodnog kretanja u općini Ston od 1997. do 2012. godine

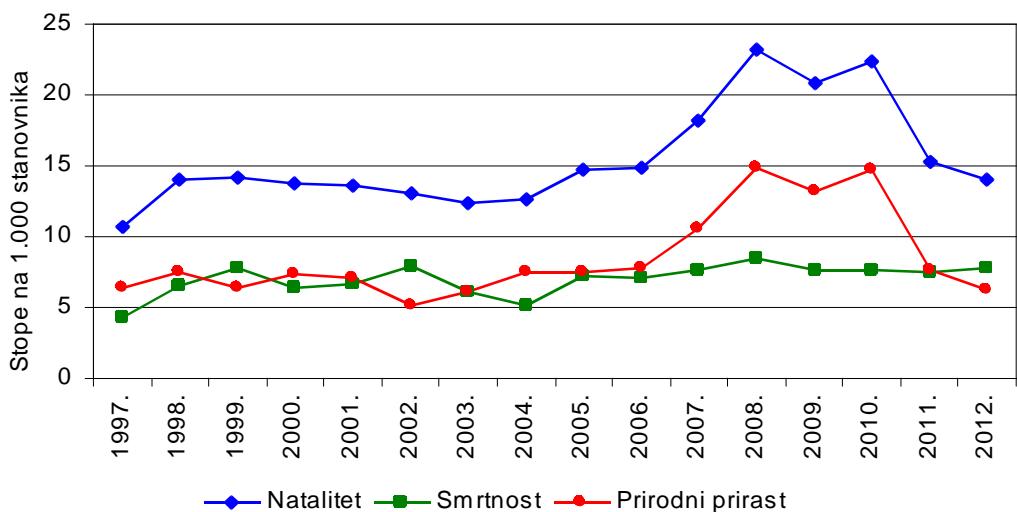
Slika 24. Stope prirodnog kretanja u općini Trpanj od 1997. do 2012. godine

Slika 25. Stope prirodnog kretanja u općini Vela Luka od 1997. do 2012. godine

Slika 26. Stope prirodnog kretanja u općini Zažablje od 1997. do 2012. godine

Slika 27. Stope prirodnog kretanja u općini Župa dubrovačka od 1997. do 2012. godine

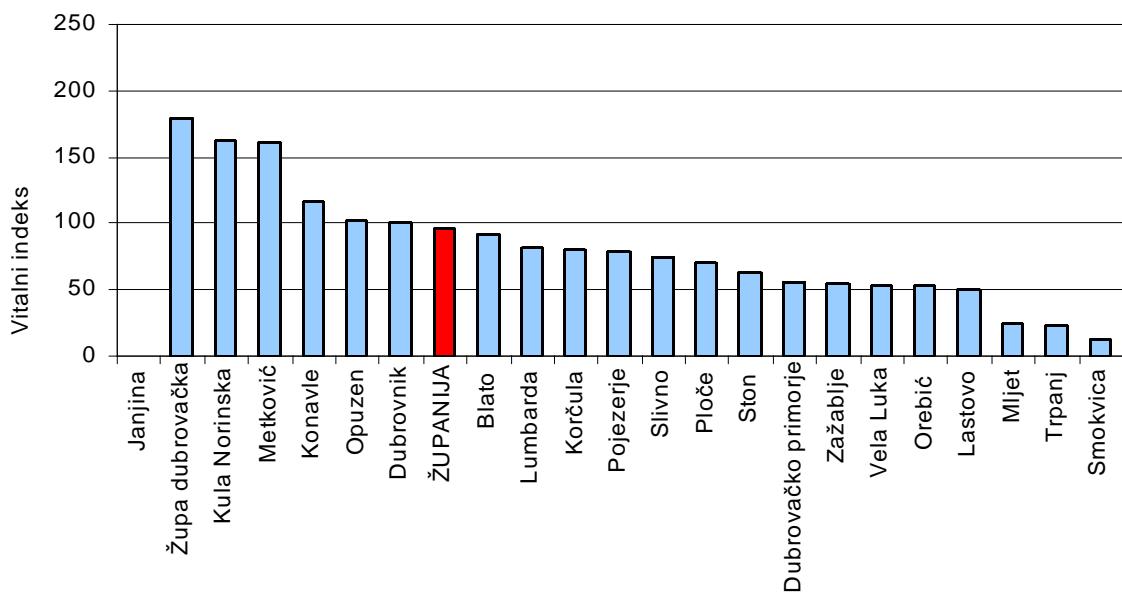
Tablica 4. Kretanje vitalnog indeksa* stanovništva Dubrovačko-neretvanske županije po gradovima i općinama u razdoblju od 2000. do 2012. godine

	GODINE													
	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	
Dubrovnik	103,2	98,0	88,1	80,6	103,9	95,6	115,7	94,1	96,8	109,6	98,4	104,9	100,6	
Korčula	74,0	89,2	63,9	79,1	74,6	68,9	83,3	72,5	74,4	87,9	79,3	84,7	80,0	
Metković	257,8	239,3	236,2	155,1	168,0	180,3	174,6	188,2	208,8	183,7	172,2	139,2	160,3	
Opuzen	166,7	122,6	183,3	125,0	111,5	97,4	68,9	80,0	76,3	96,3	100,0	92,5	102,6	
Ploče	143,3	175,7	116,0	103,2	120,2	115,9	130,2	132,2	105,8	105,9	107,9	97,6	69,8	
GRADOVI	130,1	125,1	112,4	97,1	114,8	108,7	122,0	108,7	108,8	119,6	109,4	107,2	103,1	
Blato	65,3	77,8	62,3	75,0	106,5	54,7	46,7	68,8	86,3	61,2	93,8	97,4	91,7	
Dubrovačko primorje	51,1	47,6	71,8	54,2	50,0	87,9	71,8	75,6	66,7	119,2	100,0	51,4	56,4	
Janjina	25,0	10,0	18,2	0	9,1	55,6	55,6	13,3	30,0	18,2	62,5	13,3	0	
Konavle	90,1	95,1	76,3	66,0	115,3	110,1	103,2	126,7	137,9	106,8	154,9	119,6	116,3	
Kula Norinska	138,9	94,1	84,2	84,6	82,8	100,0	90,0	63,2	116,7	60,7	110,0	105,0	162,5	
Lastovo	43,8	44,4	36,4	45,5	47,4	87,5	46,2	63,6	30,0	76,9	90,9	44,4	50,0	
Lumbarda	89,5	200,0	57,1	64,7	120,0	42,9	46,2	62,5	86,7	145,5	83,3	82,4	81,3	
Mljet	14,3	40,0	29,4	23,5	21,1	30,0	47,1	27,8	35,3	42,9	33,3	55,0	25,0	
Orebić	70,2	100,0	65,3	62,5	79,1	92,3	87,0	112,2	89,6	85,7	90,9	63,3	52,6	
Pojezerje	68,8	64,7	92,3	90,9	172,7	83,3	77,8	109,1	93,8	118,2	73,3	56,5	78,6	
Slivno	126,3	67,9	82,4	38,1	40,0	84,2	118,7	163,6	173,3	73,7	100,0	29,0	75,0	
Smokvica	21,1	90,9	66,7	33,3	28,6	52,9	110,0	75,0	64,3	83,3	60,0	58,3	13,3	
Ston	77,5	55,6	44,2	55,0	50,0	61,1	81,1	71,4	88,2	58,8	77,8	82,1	63,9	
Trpanj	200,0	66,7	53,8	80,0	83,3	15,4	42,9	33,3	35,7	33,3	37,5	28,6	23,1	
Vela Luka	59,2	76,0	72,2	80,4	104,0	64,7	80,4	78,8	85,7	69,7	62,5	46,0	53,4	
Zažablje	136,4	75,0	75,0	21,4	78,6	100,0	90,9	100,0	77,8	100,0	108,3	71,4	54,5	
Župa dubrovačka	215,0	206,8	164,2	200,0	247,1	204,2	210,6	237,3	276,8	272,5	292,2	201,6	180,0	
OPĆINE	84,3	86,5	75,6	72,6	90,3	86,3	92,6	101,0	113,2	100,2	112,8	87,7	85,9	
ŽUPANIJA	110,2	108,4	96,9	87,5	104,4	99,6	110,2	105,7	110,5	111,5	110,7	99,1	96,6	

*Vitalni indeks je broj živorođenih na 100 umrlih.

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

Slika 28. Vitalni indeks u gradovima i općinama Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Tablica 5. Prirodno kretanje stanovništva u gradovima i općinama Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

	Živo-rođeni	Mrtvo-rođeni	Umrli	Umrla dojenčad	Natalitet	Mortalitet	Prirodni prirast	Vitalni indeks
Dubrovnik	487	4	484	1	11,4	11,4	3	100,6
Korčula	60	0	75	1	10,6	13,2	-15	80,0
Metković	202	0	126	2	12,0	7,5	76	160,3
Opuzen	39	1	38	0	12,0	11,7	1	102,6
Ploče	90	0	129	0	8,9	12,7	-39	69,8
GRADOVI	878	5	852	4	11,2	10,9	26	103,1
Blato	33	0	36	0	9,2	10,0	-3	91,7
Dubrovačko primorje	22	0	39	0	10,1	18,0	-17	56,4
Janjina	0	0	7	0	0	12,7	-7	0
Konavle	107	0	92	0	12,5	10,7	15	116,3
Kula Norinska	26	0	16	0	14,9	9,2	10	162,5
Lastovo	6	0	12	0	7,6	15,2	-6	50,0
Lumbarda	13	0	16	0	10,7	13,2	-3	81,3
Mljet	4	0	16	0	3,7	14,7	-12	25,0
Orebić	30	0	57	0	7,3	13,8	-27	52,6
Pojezerje	11	0	14	0	11,1	14,1	-3	78,6
Slivno	12	0	16	0	6,0	8,0	-4	75,0
Smokvica	2	0	15	0	2,2	16,4	-13	13,3
Ston	23	0	36	0	9,6	15,0	-13	63,9
Trpanj	3	0	13	0	4,2	18,0	-10	23,1
Vela Luka	31	0	58	0	7,5	14,0	-27	53,4
Zažabje	6	0	11	0	7,9	14,5	-5	54,5
Župa dubrovačka	117	0	65	0	14,0	7,8	52	180,0
OPĆINE	446	0	519	0	10,1	11,8	-73	85,9
ŽUPANIJA	1324	5	1371	4	10,8	11,2	-47	96,6

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

2. SMRTNOST STANOVNJIŠTVA

mr. Marija Mašanović, dr. med., spec. javnog zdravstva

U 2012. godini u DNŽ perinatalna smrtnost iznosila je 5,3/1.000 rođene djece (2,4 u 2011.), a smrtnost dojenčadi 3,0/1.000 živorođene djece (3,9 u 2011.). U RH perinatalna smrtnost bila je 5,0/1.000 rođenih, a smrtnost dojenčadi 3,6/1.000 živorođenih. Od 2003. stope perinatalne smrtnosti u DNŽ bile su više od prosječnih hrvatskih stopa, dok je u 2011. godini zabilježena najniža stopa od 1993. godine. Praćenje ovih stopa smrtnosti od posebnog je značenja jer stope pokazuju stupanj razvoja i učinkovitosti antenatalne i perinatalne zdravstvene zaštite, zdravstvene zaštite trudnica te socioekonomskog i gospodarskog razvoja zajednice.

Kronične nezarazne bolesti vodeći su uzroci smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Bolesti srca i krvnih žila, s udjelom od 53,9% u ukupnom broju umrlih nalaze se na prvom mjestu uzroka smrtnosti. Na drugom mjestu su novotvorine s udjelom od 28,2%. Slijede ozljede i otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka 5,0%, bolesti dišnog sustava 3,4% i bolesti probavnog sustava 3,2%.

Vodeće skupine bolesti kao uzroci smrti za muški spol bile su bolesti srca i krvnih žila, 46,8%, novotvorine, 31,7%, ozljede, otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka, 6,1%, bolesti probavnog sustava, 5,3% te bolesti dišnog sustava, 4,9%. Za ženski spol to su bile bolesti srca i krvnih žila, 60,8%, novotvorine, 24,7%, ozljede, otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka, 4,0%, bolesti dišnog sustava i endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma, s jednakim udjelom od 2,0% i bolesti živčanog sustava, 1,9%.

U dobroj skupini 0-64 godine najčešći pojedinačni uzroci smrtnosti muške populacije bili su zločudna novotvorina bronha i pluća (10,9%), akutni infarkt miokarda (9,8%), kronična ishemična bolest srca (6,5%), namjerno samoozljjeđivanje (6,0%) i drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda (4,9%), a kod ženske populacije zločudna novotvorina dojke (15,8%), zločudna novotvorina bronha i pluća (10,5%), kronična ishemična bolest srca (6,6%) zločudna novotvorina debelog crijeva (5,3%) te kardiomiopatija (3,9%).

U populaciji u dobi 65 godina i više najčešći pojedinačni uzroci smrti bili su kronična ishemična bolest srca (29,1%), zločudna novotvorina bronha i pluća (7,5%) i moždani inzult (7,1%) za muški spol te kronična ishemična bolest srca (36,1%), moždani inzult (12,1%) i zločudna novotvorina debelog crijeva (4,2%) za ženski spol.

2.1. Smrtnost dojenčadi i broj mrtvorodene djece

Tablica 1. Broj i stope mrtvorodene djece i umrle dojenčadi u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 1986. do 2012. godine

Godina	Mrtvoroden	Dojenčad umrla 0-6 dana	Umrla dojenčad ukupno	Rana neonatalna smrtnost*	Perinatalna smrtnost**	Smrtnost dojenčadi***
1986.	11	19	21	11,3	17,7	12,5
1987.	9	17	24	10,0	15,2	14,1
1988.	13	10	21	6,0	13,8	12,7
1989.	9	11	14	6,8	12,3	8,7
1990.	8	7	15	4,0	8,6	8,6
1991.	12	10	11	6,1	13,2	6,7
1992.	10	5	9	3,6	10,8	6,6
1993.	6	9	16	5,9	9,9	10,6
1994.	7	8	16	5,1	9,5	10,2
1995.	7	6	14	4,2	9,1	9,9
1996.	8	8	13	5,0	9,9	8,1
1997.	4	7	13	4,2	6,6	7,8
1998.	13	5	9	3,2	11,3	5,7
1999.	5	2	7	1,4	5,0	5,0
2000.	8	10	11	7,4	13,2	8,1
2001.	6	2	6	1,6	6,2	4,7
2002.	4	4	6	3,4	6,7	5,1
2003.	5	5	8	4,5	8,9	7,1
2004.	10	2	2	1,6	9,4	1,6
2005.	8	4	7	3,2	9,5	5,6
2006.	12	6	8	4,5	13,3	6,0
2007.	5	4	8	3,1	6,9	6,1
2008.	6	4	6	2,7	6,8	4,1
2009.	7	4	6	2,9	7,9	4,3
2010.	5	6	8	4,2	7,6	5,6
2011.	1	2	5	1,6	2,4	3,9
2012.	5	2	4	1,5	5,3	3,0

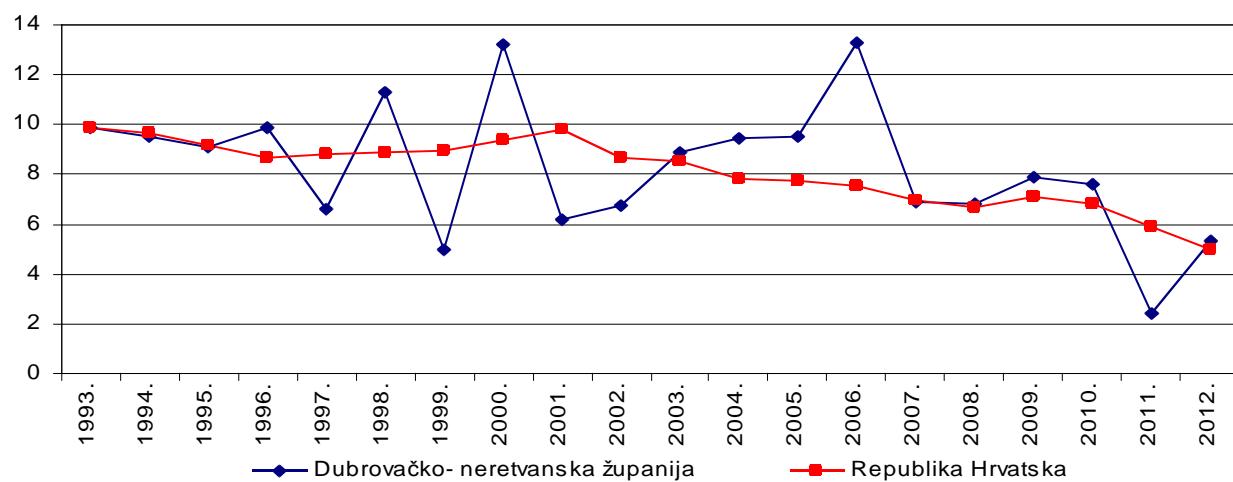
*Umrla dojenčad u dobi 0-6 dana na 1.000 živorođene djece

**Mrtvoroden + umrla dojenčad u dobi 0-6 dana na 1.000 rođene djece

*** Broj umrle dojenčadi u dobi 0-365 dana na 1.000 živorođene djece

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku

Slika 1. Stope perinatalne smrtnosti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji i Republici Hrvatskoj od 1993. do 2012. godine

Tablica 2. Umrla dojenčad prema uzroku smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

MKB šifra	Uzrok smrti	Broj umrle dojenčadi
P21	Porođajna asfiksija	1
Q79	Prirođene malformacije mišićno-koštanoga sustava, nesvrstane drugamo	1
Q90	Downov sindrom	1
R95	Sindrom iznenadne smrti dojenčeta	1
	Ukupno	4

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

2.2. Uzroci smrti opće populacije

Tablica 3. Ukupan broj i udio umrlih prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

Rang	MKB-skupine bolesti	Broj umrlih	%
1.	Bolesti cirkulacijskog sustava	739	53,9
2.	Novotvorine	386	28,2
3.	Ozljede, otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka	69	5,0
4.	Bolesti dišnog sustava	47	3,4
5.	Bolesti probavnog sustava	44	3,2
6.	Bolesti živčanog sustava	22	1,6
7.	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	18	1,3
8.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	16	1,2
9.	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	10	0,7
10.	Zarazne i parazitarne bolesti	8	0,6
11.	Bolesti genitourinarnog sustava	6	0,4
12.	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	3	0,2
13.-15.	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	1	0,1
13.-15.	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	1	0,1
13.-15.	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	1	0,1
	Ukupno	1.371	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 4. Broj i udio umrlih prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini – muški spol

Rang	MKB-skupine bolesti	Broj umrlih	%
1.	Bolesti cirkulacijskog sustava	316	46,8
2.	Novotvorine	214	31,7
3.	Ozljede, otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka	41	6,1
4.	Bolesti probavnog sustava	36	5,3
5.	Bolesti dišnog sustava	33	4,9
6.	Bolesti živčanog sustava	9	1,3
7.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	7	1,0
8.	Zarazne i parazitarne bolesti	6	0,9
9.	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	5	0,7
10.	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	4	0,6
11.	Bolesti genitourinarnog sustava	2	0,3
12.-13.	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	1	0,1
12.-13.	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	1	0,1
Ukupno		675	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 5. Broj i udio umrlih prema MKB-skupinama bolesti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini – ženski spol

Rang	MKB-skupine bolesti	Broj umrlih	%
1.	Bolesti cirkulacijskog sustava	423	60,8
2.	Novotvorine	172	24,7
3.	Ozljede, otrovanja i druge posljedice vanjskih uzroka	28	4,0
4.-5.	Bolesti dišnog sustava	14	2,0
4.-5.	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i metabolizma	14	2,0
6.	Bolesti živčanog sustava	13	1,9
7.	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	9	1,3
8.	Bolesti probavnog sustava	8	1,1
9.	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	5	0,7
10.	Bolesti genitourinarnog sustava	4	0,6
11.-12.	Zarazne i parazitarne bolesti	2	0,3
11.-12.	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	2	0,3
13.-14.	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	1	0,1
13.-14.	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	1	0,1
Ukupno		696	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Legenda za tablicu 6.

MKB-skupine:

- I. Zarazne i parazitarne bolesti
- II. Novotvorine
- III. Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava
- IV. Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma
- V. Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja
- VI. Bolesti živčanog sustava
- IX. Bolesti cirkulacijskog sustava
- X. Bolesti dišnog sustava
- XI. Bolesti probavnog sustava
- XIII. Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva
- XIV. Bolesti sustava mokračnih i spolnih organa
- XVI. Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju
- XVII. Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti
- XVIII. Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo
- XIX. Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka

S = svega, M = muški spol, Ž = ženski spol

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 7. Vodeći uzroci smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
I25	Kronična ishemična bolest srca	384	28,0
I64	Inzult, nespecificiran kao krvarenje ili infarkt	117	8,5
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	80	5,8
I21	Akutni infarkt miokarda	70	5,1
C18-C20	Zločudna novotvorina debelog crijeva	50	3,6
W00-X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	38	2,8
C50	Zločudna novotvorina dojke	33	2,4
J44	Druga kronična opstruktivna plućna bolest	30	2,2
C61	Zločudna novotvorina kestenjače (prostate)	28	2,0
C25	Zločudna novotvorina gušterače	27	2,0
I63	Cerebralni infarkt	23	1,7
C16	Zločudna novotvorina želuca	20	1,5
I50	Insuficijencija srca	20	1,5
I61	Intracerebralno krvarenje	20	1,5
Ukupno najčešći uzroci smrti		940	68,6
Ostali uzroci smrti		431	31,4
Ukupno		1.371	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 8. Vodeći uzroci smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. - muški spol

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
I25	Kronična ishemična bolest srca	155	23,0
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	57	8,4
I21	Akutni infarkt miokarda	46	6,8
I64	Inzult, nespecificiran kao krvarenje ili infarkt	40	5,9
C61	Zločudna novotvorina kestenjače (prostate)	28	4,1
J44	Druga kronična opstruktivna plućna bolest	25	3,7
C18-C20	Zločudna novotvorina debelog crijeva	22	3,3
W00-X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	17	2,5
X60-X84	Namjerno samoozljeđivanje	14	2,1
K70	Alkoholna bolest jetre	13	1,9
C16	Zločudna novotvorina želuca	12	1,8
C25	Zločudna novotvorina gušterače	12	1,8
Ukupno najčešći uzroci smrti		441	65,3
	Ostali uzroci smrti	234	34,7
Ukupno		675	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 9. Vodeći uzroci smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. - ženski spol

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
I25	Kronična ishemična bolest srca	229	32,9
I64	Inzult, nespecificiran kao krvarenje ili infarkt	77	11,1
C50	Zločudna novotvorina dojke	31	4,5
C18-C20	Zločudna novotvorina debelog crijeva	28	4,0
I21	Akutni infarkt miokarda	24	3,4
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	23	3,3
W00-X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	21	3,0
C25	Zločudna novotvorina gušterače	16	2,3
I50	Insuficijencija srca	15	2,2
I63	Cerebralni infarkt	12	1,7
I61	Intracerebralno krvarenje	11	1,6
I11	Hipertenzivna bolest srca	10	1,4
Ukupno najčešći uzroci smrti		497	71,4
	Ostali uzroci smrti	199	28,6
Ukupno		696	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 10. Vodeći uzroci smrti za dobnu skupinu 0-64 godine u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	28	10,8
I21	Akutni infarkt miokarda	19	7,3
I25	Kronična ishemična bolest srca	17	6,5
C50	Zločudna novotvorina dojke	13	5,0
W00 - X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	12	4,6
X60-X84	Namjerno samoozljjeđivanje	12	4,6
V01-V99	Nezgode pri prijevozu	9	3,5
Ukupno najčešći uzroci smrti		110	42,3
	Ostali uzroci smrti	150	57,7
Ukupno		260	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 11. Vodeći uzroci smrti za dobnu skupinu 0-64 godine u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini - muški spol

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	20	10,9
I21	Akutni infarkt miokarda	18	9,8
I25	Kronična ishemična bolest srca	12	6,5
X60-X84	Namjerno samoozljjeđivanje	11	6,0
W00-X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	9	4,9
V01-V99	Nezgode pri prijevozu	7	3,8
Ukupno najčešći uzroci smrti		77	41,8
	Ostali uzroci smrti	107	58,2
Ukupno		184	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 12. Vodeći uzroci smrti za dobnu skupinu 0-64 godine u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini - ženski spol

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
C50	Zločudna novotvorina dojke	12	15,8
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	8	10,5
I25	Kronična ishemična bolest srca	5	6,6
C18-C20	Zločudna novotvorina debelog crijeva	4	5,3
I42	Kardiomiopatija	3	3,9
W00-X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	3	3,9
	Ukupno najčešći uzroci smrti	35	46,1
	Ostali uzroci smrti	41	53,9
	Ukupno	76	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 13. Vodeći uzroci smrti za dobnu skupinu 65 godina i više u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
I25	Kronična ishemična bolest srca	367	33,0
I64	Inzult, nespecificiran kao krvarenje ili infarkt	110	9,9
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	52	4,7
I21	Akutni infarkt miokarda	51	4,6
C18-C20	Zločudna novotvorina debelog crijeva	46	4,1
C61	Zločudna novotvorina kestenjače (prostate)	27	2,4
J44	Druga kronična opstruktivna plućna bolest	26	2,3
W00-X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	26	2,3
C25	Zločudna novotvorina gušterice	22	2,0
I63	Cerebralni infarkt	22	2,0
C50	Zločudna novotvorina dojke	20	1,8
I50	Insuficijencija srca	19	1,7
I61	Intracerebralno krvarenje	17	1,5
I69	Posljedice cerebrovaskularnih bolesti	15	1,4
	Ukupno najčešći uzroci smrti	820	73,8
	Ostali uzroci smrti	291	26,2
	Ukupno	1.111	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 14. Vodeći uzroci smrti za dobnu skupinu 65 godina i više u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini - muški spol

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
I25	Kronična ishemična bolest srca	143	29,1
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	37	7,5
I64	Inzult, nespecificiran kao krvarenje ili infarkt	35	7,1
I21	Akutni infarkt miokarda	28	5,7
C61	Zločudna novotvorina kestenjače (prostate)	27	5,5
J44	Druga kronična opstruktivna plućna bolest	22	4,5
C18-C20	Zločudna novotvorina debelog crijeva	20	4,1
I63	Cerebralni infarkt	10	2,0
C67	Zločudna novotvorina mokraćnoga mjehura	9	1,8
<i>Ukupno najčešći uzroci smrti</i>		331	67,4
	Ostali uzroci smrti	160	32,6
Ukupno		491	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Tablica 15. Vodeći uzroci smrti za dobnu skupinu 65 godina i više u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini - ženski spol

MKB-šifra	Naziv bolesti	Broj umrlih	%
I25	Kronična ishemična bolest srca	224	36,1
I64	Inzult, nespecificiran kao krvarenje ili infarkt	75	12,1
C18-C20	Zločudna novotvorina debelog crijeva	26	4,2
I21	Akutni infarkt miokarda	23	3,7
C50	Zločudna novotvorina dojke	19	3,1
W00-X59	Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	18	2,9
C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	15	2,4
I50	Insuficijencija srca	15	2,4
C25	Zločudna novotvorina gušterače	14	2,3
I63	Cerebralni infarkt	12	1,9
<i>Ukupno najčešći uzroci smrti</i>		441	71,1
	Ostali uzroci smrti	179	28,9
Ukupno		620	100,0

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

3. BOLESTI CIRKULACIJSKOG SUSTAVA (kardiovaskularne bolesti)

mr. Ankica Džono Boban, dr. med., spec. javnog zdravstva

Bolesti cirkulacijskog sustava čini skupina bolesti srca i krvnih žila s MKB-šiframa I00-I99 i vodeći su uzroci hospitalizacije u županijskoj općoj bolnici i vodeći uzroci smrtnosti opće populacije.

U 2012. g. u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti, zbog ovih bolesti, obavljeno je 13.541 pregled u ordinacijama s ugovorom s HZZO-om, 6.366 pregleda u dobi 0-64 g. (47%) i 7.175 u dobi 65 g. i više (53%). Ukupan broj posjeta zbog cirkulacijskih bolesti bio je za 5% veći u odnosu na 2011. godinu. Najčešći razlozi specijalističko-konzilijarnih pregleda bile su hipertenzivne bolesti (I10-I15). U specijalističkim ordinacijama bez ugovora s HZZO-om obavljeno je 3.409 pregleda zbog bolesti cirkulacijskog sustava, 16% više nego prethodne godine. Od toga je 1.803 pregleda (53%) obavljeno u dobroj skupini 0-64 g. i 1.370 pregleda (47%) u dobi 65 g. i više. Najčešći razlozi pregleda u ovim ordinacijama bile su također hipertenzivne bolesti.

Bolesti cirkulacijskog sustava vodeći su uzroci smrti opće populacije s udjelom od 54% odnosno 47% u muškoj populaciji, a 61% u ženskoj. Ishemične bolesti srca su najčešće kardiovaskularne bolesti kao uzroci smrti.

Standardizirane stope smrtnosti (SSS) od bolesti cirkulacijskog sustava za dob 0-64 g. za oba spola su niže od hrvatskih stopa i više od stopa za Europsku uniju (EU). Stope pokazuju silazni tren osim porasta stope u 2012. za muški spol. U DNŽ SSS od ishemičnih bolesti srca za muški spol u dobi 0-64 g. pokazuju pad u razdoblju 1997.-1999. do 2006.-2008., a zatim imaju uzlaznu putanju. Kod ženskog spola te stope rastu od 2003. godine. Standardizirane stope smrtnosti od cerebrovaskularnih bolesti imaju silazni trend za muški spol te dobi, kao i za ženski s pikom u razdoblju 2006.-2008.

U DNŽ od 2002. g. standardizirane stope smrtnosti od ishemičnih bolesti srca za dob 65 g. i više pokazuju uzlazni trend za oba spola, a od 2008. godine stope su više od prosječnih hrvatskih stopa. U razdoblju 1991.-2012. SSS od cerebrovaskularnih bolesti imaju silazni trend za oba spola.

3.1. Bolesti cirkulacijskog sustava u specijalističko-konziliarnoj zdravstvenoj zaštiti

Tablica 1. Broj posjeta zbog bolesti cirkulacijskog sustava u specijalističko-konziliarnoj zdravstvenoj zaštiti prema dobnim i MKB-skupinama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (ordinacije i ustanove s ugovorom s HZZO-om)

Bolesti	MKB-šifra	0-64 g.		65 g. i više		Ukupno	
		Broj posjeta	%	Broj posjeta	%	Broj posjeta	%
Akutna reumatska groznica	I00-I02	1	0	1	0	2	0
Kronične reumatske bolesti srca	I05-I09	54	0,8	39	0,5	93	0,7
Hipertenzivne bolesti	I10-I15	2.369	37,2	2.454	34,2	4.823	35,6
Akutni infarkt miokarda	I21-I23	120	1,9	94	1,3	214	1,6
Druge ishemične bolesti srca	I20, I24-I25	407	6,4	774	10,8	1.181	8,7
Druge srčane bolesti	I26-I52	686	10,8	1.171	16,3	1.857	13,7
Cerebrovaskularni inzult	I60-I64	275	4,3	453	6,3	728	5,4
Druge cerebrovaskularne bolesti	I65-I68	177	2,8	199	2,8	376	2,8
Posljedice cerebrovaskularne bolesti	I69	147	2,3	304	4,2	451	3,3
Ateroskleroza	I70	142	2,2	193	2,7	335	2,5
Bolesti vena (embolija, tromboza, varices)	I80-I87	1.463	23,0	1.053	14,7	2.516	18,6
Ostale bolesti cirkulacijskog sustava		525	8,2	440	6,1	965	7,1
Bolesti cirkulacijskog sustava - ukupno	Ukupno	6.366	100,0	7.175	100,0	13.541	100,0

Izvor podataka: Godišnja izvješća o radu timova za specijalističko-konziliarnu djelatnost

Tablica 2. Broj posjeta zbog bolesti cirkulacijskog sustava u specijalističko-konziliarnoj zdravstvenoj zaštiti prema dobnim i MKB-skupinama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (ordinacije i ustanove bez ugovora s HZZO-om)

Bolesti	MKB-šifra	0-64 g.		65 g. i više		Ukupno	
		Broj posjeta	%	Broj posjeta	%	Broj posjeta	%
Kronične reumatske bolesti srca	I05-I09	16	0,9	49	3,1	65	1,9
Hipertenzivne bolesti	I10-I15	778	43,2	572	35,6	1.350	39,6
Akutni infarkt miokarda	I21-I23	86	4,8	89	5,5	175	5,1
Druge ishemične bolesti srca	I20, I24-I25	145	8,0	228	14,2	373	10,9
Druge srčane bolesti	I26-I52	196	10,9	347	21,6	543	15,9
Cerebrovaskularni inzult	I60-I64	23	1,3	16	1,0	39	1,1
Posljedice cerebrovaskularne bolesti	I69	25	1,4	37	2,3	62	1,8
Ateroskleroza	I70	20	1,1	75	4,7	95	2,8
Bolesti vena (embolija, tromboza, varices)	I80-I87	406	22,5	182	11,3	588	17,2
Ostale bolesti cirkulacijskog sustava		108	6,0	11	0,7	119	3,5
Bolesti cirkulacijskog sustava - ukupno	Ukupno	1.803	100,0	1.606	100,0	3.409	100,0

Izvor podataka: Godišnja izvješća o radu timova za specijalističko-konziliarnu djelatnost

3.2. Bolesti cirkulacijskog sustava kao uzroci smrti

Tablica 3. Umrli zbog bolesti cirkulacijskog sustava prema spolu, dobnim i MKB-skupinama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

MKB-šifra	Naziv bolesti	Spol	0-64 g		65 g. i više		Ukupno	
			broj	%	broj	%	broj	%
I10-I15	Hipertenzivne bolesti	m	4	6,7	4	1,6	8	2,5
		ž	1	6,3	9	2,2	10	2,4
		u	5	6,6	13	2,0	18	2,4
I20-I25	Ishemične bolesti srca	m	31	51,7	173	67,6	204	64,6
		ž	6	37,5	250	61,4	256	60,5
		u	37	48,7	423	63,8	460	62,2
I26-I28	Plućna bolest srca	m	2	3,3	2	0,8	4	1,3
		ž	1	6,3	0	0	1	0,2
		u	3	3,9	2	0,3	5	0,7
I30-I52	Ostali oblici bolesti srca	m	13	21,7	10	3,9	23	7,3
		ž	4	25	29	7,1	33	7,8
		u	17	22,4	39	5,9	56	7,6
I60-I69	Cerebrovaskularne bolesti	m	9	15	61	23,8	70	22,2
		ž	4	25	108	26,5	112	26,5
		u	13	17,1	169	25,5	182	24,6
I70-I79	Bolesti arterija, arteriola i kapilara	m	1	1,7	6	2,3	7	2,2
		ž	0	0	11	2,7	11	2,6
		u	1	1,3	17	2,6	18	2,4
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava - ukupno (I00-I99)	m	60	100	256	100	316	100
		ž	16	100	407	100	423	100
		u	76	100	663	100	739	100

m = muški spol

ž = ženski spol

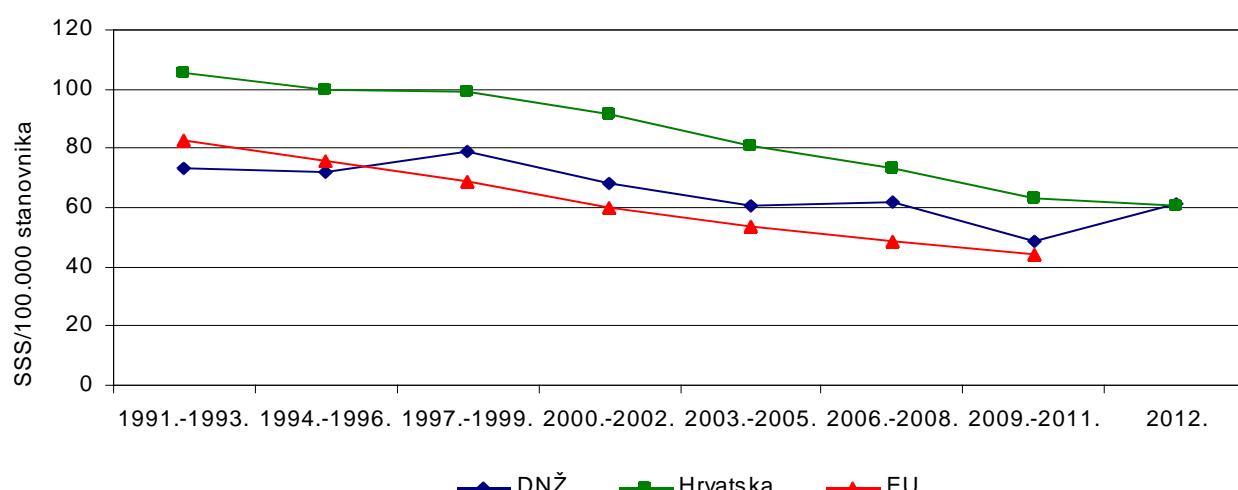
u = ukupno

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

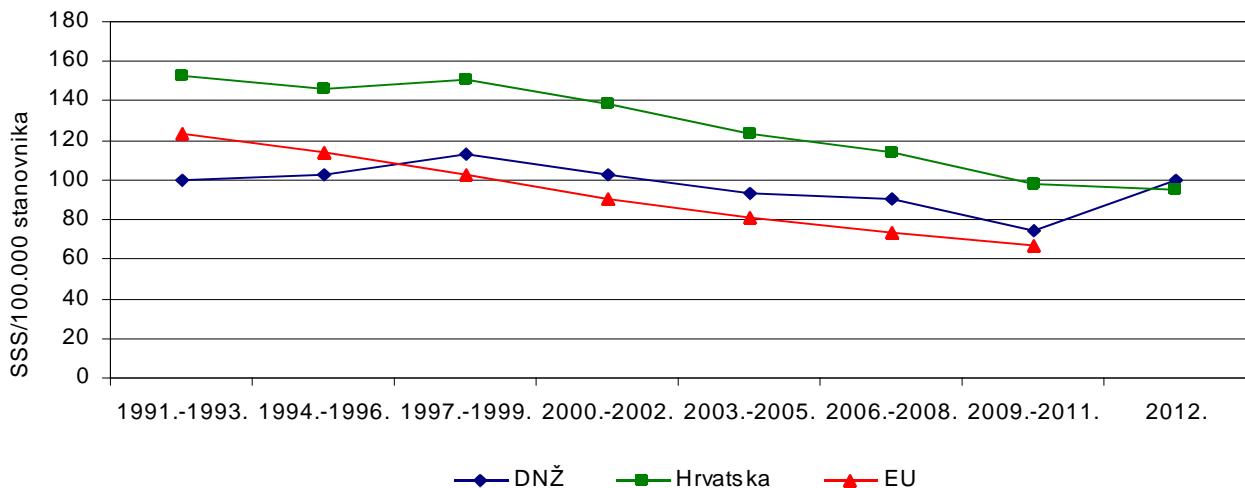
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

3.3. Standardizirane stope smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava

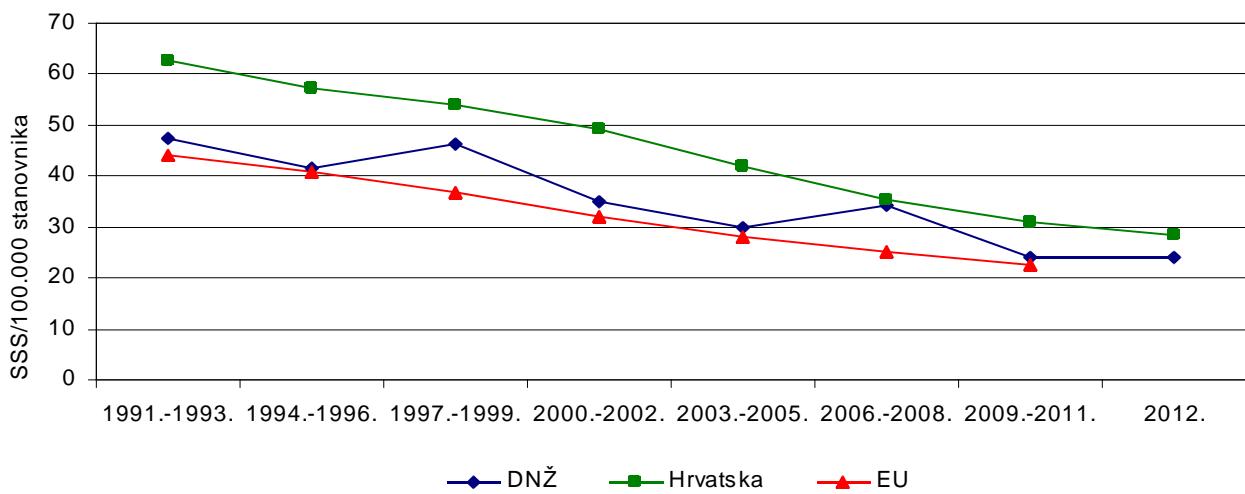
3.3.1. Standardizirane stope smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava za dob 0-64 godine

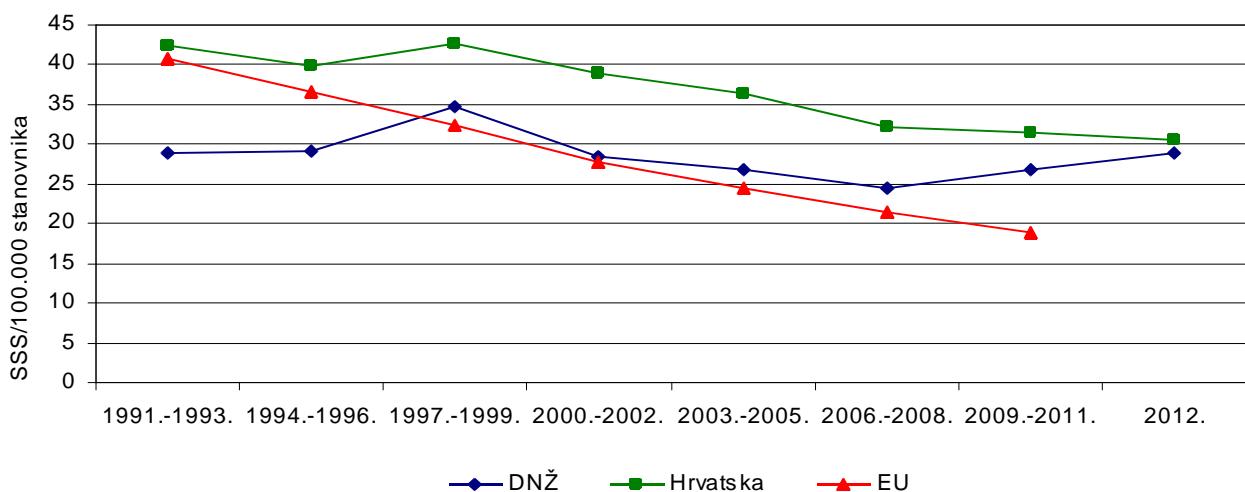
Slika 1. Standardizirane stope smrtnosti od **bolesti cirkulacijskog sustava** za dob **0-64 godine** na 100.000 stanovnika

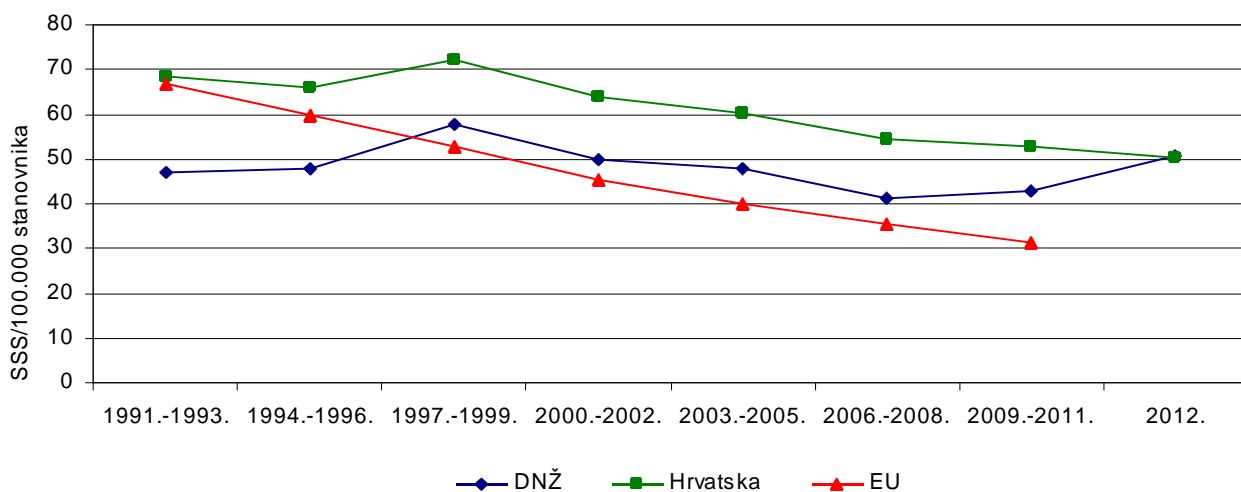
Slika 2. Standardizirane stope smrtnosti od **bolesti cirkulacijskog sustava** za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - muški spol

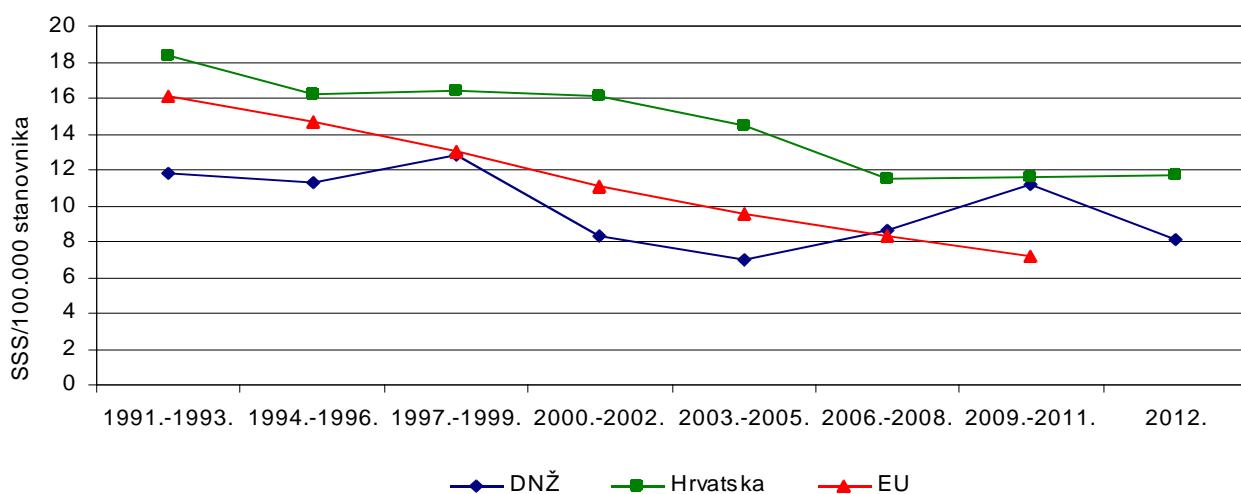
Slika 3. Standardizirane stope smrtnosti od **bolesti cirkulacijskog sustava** za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - ženski spol

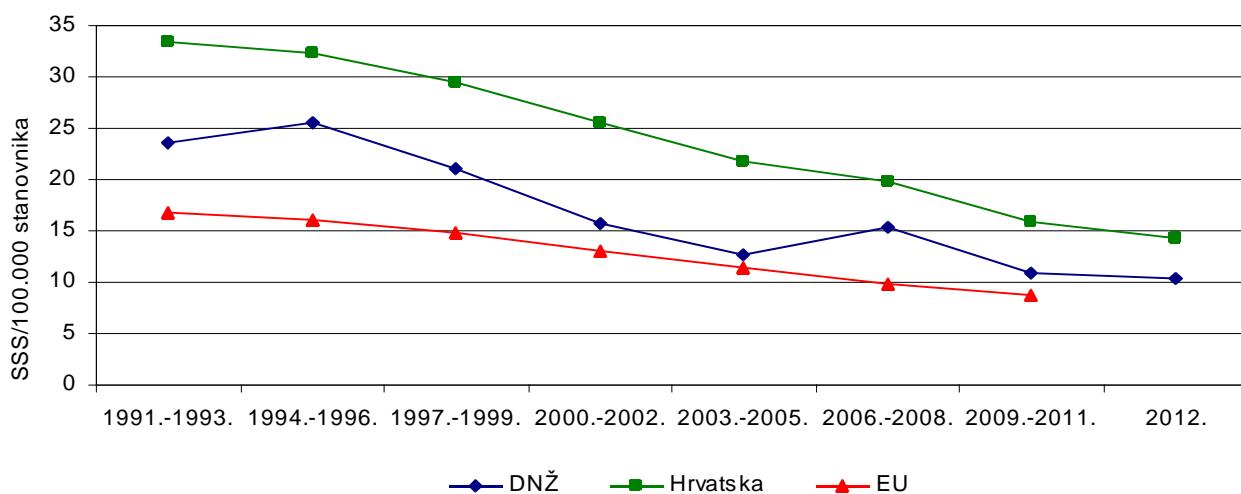
Slika 4. Standardizirane stope smrtnosti za **ishemične bolesti srca** za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika

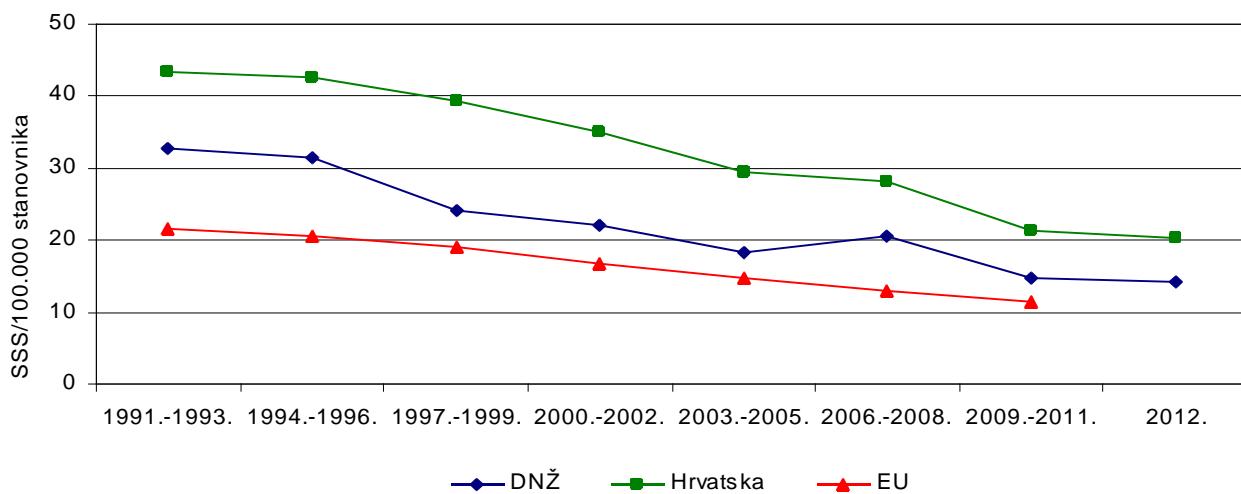
Slika 5. Standardizirane stope smrtnosti za *ishemične bolesti srca* za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - muški spol

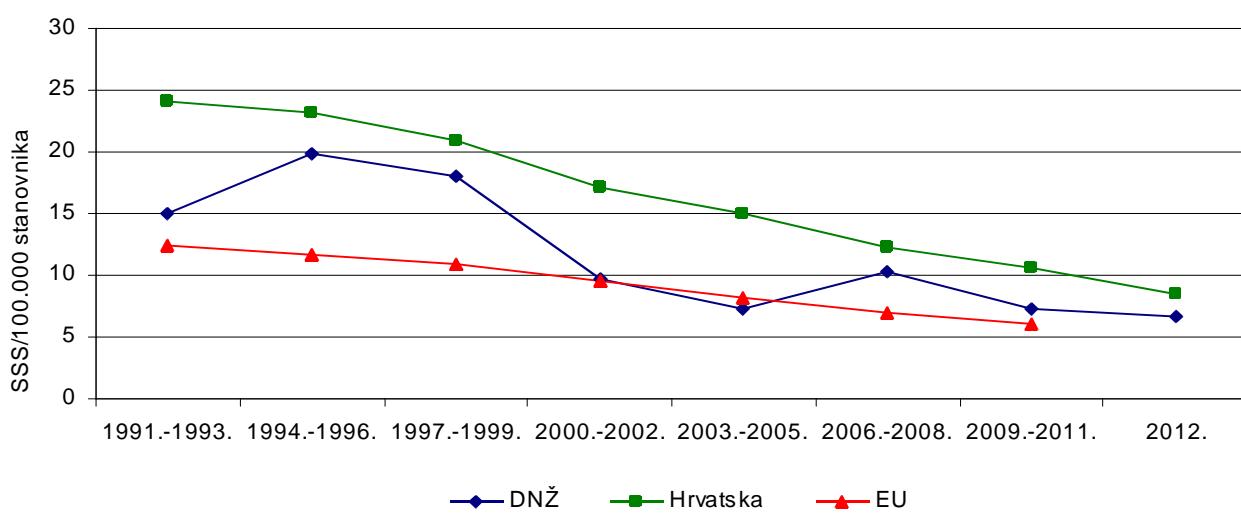
Slika 6. Standardizirane stope smrtnosti za *ishemične bolesti srca* za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - ženski spol

Slika 7. Standardizirane stope smrtnosti za *cerebrovaskularne bolesti* za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika

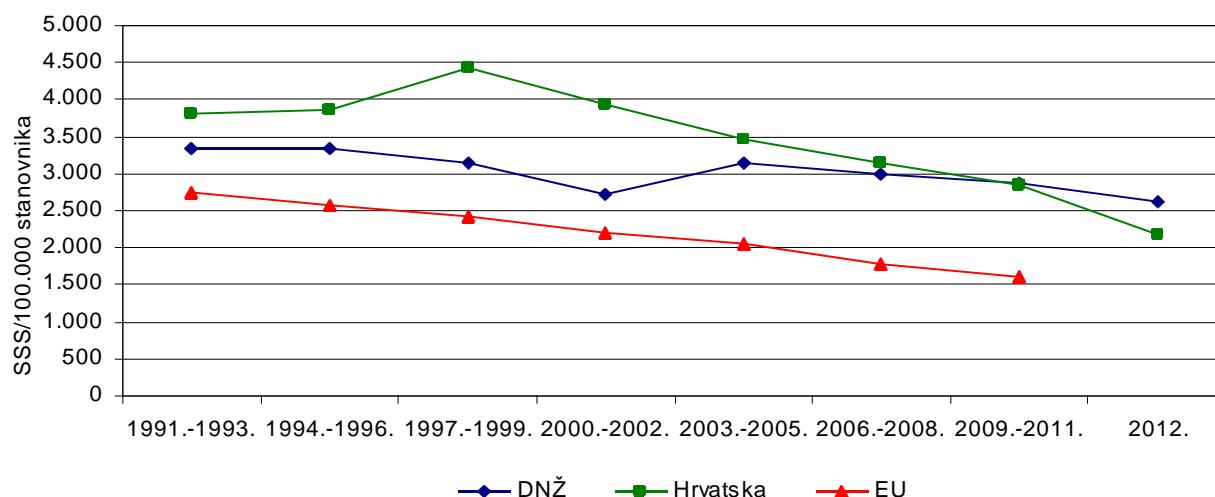

Slika 8. Standardizirane stope smrtnosti za *cerebrovaskularne bolesti* za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - muški spol

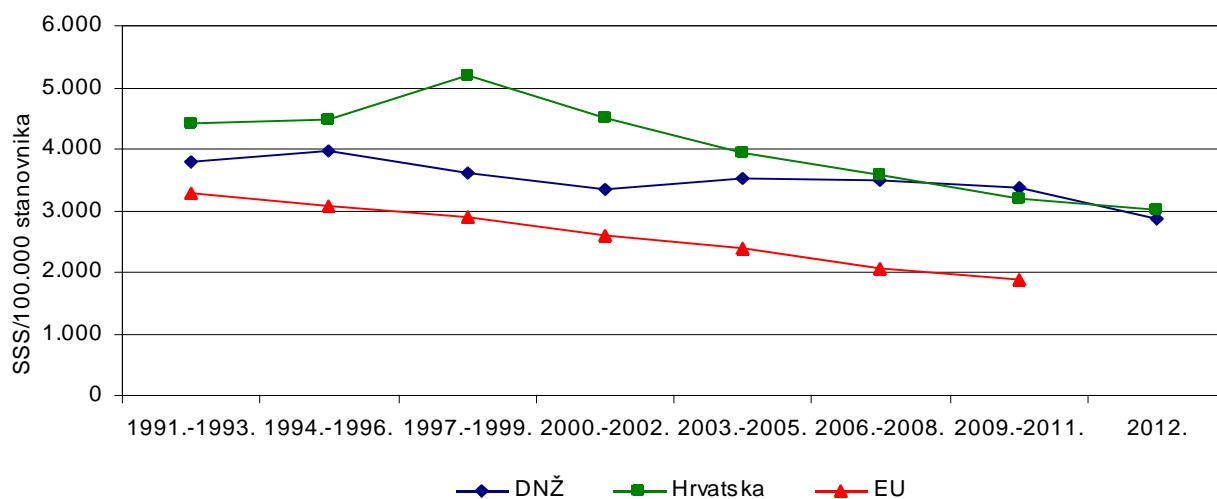

Slika 9. Standardizirane stope smrtnosti za *cerebrovaskularne bolesti* za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - ženski spol

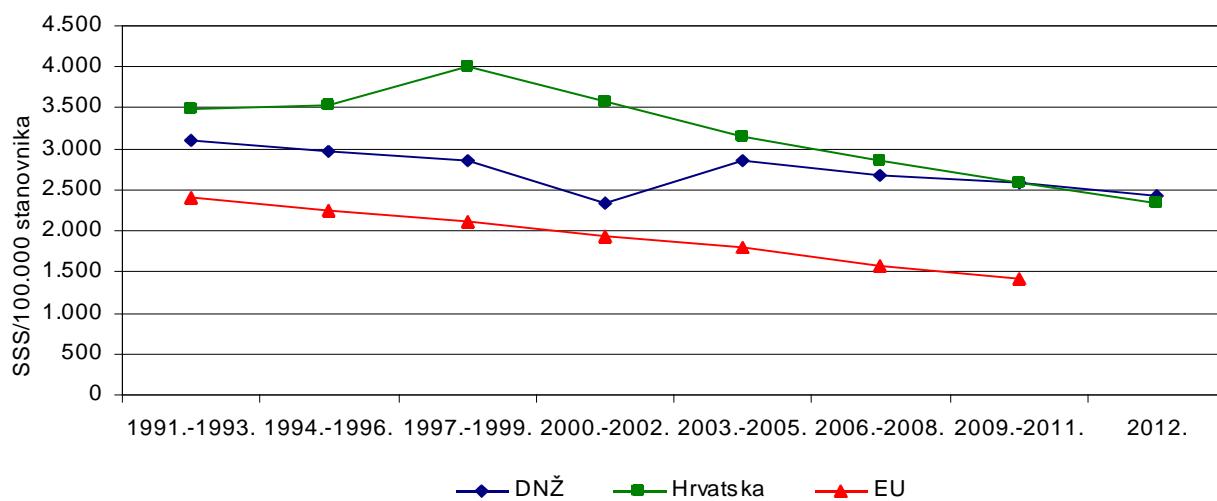
3.3.2. Standardizirane stope smrtnosti od bolesti cirkulacijskog sustava za dob 65 i više godina

Slika 10. Standardizirane stope smrtnosti od **bolesti cirkulacijskog sustava** za dob **65 godina i više** na 100.000 stanovnika

Slika 11. Standardizirane stope smrtnosti od **bolesti cirkulacijskog sustava** za dob **65 godina i više** na 100.000 stanovnika - muški spol

Slika 12. Standardizirane stope smrtnosti od **bolesti cirkulacijskog sustava** za dob **65 godina i više** na 100.000 stanovnika - ženski spol

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: WHO / Europe, European mortality database (MDB), travanj 2014.

4. ZLOĆUDNE NOVOTVORINE (rak)

mr. Ankica Džono Boban, dr. med., spec. javnog zdravstva

U 2011. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (DNŽ) prema zadnjim dostupnim podacima Registra za rak, ukupan broj novodijagnosticiranih bolesnika s invazivnim rakom (C00-C97 prema MKB-10, bez raka kože C44) bio je 637 (352 muškarca i 285 žena). Stopa incidencije iznosila je 519,7/100.000 stanovnika odnosno 590,4/100.000 za muškarce i 452,8/100.000 za žene.

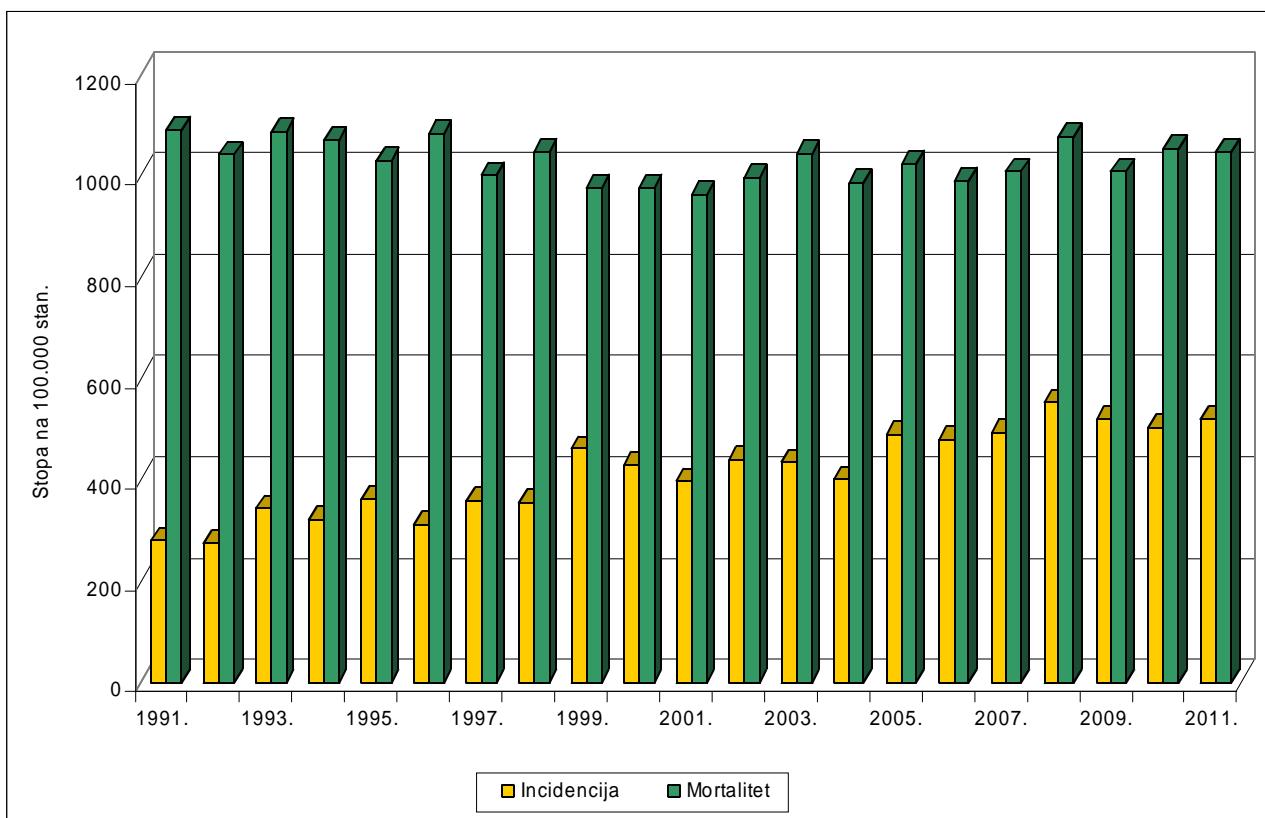
Najčešća sijela raka u muškaraca su rak prostate (21,6%), traheja, bronh i pluća (14,8%) te debelo crijevo i rektum (14,2%), a za žene dojka (29,8%), debelo crijevo i rektum (10,9%) te traheja, bronh i pluća (9,1%). U promatranom razdoblju 2002.-2011. godine najveće dobno-standardizirane stope incidencije su za rak traheje, broha i pluća kod muškaraca te za rak dojke kod žena. Uzlazni trend prisutan je kod dobno-standardiziranih stopa incidencije za rak prostate i mokraćnog mjehura kod muškog spola te za rak vrata i trupa maternice te štitnjače kod ženskog spola.

U specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti u ordinacijama s ugovorom s HZZO-om u 2012. godini zabilježene su 12.082 posjete zbog zločudnih novotvorina (C00-C97) (3% više nego u 2011.).

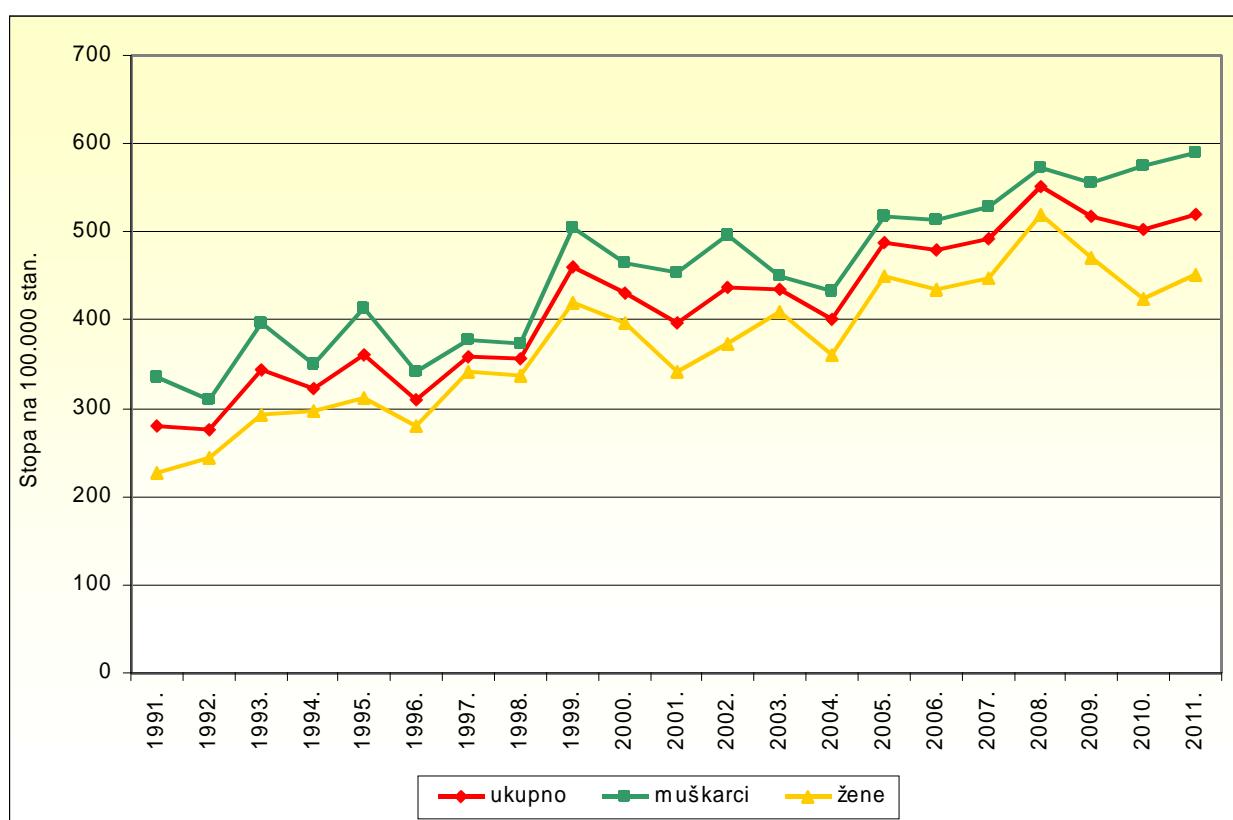
U DNŽ u razdoblju 2002. - 2010. standardizirane stope incidencije (novooboljelih) od svih sijela raka za muški spol pokazuju uzlaznu putanju. U 2011. g. zabilježen je pad stope s 542,1/100.000 stan. u 2010. na 454,7/100.000 u 2011. Za ženski spol te stope rastu od 2002. do 2008. nakon čega slijedi pad stope sa 442,4/100.000 u 2008. na 327,2/100.000 u 2011. U promatranom razdoblju stope za muški spol bile su više od stopa za ženski. U standardizaciji korištena je Europska standardna populacija.

Od 2008. godine standardizirane stope smrtnosti od svih sijela raka za muški spol imaju silazni trend, ali su više od stopa u EU. Standardizirane stope smrtnosti od svih sijela raka za ženski spol pokazuju uzlazni trend i više od stopa u EU.

4.1. Incidencija raka

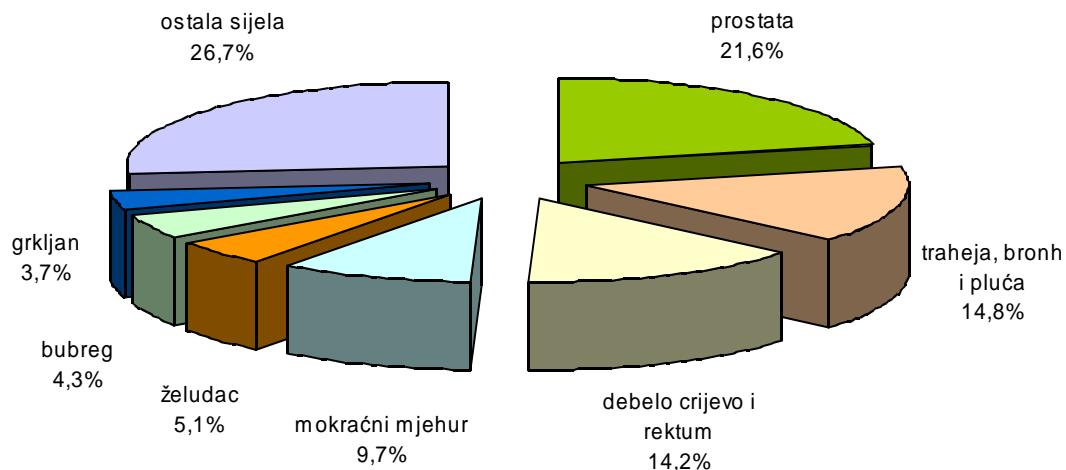

Slika 1. Stope incidencije i smrtnosti od raka u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, 1991. - 2011. godine

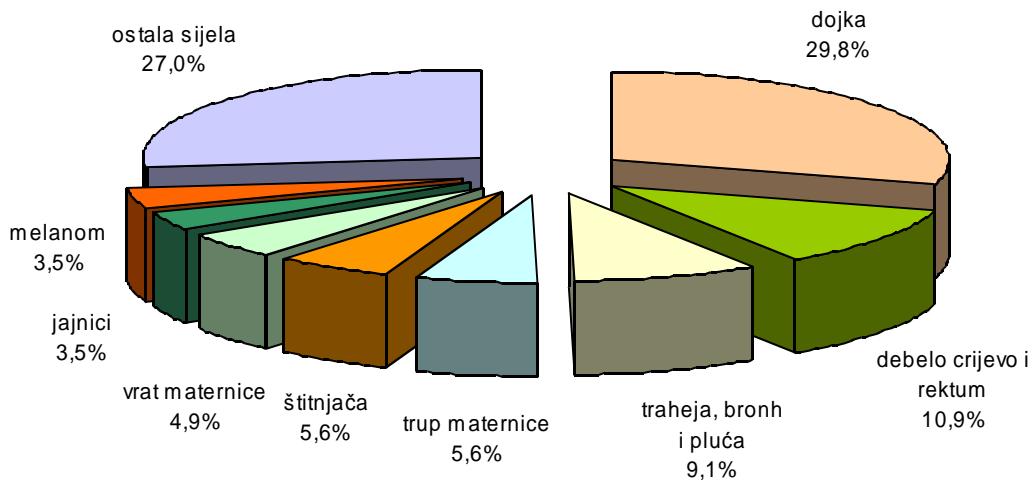
Slika 2. Stope incidencije raka u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema spolu, 1991. - 2011. godine

MUŠKARCI (n = 352)

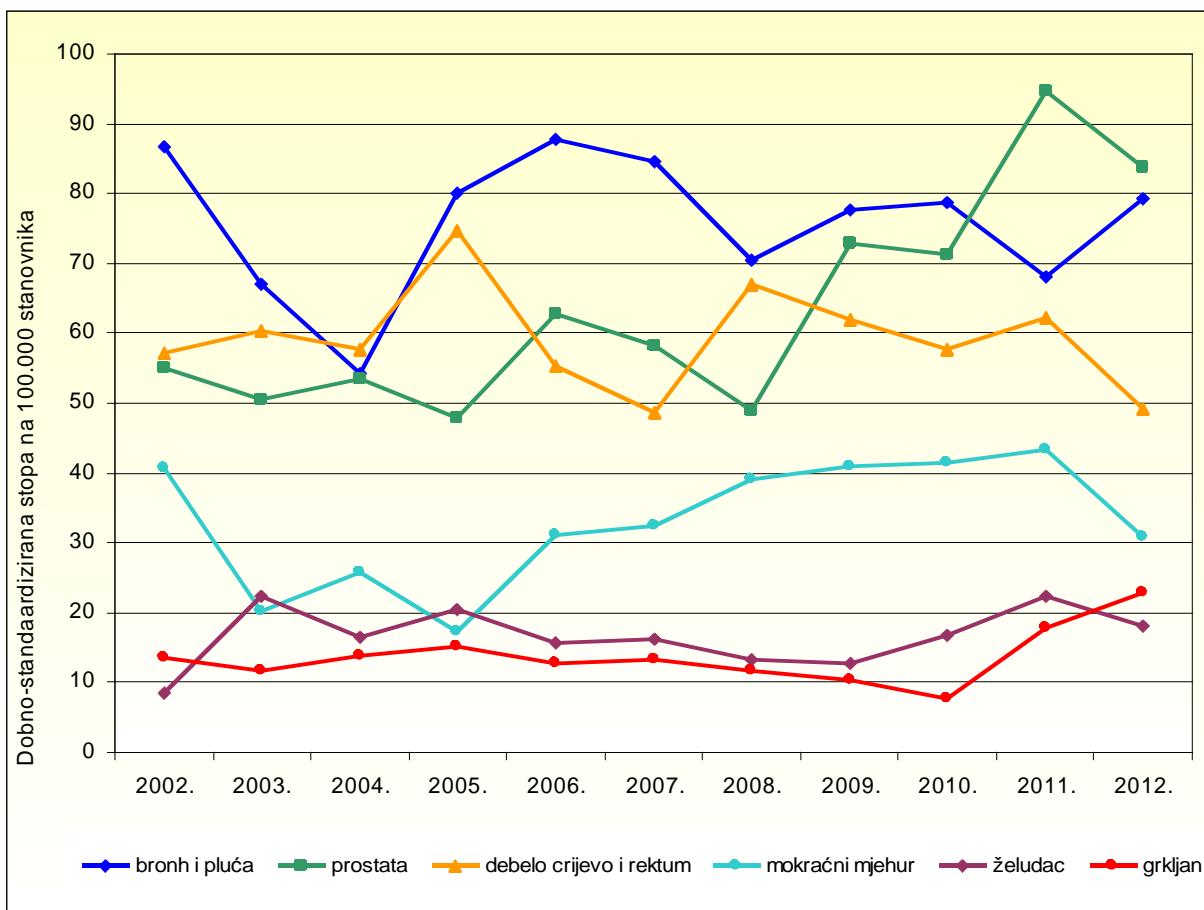

Slika 3. Najčešća sijela raka kod muškaraca u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2011. godini

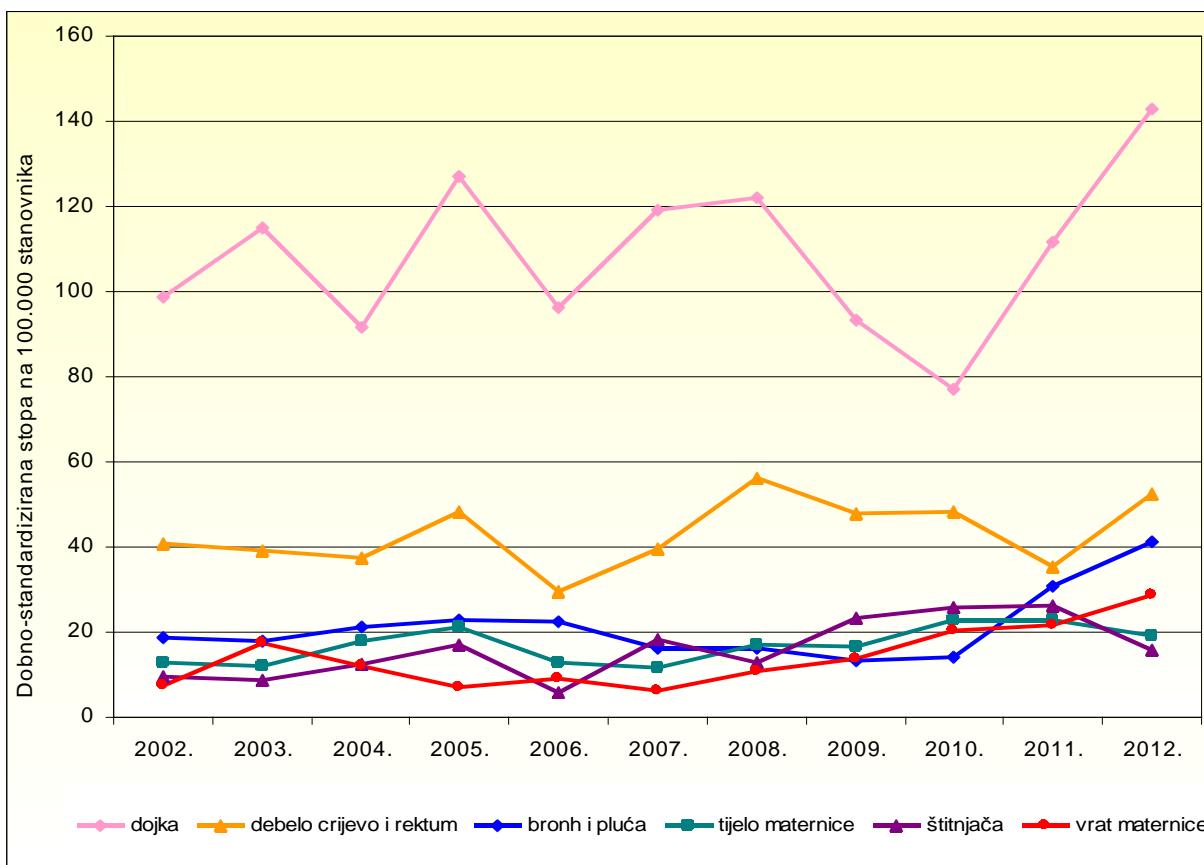
ŽENE (n = 285)

Slika 4. Najčešća sijela raka kod žena u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2011. godini

Slika 5. Dobno-standardizirane stope incidencije najčešćih sijela raka kod muškaraca u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, 2002. - 2011. godine

Slika 6. Dobno-standardizirane stope incidencije najčešćih sijela raka kod žena u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, 2002. - 2012. godine

4.2. Zločudne novotvorine u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti

Tablica 1. Broj posjeta zbog zločudnih novotvorina u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini prema dobnim i MKB-skupinama (ordinacije i ustanove s ugovorom s HZZO-om)

Naziv novotvorine	MKB-šifra	0-64 g.		65 g. i više		Ukupno	
		Broj posjeta	%	Broj posjeta	%	Broj posjeta	%
Zločudna novotvorina želuca	C16	109	1,8	62	1,0	171	1,4
Zločudna novotvorina završnog debelog crijeva (rektuma)	C20	256	4,2	477	7,9	733	6,1
Zločudna novotvorina dušnika (traheje), dušnice (bronha) i pluća	C33-C34	509	8,4	871	14,4	1.380	11,4
Zločudni melanom kože	C43	49	0,8	62	1,0	111	0,9
Zločudna novotvorina dojke	C50	2.133	35,3	1.040	17,2	3.173	26,3
Zločudna novotvorina vrata maternice	C53	56	0,9	7	0,1	63	0,5
Zločudne novotvorine limfnog, hematopoetičnog i srodnog tkiva	C81-C97	180	3,0	293	4,8	473	3,9
Ostale zločudne novotvorine		2.743	45,5	3.235	53,5	5.978	49,5
Zločudne novotvorine - ukupno	C00-C97	6.035	100,0	6.047	100,0	12.082	100,0

Izvor podataka: Godišnja izvješća o radu timova za specijalističko-konzilijsku djelatnost

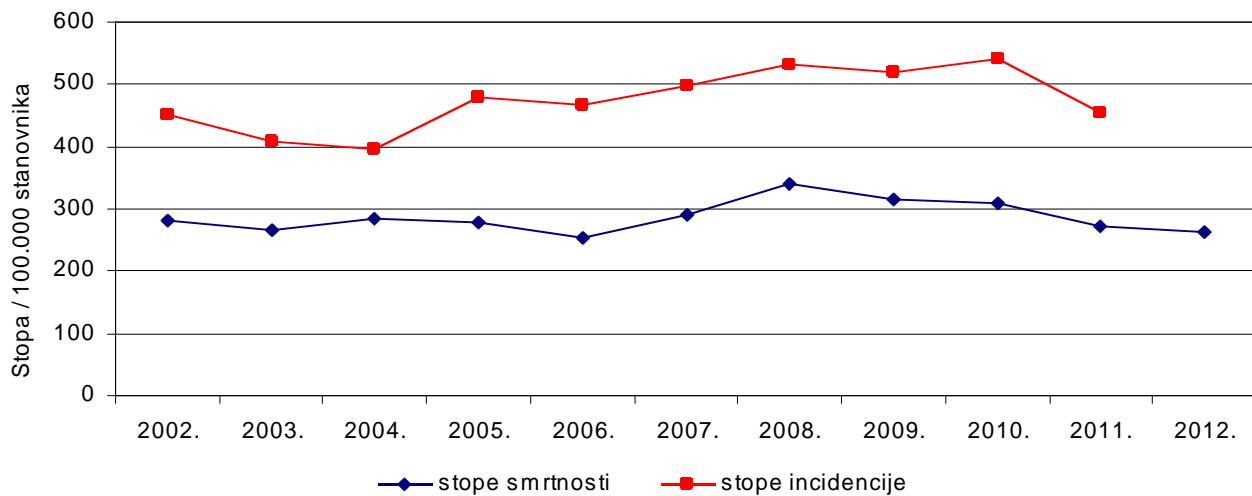
Tablica 2. Broj posjeta zbog zločudnih novotvorina u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini prema dobnim i MKB-skupinama (ordinacije i ustanove bez ugovora s HZZO-om)

Naziv novotvorine	MKB-šifra	0-64 g.		65 g. i više		Ukupno	
		Broj posjeta	%	Broj posjeta	%	Broj posjeta	%
Zločudna novotvorina želuca	C16	11	19,0	5	9,3	16	14,3
Zločudna novotvorina završnog debelog crijeva (rektuma)	C20	10	17,2	12	22,2	22	19,6
Zločudna novotvorina dušnika (traheje), dušnice (bronha) i pluća	C33-C34	13	22,4	3	5,6	16	14,3
Zločudni melanom kože	C43	1	1,7	1	1,9	2	1,8
Zločudna novotvorina dojke	C50	0	0	1	1,9	1	0,9
Zločudna novotvorina vrata maternice	C53	0	0	0	0	0	0
Zločudne novotvorine limfnog, hematopoetičnog i srodnog tkiva	C81-C97	0	0	1	1,9	1	0,9
Ostale zločudne novotvorine		23	39,7	31	57,4	54	48,2
Zločudne novotvorine - ukupno	C00-C97	58	100,0	54	100,0	112	100,0

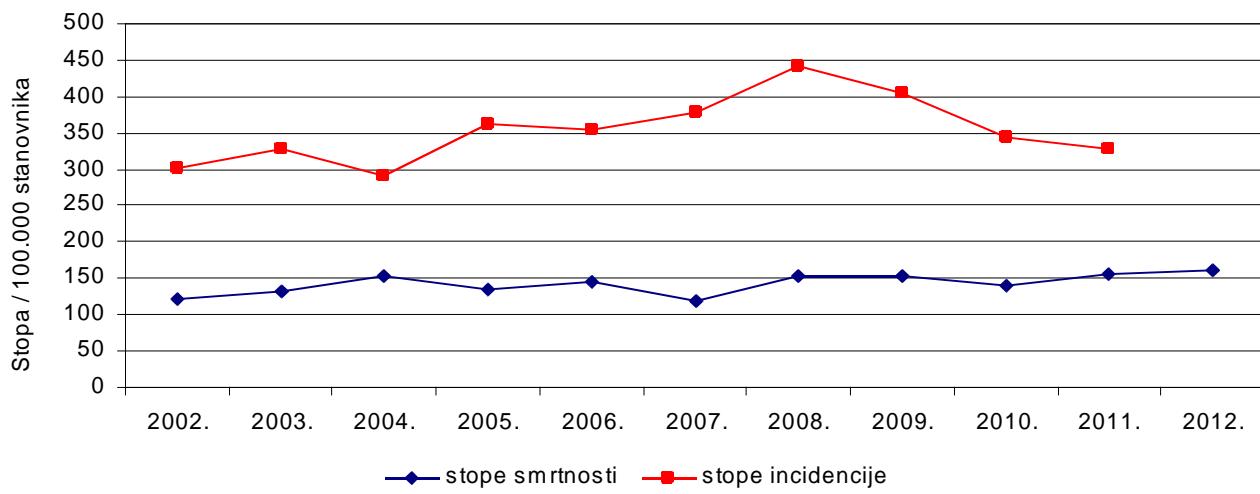
Izvor podataka: Godišnja izvješća o radu timova za specijalističko-konzilijsku djelatnost

4.3. Standardizirane stope incidencije i smrtnosti od vodećih zločudnih novotvorina

4.3.1. Standardizirane stope incidencije i smrtnosti od svih zločudnih novotvorina u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

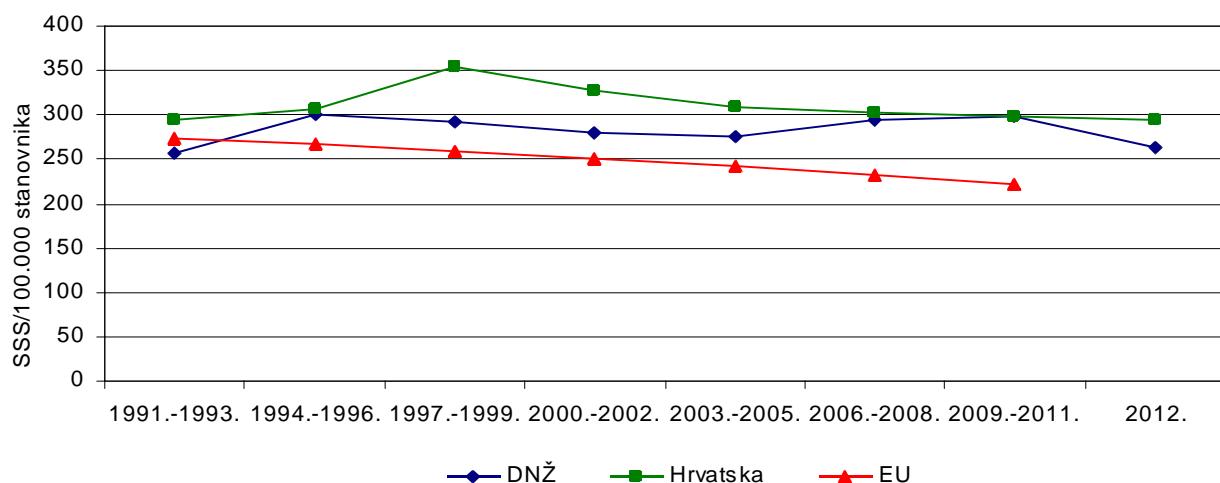

Slika 7. Standardizirane stope incidencije i smrtnosti od **svih sijela raka za muški spol** u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 2002. do 2012. godine

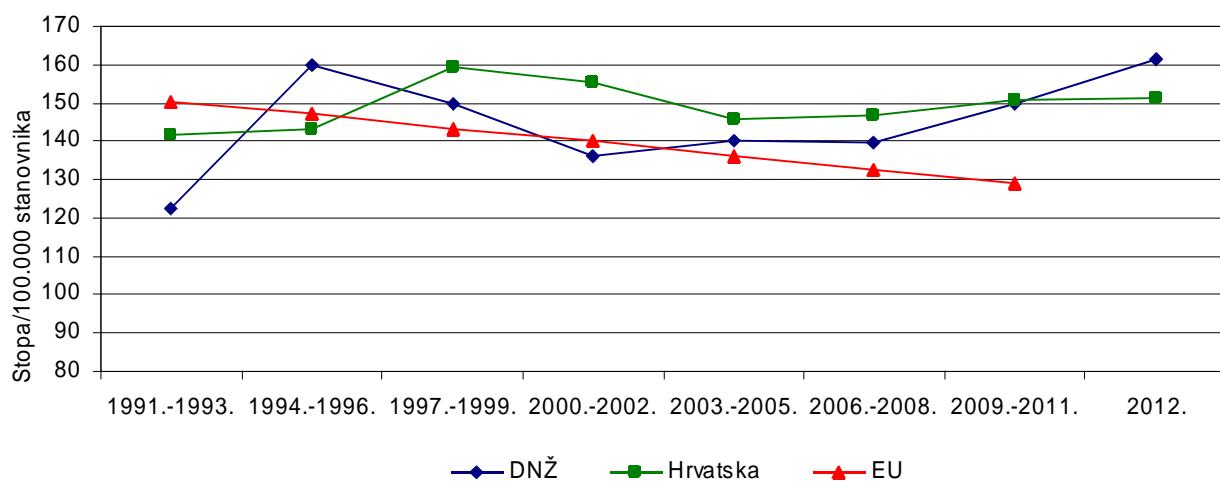

Slika 8. Standardizirane stope incidencije i smrtnosti od **svih sijela raka za ženski spol** u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 2002. do 2012. godine

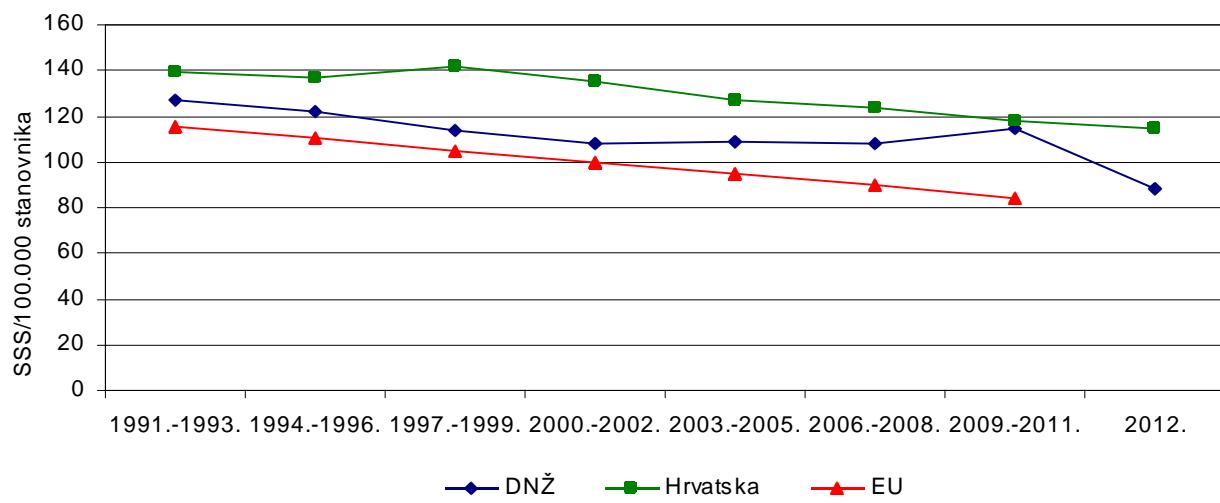
4.3.2. Standardizirane stope smrtnosti od zločudnih novotvorina u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Republici Hrvatskoj i EU

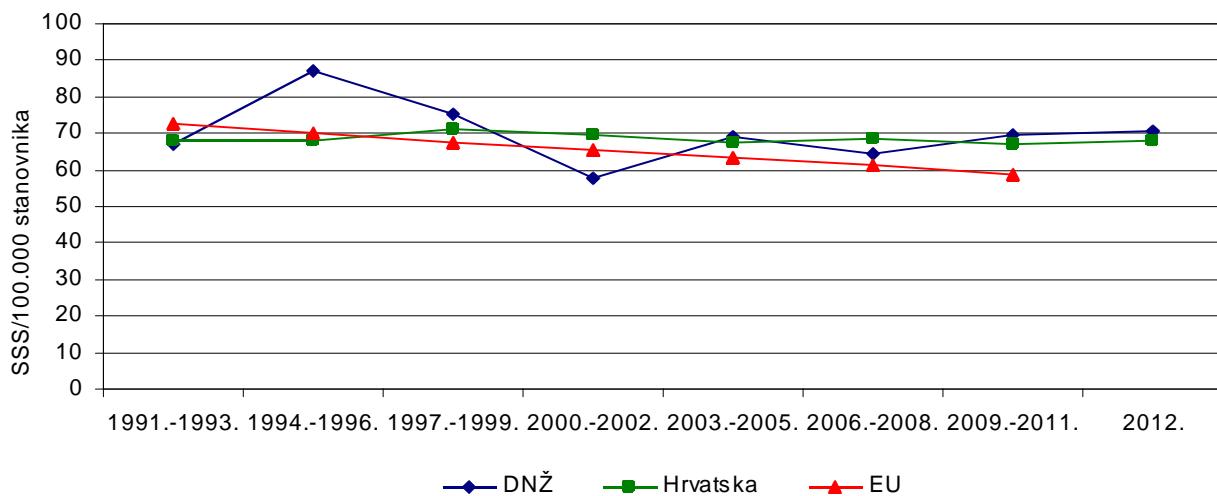
Slika 9. Standardizirane stope smrtnosti od zločudnih novotvorina na 100.000 stanovnika - muški spol

Slika 10. Standardizirane stope smrtnosti od zločudnih novotvorina na 100.000 stanovnika - ženski spol

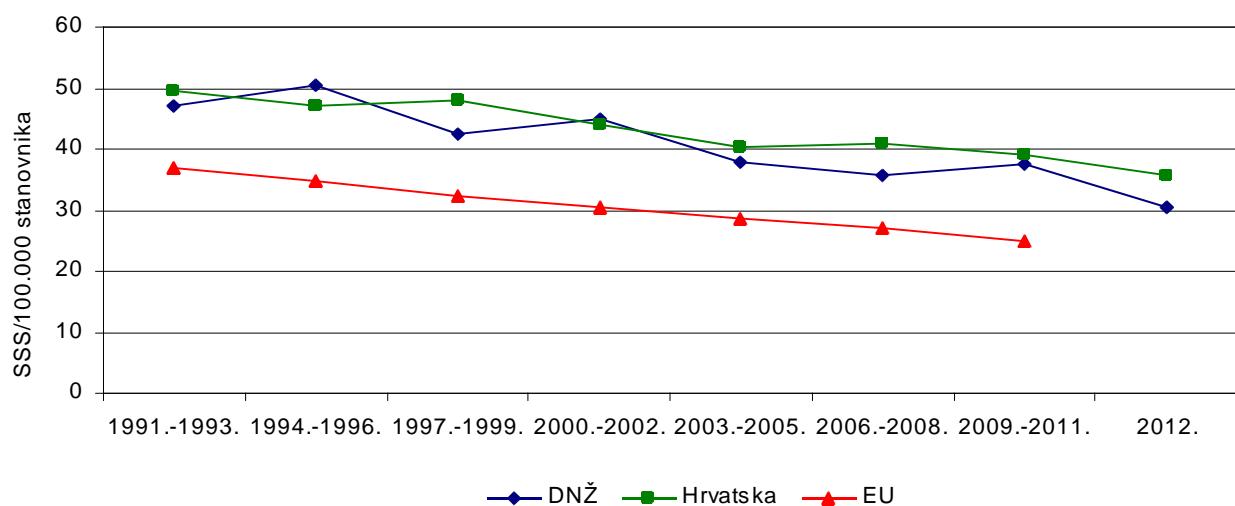

Slika 11. Standardizirane stope smrtnosti od zločudnih novotvorina za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - muški spol

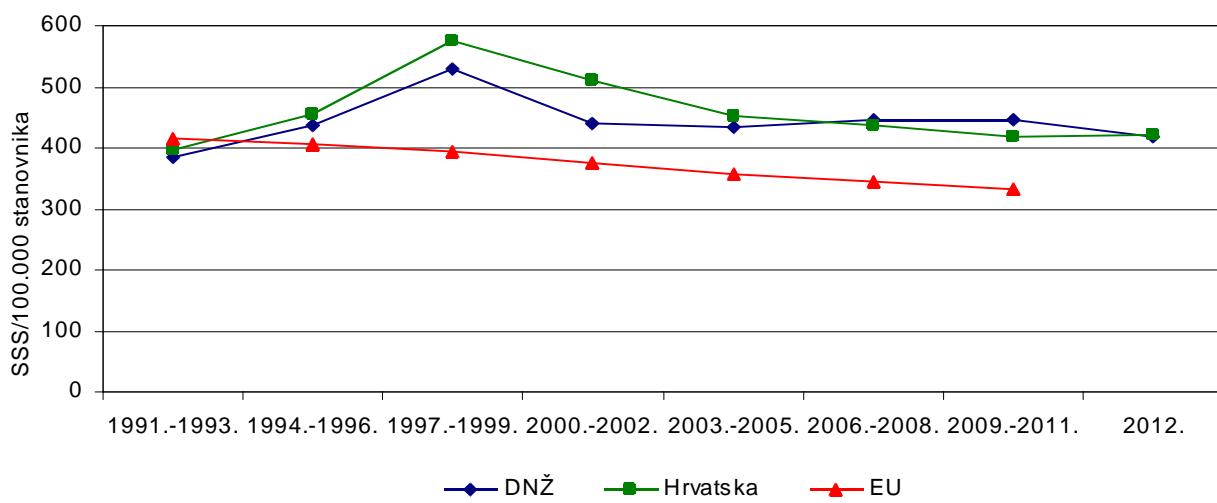

Slika 12. Standardizirane stope smrtnosti od zločudnih novotvorina za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - ženski spol

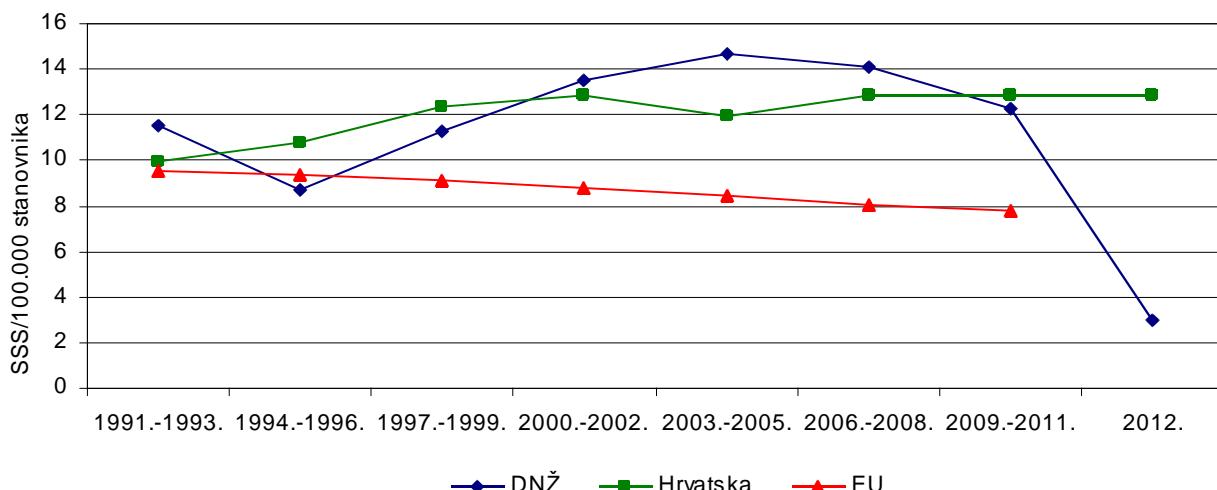
4.3.3. Standardizirane stope smrtnosti za određena sijela raka za muški spol

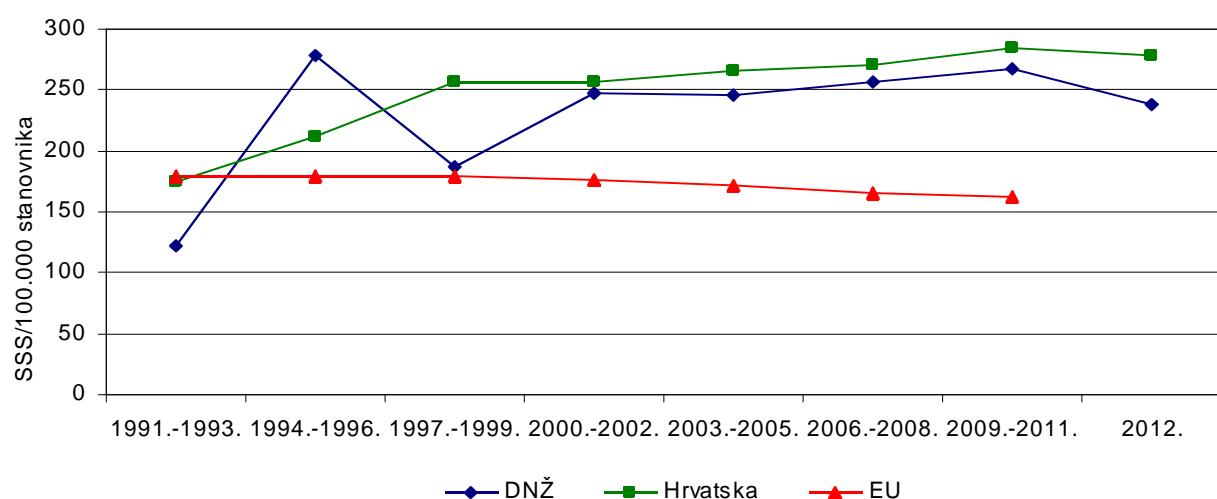
Slika 13. Standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća (C33-C34) za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - muški spol

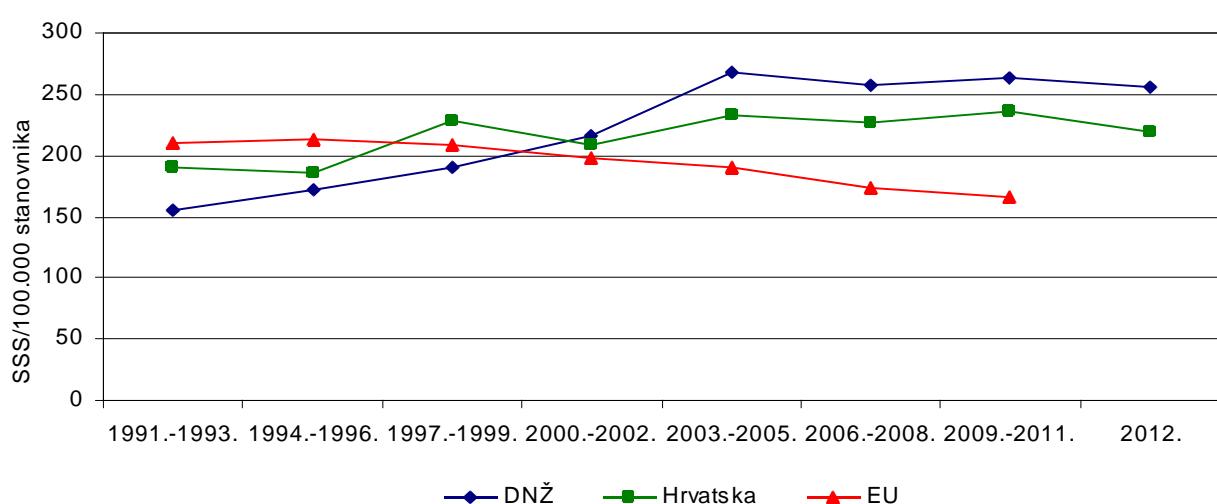
Slika 14. Standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća (C33-C34) za dob 65 godina i više na 100.000 stanovnika - muški spol

Slika 15. Standardizirane stope smrtnosti od raka debelog crijeva (C18-C20) za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - muški spol

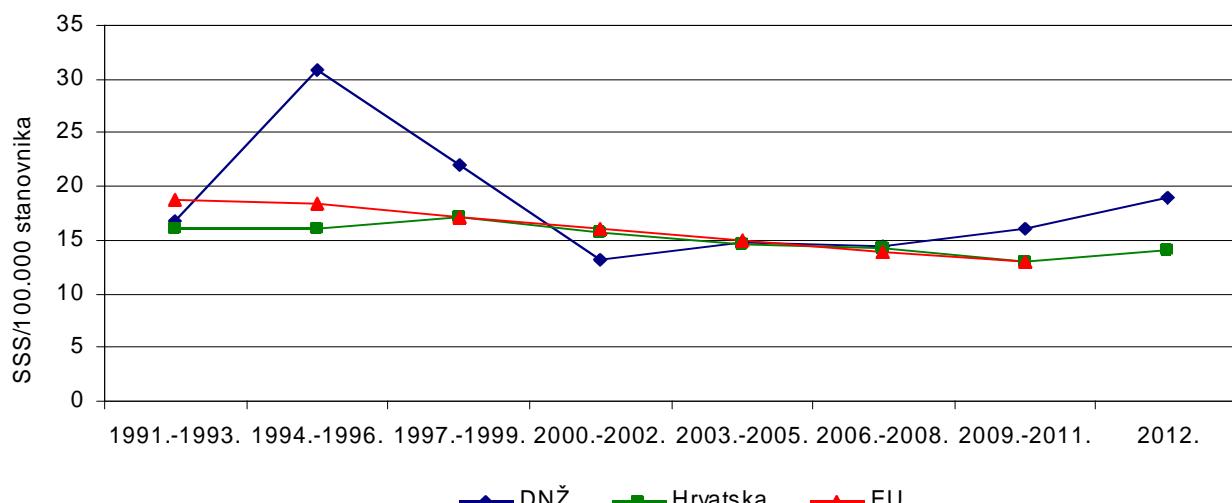

Slika 16. Standardizirane stope smrtnosti od raka debelog crijeva (C18-C20) za dob 65 godina i više na 100.000 stanovnika - muški spol

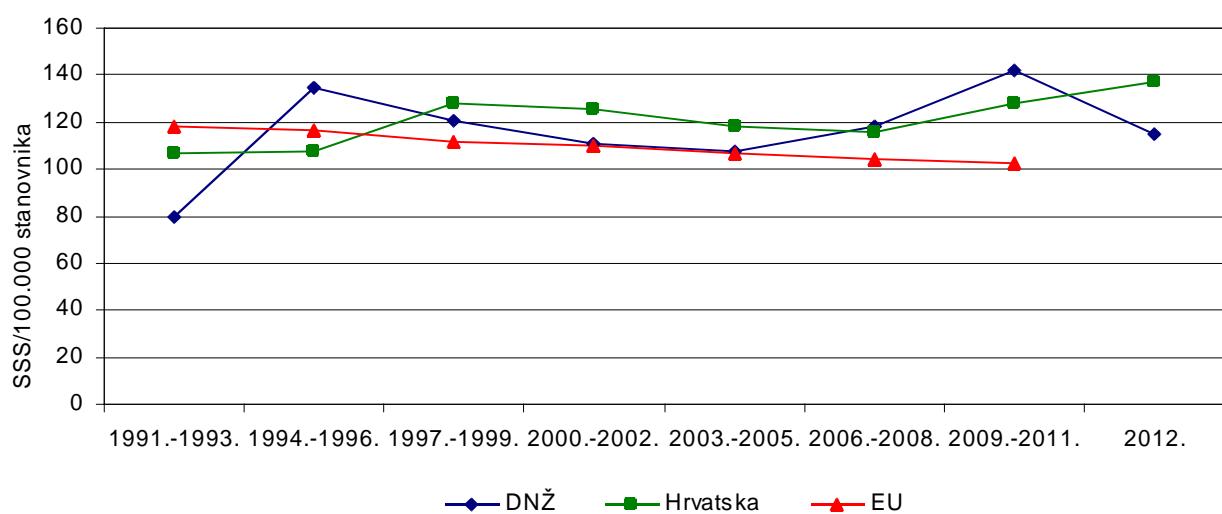

Slika 17. Standardizirane stope smrtnosti od raka prostate (C61) za dob 65 godina i više na 100.000 stanovnika

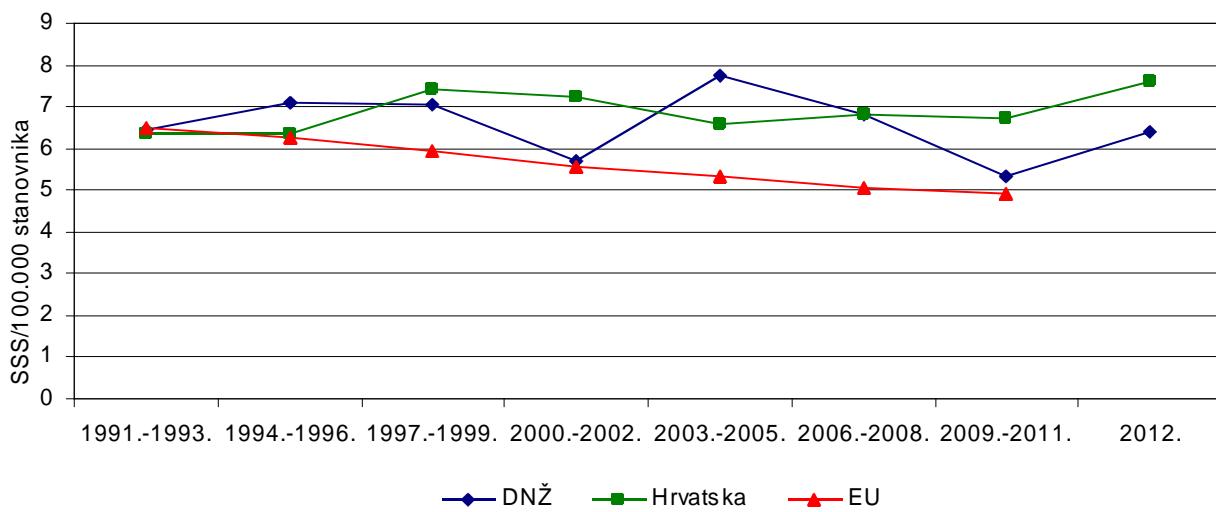
4.3.4. Standardizirane stope smrtnosti za određena sijela raka za ženski spol

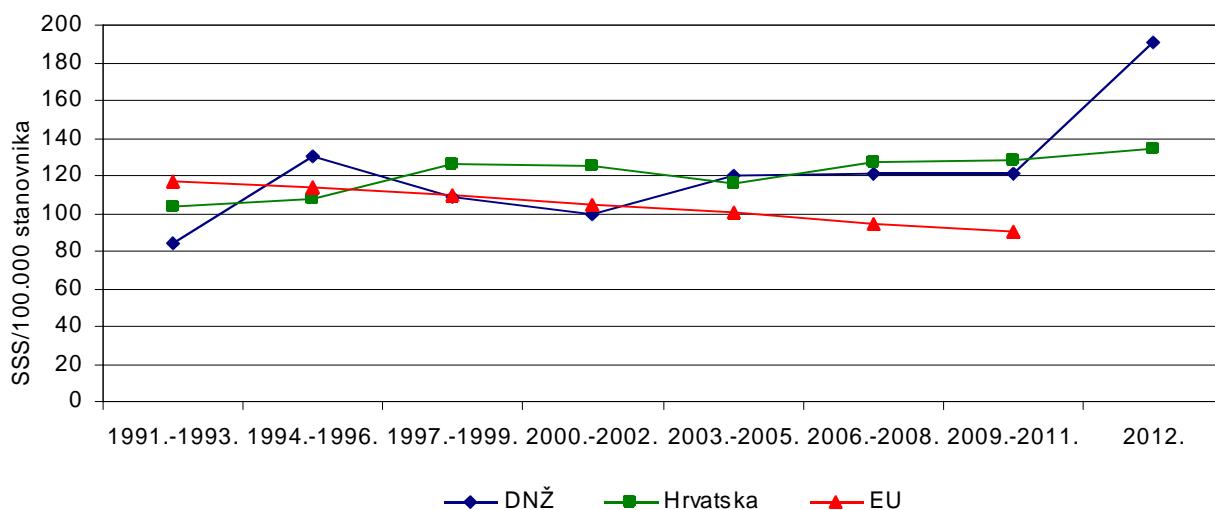
Slika 18. Standardizirane stope smrtnosti **od raka dojke kod žena za dob 0-64 godine** na 100.000 stanovnika

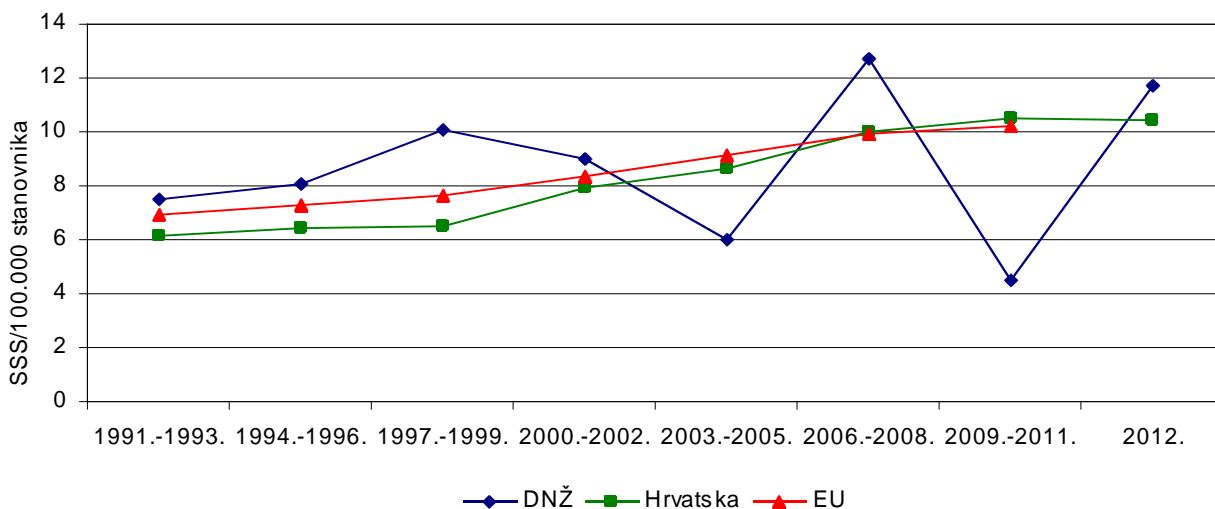
Slika 19. Standardizirane stope smrtnosti **od raka dojke kod žena za dob 65 godina i više** na 100.000 stanovnika

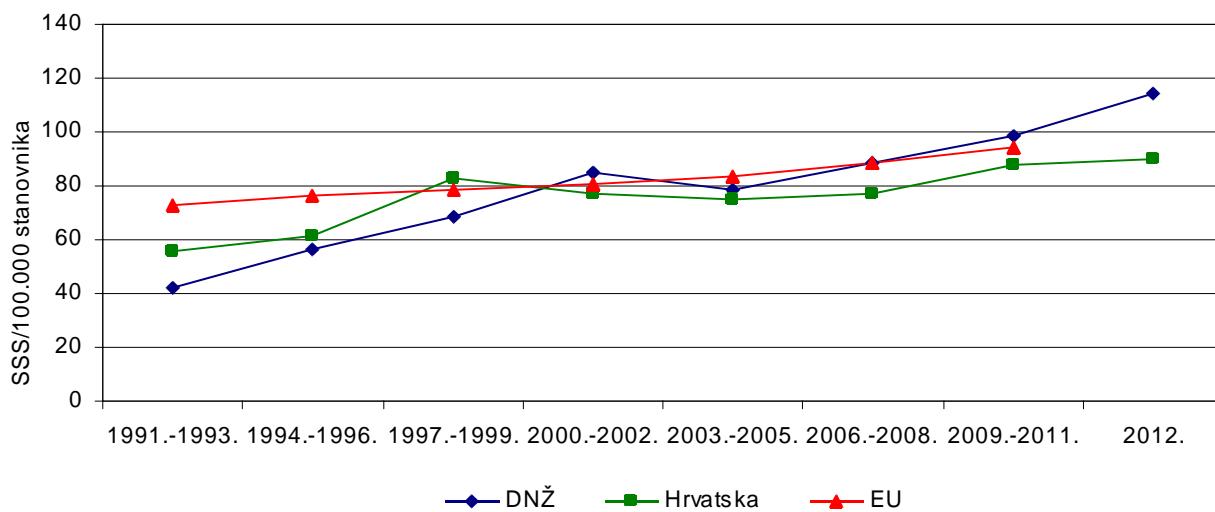
Slika 20. Standardizirane stope smrtnosti **od raka debelog crijeva (C18-C20) za dob 0-64 godine** na 100.000 stanovnika - ženski spol

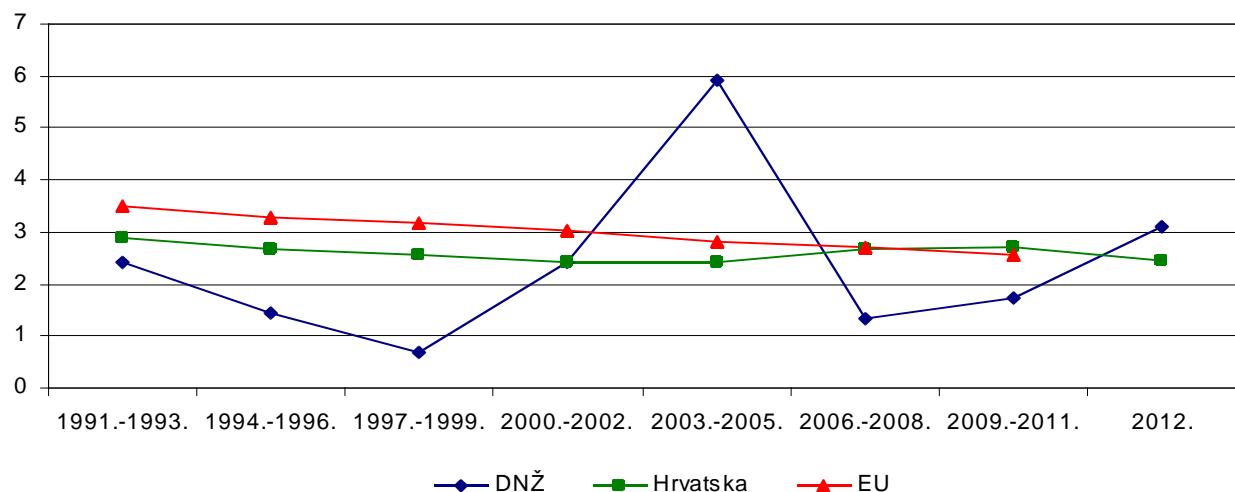
Slika 21. Standardizirane stope smrtnosti od raka debelog crijeva (C18-C20) za dob 65 godina i više na 100.000 stanovnika - ženski spol

Slika 22. Standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća (C34) za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika - ženski spol

Slika 23. Standardizirane stope smrtnosti od raka traheje, bronha i pluća (C34) za dob 65 godina i više na 100.000 stanovnika - ženski spol

Slika 24. Standardizirane stope smrtnosti od raka vrata maternice (C53) za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika

Izvor podataka: WHO / Europe, European mortality database (MDB), travanj 2014.
Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

5. OZLJEDE, OTROVANJA I OSTALE POSLJEDICE VANJSKIH UZROKA

mr. Ankica Džono Boban, dr. med., spec. javnog zdravstva

U 2012. u DNŽ u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti, zbog ozljeda, otrovanja i ostalih posljedica vanjskih uzroka (S00-T98) obavljeno je ukupno 16.668 pregleda u ordinacijama s ugovorom s HZZO-om (3% više u odnosu na 2011.), 13.551 pregled u dobi 0-64 g. (5% više nego prethodne godine) i 3.117 u dobi 65 g. i više (5% manje nego u 2011.). U ordinacijama bez ugovora s HZZO-om obavljeno je 492 pregleda (34% više nego u 2011.): 404 u dobi 0-64 g. i 88 u dobi 65 g. i više.

Nasilne smrti nalaze se na trećem mjestu uzroka smrti za obje dobne skupine 0-64 g. i 65 g. i više. Najveći udio nasilnih smrtnosti uzrokovani su slučajnim ozljedama (55%). Slijede nasilne smrti zbog namjernog samoozljeđivanja (25%) i nezgoda pri prijevozu (13%).

U DNŽ u razdoblju od 1998. do 2008. godine standardizirane stope smrtnosti od nezgoda pri prijevozu u dobi 0-64 g. imale su uzlazni trend, nakon čega stopa pada. Ove stope više su za dobnu skupinu 15.-24. g. te su uglavnom više nego na razini Hrvatske. Od 2005. godine županijske stope su više od stopa za RH.

5.1. Ozljede i otrovanja u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti

Tablica 1. Broj posjeta zbog ozljeda, otrovanja i ostalih posljedica vanjskih uzroka u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti prema dobnim i MKB-skupinama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (ordinacije i ustanove koje imaju ugovor s HZZO-om)

Naziv bolesti	MKB-šifra	0-64 g.		65 g. i više		Ukupno	
		Broj posjeta	%	Broj posjeta	%	Broj posjeta	%
Prijelomi	S X 2	3.478	25,7	1.099	35,3	4.577	27,5
Dislokacije, uganuća i nategnuća	S X 3	2.151	15,9	298	9,6	2.449	14,7
Opekline i korozije	T20-T32	102	0,8	10	0,3	112	0,7
Otrovanja lijekovima i biološkim tvarima	T36-T50	9	0,1	6	0,2	15	0,1
Ostale ozljede, otrovanja i djelovanja vanjskih uzroka		7.811	57,6	1.704	54,7	9.515	57,1
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka - ukupno	S00-T98	13.551	100,0	3.117	100,0	16.668	100,0

X = 0-9 prema MKB - klasifikaciji

Izvor podataka: Godišnja izvješća o radu timova za specijalističko-konzilijsku djelatnost

Tablica 2. Broj posjeta zbog ozljeda, otrovanja i ostalih posljedica vanjskih uzroka u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti prema dobnim i MKB-skupinama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (ordinacije i ustanove bez ugovora s HZZO-om)

Naziv bolesti	MKB-šifra	0-64 g.		65 g. i više		Ukupno	
		Broj posjeta	%	Broj posjeta	%	Broj posjeta	%
Prijelomi	S X 2	231	57,2	60	68,2	291	59,1
Dislokacije, uganuća i nategnuća	S X 3	145	35,9	17	19,3	162	32,9
Opekline i korozije	T20-T32	0	0	0	0	0	0
Otrovanja lijekovima i biološkim tvarima	T36-T50	0	0	0	0	0	0
Ostale ozljede, otrovanja i djelovanja vanjskih uzroka		28	6,9	11	12,5	39	7,9
Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka - ukupno	S00-T98	404	100,0	88	100,0	492	100,0

X = 0-9 prema MKB - klasifikaciji

Izvor podataka: Godišnja izvješća o radu timova za specijalističko-konzilijsku djelatnost

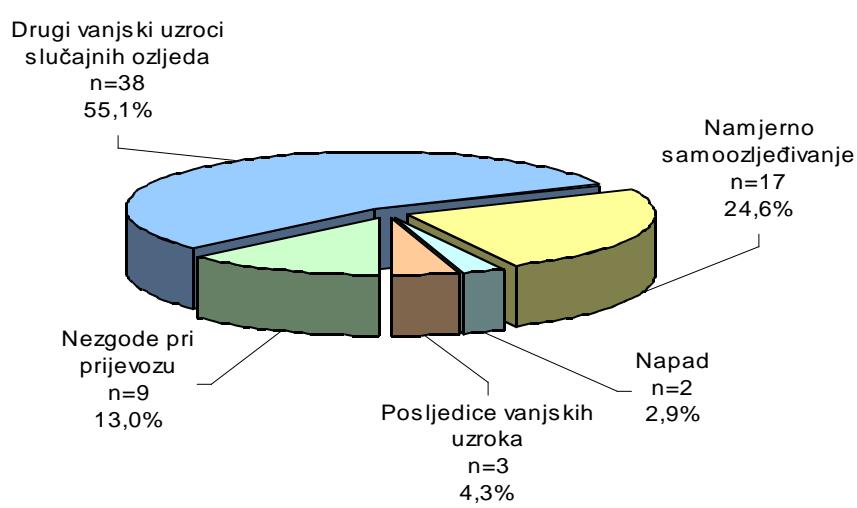
5.2. Nasilne smrti i standardizirane stope smrtnosti od ozljeda i otrovanja

Tablica 3. Nasilne smrti prema vanjskom uzroku smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

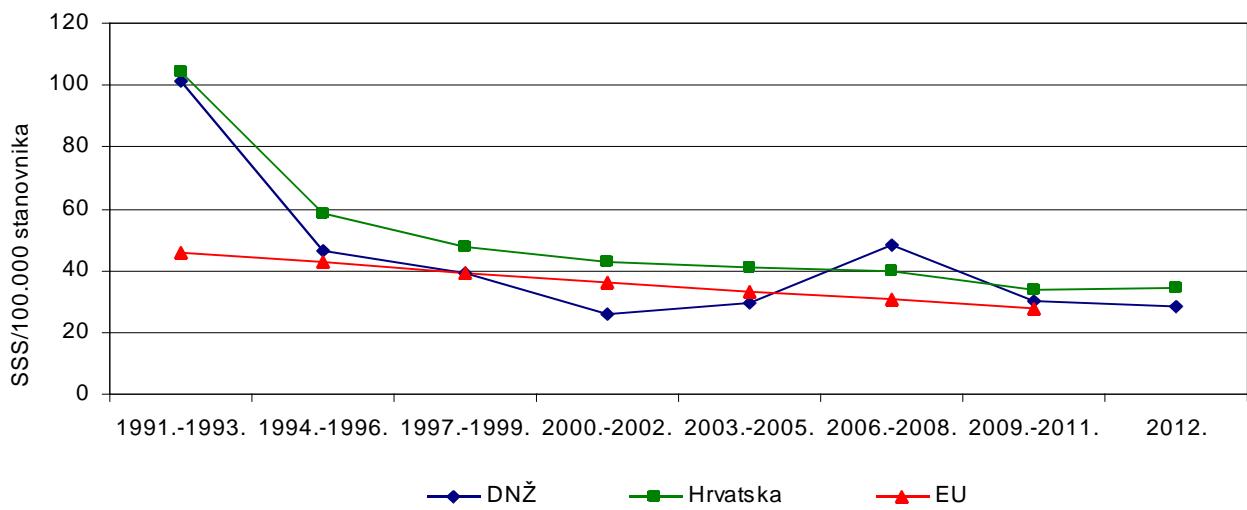
Uzrok smrti	Spol	Ukupno	Dobne skupine (godine)							
			0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	≥75
V01-V99 Nezgode pri prijevozu	M	7	0	1	0	1	2	3	0	0
	Ž	2	1	1	0	0	0	0	0	0
	U	9	1	2	0	1	2	3	0	0
W00-X59 Drugi vanjski uzroci slučajnih ozljeda	M	17	1	1	2	1	3	1	0	8
	Ž	21	0	0	0	0	1	2	2	16
	U	38	1	1	2	1	4	3	2	24
X60-X84 Namjerno samoozljeđivanje	M	14	0	1	3	3	1	3	2	1
	Ž	3	0	0	0	0	0	1	1	1
	U	17	0	1	3	3	1	4	3	2
X85 - Y09 Napad	M	2	0	0	0	1	1	0	0	0
	Ž	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	U	2	0	0	0	1	1	0	0	0
Y85 - Y89 Posljedice vanjskih uzroka	M	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	Ž	2	0	0	0	0	0	0	0	2
	U	3	0	0	0	0	0	0	0	3
Ukupno	M	41	1	3	5	6	7	7	2	10
	Ž	28	1	1	0	0	1	3	3	19
	U	69	2	4	5	6	8	10	5	29

M = muški spol, Ž = ženski spol, U = ukupno

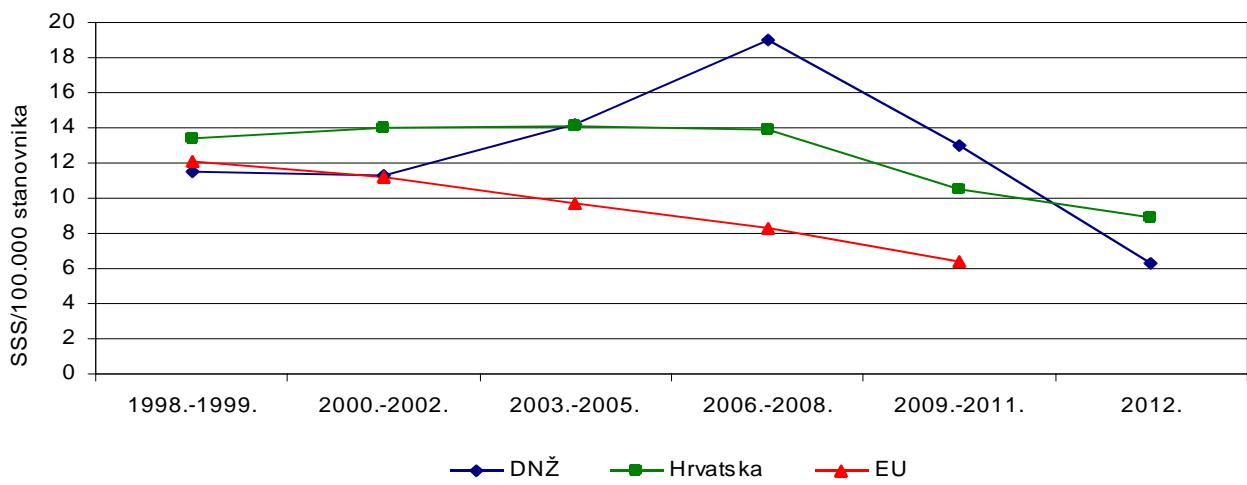
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

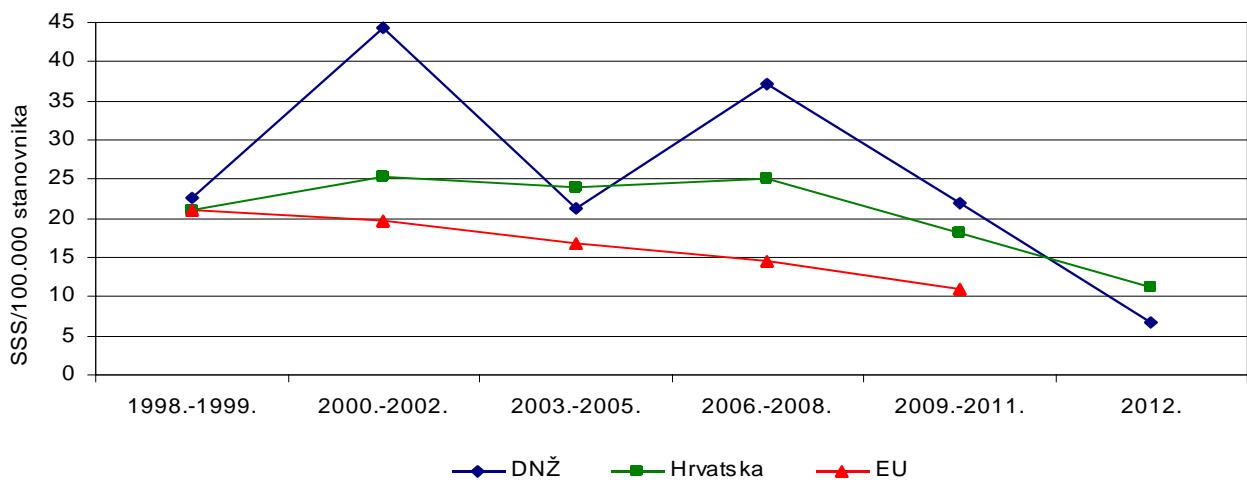
Slika 1. Udio nasilnih smrti prema vanjskom uzroku smrti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

Slika 2. Standardizirane stope smrtnosti od ozljeda i otrovanja za dob 0-64 g. na 100.000 stanovnika

Slika 3. Standardizirane stope smrtnosti od nezgoda pri prijevozu za dob 0-64 g. na 100.000 stanovnika

Slika 4. Standardizirane stope smrtnosti od nezgoda pri prijevozu za dob od 15-24 g. na 100.000 stanovnika

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: WHO / Europe, European mortality database (MDB), travanj 2014.

6. DUŠEVNI POREMEĆAJI I POREMEĆAJI PONAŠANJA

mr. Ankica Džono Boban, dr. med., spec. javnog zdravstva

Zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99), u 2012. u DNŽ u specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti, obavljeno je 15.914 pregleda u ordinacijama s ugovorom s HZZO-om (10% manje nego prethodne godine), 14.209 pregleda u dobi 0-64 g. (11% manje nego u 2011.) i 1.705 u dobi 65 g. i više (3% manje). U ordinacijama bez ugovora s HZZO-om obavljeno je 926 pregleda: 661 u dobi 0-64 g. i 265 u dobi 65 g. i više. Najveći broj specijalističko-konzilijarnih pregleda obavljen je zbog neuroza i afektivnih poremećaja povezanih sa stresom (F40-F48).

U 2012. godini u DNŽ izvršeno je 17 samoubojstava (14 muškaraca i 3 žene), dva više nego u 2011. Najčešći način izvršenog samoubojstva bilo je samoozljeđivanje vješanjem, davljenjem i ugušenjem (10). Prema dobi, najveći broj izvršenih samoubojstava bio je u dobi 55-64 g. (ukupno 4). Standardizirane stopе smrtnosti za izvršena samoubojstva u DNŽ niže su od prosječnih hrvatskih stopa i stopa u EU te pokazuju blagi uzlazni trend.

6.1. Duševni poremećaji u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti

Tablica 1. Broj posjeta zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti prema dobnim i MKB-skupinama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (ordinacije i ustanove s ugovorom s HZZO-om)

Naziv bolesti	MKB-šifra	0-64 g.		65 g. i više		Ukupno	
		Broj posjeta	%	Broj posjeta	%	Broj posjeta	%
Demencija	F00-F03	23	0,2	233	13,7	256	1,6
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola	F10	281	2,0	26	1,5	307	1,9
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima	F11-F19	145	1,0	1	0,1	146	0,9
Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	F20-F29	2.389	16,8	211	12,4	2.600	16,3
Neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatoformni poremećaji	F40-F48	6.660	46,9	536	31,4	7.196	45,2
Duševna zaostalost	F70-F79	216	1,5	4	0,2	220	1,4
Ostali duševni poremećaji i poremećaji ponašanja		4.495	31,6	694	40,7	5.189	32,6
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja - ukupno		14.209	100,0	1.705	100,0	15.914	100,0

Izvor podataka: Godišnja izvešča o radu timova za specijalističko-konzilijsku djelatnost

Tablica 2. Broj posjeta zbog duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja u specijalističko-konzilijskoj zdravstvenoj zaštiti prema dobnim i MKB-skupinama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (ordinacije i ustanove bez ugovora s HZZO-om)

Naziv bolesti	MKB-šifra	0-64 g.		65 g. i više		Ukupno	
		Broj posjeta	%	Broj posjeta	%	Broj posjeta	%
Demencija	F00-F03	33	5,0	49	18,5	82	8,9
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani uzimanjem alkohola	F10	67	10,1	19	7,2	86	9,3
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani psihoaktivnim tvarima	F11-F19	101	15,3	13	4,9	114	12,3
Shizofrenija, shizotipni i sumanuti poremećaji	F20-F29	87	13,2	35	13,2	122	13,2
Neuroze i afektivni poremećaji povezani sa stresom i somatoformni poremećaji	F40-F48	343	51,9	147	55,5	490	52,9
Duševna zaostalost	F70-F79	30	4,5	2	0,8	32	3,5
Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja - ukupno		661	100,0	265	100,0	926	100,0

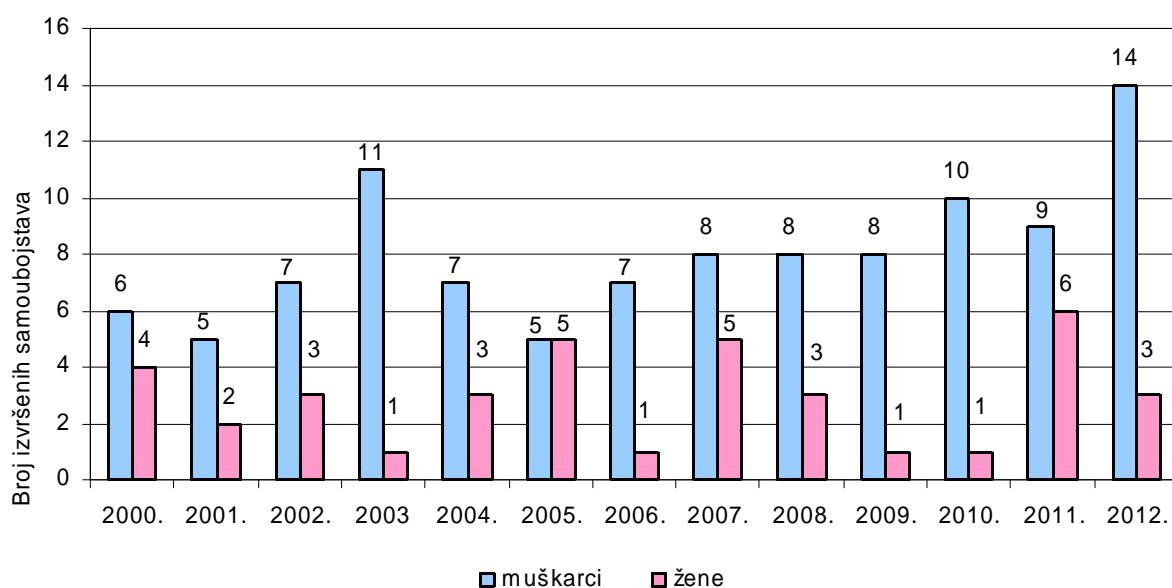
Izvor podataka: Godišnja izvešča o radu timova za specijalističko-konzilijsku djelatnost

6.2. Samoubojstva

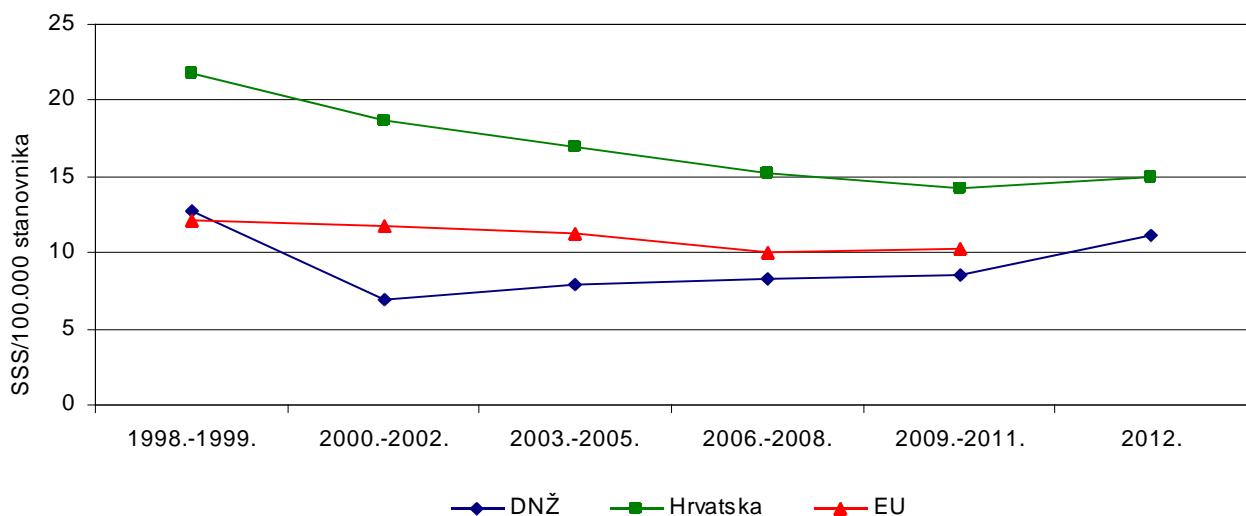
Tablica 3. Izvršena samoubojstva prema vanjskom uzroku samoozljeđivanja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. prema spolu i dobi

Vanjski uzrok samoozljeđivanja	MKB-šifra	Spol	Ukupno	Dobne skupine (godine)							
				0-14	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	≥75
Namjerno samoozljeđivanje vješanjem, davljenjem i ugušenjem	X70	M	9	0	1	3	1	1	2	0	1
		Ž	1	0	0	0	0	0	0	0	1
		U	10	0	1	3	1	1	2	0	2
Namjerno samoozljeđivanje utapljanjem i potapanjem	X71	M	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Ž	1	0	0	0	0	0	1	0	0
		U	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Namjerno samoozljeđivanje hicem iz pištolja	X72	M	3	0	0	0	1	0	1	1	0
		Ž	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		U	3	0	0	0	1	0	1	1	0
Namjerno samoozljeđivanje skokom s visokog mjeseta (visine)	X80	M	2	0	0	0	1	0	0	1	0
		Ž	1	0	0	0	0	0	0	1	0
		U	3	0	0	0	1	0	0	2	0
Namjerno samoozljeđivanje - ukupno	X60-X84	M	14	0	1	3	3	1	3	2	1
		Ž	3	0	0	0	0	0	1	1	1
		U	17	0	1	3	3	1	4	3	2

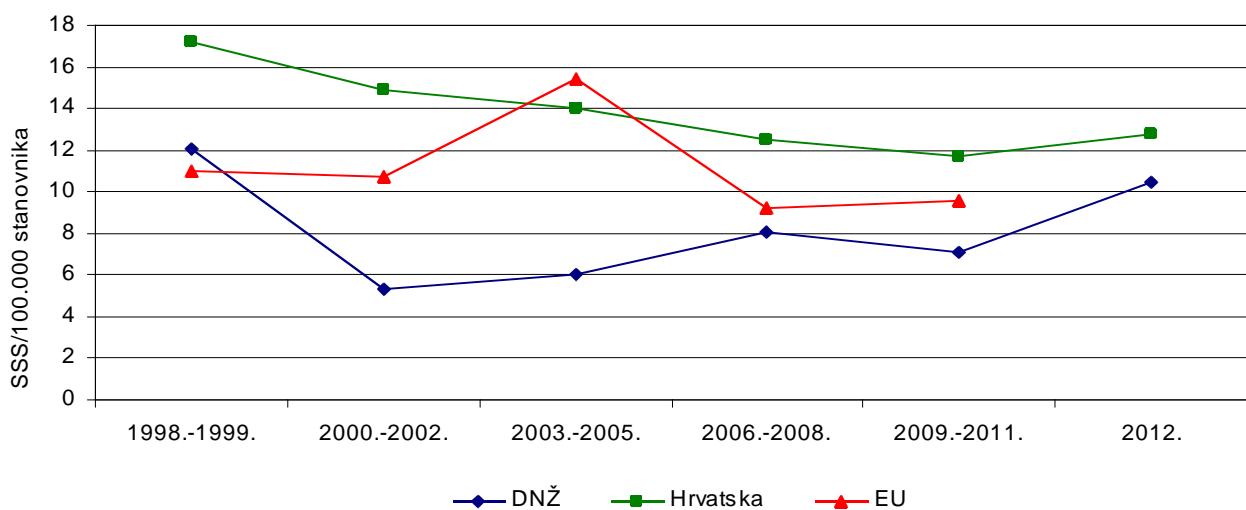
M = muški spol, Ž = ženski spol, U - ukupno
Izvor podataka: Državni zavod za statistiku, DEM-2/2012

Slika 1. Broj izvršenih samoubojstava u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 2000. do 2012. godine prema spolu

Slika 2. Standardizirane stope smrtnosti za izvršena samoubojstva na 100.000 stanovnika

Slika 3. Standardizirane stope smrtnosti za izvršena samoubojstva za dob 0-64 godine na 100.000 stanovnika

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: WHO / Europe, European mortality database (MDB), travanj 2014.

7. BOLESTI OVISNOSTI

Martina Jerinić Njirić, prof. pedagogije

U 2012. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji zbog zlouporabe sredstava ovisnosti liječeno je ukupno 290 osoba od čega su 248 osoba opijatski ovisnici, a 42 osobe neopijatski ovisnici i konzumenti (tablica 1).

Od ukupnog broja liječenih u Odjelu za mentalno zdravlje Dubrovnik (N=182) broj opijatskih ovisnika bio je 156, a neopijatskih ovisnika i konzumenata 26. U savjetovalištu Korčula broj opijatskih ovisnika iznosio je 45, a neopijatskih 13 (ukupno 58 liječenih osoba). 23 osobe liječile su se u savjetovalištu Ploče i svi su opijatski ovisnici. U savjetovalištu Metković ukupno se na liječenje javilo 27 osoba od čega su njih 24 bili opijatski, a 3 neopijatska ovisnika (tablica 2).

U 2012. g. na liječenje u Odjel za mentalno zdravlje Dubrovnik ukupno se javilo 39 novih ovisnika i konzumenata. Od ukupnog broja novi osoba, njih 21 javilo se na liječenje po prvi put od čega je 6 novo liječenih opijatskih ovisnika, a 15 novo liječenih ostalih konzumenata (tablica 3).

Od ukupnog broja liječenih ovisnika u 2012. g. 258 je muškaraca, a 32 žene. Od 258 muškaraca njih 221 (85,7%) su ovisnici o opijatima, a 37 (14,3%) ostali konzumenti. Od 32 žene njih 27 (84,3%) su opijatske ovisnice, a 5 (15,7%) konzumentice ostalih sredstava ovisnosti (slika 1). Od ukupnog broja opijatskih ovisnika (248), 55,6% bilo je na terapiji buprenorfinom, 37,9% na terapiji metadonom, a 6,5% bez terapije (slika 2). Prema načinu početka liječenja opijatskih ovisnika na sporu detoksikaciju bilo je uključeno njih 6,8%, na održavanju 81,4%, na kratkotrajnom održavanju 4,0%, na brzoj detoksikaciji 1,3% te bez medikacije 6,5 % (slika 3).

Od 1998. godine do 31. prosinca 2012. u Dubrovačko-neretvanskoj županiji zbog zlouporabe droga ukupno su liječene 2.838 osobe, od čega 2.112 ovisnika o opijatima i 726 o ostalim drogama (tablica 4). Broj ukupno liječenih osoba zbog zlouporabe droga, kao i broj osoba liječenih zbog opijatske ovisnosti povećavao se od 1998. do kraja 2009. godine, a otada broj ukupno liječenih osoba stagnira. Za razliku od toga, broj novih liječenih osoba i novo liječenih zbog opijatske ovisnosti raste do kraja 2005. godine, dok od 2007. ima silaznu putanju (slika 4).

Tablica 1. Broj liječenih osoba zbog zlouporabe sredstava ovisnosti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

Sredstvo ovisnosti	Broj liječenih osoba
Opijati	248
Ostalo	42
UKUPNO	290

Izvor podataka: Odjel za mentalno zdravljie Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Tablica 2. Broj osoba prema sredstvu ovisnosti i mjestu liječenja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

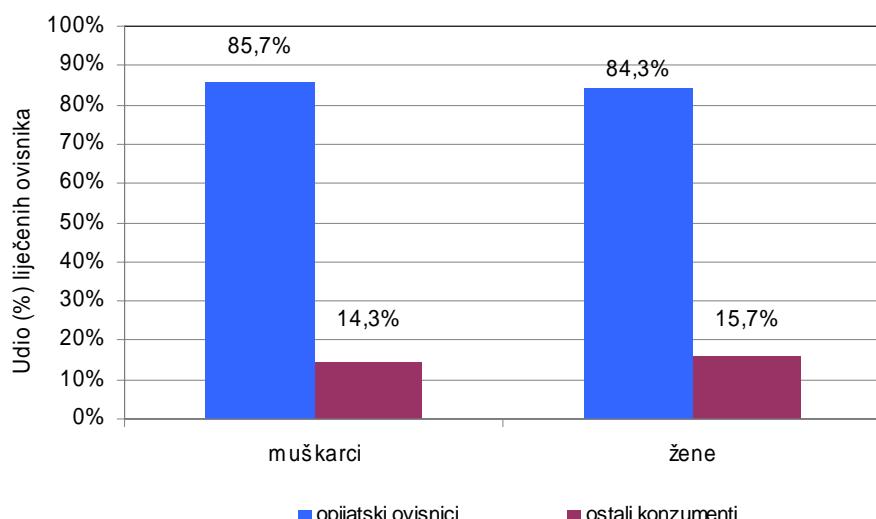
Sredstvo ovisnosti	Dubrovnik	Korčula	Ploče	Metković	Ukupno
Opijati	156	45	23	24	248
Ostalo	26	13	0	3	42
UKUPNO	182	58	23	27	290

Izvor podataka: Odjel za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

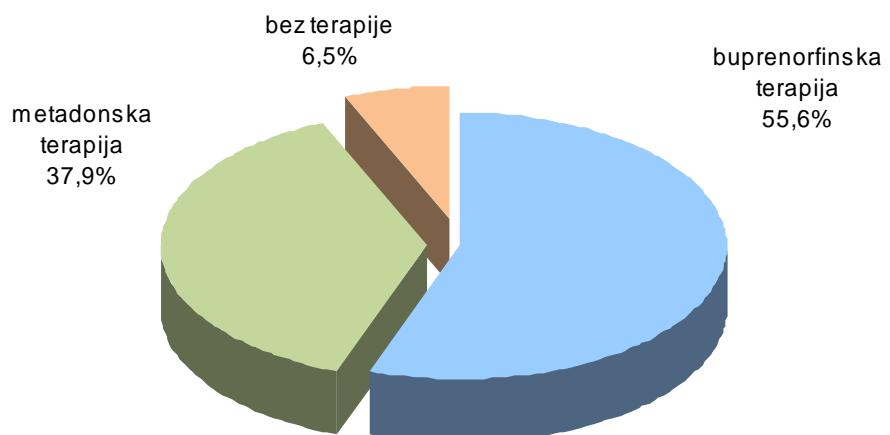
Tablica 3. Broj novo liječenih ovisnika obzirom na sredstvo ovisnosti i mjestu liječenja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

	Dubrovnik	Korčula	Ploče	Metković	Ukupno
Novi opijatski ovisnici	4	2	0	0	6
Novi ostali konzumenti	9	5	0	1	15
UKUPNO	13	7	0	1	21

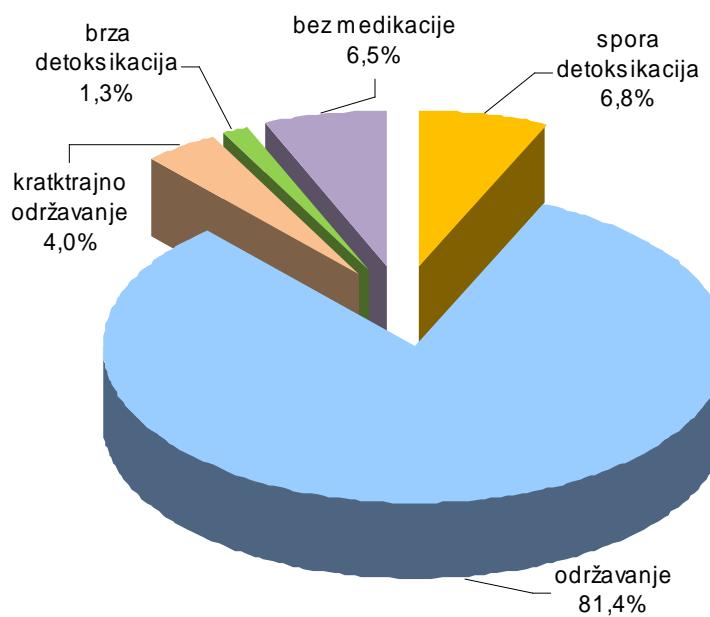
Izvor podataka: Odjel za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Slika 1. Udio osoba liječenih zbog zlouporabe droga prema sredstvu ovisnosti i spolu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

Slika 2. Udio liječenih opijatskih ovisnika prema vrsti supstitucijske terapije u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

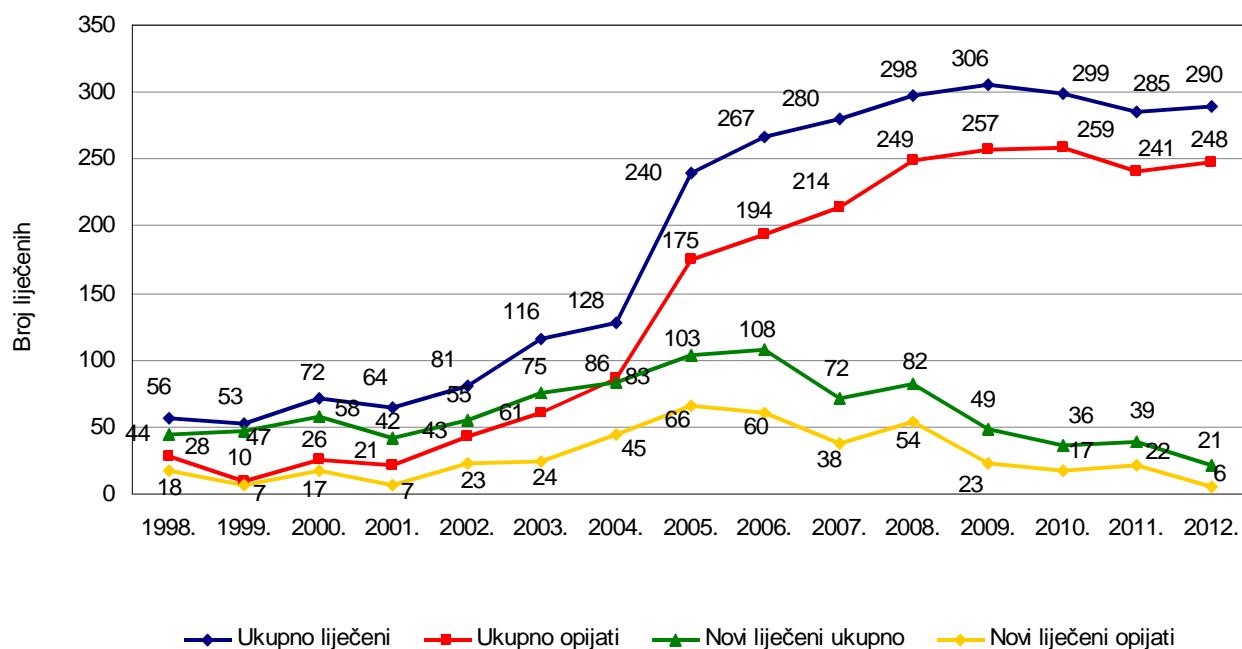

Slika 3. Udio opijatskih ovisnika prema načinu početka liječenja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

Tablica 4. Broj osoba liječenih zbog zlouporabe droga (ukupno i prvi put liječeni) te broj i udio osoba liječenih zbog zlouporabe opijata u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u razdoblju od 1998. do 2012. godine

Godina	Ukupno liječene osobe			Prvi put liječene osobe		
	Broj ukupno	Stopa na 100.000	Od toga opijati	Broj novih ukupno	Udio novih u ukupnom broju (%)	Od toga opijati
1998.	56	44,3	28	44	78,6	18
1999.	53	42,0	10	47	88,7	7
2000.	72	89,7	26	58	80,6	17
2001.	64	79,7	21	42	65,6	7
2002.	81	100,9	43	55	67,9	23
2003.	116	144,5	61	75	64,7	24
2004.	128	159,4	86	83	64,8	45
2005.	240	298,9	175	103	42,9	66
2006.	267	332,6	194	108	40,5	60
2007.	280	348,8	214	72	25,7	38
2008.	298	371,2	249	82	27,5	54
2009.	309	381,2	257	49	16,0	23
2010.	299	372,4	259	36	12,0	17
2011.*	285	352,7	241	39	13,7	22
2012.*	290	358,8	248	21	7,2	6

*Stopne izračunate prema popisu stanovništva 2011. godine, a ostale prema popisu 2001. godine
Izvor podataka: Odjel za mentalno zdravlje Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Slika 4. Broj osoba liječenih zbog zlouporabe droga, ukupno i novo liječenih u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u razdoblju od 1998. do 2012. godine

8. STACIONARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

mr. Marija Mašanović, dr. med., spec. javnog zdravstva

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji dvije su stacionarne zdravstvene ustanove: Opća bolnica Dubrovnik (OB Dubrovnik) i Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju „Kalos“ (SB Kalos) te Izvanbolničko rodilište Doma zdravlja Metković (DZ Metković).

U 2012. g. OB Dubrovnik imala je godišnju zauzetost kreveta 296,5 dana uz 81,2% iskorištenosti kreveta, SB Kalos 236,5 dana uz 64,8% iskorištenosti, a Izvanbolničko rodilište u DZ Metković 53,0 dana i 14,5% iskorištenosti. Prosječna dužina liječenja u OB Dubrovnik iznosila je 6,6 dana (6,6 u RH u općim bolnicama), u Izvanbolničkom rodilištu DZ Metković 2,9 dana, a u SB Kalos 18,5 dana.

OB Dubrovnik ima 323 kreveta za liječenje akutnih bolesnika. Najveća godišnja zauzetost kreveta u OB Dubrovnik bila je na ortopedskom odjelu (538,1 dana), odjelu infektologije (427,8 dana) i pedijatriji (383,8). Najveća prosječna dužina liječenja u OB Dubrovnik iznosila je bila na psihijatrijskom odjelu 14,5 dana.

Dnevna bolnica i bolnička hemodijaliza u OB Dubrovnik ima 86 kreveta. Tijekom 2012. godine u dnevnoj bolnici i bolničkoj hemodijalizi liječilo se 4.184 bolesnika s najviše zabilježenih boravaka na onkologiji (890), pedijatriji (594), urologiji (506), psihijatriji (440), dermatologiji (377) te na odjelu infektologije (278).

Vodeće MKB-skupine u ukupnom bolničkom zbrinjavanju bile su: bolesti cirkulacijskog sustava s udjelom od 14,4%, novotvorine 12,9%, bolesti probavnog sustava 9,3%, bolesti dišnog sustava 8,5% te ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka 8,4%. 62,2% hospitaliziranih osoba bilo je u dobi 0-64 godine, a 37,8% u dobi 65 godina i više.

Najviše djece u dobi 0-6 godina bilo je na liječenju zbog bolesti dišnog sustava (J00-J99), određenih stanja nastala u perinatalnom razdoblju (P00-P96) te zaraznih i parazitarnih bolesti (A00-B99). Prosječna dužina liječenja djece ove dobi je 5,5 dana za muški spol i 5,9 dana za ženski.

Vodeći razlozi hospitalizacije školske djece (7-19 godina) bile su bolesti dišnog sustava (J00-J99), ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (S00-T98) te skupina simptoma, znakova i abnormalnih kliničkih i laboratorijskih nalaza nesvrstani drugamo (R00-R99). Prosječna dužina njihovog liječenja bila je 5,5 dana za muški spol odnosno 5,4 dana za ženski.

Muška radno-produktivna populacija (20-64 godine) bila je najčešće hospitalizirana zbog bolesti cirkulacijskog sustava (I00-I99 14,9%), bolesti probavnog sustava (K00-K93 14,2%), duševnih poremećaja i poremećaja ponašanja (F00-F99 13,1%), ozljeda, otrovanja i ostalih posljedica vanjskih uzroka (S00-T98 10,8%) te novotvorina (C00-D48 10,6%). Najčešće skupine bolesti žena ove dobi su: čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom (Z00-Z99 16,6%), novotvorine (C00-D48 15,6%) te bolesti genitourinarnog sustava (N00-N99 11,5%). Bolesti cirkulacijskog sustava bile su na šestom mjestu uzroka hospitalizacije ženske radno-produktivne populacije, a ozljede i otrovanja na osmom. Prosječna dužina liječenja osoba u dobi 20-64 godine bila je 8,9 dana za muški spol i 7,2 dana za ženski.

Najčešće pojedinačne dijagnoze hospitaliziranih muškaraca ove dobi bile su preponska kila (K40), shizofrenija (F20), duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom (F10), fibrilacija atrija i undulacija (I48) i akutni infarkt miokarda (I21). Kod hospitaliziranih žena to su bile sljedeće dijagnoze: kontakt sa zdravstvenom službom u drugim okolnostima (Z76), zločudna novotvorina dojke (C50), karcinom in situ vrata maternice (D06), polip ženskog spolnog sustava (N84) i lažni trudovi (O47).

Osobe starije dobi (65 godina i više) bile su najčešće hospitalizirane zbog bolesti cirkulacijskog sustava (I00-I99) i novotvorina (C00-D48). Kod muškaraca navedene dobi slijede bolesti probavnog (K00-K93) i bolesti dišnog (J00-J99) sustava, a kod žena ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka (S00-T98) te bolesti oka i očnih adneksa (H00-H59). Prosječna dužina liječenja bila je 9,3 dana za muški spol i 10,3 za ženski.

Najčešće pojedinačne dijagnoze hospitaliziranih muškaraca starije dobi bile su: preponska kila (K40) zatim podjednako fibrilacija atrija i undulacija (I48) i insuficijencija srca (I50) kao i cerebralni infarkt (I63) i pneumonija (J18). Za ženske osobe to su bile sljedeće dijagnoze: prijelom bedrene kosti (S72), insuficijencija srca (I50), cerebralni infarkt (I63), senilna katarakta (H25) i dijabetes melitus neovisan o inzulinu (E11).

Tablica 1. Kapacitet kreveta i kretanje bolesnika u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

		Liječenje akutnih bolesnika		Liječenje kroničnih bolesnika
		Opća bolnica Dubrovnik	Izvanbolničko rodilište Metković	Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju "Kalos"
Kreveti	broj	323	14	250
	na 1000 stanovnika ^{*1}	2,6	0,1	2,0
	na 1 liječnika	2,9	4,7	31,3
Ispisani bolesnici		14.581	259	3.200
Bolnički dani		95.783	742	59.114
Prosječna dužina liječenja		6,6	2,9	18,5
Dnevna zauzetost kreveta ^{*2}		262,4	2,0	162,0
Godišnja zauzetost kreveta ^{*3}		296,5	53,0	236,5
Iskorištenost u % ^{*4}		81,2	14,5	64,8
Broj pacijenata po krevetu		45,1	18,5	12,8
Interval obrtaja ^{*5}		1,5	16,9	10,0
Pomor	broj umrlih	357	0	4
	na 100 bolesnika	2,4	0	0,1

Izvor podataka: Izvješće o bolničko-stacionarnom liječenju

^{*1} Izračun prema popisu stanovništva 2011. godine^{*2} Dnevna zauzetost = broj dana bolničkog liječenja / 365^{*3} Godišnja zauzetost = broj dana bolničkog liječenja / broj kreveta^{*4} Iskorištenost = dnevna zauzetost / broj kreveta x 100^{*5} Interval obrtaja = 365 - (broj pacijenata po krevetu x prosječna dužina liječenja) / broj pacijenata**Tablica 2. Zauzetost i iskorištenost kreveta u Općoj bolnici Dubrovnik po odjelima u 2012. godini**

Odjeli	Broj kreveta	Ispisani bolesnici	Dani liječenja ispisanih bolesnika	Zauzetost		% iskorištenosti	Prosječna dužina liječenja
				dnevna	godišnja		
Anestezija, reanimacija i intezivna njega	10	515	2.088	5,7	208,8	57,2	4,1
Ginekologija i opstetricija	41	2.108	11.592	31,8	282,7	77,5	5,5
Infektologija	10	609	4.278	11,7	427,8	117,2	7,0
Interna	87	3.534	25.728	70,5	295,7	81,0	7,3
Kirurgija	67	2.338	16.220	44,4	242,1	66,3	6,9
Neurologija	20	726	6.057	16,6	302,9	83,0	8,3
Oftalmologija	10	553	1.764	4,8	176,4	48,3	3,2
ORL	13	765	3.836	10,5	295,1	80,8	5,0
Ortopedija	9	555	4.843	13,3	538,1	147,4	8,7
Pedijatrija	20	1.613	7.675	21,0	383,8	105,1	4,8
Psihijatrija	27	675	9.756	26,7	361,3	99,0	14,5
Urologija	9	590	1.946	5,3	216,2	59,2	3,3
Ukupno	323	14.581	95.783	262,4	296,5	81,2	6,6

Izvor podataka: Izvješće o bolničko-stacionarnom liječenju

Tablica 3. Broj ispisanih bolesnika, broj dana bolničkog liječenja i prosječna dužina liječenja po spolu u Općoj bolnici Dubrovnik po odjelima u 2012. godini

Odjeli	Spol	Ispisani bolesnici	Dani liječenja ispisanih bolesnika	Prosječna dužina liječenja
Anestezija, reanimacija i intezivna njega	M	328	1.290	3,9
	Ž	187	798	4,3
	U	515	2.088	4,1
Ginekologija i opstreticija	M	0	0	0
	Ž	2.108	11.592	5,5
	U	2.108	11.592	5,5
Infektologija	M	294	2.062	7,0
	Ž	315	2.216	7,0
	U	609	4.278	7,0
Interna medicina	M	2.011	14.220	7,1
	Ž	1.523	11.508	7,6
	U	3.534	25.728	7,3
Kirurgija	M	1.249	8.457	6,8
	Ž	1.089	7.763	7,1
	U	2.338	16.220	6,9
Neurologija	M	328	2.568	7,8
	Ž	398	3.489	8,8
	U	726	6.057	8,3
Oftalmologija	M	233	590	2,5
	Ž	320	1.174	3,7
	U	553	1.764	3,2
Otorinolaringologija	M	428	2.377	5,6
	Ž	337	1.459	4,3
	U	765	3.836	5,0
Ortopedija	M	286	2.284	8,0
	Ž	269	2.559	9,5
	U	555	4.843	8,7
Pedijatrija	M	714	3.329	4,7
	Ž	899	4.346	4,8
	U	1.613	7.675	4,8
Psihijatrija	M	417	5.643	13,5
	Ž	258	4.113	15,9
	U	675	9.756	14,5
Urologija	M	517	1.647	3,2
	Ž	73	299	4,1
	U	590	1.946	3,3
Ukupno	M	6.805	44.467	6,5
	Ž	7.776	51.316	6,6
	U	14.581	95.783	6,6

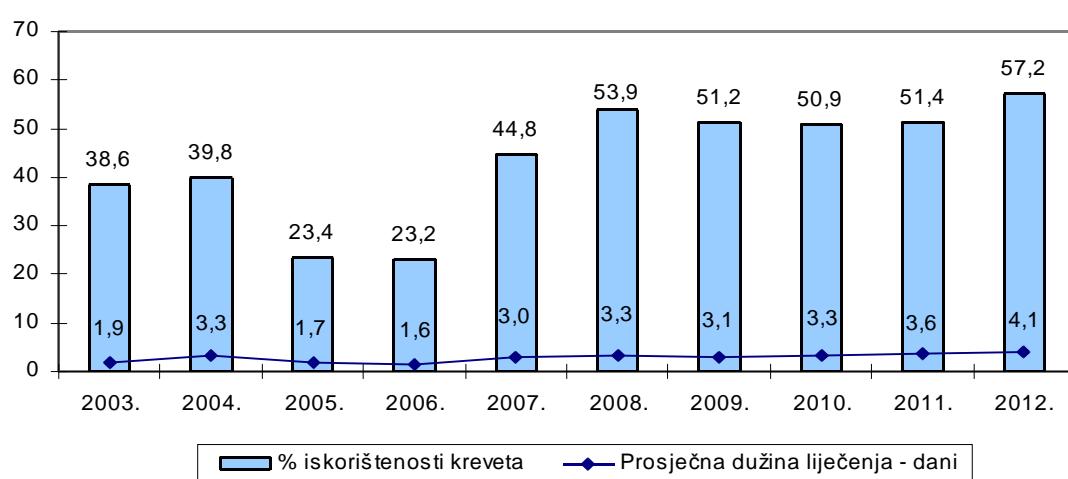
M = muški spol, Ž = ženski spol, U = ukupno

Izvor podataka: Izvješće o bolničko-stacionarnom liječenju

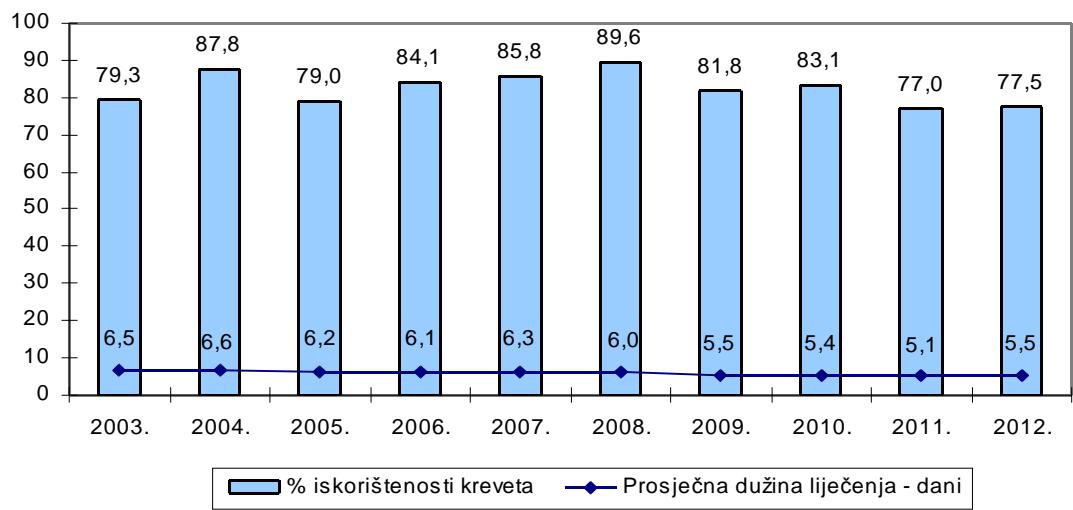
Tablica 4. Zauzetost i iskorištenost kreveta u dnevnoj bolnici po specijalnostima u Općoj bolnici Dubrovnik u 2012. godini

Specijalnosti	Broj kreveta	Ispisani bolesnici	Dani liječenja ispisanih bolesnika	Zauzetost kreveta		% iskorište- nosti kreveta	Prosječna dužina liječenja
				dnevna	godišnja		
Dermatologija	6	377	743	2,0	123,8	33,9	2,0
Interna	2	12	29	0,1	14,5	4,0	2,4
Interna - pulmologija	2	41	58	0,2	29,0	7,9	1,4
Interna - gastroenterologija	2	226	292	0,8	146,0	40,0	1,3
Interna - hematologija	2	162	465	1,3	232,5	63,7	2,9
Interna - dijabetologija	2	14	32	0,1	16,0	4,4	2,3
Infektologija	4	278	478	1,3	119,5	32,7	1,7
Ginekologija	2	83	1473	4,0	736,5	201,8	17,7
Kirurgija	10	52	54	0,1	5,4	1,5	1,0
Neurologija	2	223	339	0,9	169,5	46,4	1,5
Oftalmologija	2	239	265	0,7	132,5	36,3	1,1
Pedijatrija	4	594	1110	3,0	277,5	76,0	1,9
Psihijatrija	20	440	3577	9,8	178,9	49,0	8,1
Urologija	4	506	542	1,5	135,5	37,1	1,1
Onkologija	9	890	3248	8,9	360,9	98,9	3,6
Hemodijaliza	13	47	4465	12,2	343,5	94,1	95,0
Ukupno	86	4.184	17.170	47,0	199,7	54,7	4,1

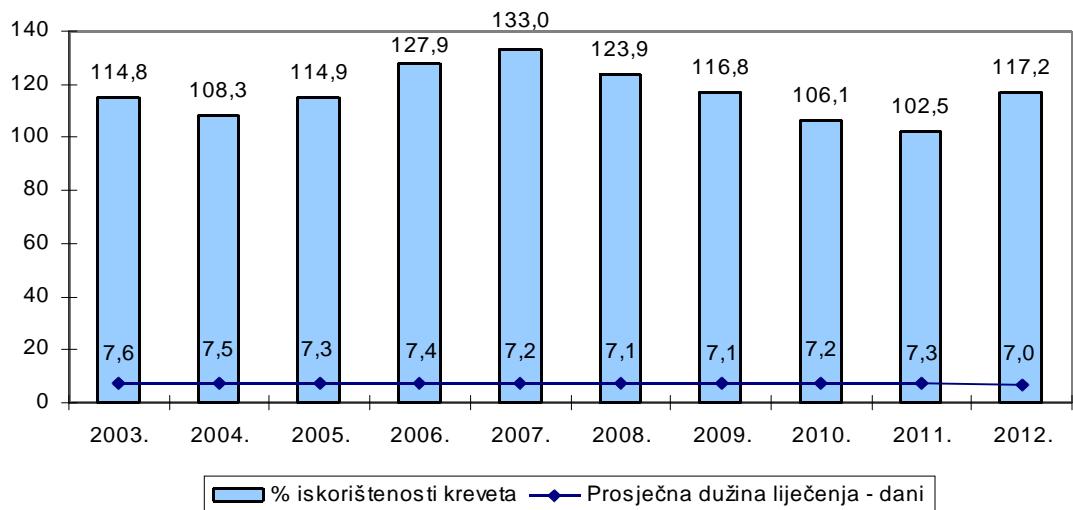
Izvor podataka: Izvješće o bolničko-stacionarnom liječenju za dnevnu bolnicu

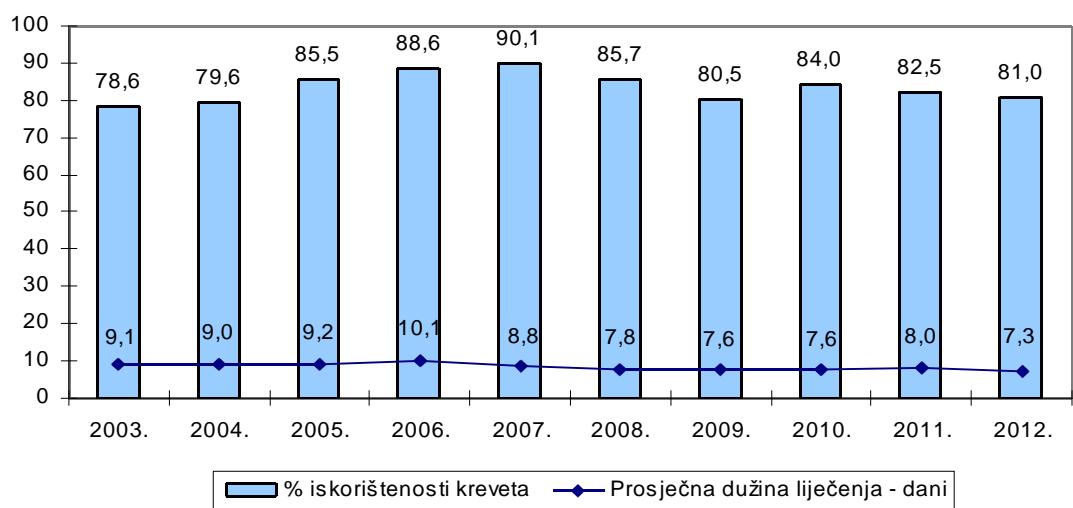
Slika 1. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na Odjelu anestezije, reanimacije i intezivne njegi OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

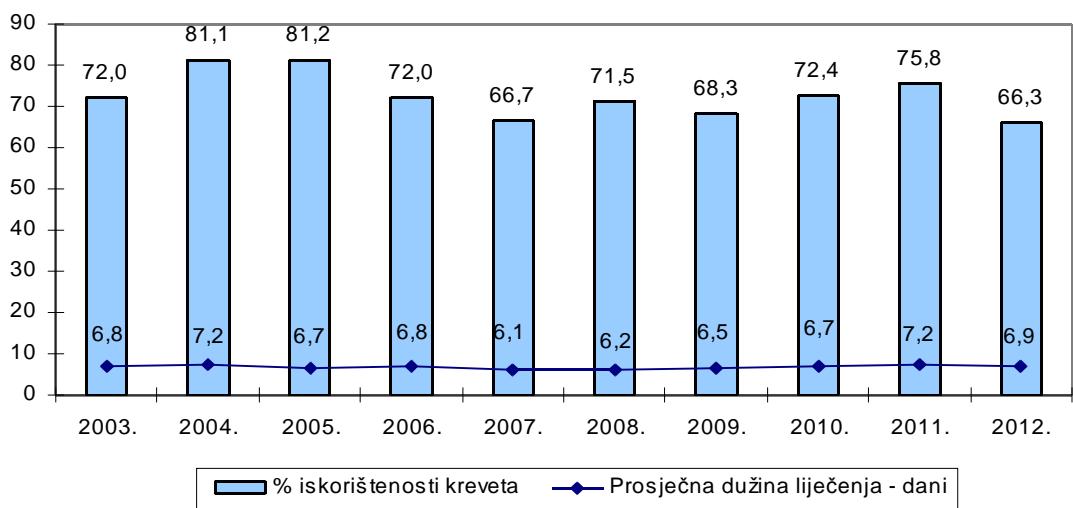
Slika 2. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na Odjelu ginekologije i opstetricije OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

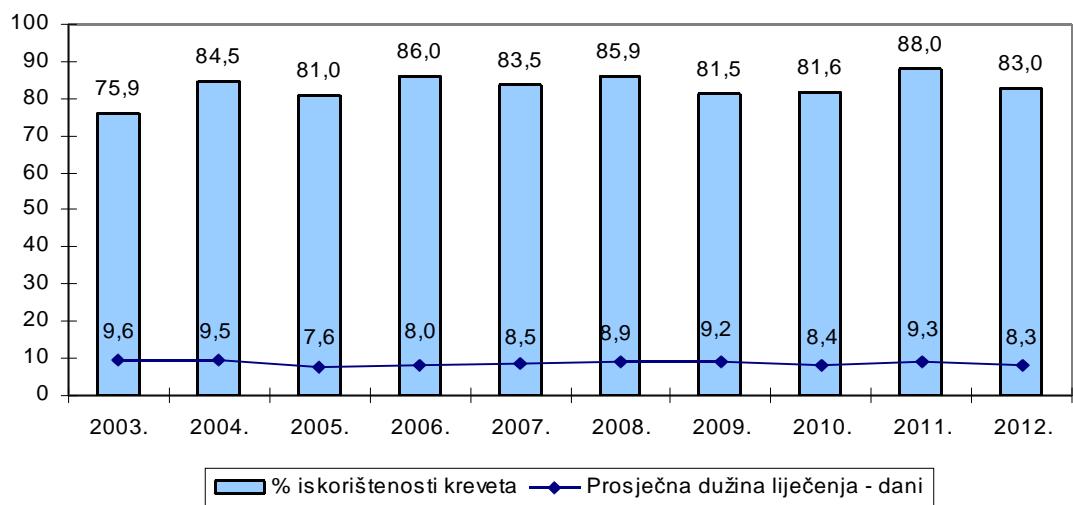
Slika 3. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na Odjelu infektologije OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

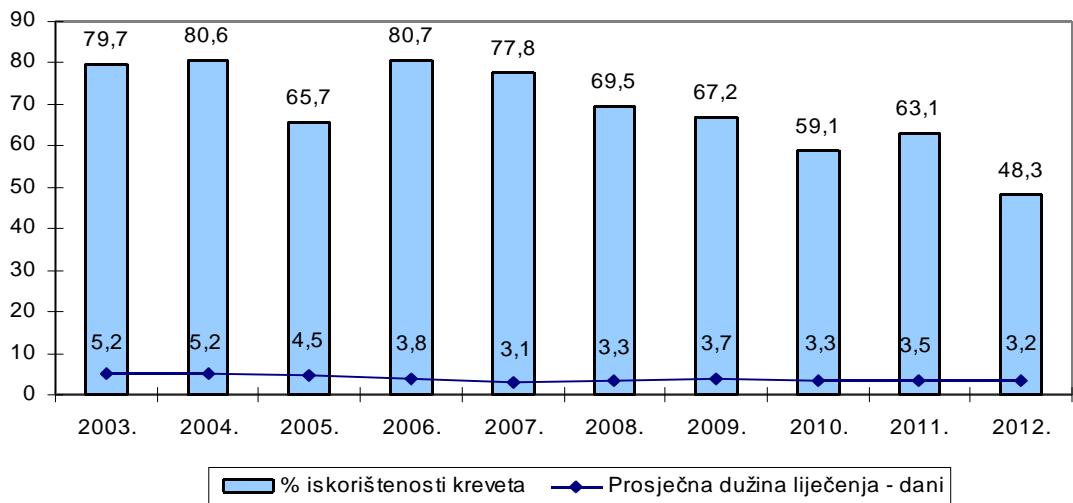
Slika 4. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na Odjelu interne medicine OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

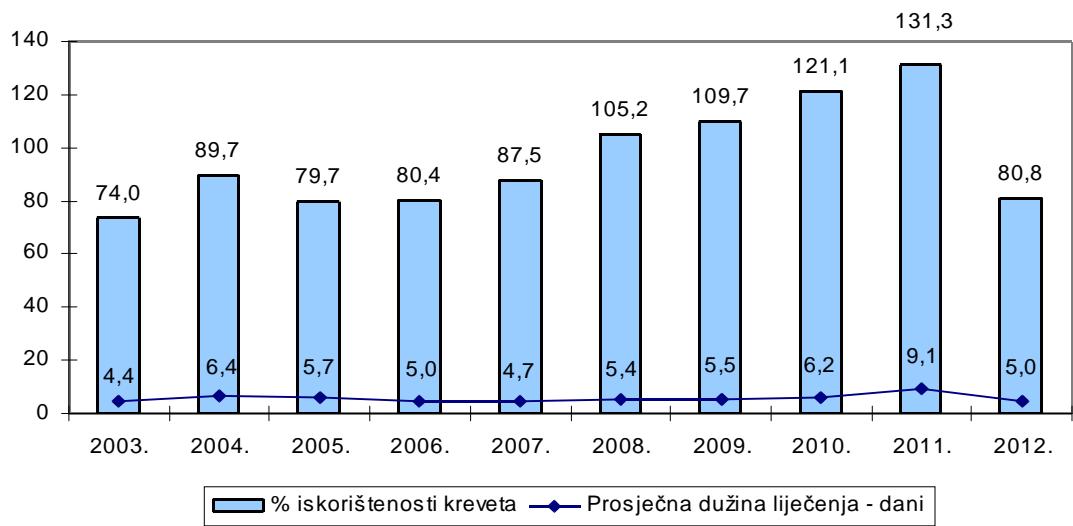
Slika 5. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina lječenja na Odjelu kirurgije
OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

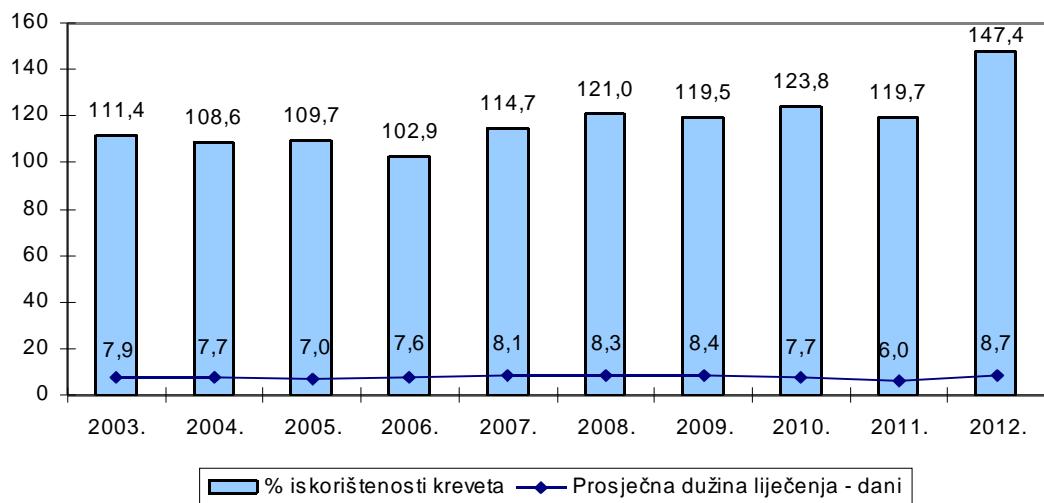
Slika 6. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina lječenja na Odjelu neurologije
OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

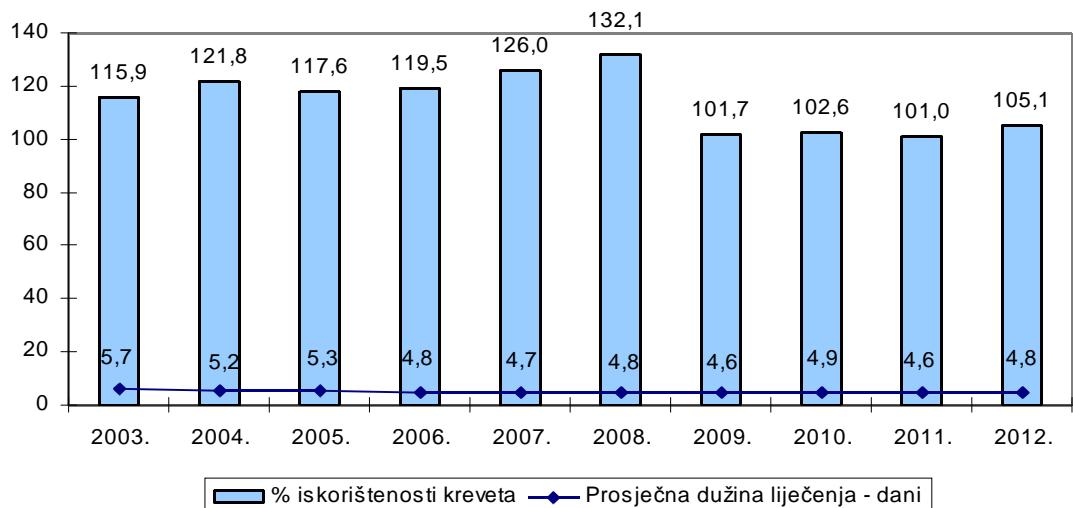
Slika 7. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina lječenja na Odjelu oftalmologije
OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

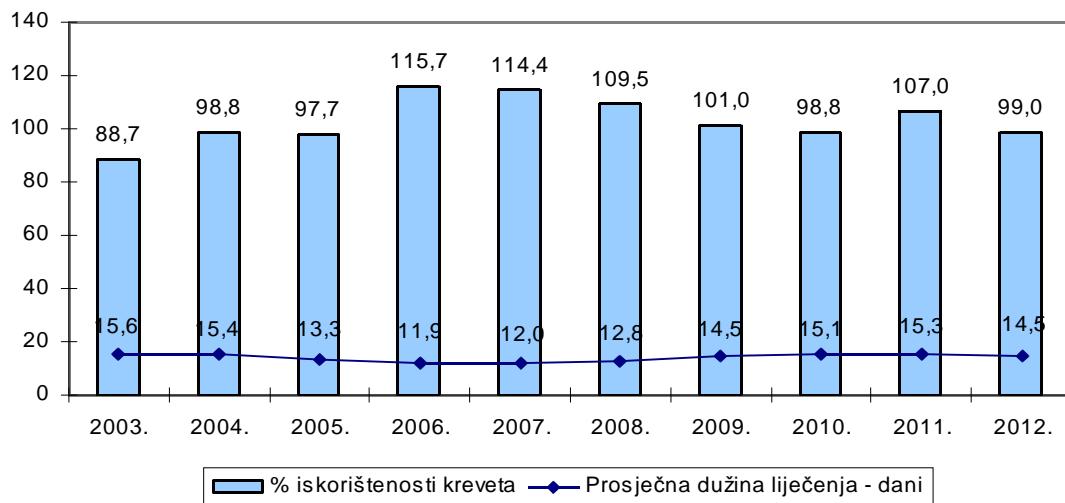
Slika 8. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na ORL odjelu OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

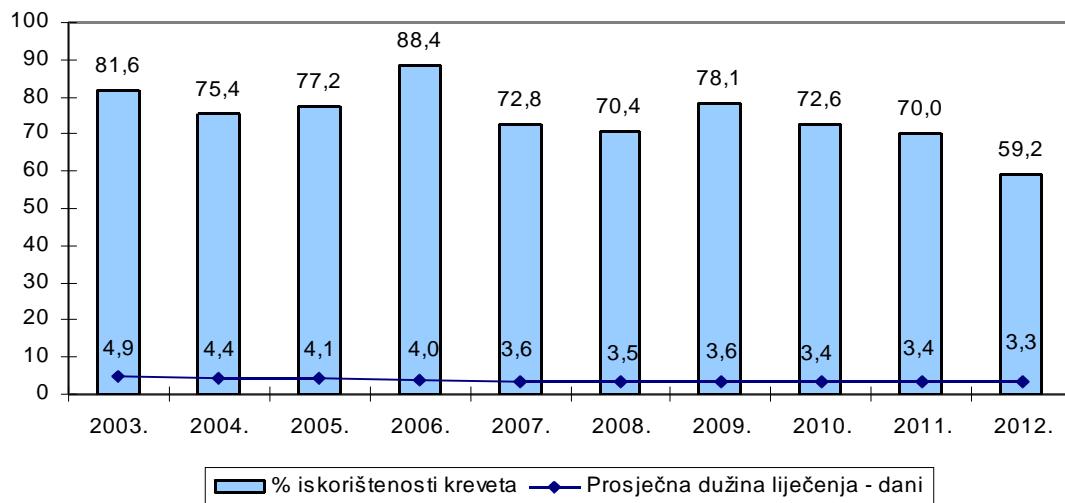
Slika 9. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na Odjelu ortopedije OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

Slika 10. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na Odjelu pedijatrije OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

Slika 11. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na Odjelu psihijatrije OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

Slika 12. Postotak iskorištenosti kreveta i prosječna dužina liječenja na Odjelu urologije OB Dubrovnik, 2003. - 2012. godine

Izvor podataka za slike 1-12: Izvješće o bolničko-stacionarnom liječenju

Tablica 5. Broj hospitaliziranih osoba prema MKB-skupinama u Općoj bolnici Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	Naziv MKB-skupine	Hospitalizirane osobe	
		Broj	%
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	1.724	14,4
C00-D48	Novotvorine	1.554	12,9
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	1.119	9,3
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	1.020	8,5
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	1.011	8,4
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	842	7,0
Z00-Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom	685	5,7
F00-F99	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	642	5,3
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	534	4,4
H00-H59	Bolesti oka i očnih adneksa	445	3,7
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	361	3,0
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	359	3,0
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	341	2,8
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	328	2,7
O00-O99	Trudnoća, porođaj i babinje*	237	2,0
P00-P96	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	206	1,7
D50-D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	204	1,7
L00-L99	Bolesti kože i potkožnoga tkiva	179	1,5
H60-H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	132	1,1
Q00-Q99	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	79	0,7
UKUPNO		12.002	100,0

* Bez prijava poroda i prekida trudnoće
Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 6. Broj hospitaliziranih osoba muškog spola prema MKB-skupinama u Općoj bolnici Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	Naziv MKB-skupine	Hospitalizirane osobe	
		Broj	%
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	961	16,0
C00-D48	Novotvorine	766	12,7
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	694	11,5
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	589	9,8
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	538	9,0
F00-F99	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	392	6,5
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	352	5,9
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	296	4,9
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	179	3,0
H00-H59	Bolesti oka i očnih adneksa	176	2,9
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	163	2,7
Z00-Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom	157	2,6
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	152	2,5
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	139	2,3
L00-L99	Bolesti kože i potkožnoga tkiva	118	2,0
D50-D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	113	1,9
P00-P96	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	109	1,8
H60-H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	74	1,2
Q00-Q99	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	41	0,7
UKUPNO		6.009	100,0

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 7. Broj hospitaliziranih osoba ženskog spola prema MKB-skupinama u Općoj bolnici Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	Naziv MKB-skupine	Hospitalizirane osobe	
		Broj	%
C00-D48	Novotvorine	788	13,1
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	763	12,7
Z00-Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom	528	8,8
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	490	8,2
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	473	7,9
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	431	7,2
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	425	7,1
H00-H59	Bolesti oka i očnih adneksa	269	4,5
F00-F99	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	250	4,2
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	238	4,0
O00-O99	Trudnoća, porođaj i babinje*	237	4,0
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	196	3,3
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	189	3,2
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	189	3,2
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	182	3,0
P00-P96	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	97	1,6
D50-D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	91	1,5
L00-L99	Bolesti kože i potkožnoga tkiva	61	1,0
H60-H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	58	1,0
Q00-Q99	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	38	0,6
UKUPNO		5.993	100,0

* Bez prijava poroda i prekida trudnoće
Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 8. Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacije djece u dobi 0-6 godina u OB Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	MKB-skupina	Hospitalizirana djeca		Dani bolničkog liječenja		Prosječna dužina liječenja (dani)
		broj	%	broj	%	
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	275	24,9	1.643	26,5	6,0
P00-P96	Određena stanja nastala u perinatalnom razdoblju	206	18,7	1.399	22,5	6,8
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	180	16,3	910	14,7	5,1
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	79	7,2	315	5,1	4,0
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	62	5,6	276	4,4	4,5
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	55	5,0	369	5,9	6,7
K00-K93	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	50	4,5	240	3,9	4,8
H60-H95	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom	46	4,2	207	3,3	4,5
Z00-Z99	Bolesti probavnog sustava	42	3,8	153	2,5	3,6
Q00-Q99	Prirodene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	20	1,8	68	1,1	3,4
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	11	1,0	65	1,0	5,9
	Ostale bolesti	77	7,0	562	9,1	7,3
	UKUPNO	1.103	100,0	6.207	100,0	5,6

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 9. Najčešće dijagnoze hospitalizirane djece u dobi 0-6 godina u OB Dubrovnik u 2012. godini

Redni broj	MKB-šifra	Dijagnoza	Broj hospitalizirane djece
1.	P59	Neonatalna žutica zbog drugih i nespecificiranih uzroka	76
2.	J35	Kronične bolesti tonsila i adenoida	75
3.	A08	Virusne i druge specificirane crijevne infekcije	56
4.	J06	Akutna infekcija gornjega dišnog sustava multiplih i nespecificiranih lokalizacija	42
5.	J20	Akutni bronhitis	41
6.	H65	Nesupurativna upala srednjeg uha (otitis media nonsuppurativa)	40
7.	J18	Pneumonija, nespecificiranog uzročnika	38
8.	P39	Druge infekcije specifične za perinatalno razdoblje	36
9.	Z03	Medicinsko promatranje i praćenje (opservacija i evaluacija) zbog sumnje na bolest i bolesna stanja	35
10.-11.	B34	Virusne infekcije nespecificirane lokalizacije	28
10.-11.	R56	Konvulzije, nesvrstano drugamo	28

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 10. Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacije osoba muškog spola u dobi 7-19 godina u OB Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	MKB-skupina	Hospitalizirane osobe		Dani bolničkog liječenja		Prosječna dužina liječenja (dani)
		broj	%	broj	%	
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	92	20,4	557	22,3	6,1
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	59	13,1	355	14,2	6,0
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	43	9,5	244	9,7	5,7
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	40	8,9	212	8,5	5,3
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	40	8,9	252	10,1	6,3
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	38	8,4	108	4,3	2,8
D50-D89	Bolesti krvi i krvotvornog sustava te određene bolesti imunološkog sustava	24	5,3	114	4,6	4,8
Z00-Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom	19	4,2	102	4,1	5,4
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	18	4,0	113	4,5	6,3
L00-L99	Bolesti kože i potkožnoga tkiva	13	2,9	76	3,0	5,8
H60-H95	Bolesti uha i mastoidnog nastavka	13	2,9	64	2,6	4,9
Q00-Q99	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	13	2,9	51	2,0	3,9
	Ostale bolesti	39	8,6	255	10,2	6,5
	UKUPNO	451	100,0	2.503	100,0	5,5

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 11. Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacije osoba ženskog spola u dobi 7-19 godina u OB Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	MKB-skupina	Hospitalizirane osobe		Dani bolničkog liječenja		Prosječna dužina liječenja (dani)
		broj	%	broj	%	
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	57	15,4	298	15,0	5,2
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	56	15,1	273	13,8	4,9
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	45	12,2	254	12,8	5,6
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	40	10,8	212	10,7	5,3
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	37	10,0	198	10,0	5,4
L00-L99	Bolesti kože i potkožnoga tkiva	15	4,1	80	4,0	5,3
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	14	3,8	76	3,8	5,4
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	14	3,8	75	3,8	5,4
F00-F99	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	13	3,5	84	4,2	6,5
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	12	3,2	83	4,2	6,9
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	12	3,2	91	4,6	7,6
Q00-Q99	Prirođene malformacije, deformiteti i kromosomske abnormalnosti	12	3,2	40	2,0	3,3
O00-O99	Trudnoća, porođaj i babinje*	12	3,2	67	3,4	5,6
	Ostale bolesti	31	8,4	154	7,8	5,0
	UKUPNO	370	100,0	1.985	100,0	5,4

* Bez prijava poroda i prekida trudnoće
Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 12. Najčešće dijagnoze hospitaliziranih u dobi 7-19 godina u OB Dubrovnik u 2012. godini

Redni broj	MKB-šifra	Dijagnoza	Broj hospitaliziranih osoba
1.	K35	Akutna upala crvuljka (appendicitis)	53
2.	J35	Kronične bolesti tonzila i adenoida	52
3.	R10	Boli u trbuhi i u zdjelici	31
4.	S06	Intrakranijalna ozljeda	28
5.	S00	Površinska ozljeda glave	26
6.	R51	Glavobolja	25
7.	G40	Epilepsija	22
8.	Z03	Medicinsko promatranje i praćenje (opservacija i evaluacija) zbog sumnje na bolest i bolesna stanja	19
9.	N47	Prevelik prepucij, fimoza i parafimoza	18

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 13. Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacije osoba muškog spola u dobi 20-64 godine u OB Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	MKB-skupina	Hospitalizirane osobe		Dani bolničkog liječenja		Prosječna dužina liječenja (dani)
		broj	%	broj	%	
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	396	14,9	3.075	13,0	7,8
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	378	14,2	2.880	12,2	7,6
F00-F99	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	349	13,1	5.235	22,1	15,0
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	289	10,8	2.498	10,6	8,6
C00-D48	Novotvorine	282	10,6	2.468	10,4	8,8
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	170	6,4	1.426	6,0	8,4
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	143	5,4	882	3,7	6,2
A00-B99	Zarazne i parazitarne bolesti	110	4,1	1095	4,6	10,0
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	100	3,8	668	2,8	6,7
Z00-Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom	95	3,6	469	2,0	4,9
	Ostale bolesti	354	13,3	2.966	12,5	8,4
	UKUPNO	2.666	100,0	23.662	100,0	8,9

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 14. Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacije osoba ženskog spola u dobi 20-64 godine u OB Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	MKB-skupina	Hospitalizirane osobe		Dani bolničkog liječenja		Prosječna dužina liječenja (dani)
		broj	%	broj	%	
Z00-Z99	Čimbenici koji utječu na stanje zdravlja i kontakt sa zdravstvenom službom*	476	16,6	2.460	11,8	5,2
C00-D48	Novotvorine	448	15,6	3.287	15,8	7,3
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	330	11,5	1.309	6,3	4,0
O00-O99	Trudnoća, porođaj i babinje**	225	7,8	1.542	7,4	6,9
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	202	7,0	1.589	7,6	7,9
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	185	6,4	1.514	7,3	8,2
F00-F99	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja	181	6,3	3.089	14,9	17,1
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	153	5,3	1.369	6,6	8,9
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	134	4,7	1.106	5,3	8,3
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	111	3,9	718	3,5	6,5
	Ostale bolesti	425	14,8	2.808	13,5	6,6
	UKUPNO	2.870	100,0	20.791	100,0	7,2

* Većina dijagnoza iz ove skupine odnosi se na zdravog pratitelja bolesnika (djecu).

**Bez prijava poroda i prekida trudnoće
Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 15. Najčešće dijagnoze hospitaliziranih osoba muškog spola u dobi 20-64 godine u OB Dubrovnik u 2012. godini

Redni broj	MKB-šifra	Dijagnoza	Broj hospitaliziranih osoba
1.	K40	Preponska kila (ingvinalna hernija)	98
2.	F20	Shizofrenija	77
3.	F10	Duševni poremećaji i poremećaji ponašanja uzrokovani alkoholom	65
4.	I48	Fibrilacija atrija i undulacija	49
5.	I21	Akutni infarkt miokarda	47
6.	E11	Dijabetes melitus neovisan o inzulinu	45
7.-8.	C34	Zločudna novotvorina dušnica (bronha) i pluća	43
7.-8.	I20	Angina pektoris	43
9.-10.	K35	Akutna upala crvuljka (appendicitis)	42
9.-10.	Z47	Drugo ortopedsko praćenje i zbrinjavanje	42

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 16. Najčešće dijagnoze hospitaliziranih osoba ženskog spola u dobi 20-64 godine u OB Dubrovnik u 2012. godini

Redni broj	MKB-šifra	Dijagnoza	Broj hospitaliziranih osoba
1.	Z76	Osobe koje kontaktiraju zdravstvenu službu u drugim okolnostima*	428
2.	C50	Zločudna novotvorina dojke	70
3.	D06	Karcinom in situ vrata maternice (cerviksa uterusa)	67
4.	N84	Polip ženskoga spolnog sustava	62
5.	O47	Lažni trudovi	56
6.	D27	Dobroćudna novotvorina jajnika (ovarija)	46
7.-8.	K80	Žučni kamenci (kolelitijaza)	45
7.-8.	N95	Menopauzalni i drugi perimenopauzalni poremećaji	45
9.	F20	Shizofrenija	40

* Prema MKB-u šifra Z76.3 odnosi se na zdravog pratitelja bolesnika (djecu).

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 17. Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacije osoba muškog spola u dobi 65 godina i više u OB Dubrovnik u 2012. godini

MKB-šifra	MKB-skupina	Hospitalizirane osobe		Dani bolničkog liječenja		Prosječna dužina liječenja (dani)
		broj	%	broj	%	
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	553	24,5	5.303	25,3	9,6
C00-D48	Novotvorine	481	21,3	4.288	20,5	8,9
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	246	10,9	2.222	10,6	9,0
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	183	8,1	1.870	8,9	10,2
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	139	6,2	1.021	4,9	7,3
H00-H59	Bolesti oka i očnih adneksa	138	6,1	506	2,4	3,7
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	120	5,3	1.354	6,5	11,3
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	68	3,0	845	4,0	12,4
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	54	2,4	438	2,1	8,1
R00-R99	Simptomi, znakovi i abnormalni klinički i laboratorijski nalazi nesvrstani drugamo	54	2,4	670	3,2	12,4
	Ostale bolesti	218	9,7	2.432	11,6	11,2
UKUPNO		2.254	100,0	20.949	100,0	9,3

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 18. Vodeće skupine bolesti kao uzrok hospitalizacije osoba ženskog spola u dobi 65 godina i više u OB Dubrovniku u 2012. godini

MKB-šifra	MKB-skupina	Hospitalizirane osobe		Dani bolničkog liječenja		Prosječna dužina liječenja (dani)
		broj	%	broj	%	
I00-I99	Bolesti cirkulacijskog sustava	572	25,0	6.234	26,5	10,9
C00-D48	Novotvorine	334	14,6	3.570	15,2	10,7
S00-T98	Ozljede, otrovanja i ostale posljedice vanjskih uzroka	233	10,2	3.221	13,7	13,8
H00-H59	Bolesti oka i očnih adneksa	212	9,3	1.058	4,5	5,0
K00-K93	Bolesti probavnog sustava	174	7,6	1.720	7,3	9,9
J00-J99	Bolesti dišnog sustava	142	6,2	1.464	6,2	10,3
N00-N99	Bolesti genitourinarnog sustava	125	5,5	904	3,8	7,2
E00-E90	Endokrine bolesti, bolesti prehrane i bolesti metabolizma	116	5,1	1.341	5,7	11,6
G00-G99	Bolesti živčanog sustava	80	3,5	638	2,7	8,0
M00-M99	Bolesti mišićno-koštanog sustava i vezivnoga tkiva	64	2,8	728	3,1	11,4
	Ostale bolesti	236	10,3	2.664	11,3	11,3
UKUPNO		2.288	100,0	23.542	100,0	10,3

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 19. Najčešće dijagnoze hospitaliziranih osoba muškog spola u dobi 65 godina i više u OB Dubrovnik u 2012. godini

Redni broj	MKB-šifra	Dijagnoza	Broj hospitaliziranih osoba
1.	K40	Preponska kila (ingvinalna hernija)	73
2.-3.	I48	Fibrilacija atrija i undulacija	65
2.-3.	I50	Insuficijencija srca	65
4.-5.	I63	Cerebralni infarkt	64
4.-5.	J18	Pneumonija, nespecificiranog uzročnika	64
6.	J44	Druga kronična opstruktivna plućna bolest	61
7.	E11	Dijabetes melitus neovisan o inzulinu	57
8.	H25	Senilna katarakta	55
9.	N40	Hiperplazija prostate	51
10.	I20	Angina pektoris	48

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

Tablica 20. Najčešće dijagnoze hospitaliziranih osoba ženskog spola u dobi 65 godina i više u OB Dubrovnik u 2012. godini

Redni broj	MKB-šifra	Dijagnoza	Broj hospitaliziranih osoba
1.	S72	Prijelom bedrene kosti (femura)	114
2.	I50	Insuficijencija srca	106
3.	I63	Cerebralni infarkt	104
4.	H25	Senilna katarakta	86
5.	E11	Dijabetes melitus neovisan o inzulinu	69
6.	I48	Fibrilacija atrija i undulacija	64
7.	J18	Pneumonija, nespecificiranog uzročnika	61
8.	H26	Druge katarakte	55
9.	I42	Kardiomiopatija	49
10.	C50	Zločudna novotvorina dojke	44

Izvor podataka: Bolesničko-statistički obrazac

9. PORODI

mr. Marija Mašanović, dr. med., spec. javnog zdravstva

U 2012. godini u zdravstvenim ustanovama Dubrovačko-neretvanske županije registrirano je ukupno 1.239 poroda. Zdravstvena ustanova s najviše zabilježenih poroda je OB Dubrovnik (86,8%), zatim izvanbolničko rodilište Metković (13,2%). Jedan porod je zabilježen u DZ Korčula. Prema prebivalištu rodilje, najviše (95,2%) ih je iz Dubrovačko-neretvanske županije, 4% iz drugih županija Hrvatske, a najmanje (0,8%) iz inozemstva. Sve rodilje s prebivalištem u inozemstvu rodile su u Općoj bolnici Dubrovnik.

Ukupno je rođeno 1.257 djece od čega je četvoro mrtvorođenih. Dvoje dijete je umrlo u dobi 0-6 dana. U zdravstvenim ustanovama DNŽ u 2012. godini zabilježeno je ukupno 1.179 rodilja s prebivalištem u DNŽ.

Posljednjih deset godina promjene u socijalno-kulturnim odrednicama i životnom standardu stanovništva posttranzicijskih zemalja u koje se ubraja Hrvatska i DNŽ, utjecale su i na odluku o dobi rađanja. Iako medicinski i biološki optimalna dob žene za rađanje je 20-30 godina, sve češće žene rađaju u dobi 25.-34. godine, što je zabilježeno i u DNŽ. U 2012. godini najčešće zastupljena dobna skupina rodilja je podjednko 25.-29. i 30.-34. godine (33%). Prvorotkinje su najčešće rađale u dobi 25.-29. godine (37,5%) te 20.-24. i 30.-34. godine (24%) dok je maloljetničkih poroda (15-19 godina) među prvorotkinjama bilo 5,3%. Prema redu rođenja 43,2% žena je rodilo prvo dijete, 35,7% je rodilo drugo, a 21,1% žena troje i više djece.

Prema porođajnoj težini živorođene djece u 2012. godini najviše rođenih (71,9%) težilo je između 3.000 - 3.999 grama. Prema spolu najviše rođenih djevojčica (39,1%) bilo je u težinskoj skupini 3.000 - 3.499 grama, dok je među muškom živorođenom djecom najzastupljenija težina (35,8%) 3.500 - 3.999 grama. U težinskoj skupini većoj od 4.000 grama više je zastupljeno muške živorođene djece, dok je u težinskoj skupini nižoj od 3.000 grama više ženske živorođene djece. Porođajna težina manja od 2.500 grama u živorođene djece u 2012. godini zabilježena je u 19 djece (1,6%).

U zdravstvenim ustanovama u DNŽ u 2012. godini najviše rodilja s prebivalištem u DNŽ porod je završio na spontani način (82%), zatim carskim rezom (17%), a najmanje na vakuum (1%).

Rodilje s prebivalištem u DNŽ u 2012. su najčešće na prvi pregled dolazile između 1. do 12. tjedna trudnoće (69,3%), a njih 2,0% je prvi pregled obavilo u 22. tjednu trudnoće i više. Medicinski preporučen broj antenatalnih pregleda od 9 i više imalo je 827 (70,1%) rodilja, dok je njih 26 (2,3%) imalo manje od 6 pregleda. Najveći broj antenatalnih pregleda obavljen je u dobi 25.-34. godine što i odgovara dobnoj raspodjeli rodilja s prebivalištem u DNŽ.

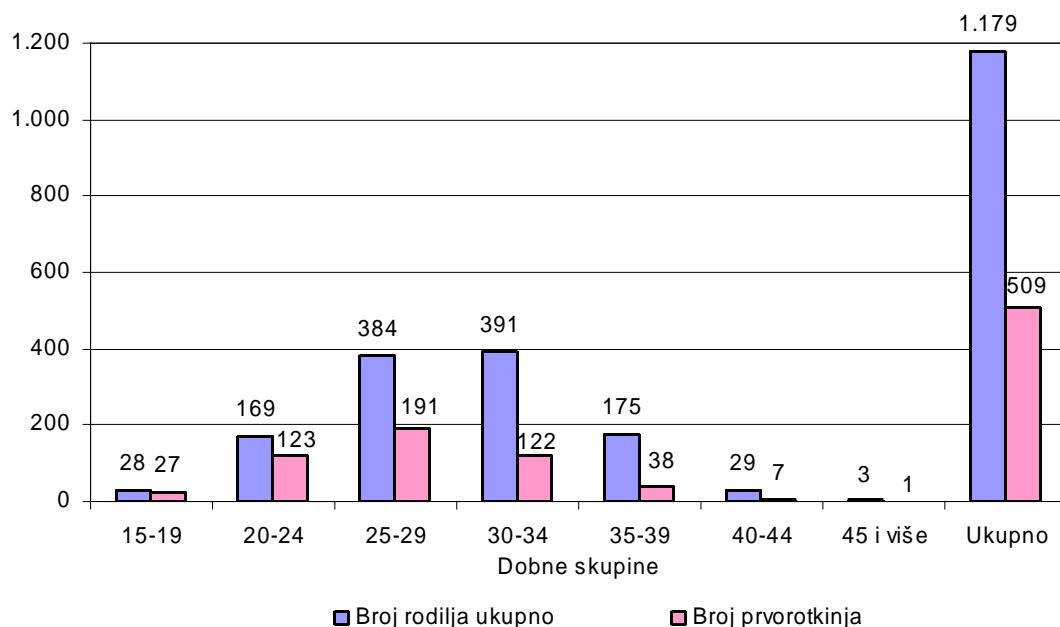
Uzroci smrti djece umrlih u dobi 0-6 dana u 2012. godini u DNŽ su primarna atelektaza novorođenčeta i Downov sindrom (trisomija 21, mejotičko nerazdvajanje).

Tablica 1. Broj poroda registriranih u zdravstvenim ustanovama Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

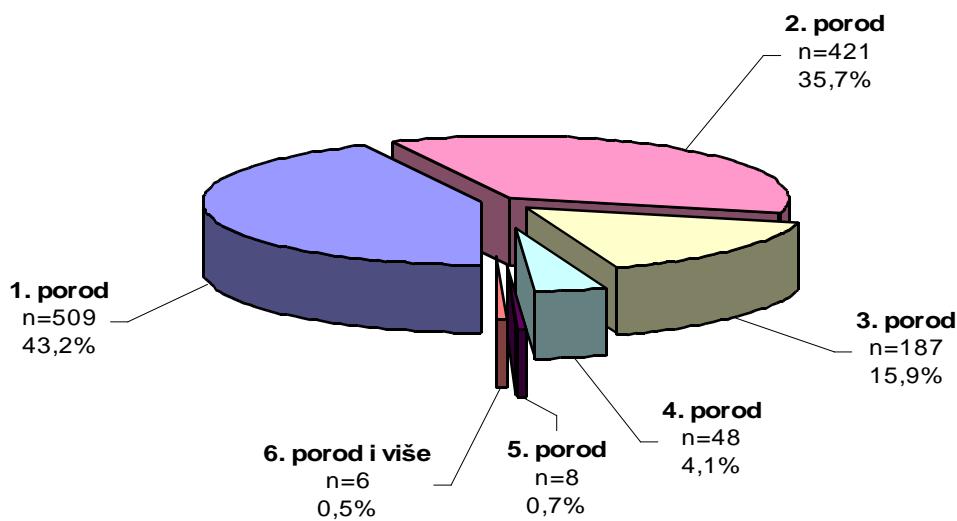
Zdravstvena ustanova	Prebivalište rodilje	Broj poroda	Broj ukupno rođenih	Broj živorođenih	Broj mrtvorodnih	Broj umrle djece (0-6 dana)
Opća bolnica Dubrovnik	DNŽ*	1.028	1.046	1.042	4	1
	Druge županije RH	37	37	37	0	1
	Inozemstvo	10	10	10	0	0
	UKUPNO	1.075	1.093	1.089	4	2
Izvanbolničko rodilište DZ Metković	DNŽ*	150	150	150	0	0
	Druge županije RH	13	13	13	0	0
	Inozemstvo	0	0	0	0	0
	UKUPNO	163	163	163	0	0
DZ Korčula	UKUPNO (DNŽ*)	1	1	1	0	0
Ukupno u zdravstvenim ustanovama	DNŽ*	1.179	1.197	1.193	4	1
	Druge županije RH	50	50	50	0	1
	Inozemstvo	10	10	10	0	0
	UKUPNO	1.239	1.257	1.253	4	2

*Dubrovačko-neretvanska županija

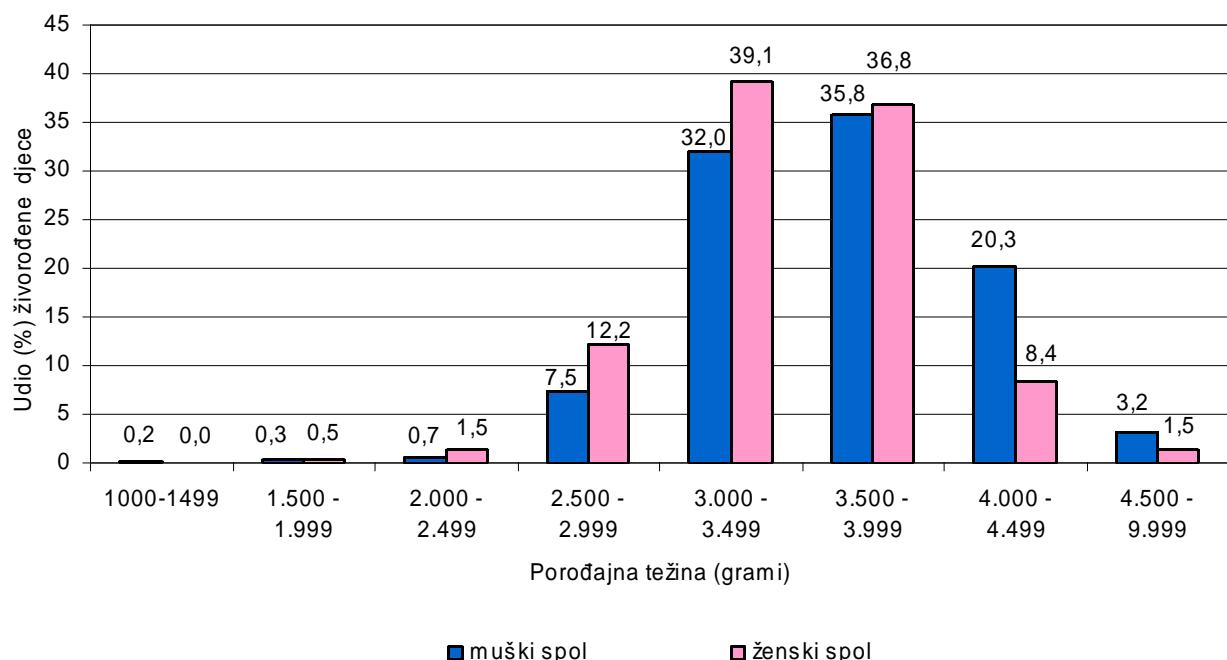
Izvor podataka: Prijava poroda (JZ-POR)

Slika 1. Broj rodilja u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini prema dobi (rodilje s prebivalištem u DNŽ)

Slika 2. Porodi obavljeni u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini prema redu rođenja (rodilje s prebivalištem u DNŽ)

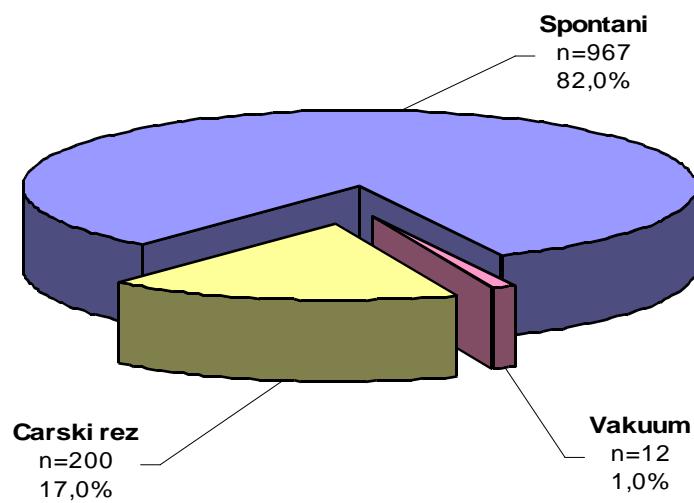

Slika 3. Udio (%) živorođene djece prema spolu i težini pri rođenju u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (rodilje s prebivalištem u DNŽ)

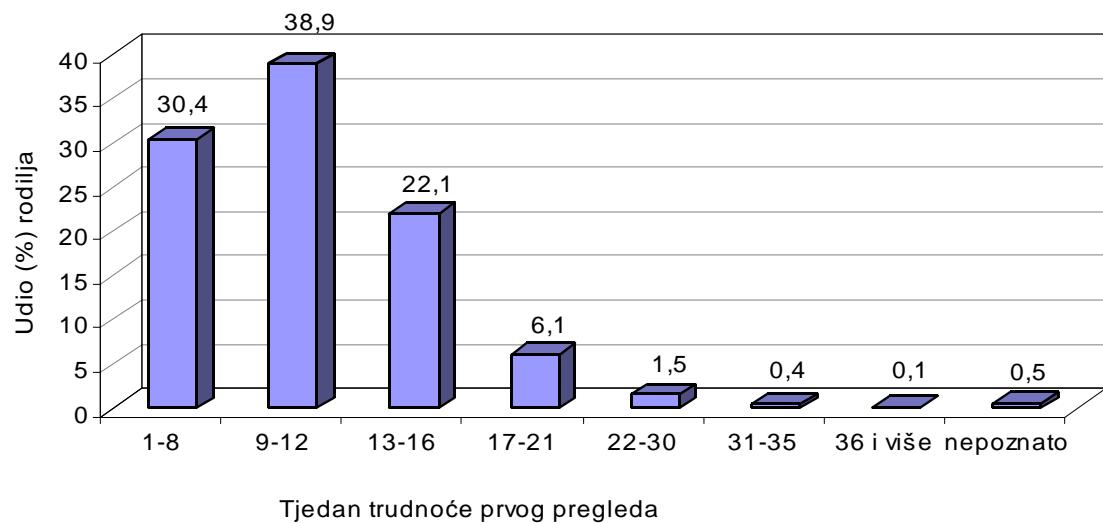
Tablica 2. Živorođena dječa porođajne težine manje od 2500 grama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji za razdoblje od 2003. do 2012. godine (rodilje s prebivalištem u DNŽ)

		Godine									
		2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Živorođeni	ukupno	1.017	1.158	1.143	1.242	1.206	1.354	1.263	1.306	1.184	1.193
	porođajne težine <2500 grama	23	36	32	34	29	41	29	33	21	19
	% od živorođenih	2,3	3,1	2,8	3,1	2,5	3,0	2,3	2,5	1,8	1,6

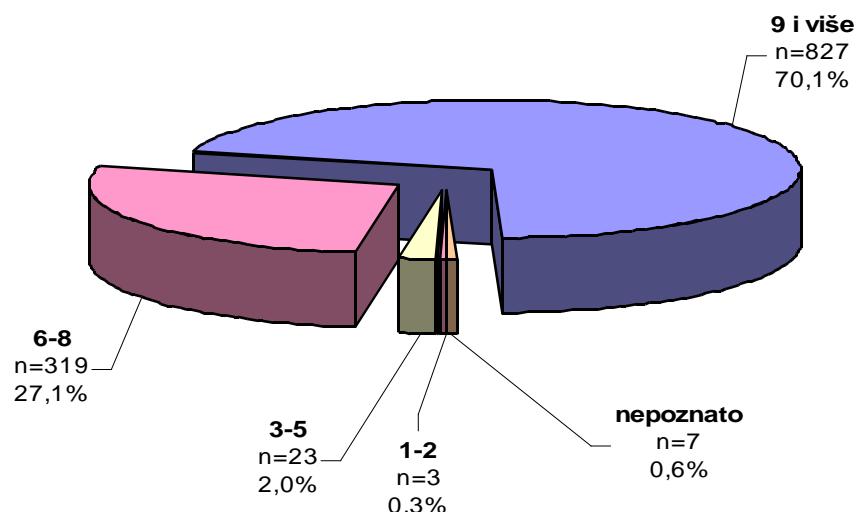
Izvor podataka: Prijava poroda (JZ-POR)

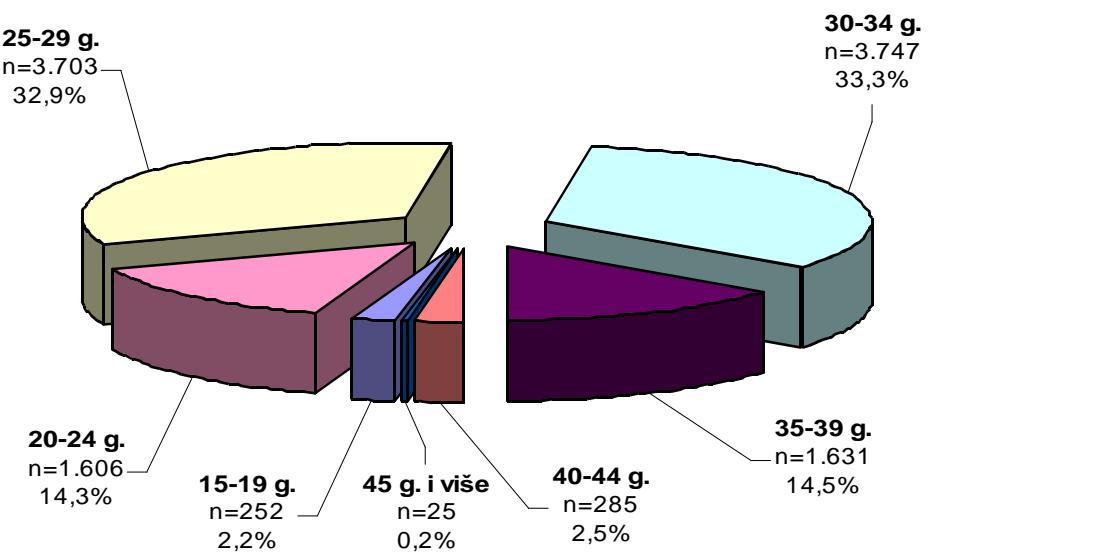
Slika 4. Porodi u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županije u 2012. godini prema načinu završetka (rodilje s prebivalištem u DNŽ)

Slika 5. Rodilje u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini prema vremenu prvog pregleda (rodilje s prebivalištem u DNŽ)

Slika 6. Rodilje u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini prema broju antenatalnih pregleda (rodilje s prebivalištem u DNŽ)

Slika 7. Broj antenatalnih pregleda prema dobi rodilje u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (rodilje s prebivalištem u DNŽ)

Tablica 3. Perinatalno umrli prema uzrocima smrti u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

Uzrok smrti	Mrtvorodeni	Umrli od 0-6 dana	Ukupno
Neonatalna aspiracija amnionske tekućine i sluzi	1	0	1
Fetalna smrt zbog nespecificiranog uzroka	1	0	1
Ekstremna nezrelost	1	0	1
Intrauterina hipoksija, nespecificirana	1	0	1
Primarna atelektaza novorođenčeta	0	1	1
Downov sindrom (trisomija 21, mejotičko nerazdvajanje)	0	1	1
Ukupno	4	2	6

Izvor podataka: Prijava perinatalne smrti (JZ-PER)

10. PREKIDI TRUDNOĆE

mr. Marija Mašanović, dr. med., spec. javnog zdravstva

U Republici Hrvatskoj, prema čl. 15 st. 2. Zakona o zdravstvenim mjerama za ostvarivanje prava na slobodno odlučivanje o rađanju djece (NN, br. 18/78.), žena može legalno izvršiti prekid trudnoće bez dozvole komisije do isteka od deset tjedana od dana začeća. Prema istom Zakonu i na temelju rješenja Ministarstva zdravlja od 1. rujna 1996., prekid trudnoće može se obaviti u samo za to ovlaštenim stacionarnim zdravstvenim ustanovama.

Svaki prekid trudnoće sukladno zakonskim propisima prijavljuje se na odgovarajućem obrascu Zavodu za javno zdravstvo. Obrazac Prijava prekida trudnoće (JZ-POB) ispunjava se za žene hospitalizirane zbog svake trudnoće završene pobačajem do navršenih 22 tjedana trudnoće. Prijave se dostavljaju za sve žene, bez obzira imaju li stalno prebivalište u Hrvatskoj ili izvan nje.

U zdravstvenim ustanovama u DNŽ u 2012. godini prijavljeno je ukupno 236 prekid trudnoće, od čega se 86% (203) odnosio na žene s prebivalištem u DNŽ, 8,5% (20) na žene iz drugih županija Hrvatske, a 5,5% (13) na žene s prebivalištem u inozemstvu.

Prema MKB-skupinama u 2012. godini zabilježeno je 59,3% (140) ostalih abnormalnih produkata začeća (O02), 25,4% (60) spontanih (O03), 8,5% (20) legalno induciranih prekida trudnoće, **6,4% (15) izvanmaterničkih trudnoća** i 0,4% (1) Mola hydatidosa (O01).

Najveći broj žena koje su tijekom 2012. godine izvršile prekid trudnoće bio je u dobi 30-39 godina (104 ili 44,1%). U djevojaka do 19 godina zabilježeno je 17 prekida trudnoće što čini 7,2% od svih žena. U ovoj dobi zabilježeno je pet legalno induciranih prekida trudnoće.

Najčešće vrste prekida koji su obavljeni u zdravstvenim ustanovama u DNŽ su abnormalni produkti začeća (140 ili 59,3%), spontani prekidi (60 ili 25,4%), legalno inducirani prekidi trudnoća (20 ili 8,5%) i izvanmaternična trudnoća (15 ili 6,4%).

U 2012. godini legalno inducirani prekidi bilježe se u 8,3% (17) svih prekida žena s prebivalištem u DNŽ, među kojima 10 (58,8%) žena nema djece, 4 (23,5%) ima dvoje djece, 2 (11,8%) ima jedno dijete. Podatak da žene traže prekid trudnoće govori u prilog činjenici da se prekid trudnoće još uvijek koristi kao metoda kontracepcije.

Usporedbom broja poroda i prekida trudnoće od 2001.- 2012. godine u DNŽ primjetan je pad broja poroda 2001.-2003., zatim blagi porast 2004.-2008. i ponovni pad 2009.-2012. godine. Kroz navedeno razdoblje kretanje broja prekida trudnoće bilo je stabilno.

Prema vrsti prekida u zdravstvenim ustanovama u DNŽ ostali prekidi i spontani prekidi su najčešće obavljane vrste prekida.

U zdravstvenim ustanovama u DNŽ zabilježen je pad u broju legalno induciranih prekida trudnoće na 100 poroda u razdoblju 2001.-2008., te porast u razdoblju od 2009.-2012. godine.

Tablica 1. Broj prekida trudnoće registriranih u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

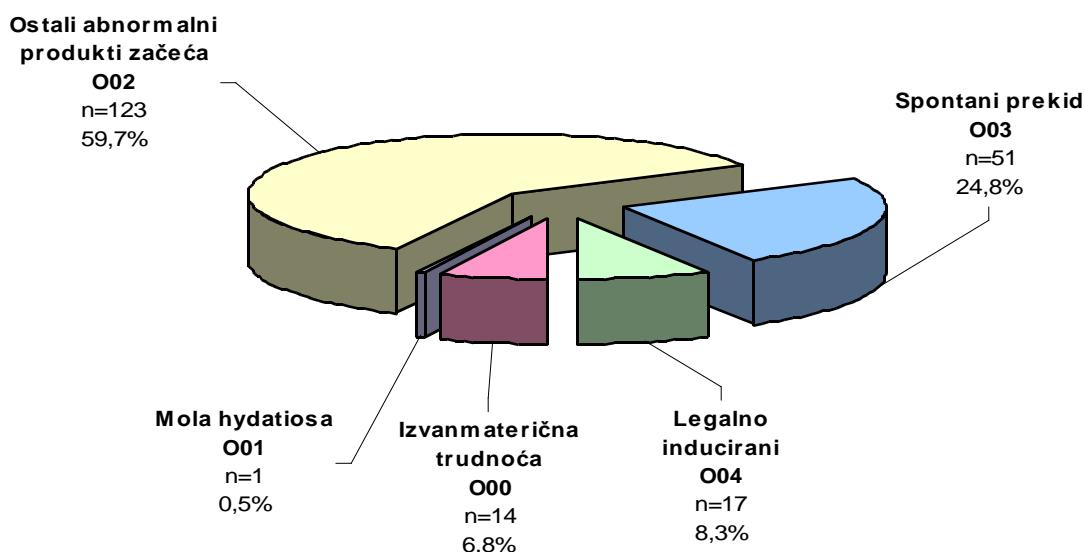
Prebivalište žene	Prekidi trudnoće											
	Izvanmaterni čna trudnoća O00		Mola hydatidosa O01		Ostali abnormalni produkti začeća O02		Spontani O03		Legalno inducirani O04		UKUPNO	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Dubrovačko-neretvanska županija	14	93,3	1	100,0	123	87,9	51	85,0	17	85,0	206	87,3
Republika Hrvatska	1	6,7	0	0	11	7,9	4	6,7	2	10,0	18	7,6
Inozemstvo	0	0	0	0	6	4,3	5	8,3	1	5,0	12	5,1
UKUPNO	15	100,0	1	100,0	140	100,0	60	100,0	20	100,0	236	100,0

Izvor podataka: Prijava prekida trudnoće (JZ-POB)

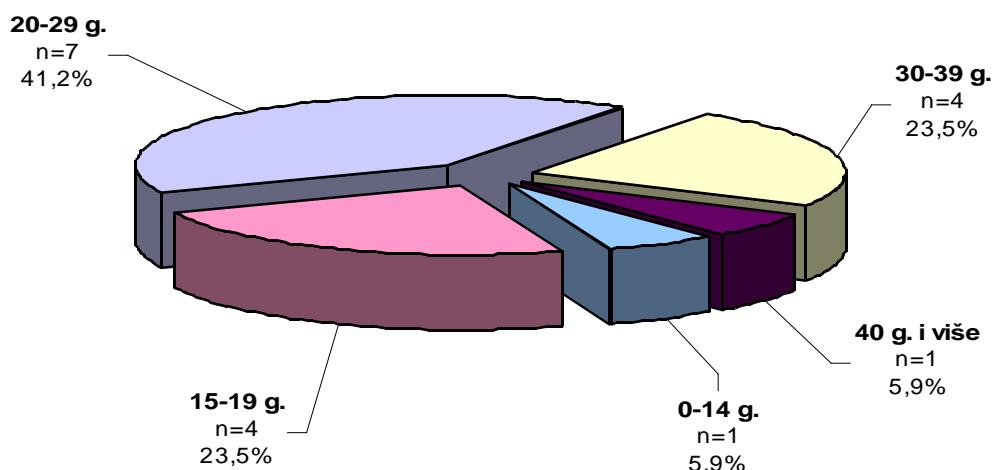
Tablica 2. Prekidi trudnoće prema vrstama prekida i dobnim skupinama žena zabilježeni u zdravstvenim ustanovama Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

MKB-šifra	VRSTA PREKIDA	Broj	Dobne skupine						
			%	do 19	20-29	30-39	40 i više	UKUPNO	
O00	Izvanmaternična trudnoća	Broj	0	5	9	1	15		
		%	0	33,3	60,0	6,7	100,0		
O01	Mola hydatiosa	Broj	0	1	0	0	1		
		%	0	0	0	0	0		
O02	Ostali abnormalni produkti začeća	Broj	8	52	61	19	140		
		%	5,7	37,1	43,6	13,6	100,0		
O03	Spontani	Broj	4	21	29	6	60		
		%	6,7	35,0	48,3	10,0	100,0		
O04	Legalno inducirani prekidi	Broj	5	9	5	1	20		
		%	25,0	45,0	25,0	5,0	100,0		
UKUPNO		Broj	17	88	104	27	236		
		%	7,2	37,3	44,1	11,4	100,0		

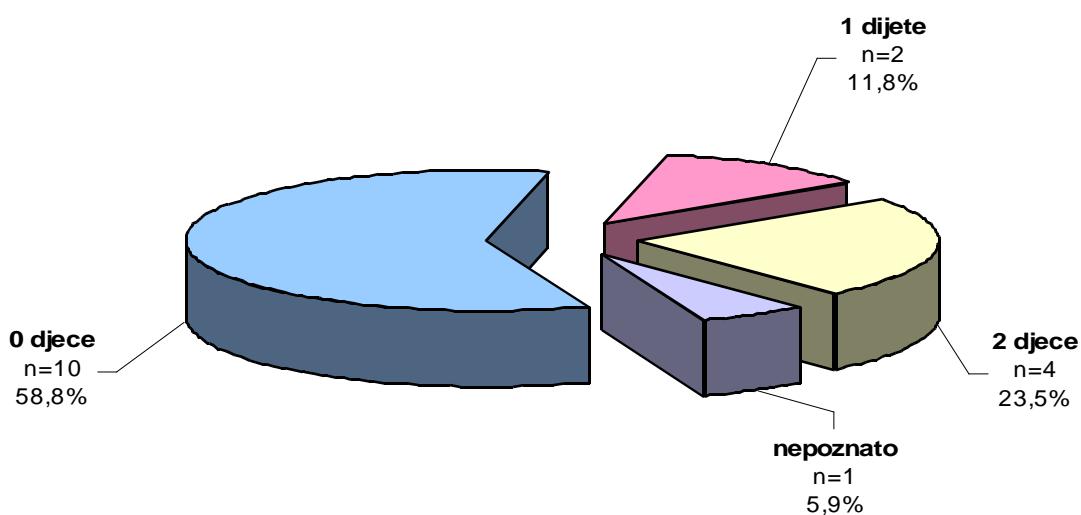
Izvor podataka: Prijava prekida trudnoće (JZ-POB)

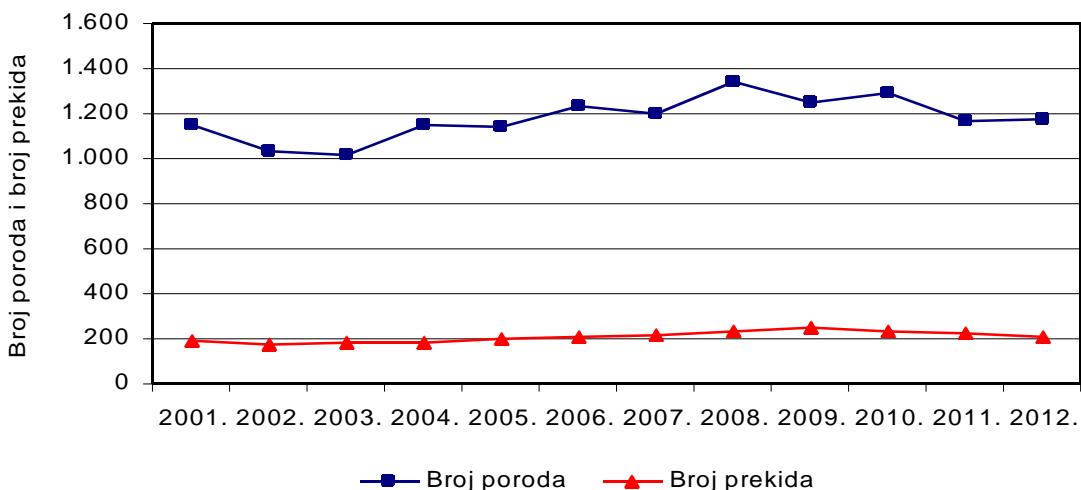
Slika 1. Prekidi trudnoće prema vrsti prekida u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini (žene s prebivalištem u DNŽ)

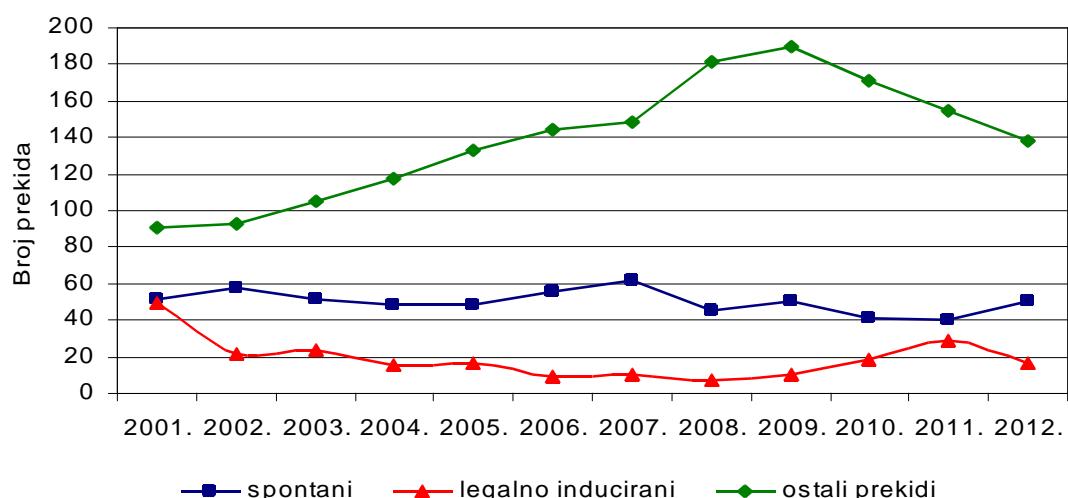
Slika 2. Legalno inducirani prekidi trudnoće u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema dobi žene u 2012. godini (žene s prebivalištem u DNŽ)

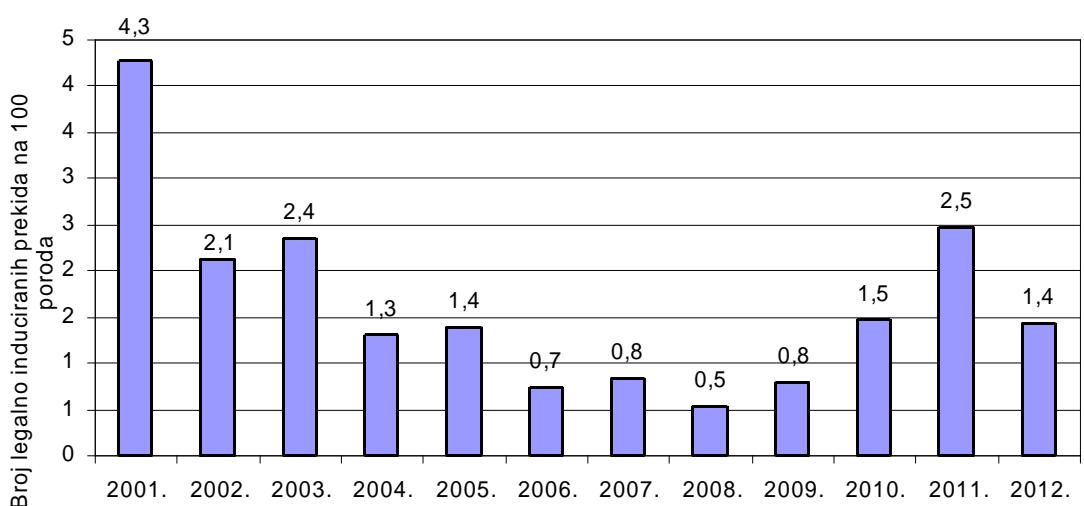
Slika 3. Broj žena koje su imale legalno inducirani prekid trudnoće u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema broju žive djece u 2012. godini (žene s prebivalištem u DNŽ)

Slika 4. Broj poroda i broj prekida obavljenih u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2001. - 2012. godine (žene s prebivalištem u DNŽ)

Slika 5. Broj prekida obavljenih u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji prema vrsti prekida u 2001. - 2012. godine (žene s prebivalištem u DNŽ)

Slika 6. Broj legalno induciranih prekida na 100 poroda obavljenih u zdravstvenim ustanovama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2001. - 2012. godine (žene s prebivalištem u DNŽ)

11. RAD U PREVENTIVNOJ I SPECIFIČNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI ŠKOLSKE DJECE, MLADEŽI I STUDENATA

Asja Palinić Cvitanović, dr. med., spec. školske medicine
Matija Čale Mratović, dr.med., spec.školske medicine

U školskoj godini 2012./2013. u skrbi 4 tima Službe za školsku medicinu bilo je ukupno 15.612 učenika i studenata; 9.573 učenika osnovnih škola, 5.689 učenika srednjih škola i 350 studenata I. godine. 38 učenika osnovnih škola školovalo se po posebnom programu u odjelu za učenike s većim teškoćama u razvoju pri Osnovnoj školi Marina Držića u Dubrovniku. Kao posljedica općeg negativnog demografskog trenda u Hrvatskoj i u Dubrovačko-neretvanskoj županiji broj učenika je u kontinuiranom padu. Zadnjih deset godina broj učenika osnovnih škola pao je s 11.698 (šk. g. 2002./2003.) na 9.573 učenika (šk. g. 2012./2013.) ili za 2.125 učenika (18,2%). U isto vrijeme broj učenika srednjih škola porastao je s 5.552 na 5.689 učenika ili za 137 (2,5%) učenika. Ovaj drugačiji trend broja učenika u srednjoj školi može se tumačiti većim brojem učenika iz susjedne države Bosne i Hercegovine koji dolaze na školovanje, prvenstveno u gradove Dubrovnik i Metković. Broj učenika u skrbi Službe za školsku medicinu u promatranoj razdoblju ukupno je pao za 1.988 učenika ili 11,5%.

Unatoč smanjenju broja učenika u skrbi, razvedenost obalnog područja i velike udaljenosti između krajnjih dijelova županije, uz dodatne poteškoće nastale uvođenjem informatizacije otežavaju ostvarenje programa mjera preventivne i specifične zdravstvene zaštite školske djece i mladeži u cijelosti.

Program mjera zdravstvene zaštite školske djece obuhvaća klasične mjere preventivne zdravstvene zaštite koje uključuju cijepljenje, sistematske i ostale preventivne preglede, epidemiološke aktivnosti, zdravstveni odgoj i provođenje programa promicanja zdravlja, te savjetovališni rad i rad s djecom s teškoćama u razvoju.

Sistematski pregledi provode se u I., V. i VIII. razredu osnovne i I. razredu srednje škole. Namjenski pregledi ili probiri provode se u III., VI. i VII. razredu osnovne škole. U III. razredu provodi se probir na poremećaj vida i vida na boje te procjena uhranjenosti, u VI. razredu probir na razvojne i strukturne deformacije lokomotornog sustava i procjena uhranjenosti, a u VII. razredu probir na poremećaj sluha. Povremeno se provode populacijska istraživanja o navikama i događajima koji predstavljaju potencijalni rizik za zdravlje učenika. Jedno takvo istraživanje o konzumiranju alkohola među učenicima VIII. razreda provedeno je u šk. g. 2011./2012.

U šk. g. 2012./2013. sistematskim pregledom za upis u prvi razred osnovne škole obuhvaćena je cijela generacija, 1.221 dijete uključujući i 20-tak djece za koje su roditelji tražili prijevremen upis. U I. razred upisano je 1.152 djece, dok je za 69 djece odgođen upis u školu na godinu dana. U petom razredu sistematskim pregledom obuhvaćeno je 1.109 ili 92,5% od ukupno 1.199 učenika (94% prosjek HR), a u osmom razredu kompletnim sistematskim pregledom uz savjetovanje o profesionalnoj orientaciji obuhvaćeno je 1.319 ili 95,8% od 1.377 učenika (93% prosjek HR). U prvim razredima srednje škole od ukupno 1.530 učenika pregledano je njih 1.348 ili 88,1% (58% prosjek HR). Od ukupno 350 studenata I. godine na sistematski pregled došlo je 270 studenata (77%). Udio učenika obuhvaćenih sistematskim pregledima u razdoblju od 2002. g. do 2013. g. u prosjeku se kreće oko ili iznad 90%. U šk. g. 2003./2004. nešto je slabiji obuhvat učenika I. razreda srednjih škola, dok je u 2011./2012. šk. g. sistematskim pregledima obuhvaćen značajno manji udio učenika svih razreda osim učenika na upisu u I. razred OŠ. Razlog ovog pada u šk. g. 2001./2012. je dugotrajno bolovanje jedne liječnice.

Probirom na poremećaje vida obuhvaćeno je 1.027 (96,3%) učenika III. razreda, a probirom na poremećaj kralježnice 1.168 (96%) učenika VI. razreda. Probirom na poremećaj sluha obuhvaćeno je 326 (25,9%) učenika s pozitivnom anamnezom od ukupno 1.259 učenika VII. razreda.

Ukupno je napravljeno 10.741 namjenskih pregleda, od čega 9.218 pregleda učenika osnovnih i 1.523 pregleda učenika srednjih škola. Najveći udio namjenskih pregleda, 5.896 ili 54,9% odnosi se na preglede prije cijepljenja. Slijede ostali namjenski pregledi 3.610 (33,6%), zatim 454 (4,2%) pregleda za športske aktivnosti, 439 (4,2%) pregleda na zahtjev druge ustanove, 244 (2,3%) pregleda za profesionalnu orientaciju, te 51 (0,47%) pregled za smještaj u dom i 46 (0,43%) pregleda za prilagođeni program tjelesne kulture.

Ukupno je obavljeno 10.878 cijepljenja od čega 9.701 u osnovnoj i 1.177 u srednjoj školi.

Posebna pozornost posvećuje se dijelu programa preventivne zdravstvene zaštite koji se odnose na zdravstveni odgoj i savjetovališni rad.

U školskoj godini 2012./2013. ukupno je različitim oblicima zdravstvenog odgoja obuhvaćeno 8.410 učenika i studenata, od čega 4.589 učenika osnovnih, 3.278 učenika srednjih škola i 543 studenata. Stvarni broj učenika i studenata je manji jer je dio učenika i studenata bio obuhvaćen s više od jedne aktivnosti. U zdravstveno odgojnim aktivnostima sudjelovalo je 208 roditelja i 271 učitelj. U rubrici ostalo svrstane su različite aktivnosti poput informiranja putem kratkih intervjuja, savjeta i letaka, npr. kod pojave pedikuloze, informiranje o zdravoj prehrani, važnosti tjelesne aktivnosti i kretanja, štetnog djelovanja alkohola i droga, zaštita od spolno prenosivih bolesti i slično.

U savjetovalištu su zabilježena 1.044 dolaska učenika (585 učenika osnovne i 459 srednje škole) i 723 dolaska roditelja, dok je s učiteljima i stručnim suradnicima obavljeno ukupno 227 savjetovanja. Kao razlog dolaska prvo mjesto zauzimaju kronične bolesti s udjelom od 43,5% (53% učenici osnovnih i 31% učenici srednjih škola), a zatim slijede problemi mentalnog zdravlja s udjelom od 26% (22% učenici osnovne i 30% učenici srednje škole). Na trećem mjestu kao razlog dolaska na savjetovanje nalaze se rizična ponašanja s udjelom od 19% (12% učenici osnovnih i 28% učenici srednjih škola), a na četvrtom problemi učenja (9%).

Prema nalazima sistematskih pregleda učenika u šk. g. 2012./2013. utvrđeno je da 580 (22,8%) učenika i 674 (27,2%) učenica ima nepravilno tjelesno držanje. Broj otkrivenih skolioza je kod dječaka 3,3% (84 učenika), dok je kod djevojčica 6,7% (168 učenica). Zbog lošeg tjelesnog držanja i početnih skolioza učenici se upućuju na daljnje obrade na fizičku medicinu, prvenstveno zbog uključivanja u korektivnu gimnastiku. Putem intervjua ustanovali smo da većina učenika koji pohađaju individualnu medicinsku gimnastiku ne nastavljaju vježbati kod kuće. Sličan je problem i kod refrakcijskih anomalija, učenici često odbijaju nositi naočale. Refrakcijske anomalije utvrđene su kod 13,8% dječaka (352) i 17,2% djevojčica (426).

Broj učenika s tjelesnom težinom (TT) iznad 90. centile je 351 ili 13,8 % dječaka te 296 ili 11,9% djevojčica. Prije jedanaest godina, u šk. g. 2001./2002., udio pretilih učenika iznosio je 10% za dječake i 8,3% za djevojčice. Istovremeno nedovoljno uhranjenih, ispod 10. centile je 83 ili 3,2% učenika i 63 ili 2,5% učenica. U šk. g. 2001./2002. ispod 10. centile bilo je 4,2% učenika i 3,3% učenica.

Rad u komisijama za najprimjereniji oblik odgoja i obrazovanja, u skladu sa zdravstvenim teškoćama djeteta, podrazumijeva više sastanaka stručnog tima, a upisujemo samo završnu komisiju na kojoj je donesena odluka o dalnjem načinu odgoja i obrazovanja. Kategorizirano je 71 dijete, od kojih je 26 nastavilo redovni program uz individualizirani pristup, 42 redoviti program uz prilagodbu nastavnih sadržaja, a troje djece se nastavilo školovati po posebnom programu.

U školskoj godini 2012./2013. liječnice školske medicine sudjelovale su u evaluaciji trogodišnjeg programa prevencije ranog pijenja alkohola među učenicima osnovnih škola. U programsку aplikaciju ukupno je unijeto i obrađeno oko 2.500 anketa.

Tablica 1. Broj timova i zdravstvenih radnika u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece, mlađeži i studenata u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013.

GRADOVI/OPĆINE	BROJ TIMOVA	ZDRAVSTVENI RADNICI	
		Dr. med. specijalisti školske medicine	Medicinske sestre SSS
Dubrovnik	2	2	4
Korčula	1	1	1
Metković	1	1	1
ŽUPANIJA	4	4	6

Tablica 2. Ukupan broj djece u skrbi u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece, mlađeži i studenata u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013.

BROJ DJECE I MLAĐEŽI													
Osnovna škola								Srednja škola				Specijalna škola	Stu- denti
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I.	II.	III.	IV.		
1.163	1.179	1.066	1.113	1.199	1.217	1.259	1.377	1.530	1.589	1.409	1.161	38	350

Tablica 3. Broj sistematskih i kontrolnih pregleda u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece, mlađeži i studenata u Dubrovačko-heretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013.

PREGLEDI	RAZRED											
	Upis u I. r. OŠ		V. r. OŠ		VIII. r. OŠ		I. r. SŠ		Studenti		UKUPNO	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
Sistematski	1.221	106	1.109	95,4	1.319	95,8	1.348	87,6	270	77,1	5.209	93
Kontrolni	133	11	51	4,6	30	2,3	30	2,2	52	23,6	296	5,7

Tablica 4. Nalazi sistematskih pregleda školske djece i mlađeži u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013.

SISTEMATSKIM PREGLEDOM UTVRĐENO	UPIS U I. r. OŠ		V. r. OŠ		VIII. r. OŠ		I. r. SŠ		UKUPNO	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
Broj učenika ukupno	609	543	576	575	705	675	767	761	2.657	2.554
Broj pregledanih	658	563	549	595	674	643	659	672	2.540	2.473
TT/TV>90c	83	59	96	53	106	105	66	79	351	296
TT/TV<10c	18	13	25	27	21	11	19	12	83	63
Nepravilno držanje	149	106	105	130	157	217	169	221	580	674
Kifoza	1	0	0	0	1	0	4	0	6	0
Skolioza	1	3	1	14	24	63	58	88	84	168
Ostale strukturalne deformacije kralježnice	4	3	0	0	0	0	0	0	4	3
Pedes planovalgi	204	131	174	135	140	97	107	144	625	507
Refrakcijske anomalije	50	44	77	87	116	118	109	177	352	426
Strabizam	19	13	19	9	5	14	5	5	48	41
Sljepoča na boje	0	0	27	2	19	1	14	1	60	4
Oštećenje sluha	8	3	2	1	2	3	1	3	13	10
Štitnjača N	488	415	378	369	498	459	516	436	1.880	1.679
Štitnjača O/l	1	3	16	38	3	20	2	78	22	139
Štitnjača I > I	0	0	2	0	0	1	1	7	3	8
Karijes	36	27	25	28	19	29	28	29	108	113
Murmor cordis innocens	14	14	13	9	22	21	33	27	82	71
RR>140/90 mmHg	0	0	0	0	13	0	5	1	18	1
Verificirane srčane mane	2	0	5	1	5	3	1	0	13	4
Dislalija	81	31	10	2	8	0	3	1	102	34
Dizartrija	1	0	3	0	2	0	3	0	9	0
Ostale govorne mane	9	7	2	2	1	0	0	0	12	9
Hb uzeto uzoraka	347	277	0	0	0	0	0	0	347	277
Hb < 11 g/L	4	1	0	0	0	0	0	0	4	1
Uzeto uzoraka urina	347	277	0	0	0	0	0	0	347	277
Urin albumen +	6	21	0	0	0	0	0	0	6	21
Pubertet po Tanneru I	659	562	274	122	7	0	0	0	940	684
Pubertet po Tanneru II	0	0	242	273	53	8	4	0	299	281
Pubertet po Tanneru III	0	0	33	139	268	100	70	13	371	252
Pubertet po Tanneru IV	0	0	0	11	306	349	524	142	830	502
Pubertet po Tanneru V	0	0	0	0	40	186	60	518	100	704
Ostale anomalije spolovila	50	0	11	0	5	0	5	0	71	0
Menarhe	0	0	0	22	118	463	0	657	118	1.142
EPI	3	3	2	1	2	4	1	1	8	9
Broj djece po prilagođenom programu	5	2	15	5	16	6	5	1	41	14
Broj djece ponavljača	0	0	0	0	0	0	13	1	13	1

Tablica 5. Broj skrininga u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece i mlađeži u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013.

SKRININZI	Upis u I. r. OŠ	I. r. OŠ	III. r. OŠ	VI. r. OŠ	I.-VIII. r. OŠ	I. r. SŠ	UKUPNO
Vid	0	0	1.027	0	0	0	1027
Vid na boje	0	0	1.027	0	0	0	1027
Sluh	1.221	0	0	0	326	0	1547
Kralježnica	0	0	0	1.168	0	0	1168
Ostalo	0	1.579	0	0	645	258	2482
UKUPNO	1.221	1.579	2.054	1.168	198	129	6349

Tablica 6. Broj namjenskih pregleda, cijepljenja i obilazaka u školi u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece i mlađeži u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013.

NAMJENSKI PREGLEDI	Osnovna škola	Srednja škola	UKUPNO
Prilagođeni program tjelesne kulture	17	29	46
Športske aktivnosti	358	96	454
Smještaj u dom	9	42	51
Prelazak iz ili u druge škole	0	1	1
Na zahtjev druge ustanove	362	77	439
Profesionalna orientacija	188	56	244
Namjenski pregled prije cijepljenja	5.501	395	5.896
PPD	0	0	0
Ostalo	2.783	827	3.610
Namjenski pregledi – ukupno	9.218	1.523	10.741
Cijepljenje – ukupno	9.701	395	10.096
Broj posjeta školi	451	181	632
Obilasci škola – ukupno	451	181	632

Tablica 7. Broj posjeta u savjetovalištu u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece, mlađeži i studenata u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013.

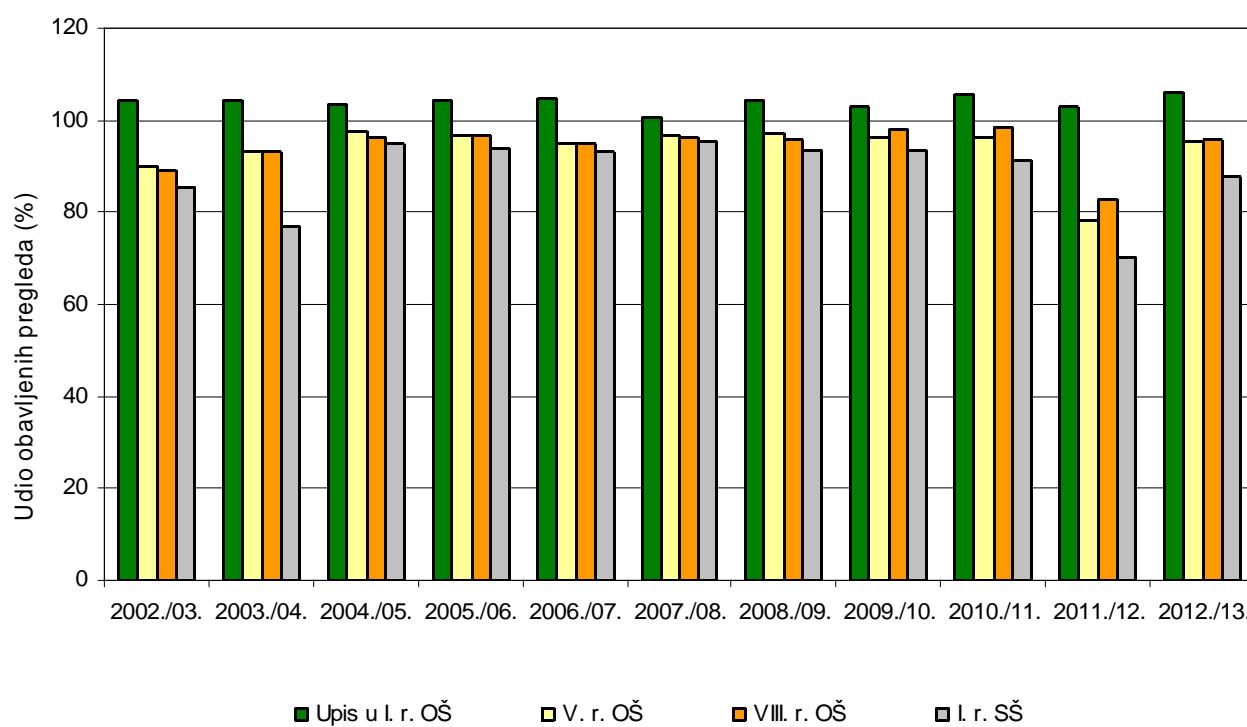
RAZLOG POSJETE	BROJ POSJETA PREMA KORISNICIMA											
	Učenici		Roditelji		Obitelj		Učitelji		Ostalo		UKUPNO	
	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ
Problemi učenja	67	29	62	29	0	0	70	28	65	13	264	99
Rizična ponašanja	68	128	70	93	0	0	40	15	10	10	188	246
Mentalno zdravlje	129	138	99	87	2	0	0	6	3	3	233	234
Reproaktivno zdravlje	10	21	3	0	0	0	0	0	0	0	13	21
Kroničari	311	143	231	49	0	0	46	22	4	0	592	214
UKUPNO	585	459	465	258	2	0	156	71	82	26	1.290	814

Tablica 8. Broj učenika, roditelja, učitelja i studenata obuhvaćenih zdravstvenim odgojem u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece, mlađeži i studenata u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013. prema metodi odgoja

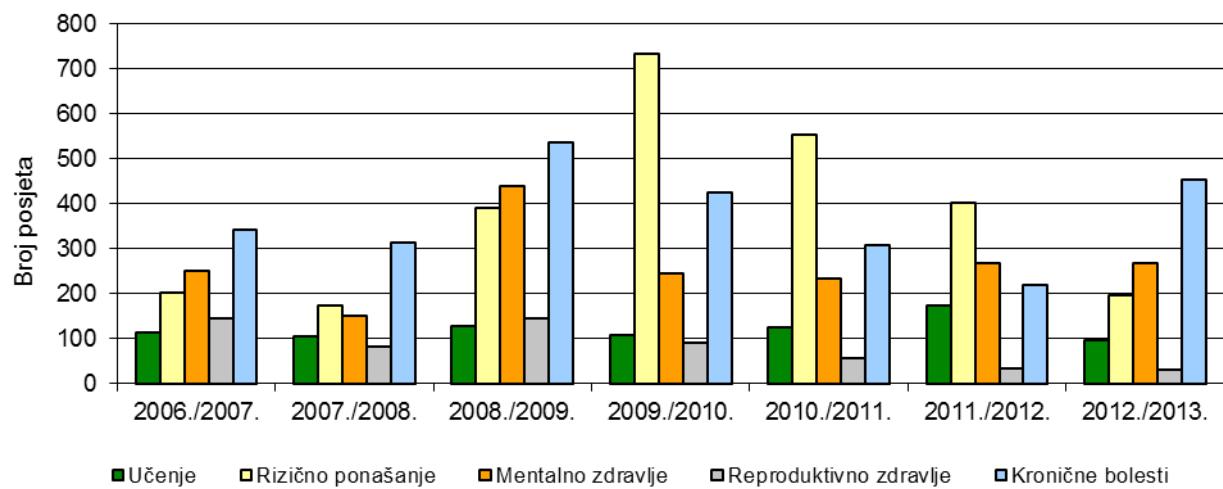
METODA	PREDAVANJE		GRUPNI RAD		TRIBINA		OSTALO		UKUPNO	
Obuhvaćeno (broj)	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ	OŠ	SŠ
Učenici	3.244	663	1.146	1.850	61	189	138	576	4.589	3.278
Roditelji	19	101	11	0	50	24	48	24	78	130
Profesori	245	24	38	0	28	20	7	7	260	11
UKUPNO OŠ I SŠ	3.508	733	1.146	1.850	96	236	177	600	4.927	3.419
STUDENTI	74		0		0		469		543	
UKUPNO	4.315		2.996		332		1.246		8.889	

Tablica 9. Rad u komisijama za upis u I. razred osnovne škole u preventivnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece i mlađeži u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u školskoj godini 2012./2013.

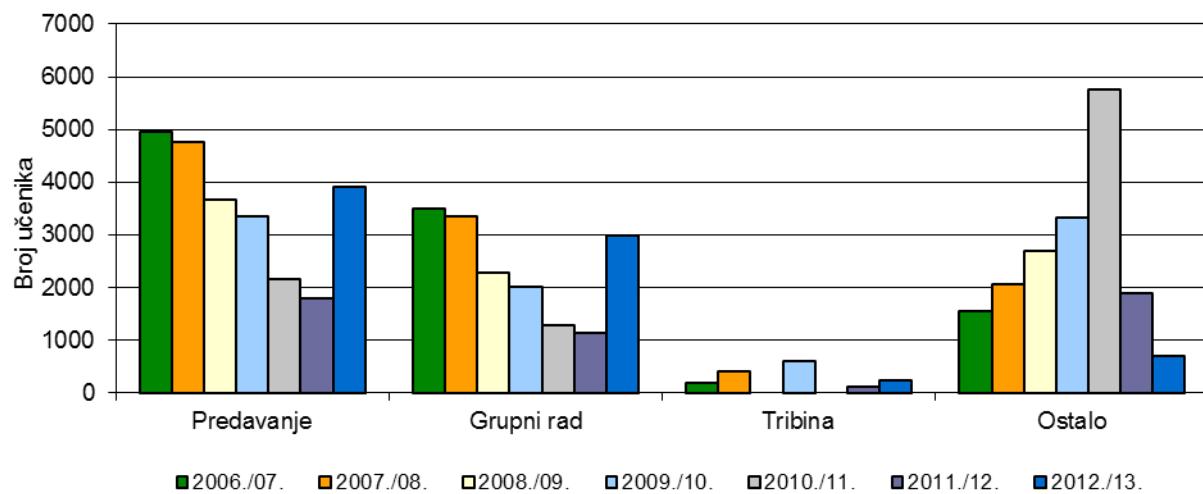
Spol	KOMISIJA ZA UPIS U I. RAZRED OŠ				KOMISIJA ZA PRIMJERENI OBlik ŠKOLOVANJA				
	Ukupno pregledane djece	Upisano	Odgodjeno	Upisati pod određenim uvjetima	Ukupno pregledane djece	Kategorizacija	Individualni rad uz redovni program	Prilagođeni program	Posebni program
M	658	609	49	9	40	40	13	24	3
Ž	563	543	20	4	31	31	13	18	0
UKUPNO	1.221	1.152	69	13	71	71	26	42	3

Slika 1. Obuhvat školske djece sistematskim pregledima (%) u Dubrovačko-neretvanskoj županiji za razdoblje od 2002. do 2013. godine

Slika 2. Posjeti savjetovalištu učenika srednje škole u Dubrovačko-neretvanskoj županiji za razdoblje od 2006. do 2013. godine prema razlogu posjete

Slika 3. Učenici obuhvaćeni zdravstvenim odgojem u Dubrovačko-neretvanskoj županiji za razdoblje od 2006. do 2013.

12. ZARAZNE BOLESTI I CIJEPLJENJA

Miljenko Ljubić, dr.med., spec epidemiologije

Prema ukupno pristiglim prijavama zaraznih bolesti u Službu za epidemiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije (ZZJZDNŽ) u 2012. godini bilo je prijavljeno 3.519 zaraznih bolesti (osim gripe).

Po učestalosti prema prijavama zaraznih bolesti u 2012. godini najviše je bilo prijava oboljelih od vodenih kozica (1.598) što je najviše u proteklih 10 godina (tablica 2). Za usporedbu prikazan je i broj oboljelih od ospica u istom desetogodišnjem razdoblju. Kako obje bolesti imaju vrlo slične epidemiološke karakteristike, prenose se na isti način, virusi imaju sličan indeks kontagioznosti i osjetljivost populacije, broj oboljelih od ospica je minoran (gotovo eliminirane) što je svakako postignuto zahvaljujući uspješnoj provedbi cijepljenja protiv ove bolesti u Programu ovog cijepljenja. Naprotiv broj oboljelih od vodenih kozica, protiv kojih se ne cijepi, je stalno prisutan u velikom broju.

Slično kao i prethodnih godina slijede potom prijave oboljelih od streptokokne upale grla, enterokolitisa, upale pluća, herpes zoster te enteroviroza.

Od tuberkuloze u Dubrovačko-neretvanskoj županiji tijekom 2012. godine bilo je prijavljeno 10 novooboljelih osoba što predstavlja incidenciju od 8,1/100.000 stanovnika. Tako Dubrovačko-neretvanska županija nastavlja imati niže vrijednosti incidencije oboljelih od tuberkuloze od hrvatskog prosjeka. Tim vrijednostima (ispod 10 novooboljelih/100.000 stanovnika), naša županija se približila vrijednostima oboljelih u najrazvijenijim zemljama EU. To je svakako veliki uspjeh svih onih koji su uključeni u prevenciji susbijanja i liječenja ove bolesti. Rezultat je to zajedničkog rada različitih službi od zdravstvenih (liječnici, medicinske sestre, ...) do socijalnih radnika, odnosno čitave društvene zajednice.

Ukupan broj prijavljenih slučajeva oboljelih od gripe u sezoni 2011./2012. iznosio je 1.084 osobe u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Najviše oboljelih bilo je u mlađoj dobroj skupini 7-19 godina tj. školska djeca koja se i najmanje cijepi protiv gripe.

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji u sezoni 2011./2012. ukupno je cijepljeno 8.774 osobe protiv gripe. Najviše cijepljenih osoba je u kategoriji osoba starijih od 65 godina. Nastavlja se trend lošijeg odaziva na cijepljenje protiv gripe što je posljedica nastavka medijske kampanje protiv cijepljenja i senzacionalističkih napisa i nastupa u vezi cjepiva. Nastavak lošijeg odaziva zabilježen je u cijeloj Hrvatskoj, a ne samo u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Začuđuje što su ti medijski navodi utjecali i na smanjeni broj cijepljenja zdravstvenih radnika.

U provođenju Programa obveznog cijepljenja sudjeluju slijedeće ustanove i cijepitelji: rodilište Opće bolnice Dubrovnik, rodilište Doma zdravlja Metković, neonatologija i pedijatrijska ambulanta Opće bolnice Dubrovnik, izabrani liječnici predškolske djece (pedijatri), izabrani liječnici obiteljske medicine te Zavod za javno zdravstvo županije Dubrovačko-neretvanske županije (školski liječnici i epidemiolozi). U tom preventivnom i obveznom programu zaštite pučansva od zaraznih bolesti sudjeluje oko 100-tinu cijepitelja.

U provedbi Programa obveznog cijepljenja dojenčadi, male, predškolske i školske djece na području naše županije kao i u cijeloj Hrvatskoj počinje se sve više osjećati trend odbijanja cijepljenja tzv. antivakcinalni pokreti putem senzacionalističkih i neznanstvenih napisa gotovo u svim medijima stvaraju zbunjivanje javnosti i cijepljenje prikazuju kao nešto što je nepotrebno i štetno. Posljedica takvih istupa je da jedan broj roditelja odbija ili odgađa cijepljenje svoje djece. Sve to imalo je utjecaja na nešto manji cjepni obuhvat i u našoj županiji. Jedan dio djece (Ploče) ostao je opravданo necijepljen zbog odlaska pedijatra, do dolaska novog, što je također imalo utjecaja na veličinu cjepnog obuhvata. Potrebno je zbog toga da svi oni uključeni u provedbi Programa obvezne imunizacije što više informiraju i educiraju roditelje, školsku djecu i odraslu populaciju o korisnosti cijepljenja, posljedicama zbog odbijanja cijepljenja kao i rizicima za nastanak nuspojava nakon cijepljenja. U svemu tome treba uložiti još više rada, truda i vremena koristeći sva medicinska znanja i iskustva o cijepljenju. Sve to ima za cilj kako bi svi cijepitelji zajedno sa Zavodom za javno zdravstvo i u dogovoru sa roditeljima proveli dopunsko cijepljenje djece protiv onih bolesti gdje nije postignut zakonom obvezan cjepni obuhvat (95% za morbile, rubeoli i parotitis i 90% za ostala cijepljenja). Nastavlja se i smanjenje cjepnog obuhvata za starije dobne skupine, 60-godišnjake 45,9% protiv tetanusa te je potrebno i tu uložiti dodatne napore za poboljšanje cijepljenja i te populacije.

U antirabičnim ambulantama Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije tijekom 2012. godine ukupno je pregledno 78 osoba, od kojih je 39 osoba (50%) dobilo antirabičnu profilaksu. Najviše cijepljenih osoba je zbog ugriza ili kontakta s psom (64%). Većina tih pasa je nepoznatog vlasnika (latalice) koji nisu mogli biti podvrgnuti obveznom veterinarskom nadzoru te su zbog toga takve ugržene osobe i cijepljene. Potrebno je od mjerodavnih službi (komunalni redari, higijeničari, veterinari i sl.) kao i zdravstvenim edukacijama utjecati da se smanji broj pasa čiji su vlasnici nepoznati. Manji dio osoba zbog višestrukih ili opsežnih ugriza i pretežno u području glave zahtijevao je cijepljenje, iako su vlasnici psa bili poznati.

12.1. Kretanje zaraznih bolesti

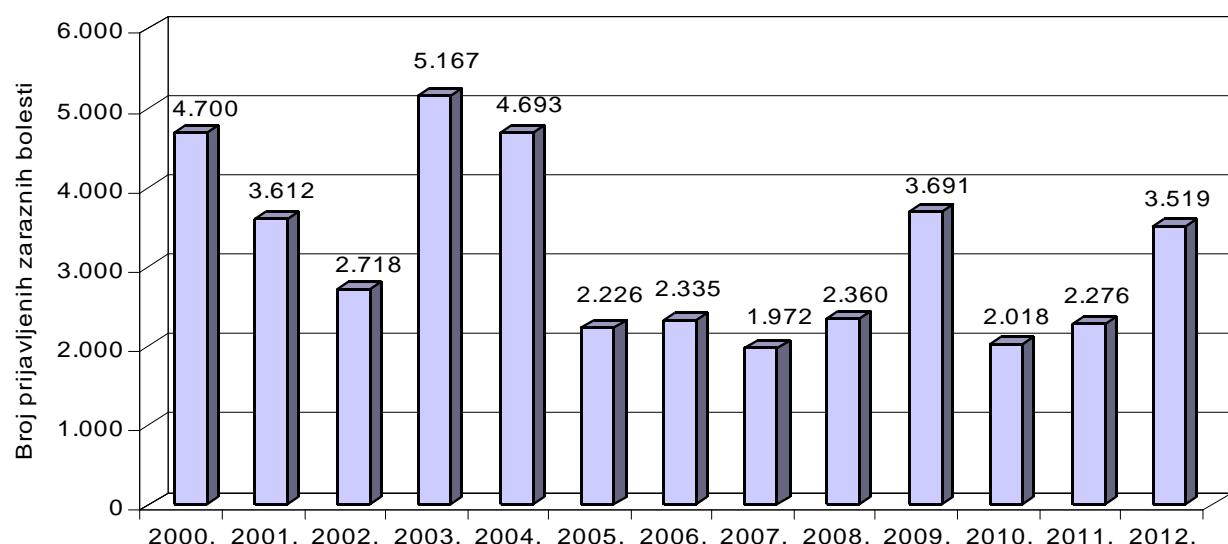
Tablica 1. Zarazne bolesti prijavljene epidemiološkim odjelima Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

NAZIV ZARAZNE BOLESTI	BROJ PRIJAVLJENIH ZARAZNIH BOLESTI PREMA EPIDEMIOLOŠKIM ODJELIMA				UKUPNO	
	DUBROVNIK	METKOVIĆ	KORČULA	PLOČE	BROJ	%
Aktivna tuberkuloza (Tuberculosis activa)	10	0	0	0	10	0,3
Bakterijska sepsa (Sepsis purulenta)	0	2	0	0	2	0,1
Dizenterija (Dysenteria)	2	0	0	0	2	0,1
Denga grozna (Dengue fever)	1	0	0	0	1	0
Enterokolitis (Enterocolitis)	162	63	65	34	324	9,2
Enteroviroze (Enteroviroses)	78	41	29	20	168	4,8
Erizipel (Erysipelas)	41	3	8	0	52	1,5
Helmintoze (Helminoses)	2	12	11	6	31	0,9
Hemoragijska grozna sa bubrežnim sindromom (HGBS)	0	1	0	0	1	0
Hepatitis A	1	0	0	0	1	0
Hepatitis B	1	1	0	0	2	0,1
Hepatitis C	0	1	1	1	3	0,1
Hripavac (Pertusis)	2	0	0	0	2	0,1
Malaria (Malaria)	1	0	1	0	2	0,1
Herpes zoster	68	48	30	28	174	4,9
Infekcijska mononukleoza (M. infectiosa)	46	17	17	11	91	2,6
Kapavac, Gonoreja, (Gonorrhoea)	1	0	0	0	1	0
Kampilobakterioza (Campylobacteriosis)	0	9	2	0	11	0,3
Klamidijaza (Chlamydiasis) i ostale SPB	0	0	1	3	4	0,1
Kozice (Varicella)	1.307	141	74	76	1.598	45,4
Leptospiroze (Leptospiroses)	0	4	0	0	4	0,1
Legionarska bolest (Legionellosis)	0	1	0	0	1	0
Meningitis bakterijski (M. purulenta), ostali	3	1	0	0	4	0,1
Meningokokna sepsa (Menongokcemiјa)	0	1	0	0	1	0
Mediteranska pjegava grozna (Rickettsiosis conori)	2	0	0	0	2	0,1
Q grozna (Febris Q)	3	0	0	0	3	0,1
Ospice (Morbilli)	1	0	0	0	1	0
Sifilis(Syphilis)	2	1	0	0	3	0,1
Salmoneloze (Salmonelloses)	61	11	0	4	76	2,2
Streptokokna upala grla (Angina streptoc.)	427	11	84	1	523	14,9
Svrab (Scabies)	26	10	3	3	42	1,2
Šarlah (Scarlatina)	114	11	4	3	132	3,8
Toksoplazmoza (Toxoplasmosis)	1	0	0	0	1	0
Trihineloza (Trichinellosis)	3	0	0	0	3	0,1
Trovanje hranom (osim salmonela) T. alim.	0	2	0	0	2	0,1
Upala pluća (Pneumonia, Bronchopneum.)	70	20	59	28	177	5,0
Ušljivost glave/tijela (Pediculosis cap/corp)	5	0	1	0	6	0,2
Virusna žutica neoznačena (Hepatitis virosa nonspecifikata)	0	0	1	0	1	0
Virusni meningitis (Meningitis virosa)	26	1	5	1	33	0,9
Zaušnjaci (Parotitis epidemica)	9	1	1	0	11	0,3
Mediteranska pjegava grozna (Rickettsiosis conori)	0	2	0	0	2	0,1
Ostalo*	8	1	2	0	11	0,3
UKUPNO	2.484	417	399	219	3.519	100,0

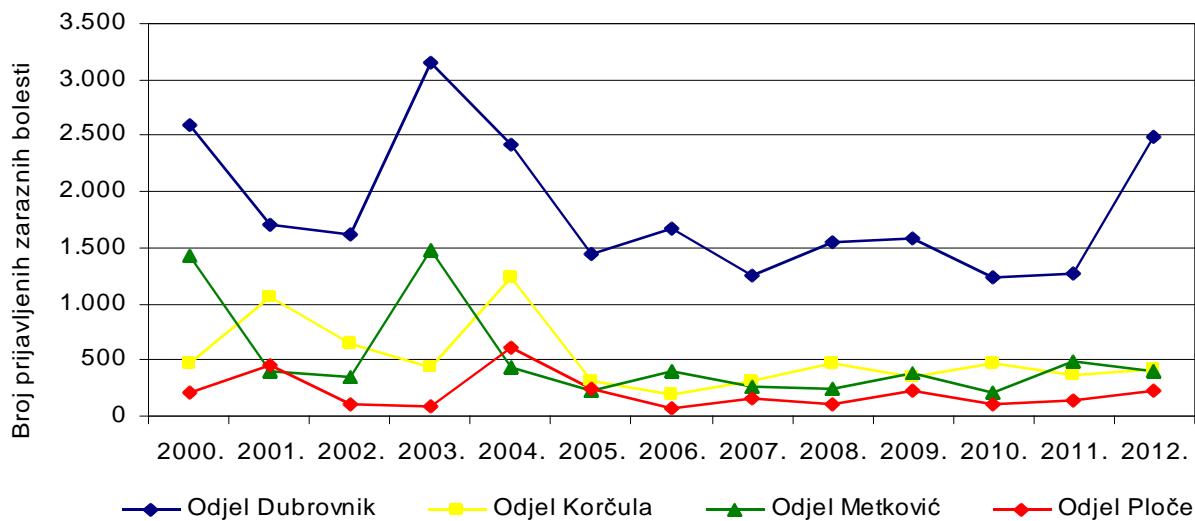
* Odnosi se na bolesti koje se po Zakonu o zaštiti pučanstava od zaraznih bolesti NN 79/07 ne trebaju prijavljivati kao npr. Herpes simplex, Megaleerithema, Moluscum contagiosum, Dermatomycosis i dr.

Tablica 2. Broj prijavljenih vodenih kozica (Varicella) i ospica Zavodu za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije od 2003. do 2012. godine

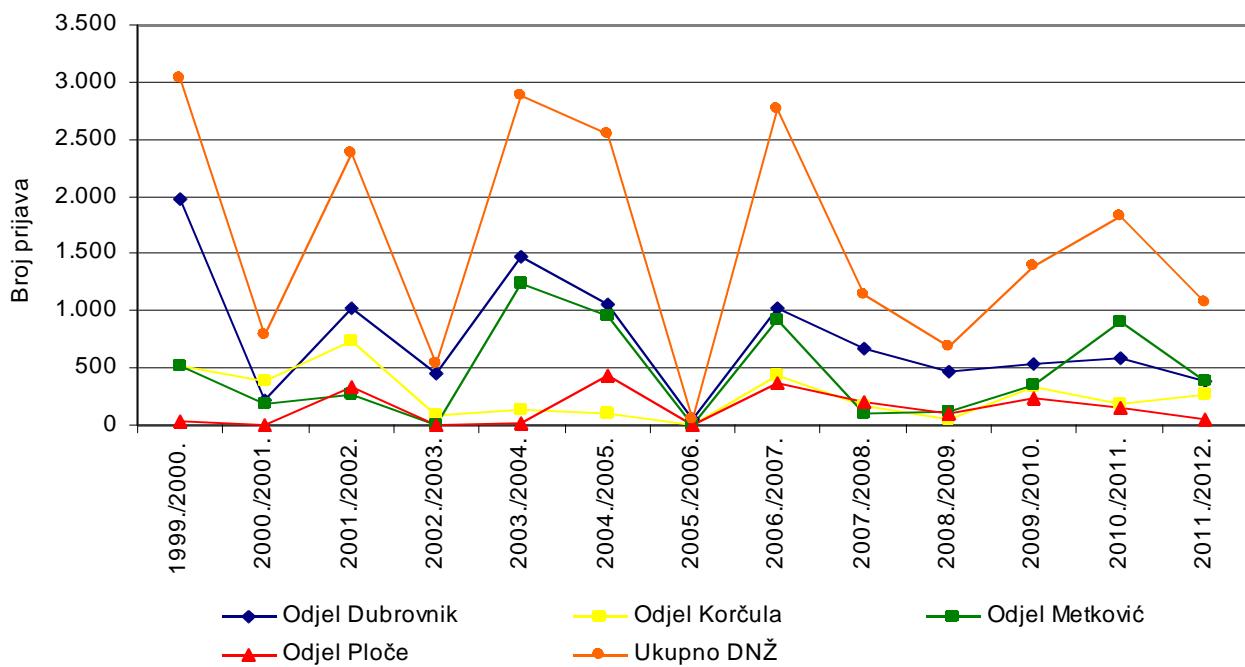
GODINA	BROJ PRIJAVLJENIH	
	VODENE KOZICE (VARICELLA)	OSPICE
2003.	575	0
2004.	442	2
2005.	687	0
2006.	635	0
2007.	424	0
2008.	935	0
2009.	410	0
2010.	346	6
2011.	514	0
2012.	1.598	1

Slika 1. Broj prijavljenih zaraznih bolesti Zavodu za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije od 2000. do 2012. godine

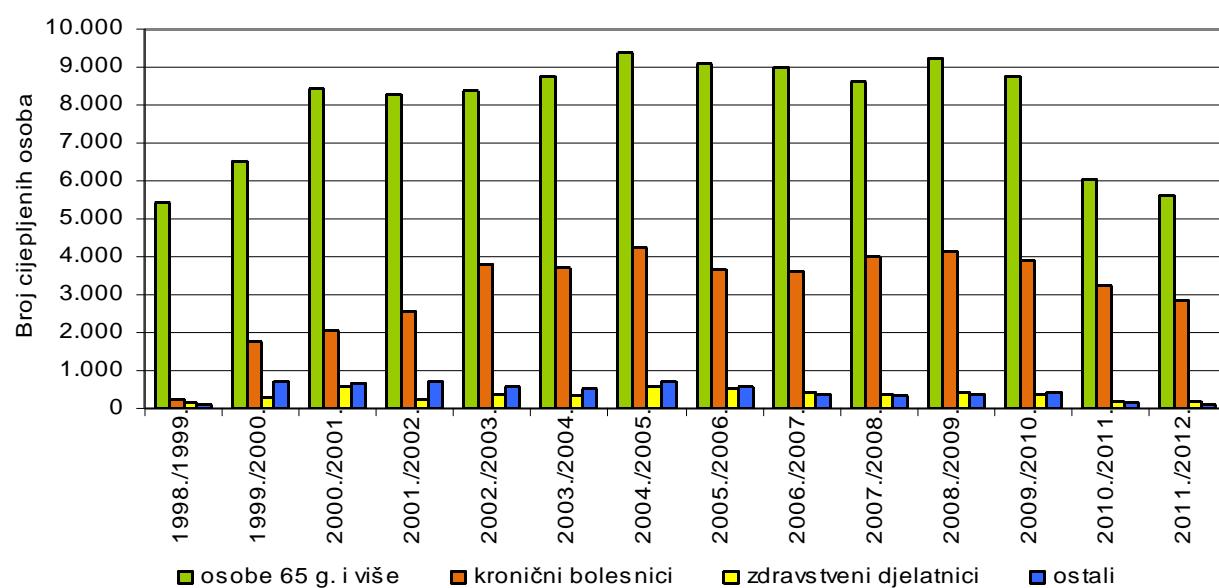

Slika 2. Broj prijavljenih zaraznih bolesti prema epidemiološkim odjelima Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije od 2000. do 2012. godine

Slika 3. Broj prijava oboljelih od gripe u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 1999. do 2012. godine

12.2 Cijepljenje (imunizacija)

Slika 4. Broj osoba cijepljenih protiv gripe prema kategorijama cijepljenja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 1998. do 2012. godine

Tablica 3. Izvješće o izvršenim imunizacijama prema Programu obveznog cijepljenja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

Cijepljeno protiv	Broj predviđenih osoba	Cijepljeno od predviđenih	%
Difterije, tetanusa i pertusisa (DTP) Potpuno primarno (sve tri doze) (prva godina života)	1388	1250	90,1
DTP docjepljivanje 1. (druga godina života)	1287	1133	88,0
DTP docjepljivanje 2. (četvrta godina života)	1346	1160	86,1
Difterije i tetanusa (Td) Docjepljivanje 1. (prvi razred O.Š.)	1234	988	80,1
Difterije i tetanusa (Td) Docjepljivanje 2. (osmi razred O.Š.)	1429	1341	93,8
Difterije i tetanusa (Td) Docjepljivanje 3. (završni razred srednje škole)	1453	1230	84,6
Tetanusa (60 godina života)	1296	595	45,9
Poliomijelitisa Potpuno primarno (sve tri doze) (prva godina života)	1388	1250	90,1
Poliomijelitisa docjepljivanje 1. (druga godina života)	1287	1133	88,0
Poliomijelitisa docjepljivanje 2. (prvi razred O.Š.)	1234	986	79,9
Poliomijelitisa docjepljivanje 3. (osmi razred O.Š.)	1429	1341	93,8
Haemophilusa influenzae tip B Potpuno primarno (sve tri doze) (prva godina života)	1388	1250	90,1
Haemophilusa influenzae tip B Docjepljivanje (druga godina života)	1287	1133	88,0
Ospica, rubeole i parotitisa Primarno (druga godina života)	1287	1095	85,1
Ospica, rubeole i parotitisa Docjepljivanje (prvi razred O.Š.)	1234	971	78,7
Tuberkuoze (primarno) (prva godina života)	1262	1251	99,1
PPD testiranje (sedmi razred O.Š.)	1248	1140	91,3
Tuberkuoze docjepljivanje (tuberkulin negativne osobe) (sedmi razred O.Š.)	486	466	95,8
Hepatitisa B (potpuno) (prva godina života)	1387	1249	90,1
Hepatitisa B (potpuno) (šesti razred O.Š.)	1276	1220	95,6

12.3. Antirabična zaštita

Tablica 4. Antirabična zaštita u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 2001. do 2012. godine

GODINA	BROJ PREGLEDANIH OSOBA	BROJ CIJEPLJENIH OSOBA	CIJEPLJENI ZBOG		
			KONTAKT/UGRIZ PSA	KONTAKT/UGRIZ MAČKE	KONTAKT/UGRIZ OSTALE ŽIVOTINJE
2001.	61	40	8	2	30
2002.	67	38	12	6	20
2003.	41	26	18	6	2
2004.	33	12	8	1	3
2005.	23	11	10	0	1
2006.	35	23	16	7	0
2007.	63	49	34	12	3
2008.	53	37	26	9	2
2009.	56	34	28	3	3
2010.	85	47	34	7	6
2011.	74	41	23	5	13
2012.	78	39	25	10	4

Tablica 5. Broj pregledanih osoba u antirabičnoj ambulanti Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Vrsta ozljede	Broj pregledanih osoba u kontaktu sa životinjama	Broj tretiranih osoba		
		Cjepivo	Cjepivo + HRIG	Ukupno
„A“	1	0	1	1
„B“	17	17	0	17
„C“	22*	19	1	20
„D“	38	1	0	1
Ukupno	78	37	2	39

*2 osobe iz skupine C (strani državljanji) nisu pristali na cijepljenje

„A“: ozljeda od utvrđeno bijesne životinje

„B“: ozljeda od životinje sumnjive na bjesnoću

„C“: ozljeda od nepoznate, uginule, odlutale, ubijene ili divlje životinje

„D“: ozljeda od životinje koja je nakon 10 dana nadzora ostala zdrava

Tretirano (imunoprofilaksom) radi ugriza/ogrebotine/kontakta sa: psom 25, mačkom 10, tvor 2, šišmiš 1 i kuna 1.

Izvor podataka: Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

13. ZDRAVSTVENA EKOLOGIJA

Mato Lakić, dr. med., spec. epidemiologije
Marija Jadrušić, dipl. ing. med. biokemije
Dolores Grilec, dipl. ing. kemije
mr. Ivana Ljevaković Musladin, dipl. ing. kemije

Služba za zdravstvenu ekologiju je 15. prosinca 2010. godine od Hrvatske akreditacijske agencije dobila Potvrdu o akreditaciji br. 1285. Akreditacijom se potvrđuje osposobljenost laboratorija za ispitivanje hrane, voda i mora prema zahtjevima norme HRN EN ISO/IEC 17025:2007. Početnom akreditacijom obuhvaćeno je slijedeće područje:

- voda za piće – ispitivanje pH, električne vodljivosti, mutnoće i određivanje enterokoka
- otpadne vode – ispitivanje pH i suspendirane tvari
- more – određivanje enterokoka
- hrana – određivanje *Salmonella* spp., *Listeria monocytogenes* i aerobnih mezofilnih bakterija

13.1. Zdravstvena ispravnost vode za piće

Zdravstvena ispravnost vode za piće u našoj županiji ocjenjuje se prema Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (NN 47/08), a provodi se na više načina:

- samokontrola vodovoda temeljem Ugovora s većinom vodovoda u Dubrovačko-neretvanskoj županiji
- samokontrola subjekata koji posluju s hranom (npr. hoteli, trgovачki lanci)
- županijski monitoring vode za piće iz razvodne mreže
- monitoring izvorišta vode namijenjenih javnoj vodoopskrbi

Naš laboratorij je u 2012. analizirao 62 uzorka s 21 crpilišta (izvorišta) u županiji. Laboratorijske analize su se provodile u opsegu „C analize“ i „B analize“ predviđene Pravilnikom, a na temelju Plana monitoringa izvorišta kojeg za svaku godinu donosi Ministarstvo zdravlja. Na temelju podataka dobivenih monitoringom izvorišta vode namijenjenih javnoj vodoopskrbi Hrvatski zavod za javno zdravstvo će uspostaviti bazu podataka o kvaliteti vode i izvršiti procjenu opasnosti od onečišćenja izvorišta u suradnji s pravnom osobom koja koristi i upravlja tim vodoopskrbnim sustavom i Hrvatskim vodama.

U 2012. godini obavljene su analize 2.594 uzorka voda, kako vode za piće iz javnih vodovoda (sirova voda i voda nakon dezinfekcije), ostalih javnih vodoopskrbnih objekata, te individualne vodoopskrbe tako i vode iz sustava tople vode na prisustvo *Legionella* spp.

8 uzoraka vode iz originalnog pakiranja je analizirano prema Pravilniku o prirodnim mineralnim i prirodnim izvorskim vodama (NN 95/11). 50 uzoraka leda analizirano je prema Vodiču za mikrobiološke kriterije za hranu, ožujak, 2011.

Od 329 analiziranih uzoraka vode na pokazatelj *Legionella* spp., imali smo 57 izolata.

Parametar koji najčešće nije udovoljavao MDK-u Pravilnika bila je mutnoća kao posljedica obilnih kiša, no dovoljna koncentracija slobodnog rezidualnog klora, samim tim i odsustvo mikroorganizama jamči zadovoljavajuću mikrobiološku kvalitetu. Važno je naglasiti da sve vode u našoj županiji nisu opterećene organskom tvari pa ne postoji opasnost od nastajanja trihalometana kao nusprodukta dezinfekcije tako mutne vode.

Vrijednosti sulfata koje se mijere u našoj županiji znatno su niže od 1000 mg/l kada bi kod pijenja takve vode mogli očekivati laksativni učinak. Sulfati koje nalazimo u našim vodama prirodnog su porijekla i jedino imaju korozivni učinak na distribucijski sustav. U 2012. smo imali značajno manje razdoblje suše nego 2011. pa je i pojava sulfata iznad MDK bila rijetka.

Povišene vrijednosti klorida (npr. izvorište u Žuljani, crpilištima u Blatskom polju, crpilištu Doljani pored Metkovića) posljedica su miješanja slatke i morske vode. Natrij iz NaCl-a može imati utjecaj na krvni tlak, no dnevne količine koje se unesu preko vode za piće puno su manje od onih koje se unose ostalom hranom.

Ukupni broj kolonija na 37°C i 22°C dobar su indikator integriteta i čistoće distribucijskog sustava, a povećava se prilikom pogoršanja čistoće, stagnacije vode ili stvaranja biofilma. Prekoračenje MDK vrijednosti za ovaj parametar samo za sebe nema negativni učinak na zdravlje, ali je važan parametar za procjenu rizika.

Ukupni koliformi su indikatori učinkovitosti tretmana vode, a pošto se u nas voda ne prerađuje, ukupni koliformi su odraz čistoće distribucijskog sustava i potencijalnog prisustva biofilma. *E. coli* je normalni je stanovnik probavnog trakta ljudi i životinja i indikator je nedavne fekalne kontaminacije. Prisustvo ovih mikroorganizama u vodi za piće pokazatelj je nedovoljne dezinfekcije. Neke *E. coli* mogu uzrokovati simptome infekcije probavnog sustava.

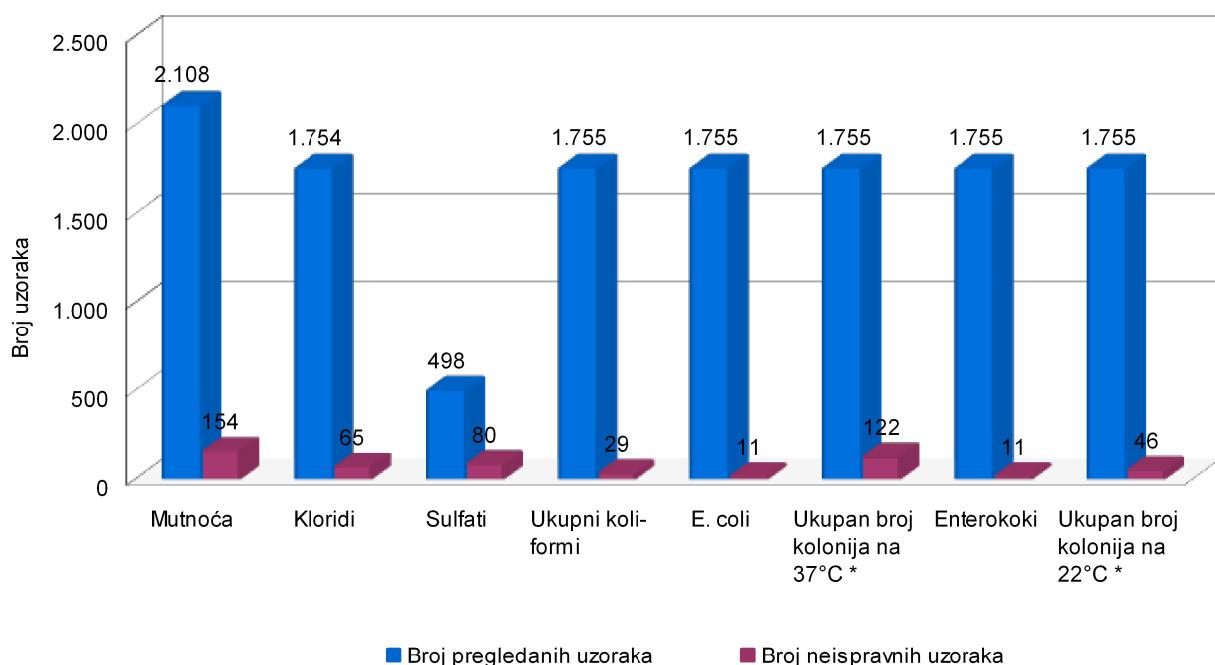
Enterokoki su indikatori ljudskog ili životinjskog fekalnog zagađenja, ali i onečišćenja zemljom. Bolje se odupiru dezinfekciji od E. coli pa mogu duže preživjeti u vododistribucijskom sustavu.

Tablica 1. Broj pregledanih uzoraka voda po svrsi analize u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

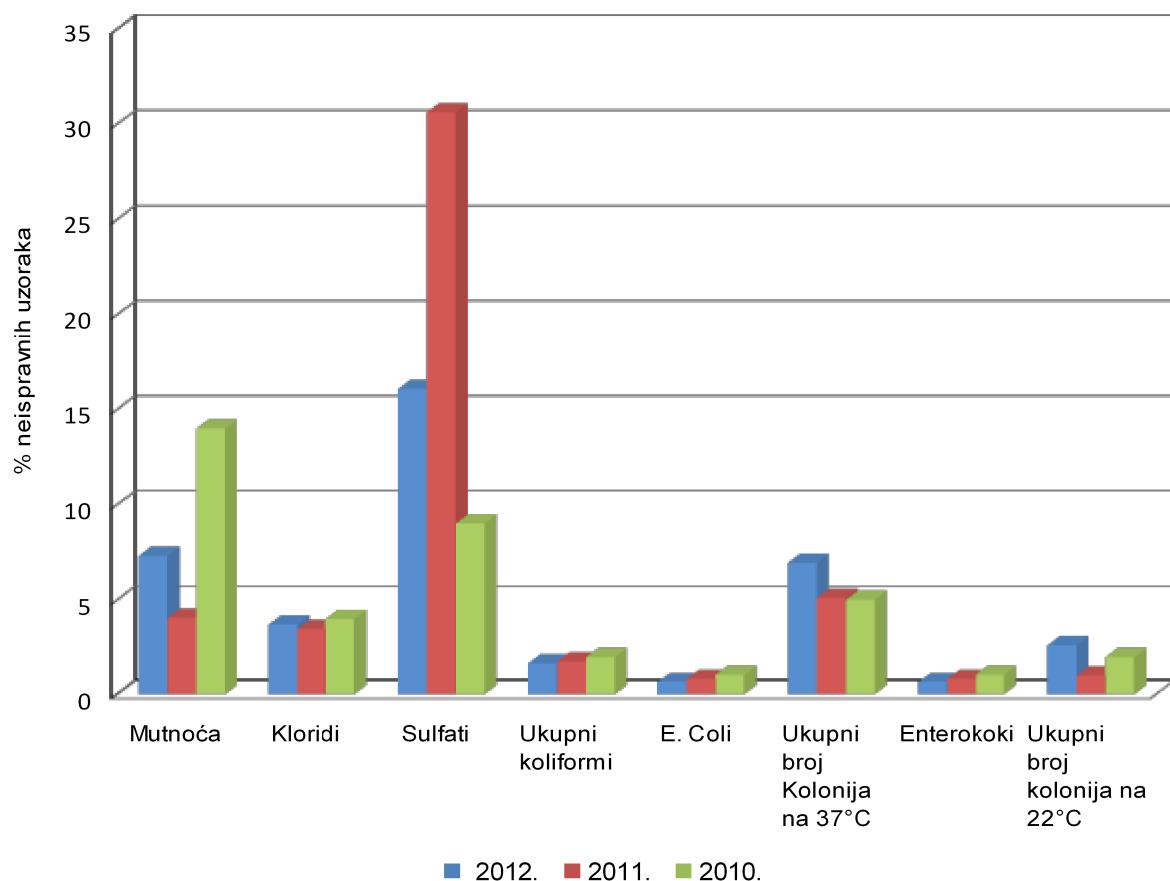
VRSTA UZORKA	SVRHA ANALIZE	PREGLEDANI UZORCI	
		Broj	%
VODA ZA PIĆE	Samokontrola vodovoda	1.216	46
	Tehnički pregled građevine i minimalni uvjeti građevine	283	11
	Monitoring javne vodoopskrbe	575	22
	Samokontrole subjekata koji posluju s hranom (HACCP i sl.)	103	4
	Monitoring izvorišta	62	2
	Epidemiološka indikacija	0	0
	Službena kontrola	3	0
	Ostalo - privatne analize, probne bušotine, monitoring izvora nakon zatvaranja izvorišta	12	0
OSTALO	Mikrobiološka kontrola leda	50	2
	Ostalo (voda u originalnoj ambalaži, voda za zalijevanje poljoprivrednih kultura)...	12	0
	Samokontrola objekta – mikrobiološko ispitivanje vode za piće na prisustvo <i>Legionella spp.</i>	329	12
	Epidemiološka indikacija (<i>Legionella</i>)	11	0
	Voda za potrebe hemodializije	3	0
UKUPNO		2.659	100

Tablica 2. Zdravstvena ispravnost vode za piće u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

Svrha analize	Javni vodovod - sirova		Javni vodovod - nakon dezinfekcije		Ostali javni vodoopskrbni objekti		Ukupno - voda za piće	
	ukupno pregledanih uzoraka	NE ODGO-VARA	ukupno pregledanih uzoraka	NE ODGO-VARA	ukupno pregledanih uzoraka	NE ODGO-VARA	ukupno pregledanih uzoraka	NE ODGO-VARA
Samokontrole vodovoda	149	145	1.067	222	0	0	1.216	367
Tehnički pregledi građevine i sl.	0	0	263	42	20	1	283	43
Monitoring javne vodoopskrbe	0	0	553	95	22	13	575	108
Samokontrole i HACCP	0	0	73	12	30	10	103	22
Monitoring izvorišta	62	62	0	0	0	0	62	62
Epid. indikacija – Legionella	0	0	11	4	0	0	11	4
Samokontrola objekta - mikrobiološko ispitivanje vode za piće na prisustvo <i>Legionella spp.</i>	0	0	315	49	14	8	329	57
Službena kontrola	0	0	3	1	0	0	3	1
UKUPNO	211	207	2.285	425	86	32	2.582	664

Slika 1. Usporedba najčešćih parametara zdravstvene ispravnosti u vodi za piće u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u javnoj vodoopskrbi (nakon dezinfekcije) koji nisu odgovarali Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (NN 47/08) u 2012. godini

Slika 2. Usporedba parametara zdravstvene ispravnosti u vodi za piće (izraženi u postotku) u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u javnoj vodoopskrbi (nakon dezinfekcije) koji nisu odgovarali Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode za piće (NN 47/08) u 2010., 2011. i 2012. godini

13.2. Analiza bazenske vode

U 2012. godini analiziran je 1.031 uzorak vode iz bazena za kupanje. Većina ih je (895) ocjenjena prema Odluci o higijenskim i sanitarno-tehničkim uvjetima na bazenama (Službeni glasnik Općine Dubrovnik (7/75 i 8/84), a samo mali broj uzoraka (18) je na zahtjev stranki ili prema Programu: „Sanitarno – higijenski nadzor - nad bazenom VK „JUG“, ocjenjeno prema Preporukama SZO (Guidelines for safe recreational water environments. Volume 2: Swiming pools and similar environments, WHO, 2006.). Važno je napomenuti kako spomenuta Odluka ne zadovoljava suvremene kriterije ispitivanja prema Preporukama SZO. Radi se vrlo mali broj parametara jer se čekalo donošenje nacionalnog Pravilnika za bazene za kupanje. Tek se donošenjem Pravilnika o sanitarno tehničkim i higijenskim uvjetima bazenskih kupališta te o zdravstvenoj ispravnosti bazenskih voda (NN 107/12) koji je stupio na snagu u listopadu 2012. godine, zakonski obvezalo vlasnike bazena na ispitivanje većeg broja parametara te osigurala kvalitetnija analiza vode u bazenama za kupanje, a time i bolje praćenje s ciljem zaštite zdravlja korisnika bazena.

Od prethodno spomenutih 1031 uzoraka, po Odluci (od siječnja do rujna) je pregledano 895 uzoraka od čega 21% uzoraka (205) nije odgovaralo odredbama Odluke. Nakon stupanja na snagu Pravilnika (NN 107/12) pregledano je 136 uzoraka od čega 60% uzoraka (82) nije odgovaralo odredbama Pravilnika.

Tablica 1. Broj pregledanih uzoraka vode iz bazenama u 2012. godini

VRSTA BAZENA	BROJ PREGLEDANIH UZORAKA U 2012.
Zatvoreni bazenama	605
Otvoreni bazenama	426
UKUPNO	1.031

13.3. Kakvoće mora na plažama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji

Program ispitivanja kakvoće mora provodi se u cilju očuvanja i zaštite mora od onečišćenja u priobalju, prvenstveno radi zaštite zdravlja kupača. Rezultati ispitivanja koriste i u turističkoj promidžbi, što je osobito važno za dalji razvoj kvalitetnog turizma. Broj plaža na kojima se provodio monitoring u Dubrovačko-neretvanskoj županiji s vremenom je rastao (slika 1), a cilj je obuhvatiti što više plaža na kojima se kupa veći broj kupača, te utvrditi potencijalne izvore onečišćenja.

Kriteriji za ocjenjivanje kakvoće mora na plažama, kao i metode ispitivanja propisani su Uredbom o kakvoći mora za kupanje (NN73/08), koja je usklađena s Europskom Direktivom 2006/7/EZ iz veljače 2006. Najznačajniji indikatori onečišćenja mora fekalnim otpadnim vodama su mikrobiološki pokazatelji (*E.coli* i intestinalni enterokok) a njihovo prisustvo upućuje na potencijalni rizik od zaraznih bolesti. Ispitivanja su provedena u 14-dnevnim intervalima, a rezultati su odmah po završetku analize objavljivani na web stranicama Zavoda, Županije i Ministarstva zaštite okoliša i prirode.

Osim ocjene kakvoće mora javnost je imala mogućnost uvida u profil plaža, konfiguraciju, hidrometeorološke karakteristike, opremljenost, dostupnost plaža i njihove fotografije.

U sezoni kupanja 2012. ispitano je more na 107 plaža od 14. svibnja do 29. rujna 2012.godine. Prema redovnom Programu ispitano je more na 106 plaža (1063 uzorka), dok je more na 1 plaži (Gradska plaža Ploče - 10 uzoraka) ispitivano po posebnom Programu.

Godišnja ocjena određuje se po završetku sezone kupanja, prema graničnim vrijednostima mikrobioloških parametara iz Uredbe. Statističkom obradom podataka procjenjuje se rizik za zdravlje kupača za svaku sezonu kupanja.

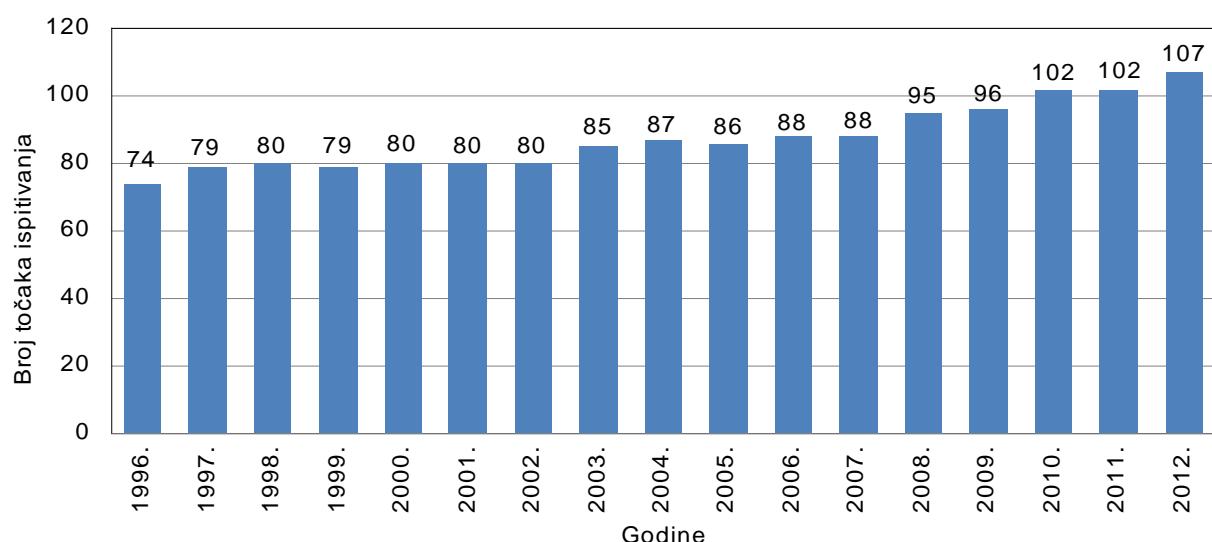
Najveći broj uzoraka godišnjom ocjenom ocjenjen je kao more izvrsne kakvoće (88,7%). Vrlo mali broj plaža svrstan je u dobro more (10,4%), dok je samo jedna plaža ocijenjena zadovoljavajuće (1,0%). U sezoni kupanja 2012. godina niti jedna plaža nije ocijenjena nezadovoljavajućom godišnjom ocjenom.

Povremena onečišćenja i lošija kakvoća mora javljala su se uglavnom u područjima s neriješenom odvodnjom otpadnih voda. Tijekom sezone kupanja javilo se jedno kratkotrajno onečišćenje na otoku Lopudu, zbog kojeg su dodatno ispitana 3 uzorka. Izvan redovnog Programa praćenja kakvoće mora obavljena su ispitivanja u Šipanskoj Luci zbog pritužbi mještana o smradu koji se širi zbog progjeđivanja septičkih jama u more. Uzorkovani su uzorci mora na nekoliko točaka u cijeloj luci a rezultati analize ukazuju da postoji izvor onečišćenja koji se širi kroz uvalu. Izvješća o ispitivanju kakvoće mora proslijeđeni su Sanitarnoj i Vodopravnoj inspekciji za nadzor i daljnje postupanje.

Ove godine javnost je uz mogućnost praćenja rezultata kakvoće mora za kupanje u realnom

vremenu, mogla komentirati plaže, dojavljivati onečišćenje te predlagati nove točke ispitivanja. Tijekom sezone kupanja 2012. godine dobiveno je 9 prijedloga i 8 komentara.

Bolja informiranost kupača postigla bi se postavljanjem informativnih ploča s podacima o kakvoći mora i obavjestima u slučaju onečišćenja, koje su prema Uredbi jedinice lokalne samouprave ili koncesionari bili obavezni postaviti još od 01. svibnja 2010. Nadamo se da će se do iduće sezone kupanja na većini plaža postaviti informativne ploče.

Slika 1. Broj točaka ispitivanja mora na plažama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u razdoblju 1996.-2012. godine

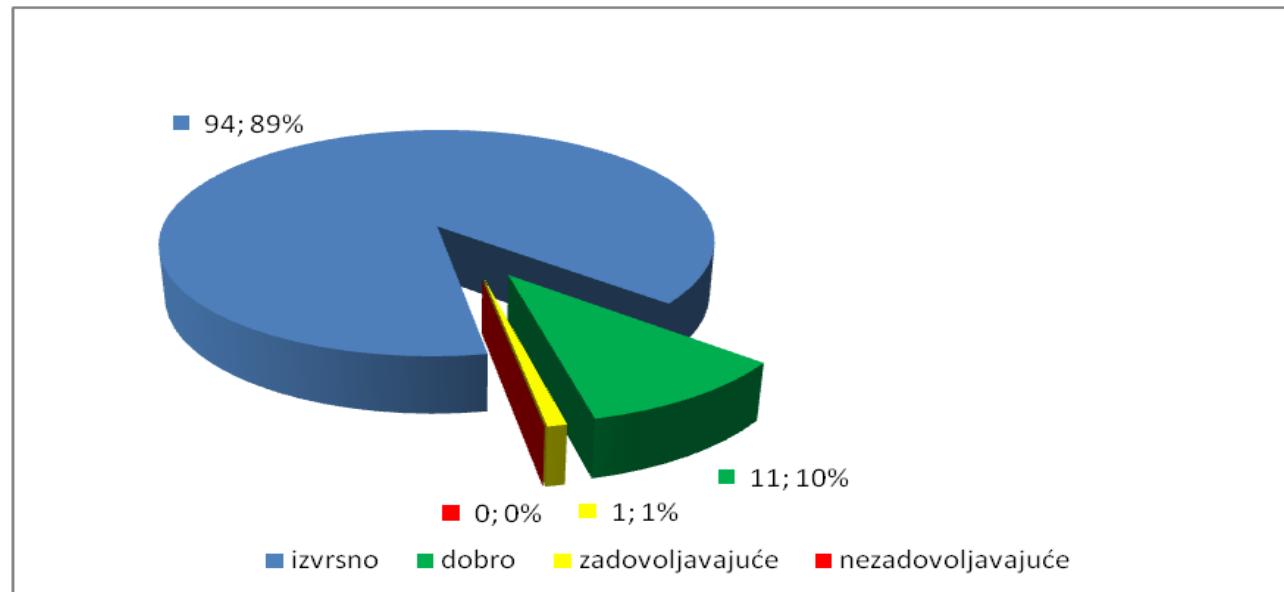
Tablica 1. Udio pojedinačno ocijenjenih uzoraka po gradovima i općinama u 2012. godini

Grad/Općina	Ocjena ukupno	Ocjena							
Blato	30	27	90%	0	0%	3	10%	0	0%
Dubrovačko primorje	60	60	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Dubrovnik	340	332	97,7%	3	0,9%	5	1,5%	0	0%
Janjina	20	20	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Konavle	60	57	95%	3	5%	0	0%	0	0%
Korčula	80	77	96,3%	2	2,5%	1	1,3%	0	0%
Lastovo	40	39	97,5%	0	0%	1	2,5%	0	0%
Lumbarda	30	30	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Mljet	80	73	91,3%	5	6,3%	2	2,5%	0	0%
Opuzen	10	9	90%	0	0%	1	10%	0	0%
Orebić	80	78	97,5%	1	1,3%	1	1,3%	0	0%
Ploče	20	16	80%	3	15%	1	5%	0	0%
Slivno	50	47	94%	1	2%	2	4%	0	0%
Smokvica	10	10	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Ston	50	47	94%	1	2%	2	4%	0	0%
Trpanj	20	20	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Vela Luka	30	30	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Župa dubrovačka	50	48	96%	0	0%	2	4%	0	0%

Tablica 2. Udio godišnjih ocijena po gradovima i općinama u 2012. godini

Grad/Općina	Ocjena ukupno	Ocjena							
		izvrsno		dobro		zadovoljavajuće		nezadovoljavajuće	
Blato	3	2	66,7%	1	33,3%	0	0%	0	0%
Dubrovačko primorje	6	6	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Dubrovnik	34	32	94,1%	1	2,9%	1	2,9%	0	0%
Janjina	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Konavle	6	6	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Korčula	8	8	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Lastovo	4	3	75%	1	25%	0	0%	0	0%
Lumbarda	3	3	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Mljet	8	5	62,5%	3	37,5%	0	0%	0	0%
Opuzen	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Orebić	8	8	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Ploče	2	1	50%	1	50%	0	0%	0	0%
Slivno	5	4	80%	1	20%	0	0%	0	0%
Smokvica	1	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Ston	5	3	60%	2	40%	0	0%	0	0%
Trpanj	2	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Vela Luka	3	3	100%	0	0%	0	0%	0	0%
Župa dubrovačka	5	4	80%	1	20%	0	0%	0	0%

Kazalo za tablice 1 i 2: ● izvrsno ● dobro ● zadovoljavajuće ● nezadovoljavajuće

Slika 1. Prikaz godišnje ocjene kakvoće mora u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012.godini (broj uzoraka; postotak)

13.4. Kakvoća otpadnih voda

U 2012. godini obavljene su analize kakvoće otpadnih voda 77 objekata uglavnom hotela, komunalnih društava, pravonika, vinarija i odlagališta otpada na području cijele Dubrovačko-neretvanske županije. Na zahtjev tvrtke SGS Adriatica otpadne vode uzorkovane su s putničkih brodova za krstarenje koji uplovjavaju u luku Gruž. Ukupno je obrađeno 218 uzoraka od kojih je 69 uzoraka (31,6%) udovoljavalo uvjetima zadanim Vodopravnim dozvolama, dok 123 uzoraka (56,4%) nije udovoljavalo uvjetima. Analizirana je kakvoća 26 uzoraka (11,9%) koji nemaju uvjete propisane Vodopravnom dozvolom (MDK - maksimalne dozvoljene koncentracije). Obzirom da još uvijek postoje komunalna društva, hoteli, pravonice i vinarije s kojima nije sklopljen ugovor o ispitivanju otpadnih voda u budućnosti možemo očekivati veći broj uzoraka. Popis tih objekata dostavljen je Državnoj vodopravnoj inspekciji i Hrvatskim vodama VGO (vodogospodarski odjel) Split.

Tablica 1. Broj uzoraka otpadnih voda kemijski analiziranih u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

UKUPNO UZORAKA	KEMIJSKI PREGLEDANO						
	broj uzoraka	ispravni uzorci		neispravni uzorci		bez ocjene	
		broj	%	broj	%	broj	%
218	218	69	31,6	123	56,4	26	11,9

13.5. Mikrobiološka čistoća ugostiteljskih objekata

U 2012. godini obavljene su kontrole mikrobiološke čistoće i mikrobiološke ispravnosti namirnica u preko 1.000 ugostiteljskih objekata (hotela, restorana, trgovina, caffe barova, društvene prehrane) na području cijele županije. U 2.295 kontrola uzorkovano je 19.779 otiska na mikrobiološku čistoću i 2.130 namirnica radi utvrđivanja mikrobiološke ispravnosti. Od 2.295 kontrola, 202 (8,8%) kontrole su dale nezadovoljavajuće rezultate mikrobiološke čistoće. Najlošija mikrobiološka čistoća je ustanovljena u pekarnicama (17% od ukupnog broja nezadovoljavajućih), te u objektima brze prehrane (15%).

Od 19.779 otiska njih 1.603 (8,1%) nije udovoljavalo propisanim normativima mikrobiološke čistoće prema Pravilniku o učestalosti kontrole i normativima mikrobiološke čistoće u objektima pod sanitarnim nadzorom (NN 137/09). Mikrobiološki otisci uzeti su s posuđa, pribora, opreme, radnih površina i ruku djelatnika u ugostiteljskim objektima.

Najčešći uzrok neispravnosti otiska bio je povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija i to najčešće s ruku zaposlenog osoblja (26% od ukupnog broja uzetih otiska ruku). Nezadovoljavajuća mikrobiološka čistoća posljedica je nedostatnog čišćenja, pranja i dezinfekcije.

Tablica 1. Mikrobiološka čistoća objekata prema tipu objekta (po posjetama) u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

TIP OBJEKTA	MIKROBIOLOŠKA ČISTOĆA OBJEKTA (po broju posjeta objektu)		UKUPNO
	nezadovoljavajuća	zadovoljavajuća	
hotel	24 (12%)	172	196
caffè-bar	45 (8%)	529	574
mesnica	1 (11%)	8	9
trgovine: diskont, mini market, samoposluga, trgovina	37 (10%)	325	362
društvena prehrana: dječji vrtić, domovi, osnovna škola, opća bolnica	11 (6%)	165	176
pekarnica	31 (17%)	155	186
slastičarnica	2 (5%)	38	40
objekti brze prehrane (OBP) tip II, fast food, sandwich bar	13 (15%)	76	89
mali ugostiteljski objekti: bistro, bife, kavana, konoba, pečenjarnica, pivnica, pizzeria, restoran, snack bar, taverna, zalogajnica	38 (6%)	625	663
UKUPNO	202 (8,8%)	2.093 (91,2%)	2.295

Tablica 2. Prosudba otiska prema vrsti uzorka u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

VRSTA UZORKA	PROSUDBA OTISKA		UKUPNO
	neprihvativno	prihvativno	
čaše, šalice, pribor za jelo, tanjuri, zdjele	732 (5%)	14.757 (95%)	15.489
radna površina: porculan, staklo, metal, plastika, drvo	90 (7%)	1.175 (93%)	1.265
ruke	781 (26%)	2.244 (74%)	3.025
UKUPNO	1.603 (8,1%)	18.176 (91,9%)	19.779

13.6. Mikrobiološka kakvoća namirnica

Od 2.130 ispitanih namirnica 366 (17%) uzoraka bilo je mikrobiološki neispravno, od čega ih je 256 (12%) bilo zdravstveno neispravno, a 110 uzoraka (5%) nije udovoljilo propisanim standardima zbog povećanog broja aerobnih mezofilnih bakterija ili kvasaca i pljesni. Zdravstveno neispravne namirnice su one iz kojih su izolirani patogeni ili potencijalno patogeni mikroorganizmi. Kod takvih je namirnica najčešće ustanovljen i povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija.

Najlošija mikrobiološka kvaliteta ustanovljena je kod svježe narezanog voća i povrća, hladnih gotovih jela i narezanih polutrajnih kobasica.

Povećan broj aerobnih mezofilnih bakterija u hrani posljedica je nehigijenskog rukovanja i/ili nepravilnog čuvanja. Iako ove bakterije nužno ne predstavljaju rizik za zdravlje potrošača, znatno narušavaju kakvoću proizvoda (hrane), a time i kakvoću ugostiteljske usluge. Aerobne mezofilne bakterije su najčešći parametar koji ne udovoljava propisanim mikrobiološkim kriterijima. Njihov povećan broj ustanovljen je kod sveukupno uzoraka (15%).

65 uzoraka hrane (3%) bilo je zdravstveno neispravno zbog prisustva *Staphylococcus aureus*, koji u hrani predstavlja potencijalnu opasnost od stafilokoknog trovanja. Hrana iz koje je bio izoliran *S. aureus* sadržavala je i veliki broj aerobnih mezofilnih bakterija. Enterobakterije su izolirane iz 231 (12%), a *Escherichia coli* iz 6 (1%) uzoraka.

Tijekom 2012. godine nije izolirana niti 1 salmonela.

Iz 3 uzorka (meki sir i torta od istog sira) izolirana je *Listeria monocytogenes*. Navedena bakterija uzročnik je listerioze, bolesti koja se najčešće dobiva isključivo konzumacijom zagadene hrane. U zdravim odraslim osoba infekcija ovom bakterijom prolazi asymptomatski ili slikom neinvazivnog febrilnoga gastroenteritisa.

Posebice je opasan invazivni oblik koji najčešće pograđa trudnice (pobačaj) i imunokompromitiranu populaciju – starije osobe, novorođenčad i bolesnike (septikemija i meningitis), iako se u oko 10% slučajeva pojavljuje kod osoba bez rizičnih čimbenika.

Mikrobiološka kakvoća namirnica može se poboljšati pravilnim čuvanjem namirnica, poboljšanjem higijene (naročito higijene ruku) i pridržavanjem načela HACCP sustava (koji je zakonska obaveza svih subjekata u poslovanju s hranom).

Glavnina uzorka namirnica uzeto je na analizu po ugovoru sa strankama kao dio samokontrole (HACCP sustava) subjekata u poslovanju s hranom. Sanitarna inspekcija je u suradnji sa Zavodom u službenoj kontroli uzorkovala 107 uzoraka kremastih kolača i gotovih jela.

Do 2003. godine namirnice su se uzorkovale samo u pekarnicama i slastičarnicama, a od 2003. uzorkovanje namirnica je prošireno na sve ugostiteljske objekte, što je vidljivo na slici 1. Posljednjih godina broj uzoraka se kreće između dvije i 2,5 tisuće godišnje.

Na slici 2. koja prikazuje postotak nesukladnih uzoraka namirnica vidljivo je smanjenje nesukladnih uzoraka s 32% iz 2006. na 17% posljednje tri godine. Držimo da je uzrok ovome najvećim dijelom poboljšanje higijenskih uvjeta u objektima, djelomično i zbog uvođenja HACCP sustava.

Tablica 1. Mikrobiološka ispravnost ispitanih uzoraka po grupama namirnica u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

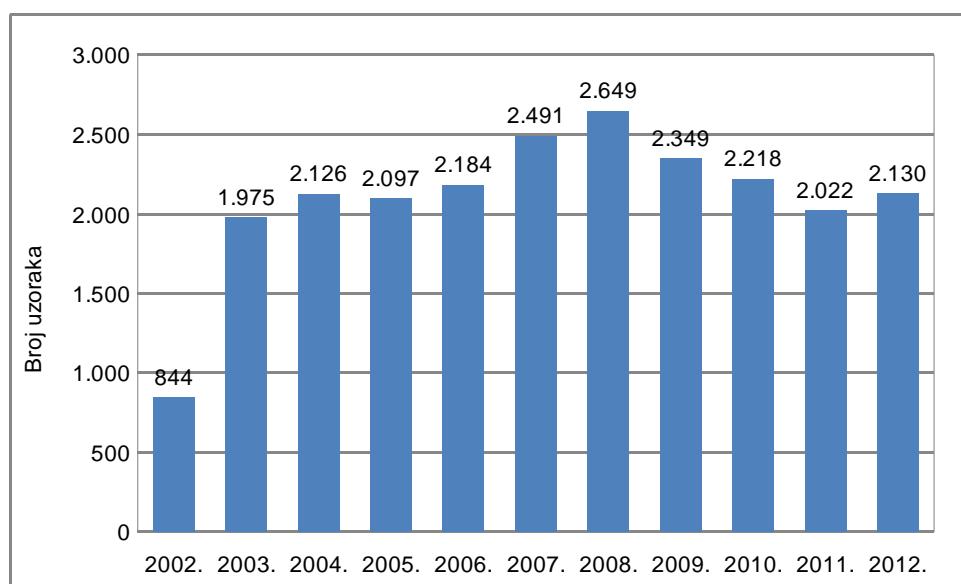
VRSTA NAMIRNICA	OCJENA MIKROBIOLOŠKE ISPRAVNOSTI NAMIRNICE			UKUPNO
	Ne udovoljava	Udovoljava	Zdravstveno neispravna	
topla gotova jela	40 (4%)	976 (88%)	88 (8%)	1104
hladna gotova jela	9 (11%)	48 (58%)	25 (31%)	82
polugotova jela	1 (50%)	1 (50%)	0	2
kolači bez kreme	3 (3%)	106 (97%)	0	109
kremasti kolači	15 (4%)	260 (73%)	80 (23%)	355
keksci	0	6	0	6
puding	0	3	0	3
svježi (meki) sir	14 (48%)	14 (48%)	1 (4%)	29
polutvrdi sir	0	140 (95%)	8 (5%)	148
tvrdi sir	0	8 (80%)	2 (20%)	10
mliječni i sirni namazi	2 (29%)	5 (71%)	0	7
sladoledi	3 (3%)	77 (81%)	15 (16%)	95
pekarski proizvodi	0	35	0	35
sirovo meso	0	1	0	1
polutrajne kobasicice	23 (33%)	35 (51%)	11 (16%)	69
trajne kobasicice	0	27 (87%)	4 (13%)	31
dimljena sušena riba	0	1	0	1
svježe (narezano) voće i povrće	0	7 (24%)	22 (76%)	29
svježi voćni sokovi	0	1	0	1
sušeno i kandirano voće	0	9	0	9
kuhani i želirani voćni proizvodi	0	4	0	4
UKUPNO	110	1.764	256	2.130

Tablica 4. Udovoljavanje zakonski maksimalno dozvoljenoj koncentraciji (MDK) prema mikrobiološkim parametrima u namirnicama u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

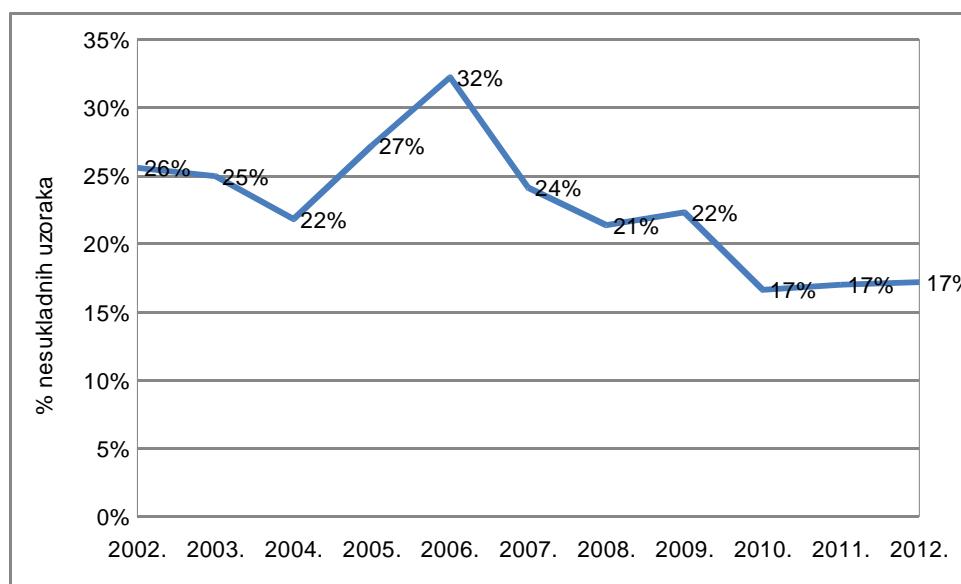
MIKROBIOLOŠKI PARAMETAR	< MDK	> MDK	UKUPNO
Aerobne mezofilne bakterije	1.570 (85%)	270 (15%)	1.840
Aerobne sporogene bakterije	35 (100%)	0	35
<i>Enterobacteriaceae</i>	1.704 (88%)	231 (12%)	1.935
<i>Escherichia coli</i>	212 (99%)	6 (1%)	218
Kvasci	98 (76%)	29 (24%)	124
<i>Listeria monocytogenes</i>	1.745 (100%)	0	1.745
Plijesni	135 (93%)	10 (7%)	145
<i>Salmonella</i> spp.	2.095 (100%)	0	2.095
Sulfitoreducirajuće klostridije	1.490	1	1.491
<i>Staphylococcus aureus</i>	2.010 (97%)	65 (3%)	2.075

Tablica 5. Mikrobiološka ispravnost namirnica po svrsi kontrole u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u 2012. godini

SVRHA KONTROLE	OCJENA MIKROBIOLOŠKE ISPRAVNOSTI NAMIRNICE			UKUPNO
	Ne udovoljava	Udovoljava	Zdravstveno neispravna	
na zahtjev stranke	0	37	2	39
prema epidemiološkoj indikaciji	0	1	0	1
Službena kontrola (sanitarna inspekcija)	1	93	13	107
po ugovoru (samokontrola)	109	1.633	241	1.983
UKUPNO	110	1.764	256	2.130

Slika 1. Kretanje godišnjeg broja uzoraka namirnica na mikrobiološku ispravnost u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u razdoblju 2002.-2012. godine

Slika 2. Kretanje udjela nesukladnih uzoraka namirnica na mikrobiološku ispravnost u Dubrovačko-neretvanskoj županiji u razdoblju 2002.-2012. godine

13.7. Provedba uvođenja HACCP sustava u objekte

HACCP, englesku kraticu za Hazard Analysis and Critical Control Point, definiramo kao sustav analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka. Zasniva se dakle na identifikaciji i analizi specifičnih opasnosti te utvrđivanju preventivnih mjera kojim se rizik proizvodnje i nastanka potencijalno opasne hrane uklanja ili svodi na prihvatljivu mjeru. Dakle, HACCP označava sustav upravljanja opasnostima u cijelom prehrambenom lancu – „od polja do stola“, s cijelim nizom preventivnih postupaka, a s krajnjim ciljem osiguravanja zdravstveno ispravne hrane. HACCP je alat koji pomaže proizvođačima hrane prilikom identifikacije, procjene i kontrole opasnosti koje mogu biti vezane za određeni proizvod ili cijelu proizvodnu liniju. Prema Zakonu o hrani (NN 46/07) i Pravilniku o higijeni hrane (NN 99/07), od 2009. godine potrebno je poslovanje, proizvodnju, pripremu i posluživanje hrane uskladiti s odredbama HACCP sustava.

HACCP sustav je nastao na temelju razvojnog programa sigurnosti hrane za astronaute prije skoro 40 godina u Pillsburyu, SAD. Program za astronaute bio je usredotočen na sprečavanje nastajanja opasnosti koje su mogle uzrokovati bolesti prenosive hranom i to na temelju znanstveno utemeljenih spoznaja te preventivnih kontrola u svrhu ranog uklanjanja eventualno nastalih nepravilnosti. Nakon tog pilot -projekta nacionalne američke svemirske agencije NASA-e ništa nije više bilo isto u sustavu sigurnosti hrane. HACCP je postao općeprihvaćeni standard za sve ozbiljne poslovne subjekte koji se bave proizvodnjom hrane diljem svijeta te potvrđen od strane Nacionalne akademije znanosti SAD-a, Komisije Codex Alimentarius (uspostavlja međunarodne norme glede hrane) i Nacionalnog savjetodavnog vijeća o mikrobiološkim kriterijima za hranu SAD-a. U današnje vrijeme postoje inačice HACCP-a širom svijeta, a posebno u SAD-u, koje reguliraju pravila poslovanja unutar grana prehrambene industrije.

Slijedom toga pokazalo se da proizvođači hrane više neće moći djelovati u sustavu proizvodnje i plasiranja proizvoda na svjetsko i domaće tržište ukoliko ne budu posjedovali ovaj opće prihvaćeni standard u onoj mjeri koja se od njih očekuje. Nije nužno da HACCP sustav bude isti za proizvođače hrane, trgovce hranom ili subjekte koji poslužuju hranu. U brojnim slučajevima, a osobito u poslovanju s hranom onih subjekata koji ne proizvode hranu, opasnosti mogu biti kontrolirane kroz provedbe preduvjetnih zahtjeva, premda bi poslovni subjekti trebali poduzimati mjere analize opasnosti kako bi odredili postoje li nekakve kritične kontrolne točke (CCPs) u njihovom poslovanju.

Tijekom 2012. godine Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije ugovorio je novo implementiranja HACCP sustava s još 31 objektom koji posluju s hranom. U istoj godini, uvjete Zavoda za certificiranjem, zadovoljilo je 5 objekata. U periodu od 2010. godine do kraja 2012. godine ukupan broj objekata s kojima je potpisana ugovor sa svrhom implementiranja HACCP sustava iznosio je 161. Od ukupnog broja njih 38 je certificirano do kraja 2012. godine dok su ostali objekti još uvijek bili u fazi implementiranja sustava.

Tablica 1. Vrsta i broj objekata u kojima je Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije počeo uvođiti HACCP sustav tijekom 2012. godine

Vrsta objekta	Broj objekata
Ugostiteljski objekti (hoteli, restorani, konobe, pizzerije, bistroi...)	2
Objekti društvene prehrane (domovi, dječji vrtići, škole...)	5
Ostali objekti (trgovine, skladišta...)	24
UKUPNO	31

Tablica 2. Vrsta i broj usluga koje je Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije pružio u sklopu uvođenja HACCP – tijekom 2012. godine

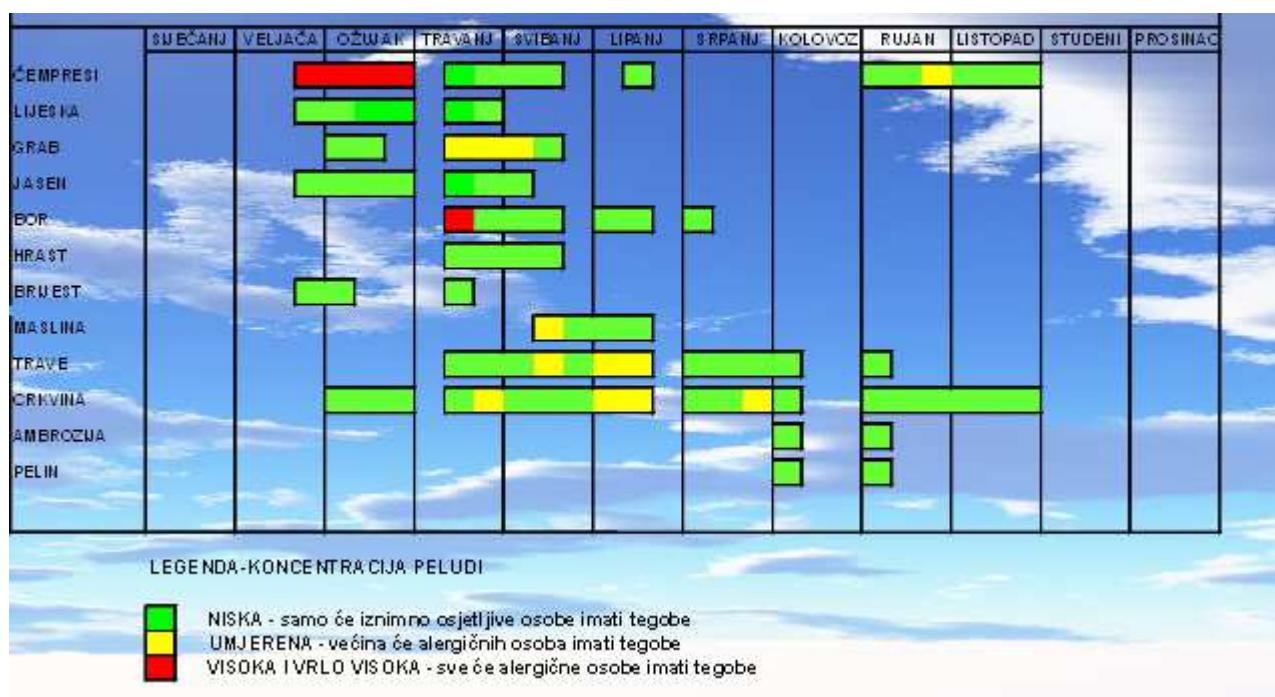
Vrsta usluge	Broj objekata
Snimka stanja objekta	12
Zajednička edukacija	15
Trening u kuhinji	23
Kontrola	43
Verifikacija	24
Certificiranje	5
UKUPNO	122

13.8. Monitoring peludi

U okviru službe za Zdravstvenu ekologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije provodi se program kontinuiranog mjerjenja i razlikovanja peludi u zraku. Cilj je praćenje različitih vrsta alergene peludi i njegove koncentracije, te utjecaj na zdravlje stanovništva.

Na mjernoj postaji, smještenoj na krovu zgrade Opće bolnice Dubrovnik, svakodnevno se prate kretanja alergene peludi u zraku od siječnja do kraja listopada. Na temelju dobivenih rezultata i prognoze vremena izrađuje se peludna prognoza za idućih nekoliko dana o čemu se izvješćuje javnost putem web stranica Zavoda i medija.

Dobiveni podaci se obrađuju te prezentiraju u obliku peludnog kalendara na kraju godine.

Slika 1. Peludni kalendar za područje Dubrovnika za 2012. godinu

14. DJELATNOST SLUŽBE ZA MIKROBIOLOGIJU

Paul Bohnert, dr. med., spec. mikrobiologije s parazitologijom

Služba za mikrobiologiju u svoja tri laboratorija (Dubrovnik, Korčula i Vela Luka) obavlja javnozdravstvenu i specijalističko-konzilijsku dijagnostičku djelatnost za potrebe pučanstva Dubrovačko-neretvanske županije.

Služba za mikrobiologiju obavlja sljedeće poslove:

1. Bakteriološka dijagnostika:

- izolacija, identifikacija i određivanje osjetljivosti patogenih bakterija na antibiotike
- otkrivanje antiga patogenih bakterija i bakterijskih toksina
- bakteriološki nadzor površina i materijala u kontroli bolničkih infekcija
- biološka kontrola sterilizacije

2. Mikološka dijagnostika:

- 1) izolacija i identifikacija patogenih gljiva

3. Parazitološka dijagnostika:

- 2) otkrivanje parazita i/ili njihovih dijelova mikroskopiranjem

4. Virološka dijagnostika:

- 3) otkrivanje virusnih antigena

5. Serološka dijagnostika:

- 4) otkrivanje antitijela na virusne antigene
- 5) otkrivanje antitijela na bakterijske antigene
- 6) otkrivanje antitijela na autoantigene

U Odjelu za mikrobiologiju Dubrovnik rade dva liječnika specijalista medicinske mikrobiologije, dva medicinsko-laboratorijska inženjera, šest medicinsko-laboratorijskih tehničara te jedna spremaćica. U Odjelu za mikrobiologiju Korčula radi liječnik specijalist medicinske mikrobiologije, medicinsko-laboratorijski inženjer i medicinsko-laboratorijski tehničar, a u Odjelu za mikrobiologiju Vela Luka rade dva medicinsko-laboratorijska tehničara i vanjski suradnik liječnik specijalist medicinske mikrobiologije. U Dubrovniku u sklopu Službe je i Odjel sterilizacije i pripreme podloga u kojem rade biolog, medicinsko-laboratorijski inženjer, medicinsko-laboratorijski tehničar i dvije radnice u sterilizaciji.

14.1. Uzorci

Najveći broj uzoraka se zaprimi i obradi u dubrovačkom laboratoriju koji pokriva cijelu Županiju osim otoka Korčule, Lastova i dijela poluotoka Pelješca koji gravitira Korčuli. Uzorci iz Metkovića, Opuzena i Ploča dostavljaju se dva puta tjedno na obradu u laboratorij u Dubrovniku. Uzorci ležećih bolesnika Opće bolnice Dubrovnik također se zaprimaju i obrađuju u dubrovačkom laboratoriju (tablica 1).

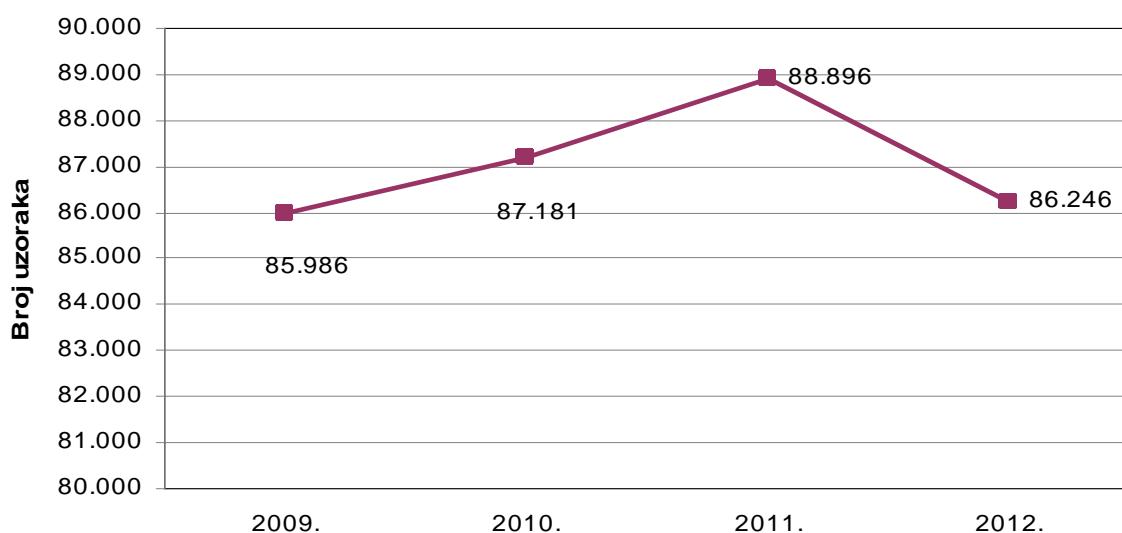
Obim poslova u Službi za mikrobiologiju se može prikazati koristeći razne pokazatelje kao što su broj upućenih pacijenata, broj zaprimljenih uzoraka i broj izvršenih pretraga. Jedan od mjerodavnijih i općenito korištenih kriterija je broj zaprimljenih uzoraka i prema tome broju od 2009. godine broj uzoraka se povećavao do 2011. dok je u 2012. smanjen za oko 2.500 uzoraka u odnosu na prethodnu godinu (slika 1.).

Brojevi se odnose na humane uzorke, no u laboratoriju se zaprimaju i uzorci nežive okoline kao što su brisevi nežive okoline (Odjel pomorske medicine), krv i krvni pripravci (Odjel transfuzije OB Dubrovnik) i vode za hemodializu (DZ Metković, DZ Korčula i OB Dubrovnik).

Među zaprimljenim i obrađenim uzorcima u najvećem broju su uzorci stolica (31.988; 37,09%), urin (srednji mlaz) (24.797; 28,8%) i brisevi ždrijela (6.753; 7,8%). Briseva nosa bilo je 3.892 (4,5%) briseva nazofarinksa 727 (0,8%) briseva cerviksa 3.545 (4,1%) briseva rana 1.241 (1,4%) te briseva drugih kožnih promjena 1.367 (1,6%) (tablica 2).

Tablica 1. Uzorci i izvršene pretrage po odjelima Službe za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Odjel		Broj uzorka	Broj pretraga
Dubrovnik	PZZ	67.622	73.562
	OB Dubrovnik	10.961	9.241
	Ukupno	78.583	82.803
Korčula		5.581	5.581
Vela Luka		2.082	2.082
Ukupno		86.246	90.466

Slika 1. Broj humanih uzoraka zaprimljenih u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije od 2009. do 2012. godine

Tablica 2. Broj i vrsta uzoraka te izvršene pretrage u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Broj	Vrsta uzorka	Broj uzoraka	Broj pretraga
1.	Ascites	14	14
2.	Aspirat apscesa	10	10
3.	Aspirat bronha / BAL	370	370
4.	Aspirat rane	6	6
5.	Aspirat tjelesne tekućine	105	105
6.	Bioptat tkiva	1	1
7.	Bris cerviksa	3.545	3.545
8.	Bris konjunktive / kornee	1.183	1.183
9.	Bris kožne promjene	1.367	1.367
10.	Bris medicinskog pomagala	55	55
11.	Bris nazofarinkska	727	727
12.	Bris nosa	3.892	3.892
13.	Bris oko intravenskog katetera.	2	2
14.	Bris pupka	24	24
15.	Bris rane	1.241	1.241
16.	Bris rektuma	8	8
17.	Bris zvukovoda	693	693
18.	Bris uretre	600	600
19.	Bris usne šupljine	60	60
20.	Bris rodnice	1.023	1.023
21.	Bris rodnice/rektuma	174	174
22.	Bris vulve	3	3
23.	Bris ždrijela	6.753	6.753
24.	Celofanski otisak	499	499
25.	Cerebrospinalna tekućina	116	116
26.	Ejakulat	506	506
27.	Hemokultura	1.312	1.312
28.	Intraoperativni uzorak	99	99
29.	Iskašljaj	1.867	1.867
30.	Krv	29	29
31.	Punktat apscesa	11	11
32.	Punktat tjelesne tekućine	18	18
33.	Punktat tkiva	11	11
34.	Serum	3.125	5.376
35.	Stolica	31.988	33.956
36.	Urin	10	10
37.	Urin (srednji mlaz)	24.797	24.797
38.	Urin (prvi mlaz)	2	2
UKUPNO		86.246	90.465

14.2. Bakteriološka dijagnostika

Među uzorcima **stolica** bio je podjednak omjer uzoraka bolesnika i osoblja koje podliježe zakonskoj obvezi godišnje mikrobiološke pretrage stolice (kliconoštvo/parazitonoštvo) 16.172/15.816 odnosno 50.56%/49.44%. Broj uzoraka stolica u kojima je otkrivano kliconoštvo/parazitonoštvo odnosi se na Odjele Dubrovnik i Korčulu, u Veloj Luci se ne evidentira pretrage otkrivanja kliconoštva/parazitonoštva u LIS-u Službe za mikrobiologiju već ih se vodi u LIS-u Službe za epidemiologiju zbog čega ti podatci nisu uvršteni u ovaj pregled.

Urin kao uzorak za dijagnostiku infekcija mokraćnog sustava se učestalo šalje iako tek četvrtina obrađenih urinokultura otkriva bakterijskog uzročnika infekcije. Od ukupnog broja urinokultura u 2012. u 6.231 (25%) uzoraka je bio izoliran jedan, rjeđe dva uzročnika. Bilo je 13.547 (54,6%) urinokultura bez porasta, 857 (3,5%) kontaminiranih uzoraka (porast više od 2 vrste bakterija) te 4.332 (17,5%) urinokulture s porastom normalne uretralne flore. Broj od 5.189 (20,9%) neodgovarajućih uzoraka (kontaminirani uzorci i uzorci s normalnom uretralnom florom) ukazuje na potrebu naglašavanja strogog pridržavanja uputa o ispravnom načinu uzimanja, pohrane i transporta uzoraka.

Brisevi **nosa i nazofarinka** se šalju na obradu radi dijagnostike moguće bakterijske infekcije paranasalnih sinusa, srednjeg uha i ždrijela što su neopravdani razlozi. Optimalni uzorci kod ovih lokalizacija infekcije su punktat sinusa, uzorak iz srednjeg uha dobiven paracentezom te bris ždrijela, i tek bi obrada tih uzoraka rezultirala relevantnom informacijom o uzročniku. Uspoređujući broj obrađenih briseva nosa/nazofarinka (4.619) s brojem briseva ždrijela (6.753) zaključak je da se vjerojatno najveći broj briseva nosa/nazofarinka zaprimi i obradi u slučajevima virusnih infekcija gornjih dišnih puteva i streptokoknih upala grla što je potpuno neopravdano.

Iskašljaj se obrađuje bakteriološki samo na uobičajene uzročnike infekcija donjih dišnih puteva te ih je obrađeno 1.867 (2,16%) dok se pretrage na tuberkulozu obavljaju u HZJZ. Većina tih uzoraka koji se zaprimaju na obradu ne smatraju se kvalitetnim uzorkom što se procjenjuje na osnovu mikroskopske pretrage uzorka i određivanja omjera upalnih i pločastih epitelnih stanica. Razlog tome mogu biti nejasne upute kako uzorkovati kvalitetan iskašljaj, nemogućnost dubokog iskašljavanja u slučaju pridruženih kroničnih bolesti i slabosti ležećeg pacijenta te suhi, neproduktivni kašalj.

Najmanje su zastupljeni **primarno sterilni uzorci** (punktati, aspirati, intraoperativni uzorci i sl.) osim nešto više uzoraka hemokultura kojih je bilo 1.312 (1,5%).

Među **spolno prenosivim** patogenima Služba za mikrobiologiju dijagnosticira bakterijske uzročnike nespecifičnog uretritisa i cervicitisa (brisevi cerviksa i uretre) koji mogu uzrokovati i druge infekcije urogenitalnog sustava. Primarno su to urogenitalne mikoplazme (*Mycoplasma hominis* i *Ureaplasma urealyticum*) te *Chlamydia trachomatis*. Urogenitalne mikoplazme se dijagnosticiraju kultivacijom na komercijalnim hranilištima za uzgoj, identifikaciju, kvantifikaciju i testiranje osjetljivosti, a *C. trachomatis* se otkriva direktnom imunofluorescencijom. Prema zahtjevu i indikaciji vrši se otkrivanje bakterije *Neisseria gonorrhoeae* kultivacijom te praživotinje *Trichomonas vaginalis* kultivacijom i mikroskopiranjem. Uzorci su osim briseva genitalne regije (uretra, cerviks, rodnica) ejakulat i prvi mlaz urina (tablica 3.).

Tablica 3. Broj uzoraka spolnog sustava obrađenih na pojedine patogene, broj i postotak pozitivnih nalaza prema pretragama u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Bris cerviksa/ Bris uretre/ Ejakulat	M. hominis	U. urealyticum	C. trachomatis	T. vaginalis	N. gonorrhoeae
Broj uzoraka	1.535	1.535	711	235	0
Broj pozitivnih nalaza	27	473	6	0	0
% pozitivnih nalaza	1,8	30,8	0,8	0	0

14.3. Testovi otkrivanja antigena patogenih mikroorganizama

Od brzih dijagnostičkih testova koji se baziraju na detekciji **antigena bakterijskih i virusnih patogena** u uzorcima pacijenata Služba za mikrobiologiju koristi imunokromatografske testove za dijagnostiku infekcija probavnog i dišnog sustava. Izvodili su se testovi otkrivanja antigena bakterije *Helicobacter pylori*, adenovirusa i rotavirusa te toksini *Clostridium difficile* u uzorcima stolica. U respiratornim uzorcima (brisevi nosa i nazofarinks) otkrivali su se antigeni virusa influence te u uzorcima urina antigeni bakterije *Legionella pneumophila* seroskupine 1 (tablice 4. i 5.).

Osim tih dijagnostičkih testova u rutinskom radu u laboratoriju koriste se i brzi testovi lateks-aglutinacije za određivanje vrste i seroskupine uzročnika meningitisa iz cerebrospinalne tekućine i krvi te vrste i serotipa gram-požitivnih koka (streptokoki i stafilokoki) izoliranih iz raznih uzoraka.

Tablica 4. Brzi testovi - broj uzoraka stolica, broj i postotak pozitivnih nalaza prema pretragama u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Stolica	Ag. <i>H. pylori</i>	Ag. adenovirusa	Ag. rotavirusa	Shiga toksin	Toksini <i>C. difficile</i>
Broj uzoraka	653	944	944	2	228
Broj pozitivnih nalaza	187	46	163	0	29
% pozitivnih nalaza	28,6	4,9	17,3	0	12,7

Tablica 5. Brzi testovi - broj uzoraka obrisaka nosa i nazofarinks, broj i postotak pozitivnih nalaza prema pretragama u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Bris nosa / nazofarinks	Ag. virusa influence A	Ag. virusa influence B
Broj uzoraka	191	194
Broj pozitivnih nalaza	6	26
% pozitivnih nalaza	3,1	13,4

14.4. Serološka dijagnostika

Uzoraka **seruma** koji su bili upućeni na serološke pretrage bilo je 3.125, a broj izvršenih pretraga 5.376 (tablica 6.).

Tablica 6. Broj uzoraka seruma i broj izvršenih pretraga u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Pretraga	Broj uzoraka	Broj pretraga
Antistreptolizin O	1.944	1.944
Reumatoидни faktor	1.153	1.153
C-reaktivni protein	381	381
Heterofilna antitijela	579	597
TPHA	16	16
VDRL-RPR	17	17
EBV-serologija	136	136
Waaler Rose	1.150	1.150
Ukupno	3.125	5.394

14.5. Pregled najvažnijih izolata prema radilištima

14.5.1. Radiliše za dijagnostiku infekcija dišnog sustava, kože, rana, sterilnih tekućina i tkiva

Ovo radilište obrađuje bris ždrijela, bris nazofarINKsa/nosa, iskašljaj, aspirate bronha, bris i aspirat rana, bris konjunktive i vanjskog zvukovoda te primarno sterilne uzorke (hemokultura, cerebrospinalna tekućina, aspirati tjelesnih tekućina, biptati tkiva). Broj uzoraka i najvažniji izolati prikazani su u Tablici 7.

Visoki udio pozitivnih nalaza (izolacija patogene ili uvjetno patogene bakterije) u navedenim uzorcima ne znači da se nužno radi o bakterijskoj infekciji za koju je neophodno provesti antimikrobnu terapiju prema antibiogramu. Dok se u primarno sterilnom uzorku svaki izolat smatra uzročnikom ako ne postoje razlozi za sumnju u kontaminaciju normalnom florom, u primarno nesterilnim uzorcima treba procijeniti važnost izolata uzimajući u obzir patogeni potencijal, ali i stanje samog bolesnika, kliničku sliku, druge parametre upale, komorbiditet, epidemiološku anamnezu. Često su bakterijski izolati u obriscima nazofarINKsa samo sporedan nalaz kod virusne infekcije gornjih dišnih puteva i kao takvi zanemarivi. U obriscima ždrijela dokaz prisustva *S. pyogenes* (BHS-A) zahtjeva antimikrobnu terapiju ako su prisutni i znaci upale, ali se može raditi i o kolonizaciji odnosno prolaznom kliničnoštu. Indikacije za uzimanje obrisaka nosa samo je traženje kliničnošta (što je često u preko 30% kod zdravih osoba) *S. aureus* u slučaju recidivirajućih piodermija, odnosno MRSA (meticilin-rezistentnog *S. aureus*) kod bolničkih pacijenata radi kontaktne izolacije kao mjere sprječavanja širenja bolničkih infekcija kod pozitivnih nadzornih kultura.

Tablica 7. Ukupan broj uzoraka, izolata i postotak pozitivnih nalaza na radilištu za dijagnostiku infekcija dišnog sustava, kože, rana, sterilnih tekućina i tkiva u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Izolat / Uzorak	Bris ždrijela	Bris nosa / nazofarINKsa	Iskašljaj	Aspirat bronha	Hemokultura	Cerebrospinalna tekućina	Aspirat rane / apscesa	Bris rane	Bris oka	Bris vanjskog zvukovoda
Broj uzoraka	6.753	4.619	1.867	368	1.312	116	158	2.632	1.182	693
<i>S. aureus</i>	0	407	6	35	23	1	9	363	116	97
BH streptokoki A, C, G	1.174	116	6	3	3	0	1	43	1	6
<i>S. pneumoniae</i>	0	308	49	15	6	1	0	0	29	7
<i>N. meningitidis</i>	0	2	1	1	2	3	0	0	0	0
<i>H. influenzae</i>	0	183	41	2	1	0	0	0	13	2
<i>M. catarrhalis</i>	0	346	28	4	0	0	0	0	6	2
<i>Enterococcus</i> spp.	0	0	7	7	7	0	1	129	15	17
<i>E. coli</i>	0	0	13	8	21	0	1	86	0	5
Klebsiella / Enterobacter / Serratia.	0	0	40	20	10	0	4	211	23	34
<i>Proteus</i> spp.	0	0	5	4	3	0	0	151	9	8
<i>Pseudomonas</i> spp.	0	32	111	47	10	0	0	307	9	63
<i>Acinetobacter</i> spp.	0	32	10	29	7	0	2	73	0	2
Kvasci / pljesni	14	7	133	29	2	0	8	21	0	42
Broj izolata	1.188	1.433	450	204	95	5	26	1.384	221	28
% pozitivnih nalaza	17,6	31,0	24,1	55,4	7,2	4,3	16,4	52,6	18,7	41,1

14.5.2. Radilište za dijagnostiku infekcija spolno-mokraćnog sustava

Ovo radilište obrađuje urin, bris uretre, bris rodnice/cerviksa i ejakulat. Broj uzoraka i najvažniji izolati prikazani su u tablici 8.

Iz urinokultura je kao najčešći uropatogen izolirana *E. coli* (54,9%), zatim *Enterococcus* spp.(13%), *Klebsiella* spp. (8,8%) i *Proteus* spp. (7,1%) te ostale enterobakterije (3,8%). U brisevima u kojima su traženi spolno prenosivi patogeni dominirale su urogenitalne mikoplazme, uglavnom *Ureaplasma* spp, bilo je pozitivno 30,8% uzoraka genitalnih briseva. *Chlamydia trachomatis* je otkrivena u 6 briseva cerviksa (0,8%) što navodi na razmišljanje o osjetljivosti ove metode i potrebi uvođenja daleko osjetljivije molekularne dijagnostike.

Tablica 8. Ukupan broj uzoraka, izolata i postotak pozitivnih nalaza na radilištu za dijagnostiku infekcija spolno-mokraćnog sustava u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Izolat / Uzorak	Obrisak uretre Ejakulat	Obrisak cerviksa	Skrining <i>S. agalactiae</i>	Urin (srednji mlaz)
Broj uzoraka	1.106	3.545	351	24.797
<i>S. aureus</i>	2	3	0	0
<i>S. saprophyticus</i>	0	0	0	23
<i>S. pyogenes</i> (BHS-A)	0	4	0	0
<i>S. agalactiae</i> (BHS-B)	14	51	53	228
<i>E. coli</i>	17	51	0	3.419
<i>Klebsiella</i> spp.	6	7	0	546
<i>Enterobacter</i> spp. / <i>Serratia</i> spp.	0	0	0	84
<i>Proteus</i> spp.	2	3	0	443
<i>Citrobacter</i> spp.	0	0	0	80
<i>M. morganii</i>	0	0	0	68
<i>Providencia</i> spp.	0	0	0	4
<i>Enterococcus</i> spp.	9	37	0	813
<i>Pseudomonas</i> spp.	1	0	0	238
<i>Acinetobacter</i> spp.	1	0	0	17
Kvasci	5	130	0	268
Urogenitalne mikoplazme	29	471	0	0
<i>N. gonorrhoeae</i>	0	0	0	0
<i>C. trachomatis</i>	0	6	0	0
Broj izolata	86	763	53	6.231
% pozitivnih nalaza	7,8	21,5	15,1	25,1

14.5.3. Radilište za dijagnostiku infekcija probavnog sustava i parazitološku dijagnostiku

Ovo radilište obrađuje stolicu, bris rektuma, perianalni otisak i ostale parazitološke uzorke. Broj uzoraka i najvažniji izolati prikazani su u tablici 9.

Broj pozitivnih nalaza parazita iz uzoraka stolice je bio zanemarivo mali (0,15%) dok su u 5% uzoraka perianalnih otisaka dokazana jaja oblića *Enterobius vermicularis*. Postotak pozitivnih nalaza antiga na rotavirusa bio je visok (17,3%) dok je u bakteriološkoj dijagnostici bilo neznatno više izoliranih salmonela (232) nego kampilobaktera (184). Visok je bio udio pozitivnih nalaza antiga *Helicobacter pylori* u stolici, prema broju zahtjeva iz uzoraka stolice (653) postotak pozitivnih nalaza je iznosio 28,6%.

Tablica 9. Ukupan broj uzoraka, izolata i postotak pozitivnih nalaza na radilištu za dijagnostiku infekcija probavnog sustava i parazitološku dijagnostiku u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Izolat / Uzorak	Stolica - parazitološki	Stolica - bakteriološki stolica - mikološki	Perianalni otisak	Stolica - virološki
Broj uzoraka	9707	31992	499	944
Enteropatogena <i>E. coli</i>	/	6	/	/
<i>Salmonella</i> spp.	/	232	/	/
<i>Shigella</i> spp.	/	4	/	/
<i>Yersinia enterocolitica</i>	/	0	/	/
<i>Campylobacter</i> spp.	/	184	/	/
Toksini <i>Clostridium difficile</i>	/	29	/	/
Ag <i>Helicobacter pylori</i> -	/	187	/	/
Ag rotavirusa	/	/	/	163
Ag adenovirusa	/	/	/	46
<i>Giardia lamblia</i>	15	/	/	/
<i>Enterobius vermicularis</i>	/	/	25	/
Kvasci	/	12	/	/
Broj izolata	15	654	25	209
% pozitivnih nalaza	0.15	2	5	22.1

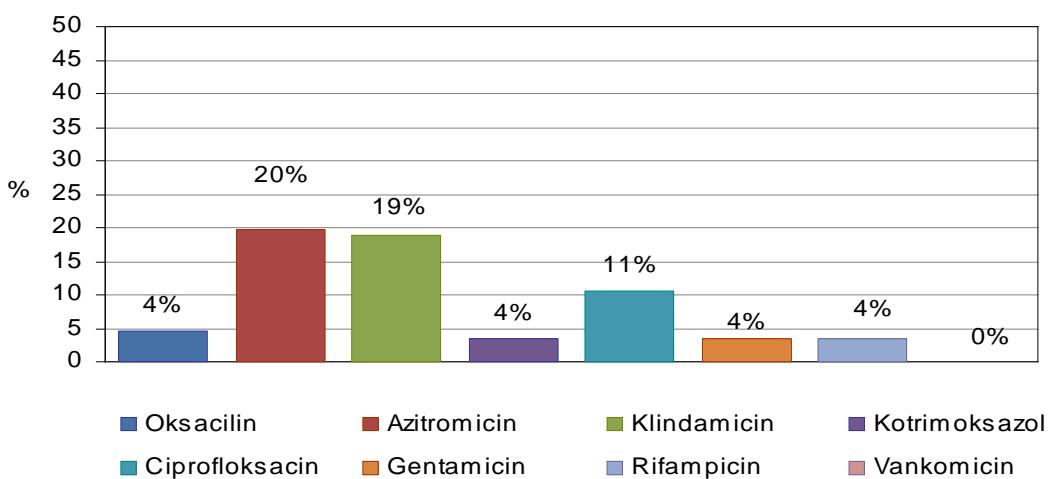
14.6. Otpornost najčešćih patogenih bakterija na antimikrobne lijekove

Uz rutinsku mikrobiološku dijagnostiku Služba za mikrobiologiju je u sklopu Odbora za praćenje rezistencije bakterija na antibiotike pri Akademiji medicinskih znanosti Hrvatske uključena u praćenje otpornosti najvažnijih patogena na antimikrobne lijekove. Za neke patogene period praćenja obuhvaća cijelu godinu (*Streptococcus pyogenes*, *Salmonella* spp.) dok se ostali testiraju na veći broj antibiotika u tromjesečnom razdoblju od 1.10. do 31.12. svake godine.

Na sljedećim dijagramima prikazana je otpornost najčešćih patogena na određene antimikrobne lijekove koji se primjenjuju u njima uzrokovanim infekcijama. Važno je naglasiti da je kretanje otpornosti izravno ovisno o potrošnji antibiotika.

Staphylococcus aureus

S. aureus živi na koži čovjeka, ali i ostalih sisavaca i ptica. Najčešće ga nalazimo u predvorju nosa i preponama, prolazno može biti prisutan u probavnom sustavu te prašini i predmetima opće uporabe. Najčešće izaziva infekcije kože i mekih tkiva, postoperativne infekcije rana, no može inficirati gotovo sve organske sustave. Otpornost na makrolide, klindamicin i fluorokinolone se polako, ali kontinuirano povećava dok je kod ostalih testiranih antibiotika stabilna kroz godine. Meticilin-rezistentni sojevi (4%) u DNŽ su ograničeni na bolničke pacijente te se rijetko izoliraju u izvanbolničkoj populaciji (slika 3).

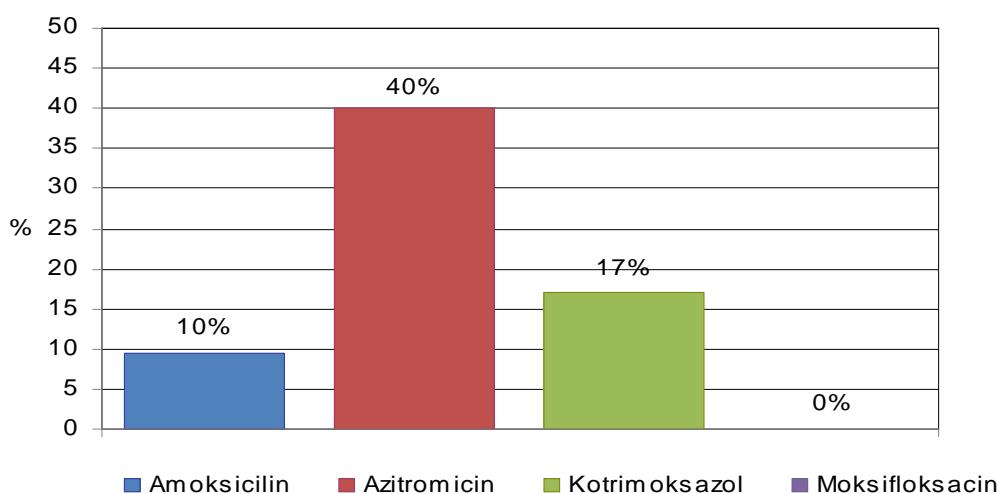
Slika 2. Otpornost *S. aureus* u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Streptococcus pyogenes

S. pyogenes prilagođen je samo na čovjeka na čijim sluznicama živi, izaziva infekcije sluznice gornjeg dišnog sustava i kože. Značajka *S. pyogenes* je stopostotna osjetljivost na penicilin, dok na makrolide i klindamicin postoji otpornost koja je posljedica česte neprimjerene uporabe makrolida u liječenju infekcija gornjih dišnih puteva. Otpornost na makrolide iznosi 13%, i varira kroz godine praćenja no uvijek je iznad 10%. Otpornost na klindamicin je 4%, i u odnosu na prethodne godine je u padu.

Streptococcus pneumoniae

Stanište *S. pneumoniae* je sluznica gornjeg dišnog sustava odakle se može proširiti lokalno ili putem krvi te uzrokovati gnojnu upalu srednjeg uha, konjunktivitis, sinusitis, upalu pluća, gnojni meningitis, sepsu itd. Pneumokok je na makrolide kroz dulji niz godina razvio visoku otpornost (40%) zbog čega ih treba isključiti iz empirijskog liječenja pri sumnji na pneumokoknu infekciju. Otpornost je visoka i na kotrimoksazol (17%) dok je na amoksicilin i penicilin još uvijek relativno niska. Učinkovitost fluorokinolona osim ciprofloksacina je 100%, iako smo prijašnjih godina imali nekoliko otpornih izolata (slika 3).

Slika 3. Otpornost *S. pneumoniae* u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Enterococcus faecalis

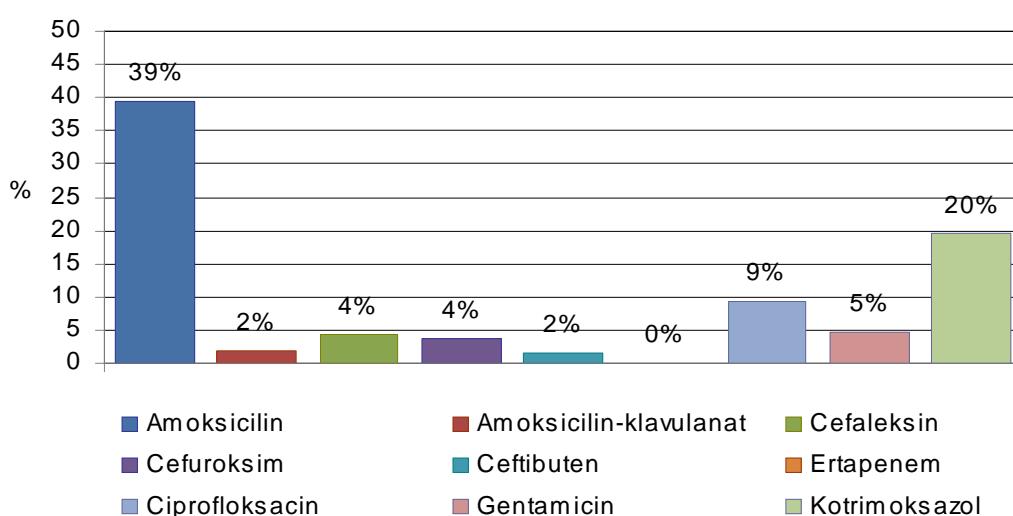
E. faecalis i ostali pripadnici roda su dio normalne flore probavnog sustava i rodnice. Iako nemaju izražen patogeni potencijal važno svojstvo im je otpornost na makrolide, klindamicin, benzilpenicilin, cefalosporine, fluorokinolone itd. umjerena osjetljivost na aminoglikozide, te moguć razvoj tolerancije na inače djelotvorne antibiotike poput aminopenicilina i glikopeptida. Enterokoki mogu uzrokovati infekcije mokraćnog sustava, prostatitis, endokarditis, infekcije rana, abdominalne infekcije, sepsu itd. Česti su uzročnici bolničkih infekcija. Kroz više godina praćenja naši izolati *E. faecalis* su uvijek bili potpuno osjetljivi na aminopeniciline i glikopeptide.

Haemophilus influenzae

H. influenzae živu na sluznici gornjeg dišnog sustava čovjeka odakle se u određenim okolnostima poput pneumokoka može proširiti lokalno ili putem krv te uzrokovati gnojnu upalu srednjeg uha, epiglotitis, konjunktivitis, sinusitis, upalu pluća, gnojni meningitis, sepsu itd. Nekoć bakterija dobro osjetljiva na brojne antibiotike posljednjih je desetljeća razvila otpornost na više njih. Otpornost na aminopeniciline u našoj Županiji kroz godine praćenja je <10%, otpornost na kotrimoksazol varira u rasponu 10-40%, cefiksims i ceftibuten su potpuno djelotvorni za razliku od cefuroksim-aksetila koji je klinički najčešće neučinkovit.

Escherichia coli

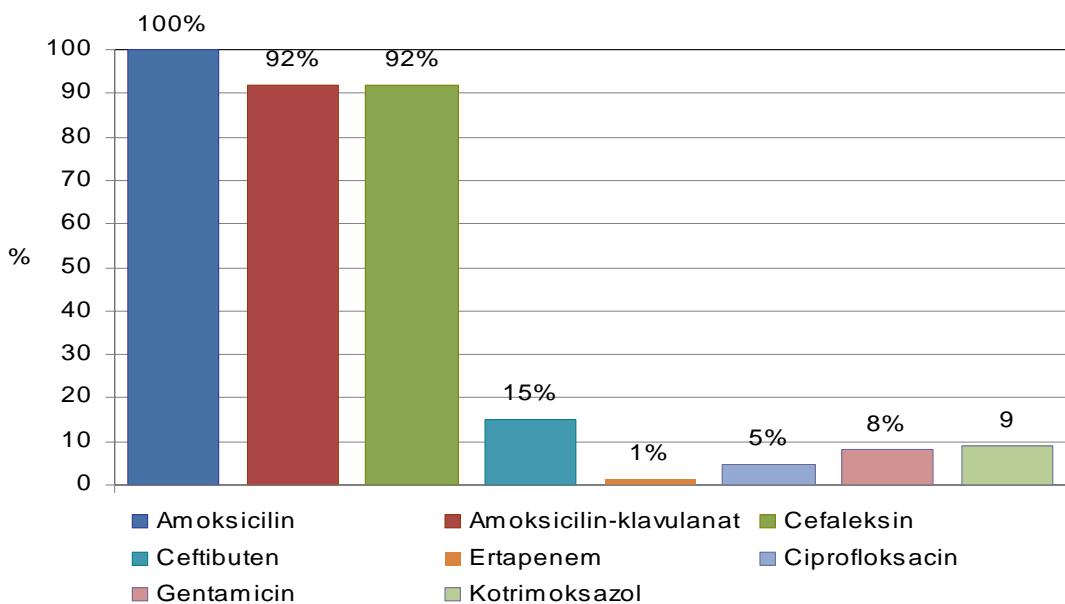
E. coli stanovnik je probavnog sustava ljudi i životinja, može uzrokovati infekcije gotovo svih organskih sustava no najčešće izaziva mokraćne infekcije. Višestruko otporni sojevi česti su uzročnici bolničkih infekcija. U našoj Županiji otpornost na aminopeniciline i kotrimoksazol je visoka, ali stabilna, ono što zabrinjava iz godine u godinu je porast otpornosti na fluorokinolone te sve češća pojava sojeva koji stvaraju beta-laktamazu proširenog spektra (ESBL) u izvanbolničkoj populaciji. Sveukupan broj ESBL-pozitivnih sojeva je još uvijek nizak. Karbapenem-rezistentne sojeve nismo izolirali (slika 4).

Slika 4. Otpornost *E. coli* u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Klebsiella pneumoniae

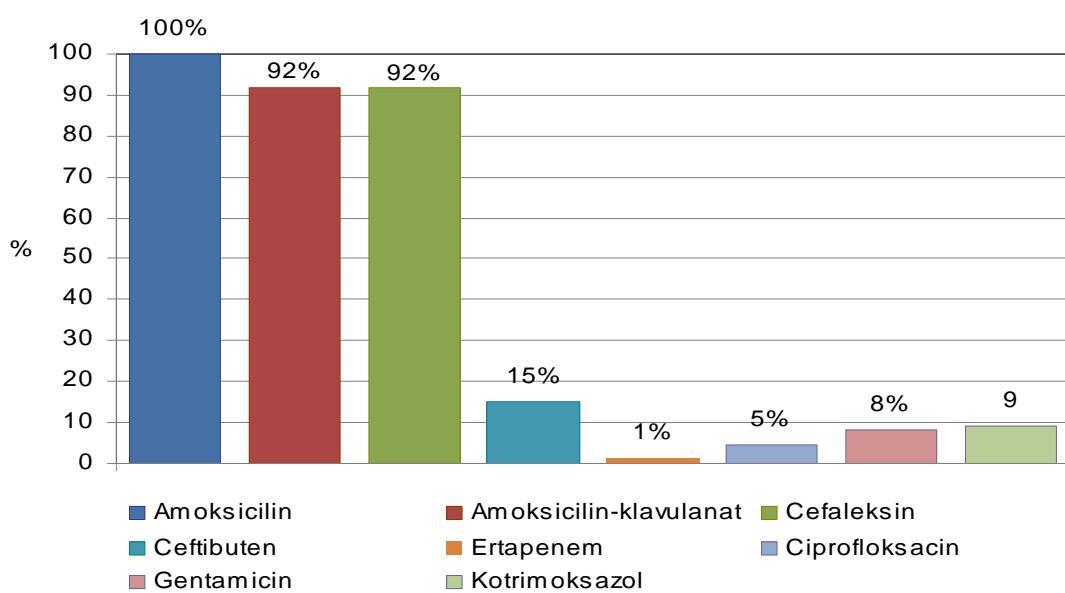
Poput *E. coli* i *K. pneumoniae* živu u probavnom sustavu ljudi i životinja, može uzrokovati infekcije gotovo svih organskih sustava no najčešće izaziva mokraćne infekcije. Vrlo je važan uzročnik bolničkih infekcija pri čemu se obično radi o višestruko otpornim sojevima. Posjeduje urođenu otpornost na aminopeniciline. Za razliku od *E. coli* veći broj izolata je ESBL-pozitivan pa je otpornost na većinu cefalosporina gotovo 25%, samo ceftibuten pokazuje relativno dobru osjetljivost. Otpornost na fluorokinolone je u stalnom porastu. Sojeve koji stvaraju beta-laktamazu proširenog spektra (ESBL) nalazimo prvenstveno u bolničkoj populaciji. Karbapenem-rezistentne sojeve nismo izolirali (slika 5).

Slika 5. Otpornost *K. pneumoniae* u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini izražena u postotcima

Enterobacter spp, Serratia spp, Citrobacter spp.

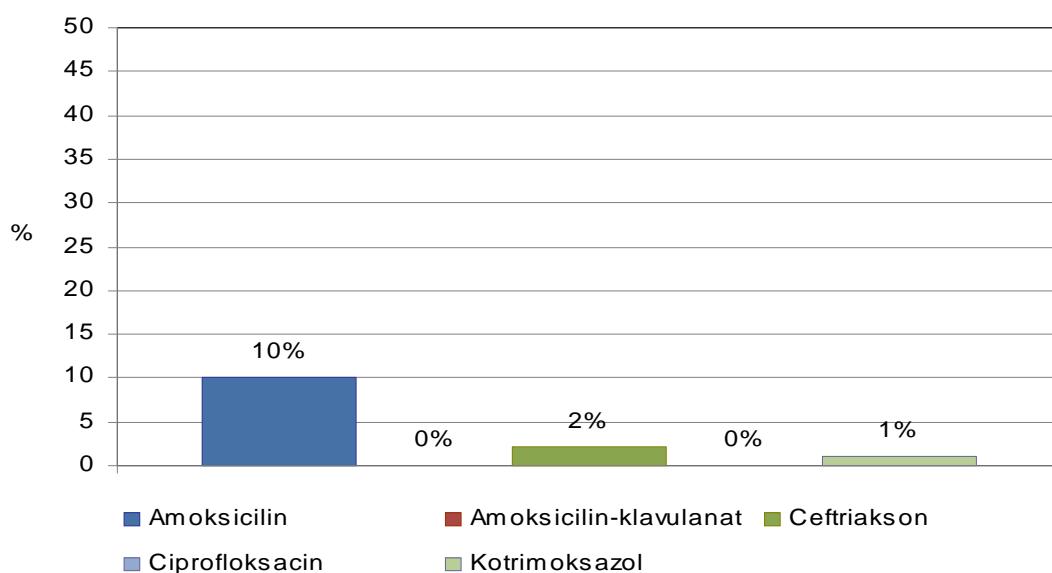
Pripadnke ova tri roda nalazimo u probavnom sustavu ljudi i životinja te slobodno u prirodi. Mogu uzrokovati infekcije gotovo svih organskih sustava koje su obično oportunističke. Zajednička osobina rodova je urođena otpornost na aminopeniciline, amoksicilin-klavulanat i I. generaciju cefalosporina, osim vrste *C. koseri* koja je otporna samo na aminopeniciline. Osjetljivost ovih rodova na fluorokinolone, aminoglikozide i kotrimoksazol je ispod 10%. Osjetljivost na cefalosporine je varijabilna pa oni nisu terapijski izbor. Izolirali smo mali broj sojeva otpornih na ertapenem, no ne i na ostale karbapeneme (slika 6).

Slika 6. Otpornost rodova *Enterobacter*, *Serratia* i *Citrobacter* u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Salmonella spp.

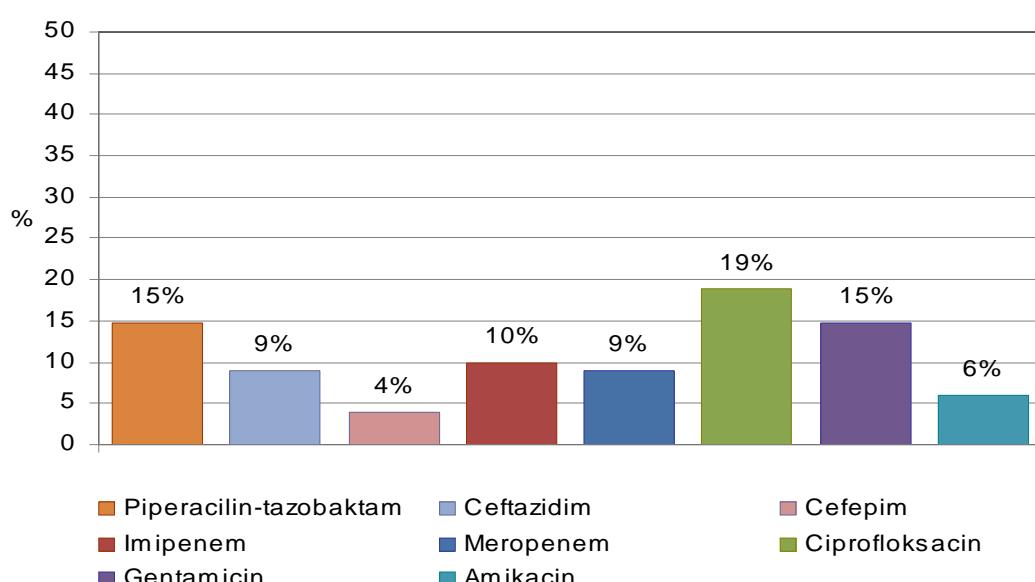
Salmonele su rasprostranjene u tlu, vodama i probavnom sustavu životinja, uzrokuju infekcije probavnog sustava, crijevne groznicice i septički sindrom. Salmonele izolirane u našoj županiji su dobro osjetljive na antibiotike. Osjetljivost na aminopeniciline je stabilna, ali se pojavila otpornost na ceftriakson razlog čemu je pojava ESBL-pozitivnih sojeva (slika 7).

Slika 7. Otpornost Salmonella spp. u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Pseudomonas aeruginosa

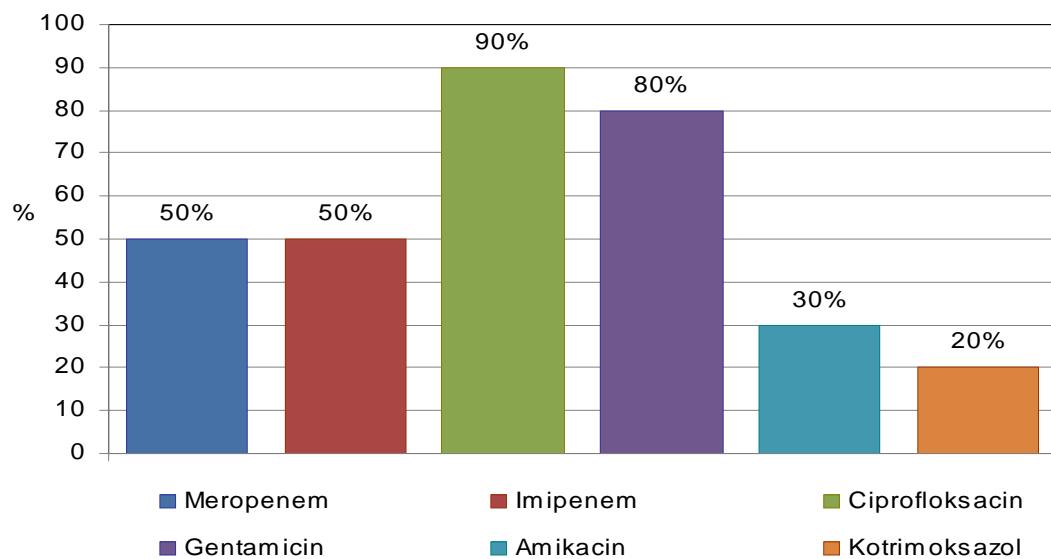
P. aeruginosa široko je rasprostranjena bakterija, nalazimo je u tlu, vodi, biljkama, životinjama i čovjeku. Na čovjeku obično živi u probavnom sustavu kao trajna ili prolazna flora. Ova bakterija je važan uzročnik bolničkih infekcija pri čemu može inficirati sve organske sustave, u općoj populaciji češće uzrokuje mokraćne infekcije, infekcije rana i infekciju vanjskog zvukovoda. U usporedbi s nekim drugim ustanovama izolati u našoj Županiji pokazuju relativno dobru osjetljivost, ali pojava karbapenem-rezistentnih sojeva i stalani porast otpornosti na fluorokinolone ne ohrabruje (slika 8).

Slika 8. Otpornost *P. aeruginosa* u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

Acinetobacter baumannii

Acinetobaktere nalazimo posvuda u prirodi, vrsta *A. baumannii* poznata je po sposobnosti lakog razvoja otpornosti na antibiotike i uzrokovaniju bolničkih infekcija, obično pneumonija povezanih sa strojnom ventilacijom, sepsi i infekcija mokraćnog sustava. U našoj Županiji većina izolata *A. baumannii* su izolirani u bolničkim pacijenata, stoga je jasno da se radi o bolničkim sojevima što se vidi i po njihovoj izrazitoj otpornosti na antibiotike. Gotovo svi izolati su bili višestruko otporni, pojedini su bili osjetljivi samo na pričuvni antibiotik kolistin (slika 9).

Slika 9. Otpornost *A. baumannii* u Službi za mikrobiologiju Zavoda za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije u 2012. godini

15. ZDRAVSTVENE USTANOVE, ORDINACIJE I KADROVI

Marija Luetić, sanitarni ing.

U 2012. godini u Dubrovačko-neretvanskoj županiji (DNŽ) bilo je 12 zdravstvenih ustanova u vlasništvu županije. Prema vlasništvu 62 ordinacije (obiteljske medicine, dentalne, ginekološke, medicine rada i specijalističko-konzilijarne ordinacije) bile su u sastavu županijskih zdravstvenih ustanova, 119 ordinacija/ laboratorija u koncesiji ili zakupu te 69 privatnih ordinacija/privatnih zdravstvenih ustanova/privatnih praksi. U DNŽ bile su 32 ljekarničke jedinice od čega 11 u županijskim ustanovama, 11 u privatnim ustanovama, 6 u zakupu i 4 privatne ljekarne.

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine u sustavu zdravstva bilo je stalno zaposleno 1.786 djelatnika. U strukturi stalno zaposlenih bilo je 16,6% doktora medicine, 4,7% doktora dentalne medicine, 4,5% farmaceuta, 9,4% zdravstvenih djelatnika više stručne spreme, 38,7% zdravstvenih djelatnika srednje stručne spreme, 1,5% zdravstvenih suradnika (psiholozi, logopedi, socijalni radnici, defektolozi, biolozi i dr.), 0,4% zdravstvenih djelatnika niže stručne spreme i 24,1% administrativno-tehničkih djelatnika.

Od ukupnog broja stalno zaposlenih 1.302 djelatnik (72,9%) je radio u županijskim zdravstvenim ustanovama, 245 (13,7%) u ordinacijama u koncesiji/zakupu i 239 (13,4%) u privatnoj praksi ili privatnoj ustanovi (ordinacije, laboratoriji, ljekarne, privatne prakse fizioterapeuta, zdravstvene njege u kući, poliklinike).

Tablica 1. Popis županijskih zdravstvenih ustanova u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine

Zdravstvena ustanova
Dom zdravlja Dubrovnik
Dom zdravlja Korčula
Dom zdravlja Metković
Dom zdravlja Ploče
Dom zdravlja "Dr. A Franulović" Vela Luka
Ljekarna Blato
Ljekarna Dubrovnik
Ljekarna Korčula
Opća bolnica Dubrovnik
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju "Kalos" Vela Luka
Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Zavod za hitnu medicinu Dubrovačko-neretvanske županije

Izvor podataka: Registr zdravstvenih djelatnika, HZJZ i Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Tablica 2. Ordinacije prema djelatnosti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine

	Ordinacije u županijskim zdravstvenim ustanovama*	Ordinacije u koncesiji/ zakupu	Ordinacije u privatnoj praksi ili ustanovi
BLATO			
Ordinacija obiteljske medicine	3	0	0
Pedijatrijska ordinacija	0	1	0
Ordinacija dentalne medicine	1	1	0
Zdravstvena njega	0	0	1
Oftalmološka ordinacija	0	1	0
DUBROVNIK			
Ordinacija obiteljske medicine	7	17	2
Pedijatrijska ordinacija	0	3	0
Ginekološka ordinacija	1	2	2
Ordinacija dentalne medicine	6	13	15
Ordinacija za oralnu kirurgiju	1	0	0
Ordinacija za ortodonciju	0	1	0
Zdravstvena njega	0	0	3
Internistička ordinacija	0	0	1
Ortopedska ordinacija	0	0	1
Ordinacija medicine rada	1	0	0
Ustanova za medicine rada i medicinsko-biokemijski laboratorij	0	0	1
Dentalni laboratorij	0	3	3
Medicinsko-biokemijski laboratorij	0	1	0
Fizikalna terapija	0	0	1
Poliklinika (razne specijalističko-konzilijarne djelatnosti)	0	0	6
Stomatološka poliklinika	0	0	3

Tablica 2. nastavak 1. Ordinacije prema djelatnosti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine

	Ordinacije u županijskim zdravstvenim ustanovama*	Ordinacije u koncesiji/zakupu	Ordinacije u privatnoj praksi ili ustanovi
DUBROVAČKO PRIMORJE			
Ordinacija obiteljske medicine	0	1	0
Ordinacija dentalne medicine	0	1	0
JANJINA			
Ordinacija obiteljske medicine	0	1	0
Ordinacija dentalne medicine	1	0	0
KONAVLE			
Ordinacija obiteljske medicine	1	3	0
Pedijatrijska ordinacija	1	0	0
Ordinacija dentalne medicine	1	3	1
Zdravstvena njega	0	0	1
Dentalni laboratorij	0	1	0
KORČULA			
Ordinacija obiteljske medicine	3	3	1
Pedijatrijska ordinacija	1	0	0
Ginekološka ordinacija	0	1	0
Ordinacija dentalne medicine	1	2	2
Ordinacija za ortodonciju	0	0	1
Ordinacija medicine rada	1	0	0
Ordinacija fizičke medicine i rehabilitacije	1	0	0
Internistička ordinacija	2	0	0
Neurološka ordinacija	1	0	0
Urološka ordinacija	1	0	0
Dentalni laboratorij	0	2	0
Medicinsko-biokemijski laboratorij	0	1	0
Ordinacija medicinske citologije	0	1	0
Poliklinika (razne specijalističko-konzilijarne djelatnosti)	0	0	1
LASTOVO			
Ordinacija obiteljske medicine	1	1	0
Ordinacija dentalne medicine	0	1	0
METKOVIĆ			
Ordinacija obiteljske medicine	0	8	1
Pedijatrijska ordinacija	0	2	0
Ginekološka ordinacija	1	1	0
Ordinacija dentalne medicine	4	5	2
Ordinacija za ortodonciju	0	1	1
Zdravstvena njega	0	0	1
Ustanova za medicine rada	0	0	1
Internistička ordinacija	0	0	1
Oftalmološka ordinacija	0	0	1
Pneumoftiziološka ordinacija	0	1	0
Dentalni laboratorij	0	2	2
Medicinsko-biokemijski laboratorij	0	1	0
Fizička terapija	0	0	2

Tablica 2. nastavak 2. Ordinacije prema djelatnosti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine

	Ordinacije u županijskim zdravstvenim ustanovama*	Ordinacije u koncesiji/zakupu	Ordinacije u privatnoj praksi ili ustanovi
METKOVIĆ			
Stomatološka poliklinika	0	0	1
MLJET			
Ordinacija obiteljske medicine	1	1	0
Ordinacija dentalne medicine	0	1	0
OPUZEN			
Ordinacija obiteljske medicine	0	2	0
Ordinacija dentalne medicine	1	1	0
OREBIĆ			
Ordinacija obiteljske medicine	0	4	0
Ordinacija dentalne medicine	0	2	1
Psihijatrijska ordinacija	0	1	0
Zdravstvena njega	0	0	1
PLOČE			
Ordinacija obiteljske medicine	1	5	0
Pedijatrijska ordinacija	1	0	0
Ginekološka ordinacija	0	1	0
Ordinacija dentalne medicine	2	2	0
Ordinacija za ortodonciju	0	0	1
Zdravstvena njega	0	0	1
Ordinacija medicine rada	0	1	0
Psihijatrijska ordinacija	0	1	0
Oftalmološka ordinacija	1	0	0
Dentalni laboratorij	0	0	1
SMOKVICA			
Ordinacija obiteljske medicine	1	0	0
Ordinacija dentalne medicine	1	0	0
STON			
Ordinacija obiteljske medicine	1	1	0
Ordinacija dentalne medicine	1	0	0
TRPANJ			
Ordinacija obiteljske medicine	1	0	0
Ordinacija dentalne medicine	1	0	0
Dentalni laboratorij	0	1	0
VELA LUKA			
Ordinacija obiteljske medicine	2	1	1
Ginekološka ordinacija	1	0	0
Ordinacija dentalne medicine	1	1	0
Ordinacija medicine rada	1	0	0
Zdravstvena njega	0	0	1
Medicinsko-biokemijski laboratorij	0	1	0
Ordinacija interne medicine	1	0	0
Ortopedska ordinacija	0	1	0

Tablica 2. nastavak 3. Ordinacije prema djelatnosti u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine

	Ordinacije u županijskim zdravstvenim ustanovama*	Ordinacije u koncesiji/zakupu	Ordinacije u privatnoj praksi ili ustanovi
ŽUPA DUBROVAČKA			
Ordinacija obiteljske medicine	1	2	0
Pedijatrijska ordinacija	0	1	0
Ordinacija dentalne medicine	1	1	2
Dentalni laboratorij	0	1	0
Poliklinika (razne specijalističko-konzilijarne djelatnosti)	0	0	1

*Nisu prikazane specijalističko-konzilijarne ordinacije u stacionarnim zdravstvenim ustanovama

Izvor podataka: Registr zdravstvenih djelatnika, HZJZ i Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Tablica 3. Broj ljevkarničkih jedinica u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine

Lokacija	Broj ljevkarničkih jedinica				Ukupno
	Županijska ustanova	Privatna ustanova	Zakup	Privatna ljevkarna	
Blato	1	0	0	0	1
Dubrovnik	4	6	1	1	12
Konavle	0	1	1	0	2
Korčula	1	0	0	0	1
Lastovo	1	0	0	0	1
Metković	0	2	1	0	3
Mljet	1	0	0	0	1
Opuzen	0	1	1	0	2
Orebić	1	0	0	0	1
Ploče	0	1	1	1	3
Smokvica	1	0	0	0	1
Ston	0	0	0	1	1
Trpanj	0	0	1	0	1
Vela Luka	1	0	0	0	1
Župa dubrovačka	0	0	0	1	1
UKUPNO	11	11	6	4	32

Izvor podataka: Registr zdravstvenih djelatnika, HZJZ i Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Tablica 4. Djelatnici u zdravstvu prema stupnju stručne spreme i smjeru u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine (zaposleni na neodređeno)

RADNICI	UKUPNO				
	Ukupno	u županijskim zdravstvenim ustanovama	Ordinacija u koncesiji / zakupu	Privatna zdravstvena ustanova/ privatna ordinacija /privatna praksa	
Ukupno - zdravstveni i nezdravstveni	1787	1303	245	239	
Visoka stručna sprema	485	266	112	107	
Doktori medicine – svega	297	200	68	29	
Doktori medicine	59	33	23	3	
Doktori medicine specijalizanti	25	24	0	1	
Doktori medicine specijalisti	213	143	45	25	
Doktori dentalne medicine – svega	85	17	28	40	
Doktori dentalne medicine	70	16	24	30	
Doktori dentalne medicine specijalizanti	1	0	0	1	
Doktori dentalne medicine specijalisti	14	1	4	9	
Farmaceuti – svega	82	30	16	36	
Magistri farmacije	69	24	11	34	
Dipl. ing. medicinske biokemije	3	2	0	1	
Specijalizant medicinske biokemije	1	1	0	0	
Specijalisti medicinske biokemije	8	2	5	1	
Specijalisti farmaceutske tehnologije	1	1	0	0	
Viša stručna sprema	167	145	5	17	
Medicinske sestre – med. tehničari	82	78	2	2	
Fizioterapeuti	45	32	0	13	
Laboratorijski inženjeri	14	12	2	0	
Inženjeri radiologije	18	16	0	2	
Radniterapeut	1	1	0	0	
Sanitarni inženjeri	5	5	0	0	
Zubni tehničari	2	1	1	0	
Srednja stručna sprema	691	450	127	114	
Medicinske sestre – med. tehničari	434	352	82	0	
Farmaceutski tehničari	55	18	9	28	
Fizioterapeutski tehničari	40	35	0	5	
Laboratorijski tehničari	57	29	24	4	
Maseri - kupeljar	73	2	0	71	
Sanitarni tehničari	10	9	1	0	
Zubni tehničari	22	5	11	6	
Niža stručna sprema	7	7	0	0	
Zdravstveni suradnici	svega	27	23	1	3
	VSS	21	19	0	2
	VŠS	3	2	0	1
	SSS	3	2	1	0
Nezdravstveni djelatnici	431	431	0	0	
Administrativno osoblje	132	132	0	0	
Tehničko osoblje	299	299	0	0	

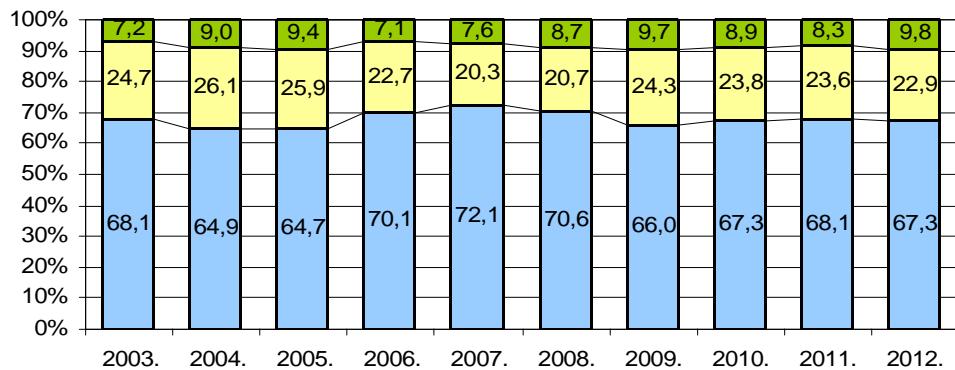
Izvor podataka: Registar zdravstvenih djelatnika, HZJZ i Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Tablica 5. Doktori medicine u zdravstvu prema specijalnostima u Dubrovačko-neretvanskoj županiji na dan 31. prosinca 2012. godine (zaposleni na neodređeno)

Specijalnosti	Doktori medicine							
	u državnim zdravstvenim ustanovama		u koncesiji / zakupu		u privatnoj praksi ili ustanovi		Ukupno	
	Specijalisti	Specijalizanti	Specijalisti	Specijalizanti	Specijalisti	Specijalizanti	Specijalisti	Specijalizanti
Anesteziologija i reanimacija	8	2	1	0	1	0	10	2
Dermatovenerologija	1	2	0	0	1	0	2	2
Epidemiologija	5	0	0	0	0	0	5	0
Fizikalna medicina i rehabilitacija	9	0	0	0	0	0	9	0
Ginekologija	8	2	4	0	3	0	15	2
Infektologija	1	2	0	0	0	0	1	2
Interna medicina	20	1	0	0	6	0	26	1
Javno zdravstvo	2	0	0	0	0	0	2	0
Med. mikrobiologija s parazitologijom	5	0	0	0	0	0	5	0
Medicina rada	2	0	3	0	2	0	7	0
Medicinska citologija	2	0	1	0	0	0	3	0
Neurokirurgija	1	0	0	0	0	0	1	0
Neurologija	9	1	0	0	1	0	10	0
Neuropsihijatrija	0	0	1	0	1	0	2	0
Obiteljska medicina	3	1	11	0	0	0	14	1
Oftalmologija	5	1	1	0	3	1	9	2
Opća kirurgija	10	3	0	0	1	0	11	3
Opća medicina	0	0	11	0	1	0	12	0
Ortopedija	4	0	1	0	1	0	6	0
Otorinolaringologija	7	1	0	0	1	0	8	1
Patološka anatomija	3	1	0	0	0	0	3	1
Pedijatrija	10	2	7	0	0	0	17	2
Pneumoftiziologija	1	0	2	0	0	0	3	0
Pomorska medicina	0	0	0	0	1	0	1	0
Psihijatrija	6	2	1	0	0	0	7	2
Radiologija	10	2	0	0	1	0	11	2
Radioterapija i onkologija	1	0	0	0	0	0	1	0
Sportska medicina	0	0	0	0	1	0	1	0
Školska medicina	4	0	1	0	0	0	5	0
Transfuziologija	3	0	0	0	0	0	3	0
Urologija	3	1	0	0	0	0	3	1
Ukupno	143	24	45	0	25	1	213	25

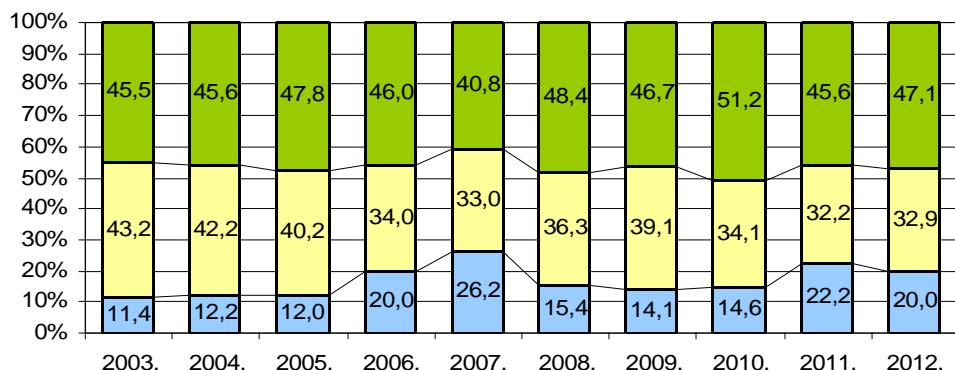
Izvor podataka: Registar zdravstvenih djelatnika, HZJZ i Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije

Doktori medicine

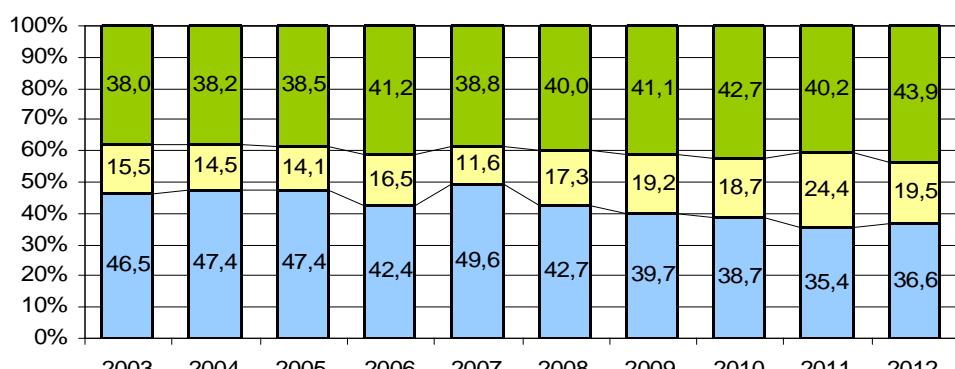
■ u privatnim zdravstvenim ustanovama i ordinacijama
□ u ordinacijama u zakupu i koncesiji
■ u županijskim zdravstvenim ustanovama

Doktori dentalne medicine

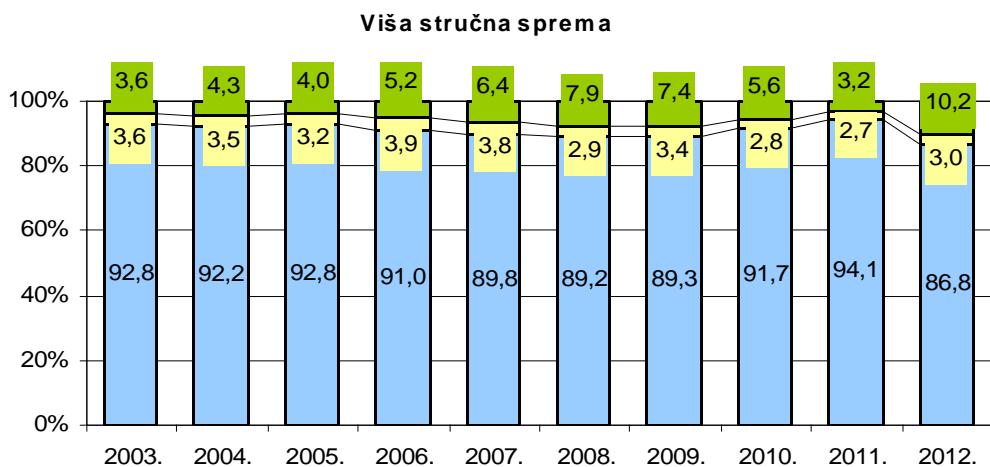
■ u privatnim zdravstvenim ustanovama i ordinacijama
□ u ordinacijama u zakupu i koncesiji
■ u županijskim zdravstvenim ustanovama

Farmaceuti

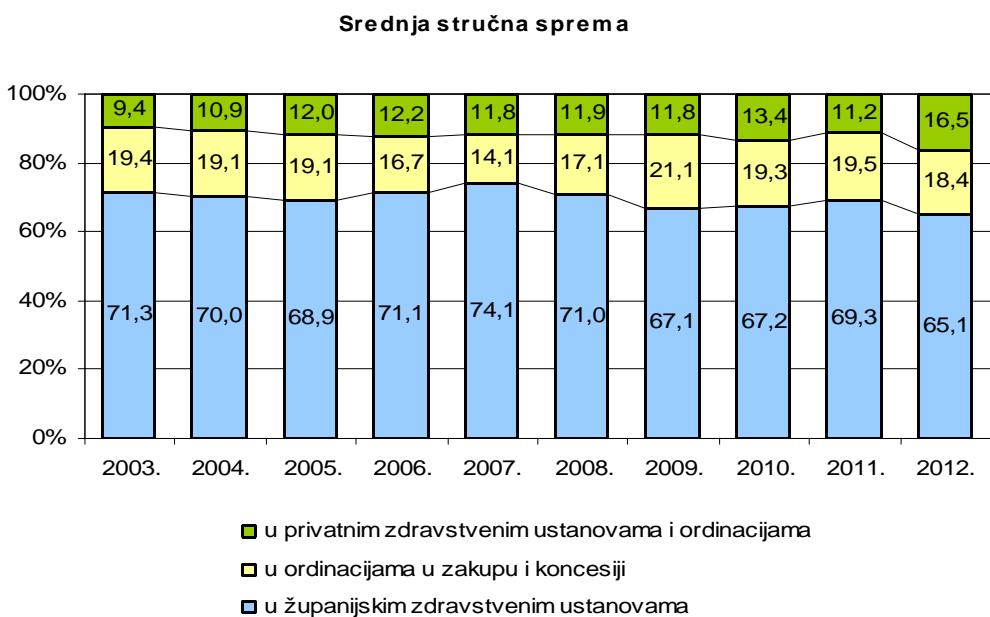

■ u privatnim zdravstvenim ustanovama i ordinacijama
□ u ordinacijama u zakupu i koncesiji
■ u županijskim zdravstvenim ustanovama

Slika 1. Udio doktora medicine, doktora dentalne medicine i farmaceuta u ustanovama/ordinacijama prema vlasništvu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 2003. do 2012. godine

█ u privatnim zdravstvenim ustanovama i ordinacijama
█ u ordinacijama u zakupu i koncesiji
█ u županijskim zdravstvenim ustanovama

█ u privatnim zdravstvenim ustanovama i ordinacijama
█ u ordinacijama u zakupu i koncesiji
█ u županijskim zdravstvenim ustanovama

Slika 7. Udio zdravstvenih djelatnika više i srednje stručne spreme u ustanovama/ordinacijama prema vlasništvu u Dubrovačko-neretvanskoj županiji od 2003. do 2012. godine

Obrada podataka: Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije
Izvor podataka: Registr zdravstvenih djelatnika, HZJZ